

SKANSKA

# Årsredovisning 2017



**Vi bygger ett bättre samhälle.**



Övre bilden: Kontorsprojekten 121 Seaport och 101 Seaport.  
Nedre bilden: Sett från vänster kontorsprojekten 121 Seaport, 101 Seaport och bostadsprojektet Watermark Seaport.

## Bostons nya djärva landmärke

**121 Seaport Boulevard**, Boston, USA  
Kommersiell fastighetsutveckling och Byggverksamheten

Det är en byggnad som ingen kan missa. I en stad med räta vinklar sticker 121 Seaport ut som en 17 våningar hög ellips.

Fasadens djärva kurvor väckte intresset hos de företag som hyr kontorslokaler i dag. Utformningen är dessutom synnerligen effektiv och flexibel till nytta för såväl kunderna som Skanska. I utformningsfasen visade en dataanalys att den direkta solinstrålningen på elliptiska byggnader är mindre, vilket sänker energiförbrukningen med 15 procent jämfört med rektangulära byggnader av samma storlek.

Den elliptiska formen minskar också behovet av fasad-beklädnad med 10 procent, samtidigt som stommen kan göras lättare till följd av mindre vindfång. Det minskade materialbehovet sänker både kostnaderna och koldioxidutsläppen.

Skanska startade detta projekt med målet att nå en miljöcertifiering enligt LEED Platinum. Samarbetet mellan Skanska Kommersiell fastighetsutveckling USA, Skanska USA Building och Skanska USA Civil ledde till innovativa lösningar som möjliggjorde en snabb leverans. Hela kontorsytan om 37 000 kvadratmeter var uthyrd under 2017.

Skanska har gått i spetsen för omvandlingen av en hel stadsdel. Förutom 121 Seaport har Skanska utvecklat 101 Seaport, en kontorsfastighet som såldes 2016 för cirka 3,8 miljarder kronor, samt Watermark Seaport, en bostadsfastighet som Skanska och en annan delägare sålde under 2017 – koncernens intäkter från sistnämnda affär uppgick till cirka 510 miljoner kronor. En park för allmänheten blir det sista som Skanska tillför detta område.

## Innehåll

### Koncernöversikt

2017 i korthet	1
Koncernchefen kommenterar året	2
Skanskas värderingar	6
Affärsmodell	7
Affärsplan 2016 – 2020	8
– Finansiella mål 2016 – 2020	9
– Bästa medarbetarna	12
– Möt kunden – skapa affärer	13
– Operationell effektivitet	14
Hantering av risker och möjligheter	16
– Huvudsakliga risker	18
Fokusområden inom hållbarhet	20
Aktien	24
Marknadsöversikt	26

### Verksamhetsgrenar

Verksamhetsgrenar	30
Byggverksamhet	32
Bostadsutveckling	36
Kommersiell fastighetsutveckling	40
Infrastrukturutveckling	44

### Finansiell information

Bolagsstyrningsrapport	49
Koncernledning	56
Styrelse	58
Förvaltningsberättelse	61
– Hållbarhetsrapport	70
Koncernens resultaträkning	87
Koncernens totalresultat	88
Koncernens rapport över finansiell ställning	89
Koncernens rapport över förändring i eget kapital	91
Koncernens rapport över kassaflöden	92
Moderbolagets resultaträkning	94
Moderbolagets balansräkning	95
Moderbolagets förändring i eget kapital	96
Moderbolagets kassaflödesanalys	97
Noter, innehållsförteckning	98
Revisionsberättelse	183
Oberoende revisors rapport om Skanska AB:s rapportering av växthusgaser	187
Större orderbokningar, investeringar och försäljningar	190
Koncernen kvartalsvis	194
Årsstämma	196
Investerare	196
Adresser	197

Redovisning av intäkter och resultat i årsredovisningens första del (sid 1–48) sker i enlighet med segmentsredovisning. Rapport över finansiell ställning och kassaflöde presenteras i enlighet med IFRS i samtliga delar av årsredovisningen.

Skanska AB, organisationsnummer: 556000-4615.

# Synergier från Skanskas verksamhetsgrenar



Operativa och finansiella synergier är några av de fördelar som skapas i samarbetet mellan verksamhetsgrenar och affärsenheter inom Skanska.

30,8 Mdr kr

av Skanskas totala orderstock utgjorde kontrakt som berörde mer än en affärsenhet.

23,2 Mdr kr

av Byggverksamhetens intäkter under 2017 härrörde från interna kontrakt med Projektutveckling.



I New York City går det snabbt framåt med ombyggnaden av terminal B på LaGuardia flygplats inom ramen för USA:s största projekt finansierat genom offentlig-privat samverkan (OPS). Under 2018 börjar resenärerna använda den första delen av terminalen och ett parkeringsgarage för 3 200 bilar. Skanska Infrastrukturutveckling ingår i LaGuardia Gateway Partners, som ansvarar för projektets finansiering, utformning, byggproduktion, drift och underhåll. Skanskas 70-procentiga andel av design- och byggkontraktet är värt omkring 23 miljarder kronor, jämt fördelat mellan Skanska USA Building och Skanska USA Civil.

# Skanska som investering

Skanska är ett av världens ledande bygg- och projektutvecklingsföretag, fokuserat på utvalda hemmamarknader i Norden, Europa och USA.

Med stöd av globala trender inom urbanisering och demografi, samt genom att gå i spetsen för hållbarhet, erbjuder Skanska konkurrenskraftiga lösningar i såväl enkla som ytterst krävande uppdrag. Genom att leva upp till sina värderingar hjälper koncernen både sina kunder och samhället att skapa en hållbar framtid.

2017 kunde Skanska tack vare 40 000 medarbetare leverera goda resultat och samtidigt bidra till att bygga ett bättre samhälle.

## Starka globala trender

Demografiska förändringar och fortsatt urbanisering ökar behovet av bland annat infrastruktur, sjukhus, skolor, bostäder och kontor. Efterfrågan på Skanskas kompetens inom grönt byggande är stor i en värld som blir alltmer medveten om hur människan påverkar livsmiljön på jorden.

## Ledande marknadsposition

Skanska har en ledande marknadsposition på respektive hemmamarknad. Genom att utnyttja operativa synergier mellan verksamhetsgrenar och hemmamarknader stärker Skanska sin konkurrensfördel.

## Diversifiering

Skanskas riskspridning över fyra verksamhetsgrenar på en rad geografiska marknader och segment bidrar till en balanserad och diversifierad riskprofil.

## Starkt kassaflöde

Skanskas attraktiva affärsmodell genererar ett starkt kassaflöde som ger koncernen en stabil finansiell ställning.

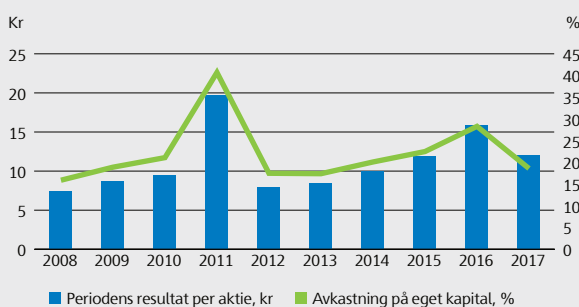
## Finansiella synergier

Det starka kassaflödet från Byggverksamheten investeras i egna utvecklingsprojekt med hög avkastning. Investeringarna i Projektutveckling kommer att fortsätta öka.

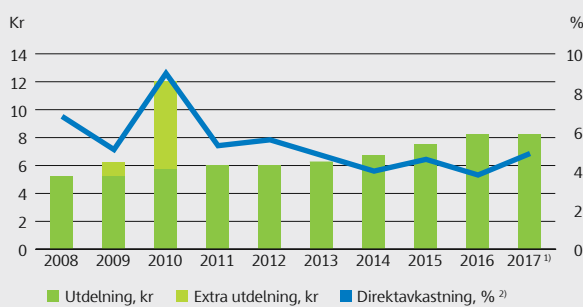
## Attraktiv totalavkastning

Skanska har en konkurrenskraftig totalavkastning med mer än 15 år av ökad eller bibehållen ordinarie utdelning, samtidigt som en fortsatt hög investeringsnivå inom Projektutveckling har kunnat bibehållas.

Periodens resultat per aktie och avkastning på eget kapital



Utdelningshistorik



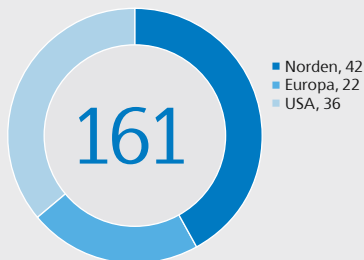
1) Baserat på styrelsens utdelningsförslag.

2) Utdelning per aktie dividerat med slutkursen för respektive år.

# 2017 i korthet

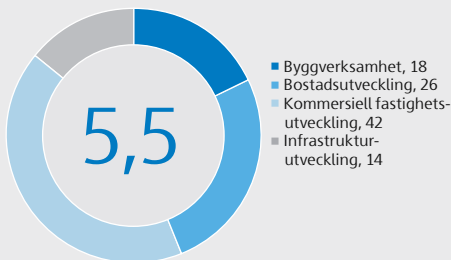
## Intäkter 161 Mdr kr

per geografi, %<sup>2)</sup>



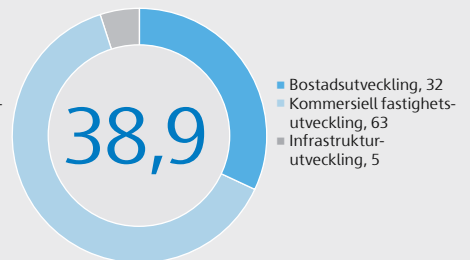
## Rörelseresultat 5,5 Mdr kr<sup>1)</sup>

per verksamhetsgren, %<sup>2)</sup>



## Sysselsatt kapital 38,9 Mdr kr

i Projektutveckling per verksamhetsgren, %



1) Rörelseresultatet för 2017 påverkades negativt av nedskrivningar med 1,0 miljard kronor och projektnedskrivningar med 1,5 miljard kronor.

2) Före centralt och eliminerings.

### Byggverksamhet

- Orderingången uppgick till 151,8 miljarder kronor. Bland de större kontrakten märks:
  - Farley Post Office i New York, USA
  - George Washington Bridge i New York, USA
- Orderstocken uppgick till 188,4 miljarder kronor, vilket motsvarar cirka 15 månaders produktion.
- Rörelsemarginalen var 0,8 procent:
  - Starkt resultat i Norden och USA Building
  - Svagt resultat i Polen, Storbritannien och USA Civil
- Rörelseresultatet påverkades negativt av nedskrivningar med 1,0 miljard kronor och projektnedskrivningar med 1,5 miljarder kronor.
- Åtgärderna som har initierats för att förbättra lönsamheten innebär en omstrukturering av den polska verksamheten, energisektorn i USA lämnas, fokusering på kärnverksamheten i Storbritannien samt anpassning av den tjeckiska verksamheten till tuffare marknadsvillkor.

### Bostadsutveckling

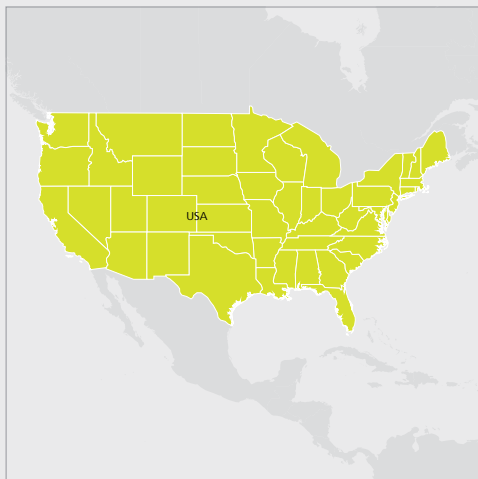
- Fortsatt förbättrat resultat, med en toppnotering i rörelseresultatet om 1 716 miljoner kronor, och avkastningsmålen överträffades avsevärt.
- Sålda bostäder uppgick till 4 285 och 4 318 bostäder startades.
- BoKlok, Skanskas prisvärda bostäder, stod för fortsatt hög avkastning och nästan hälften av Skanskas sålda bostäder i Sverige.

### Kommersiell fastighetsutveckling

- Resultat från 27 fastighetsförsäljningar om 3,5 miljarder kronor – en ny toppnotering.
- 46 pågående fastighetsprojekt i slutet av året, motsvarande ett investerat kapital vid färdigställande på 27,6 miljarder kronor.
- 24 projekt påbörjades, fördelade över alla geografiska marknader – Norden, Europa och USA.

### Infrastrukturutveckling

- Rörelseresultatet uppgick till 925 miljoner kronor.
- Investeringen i motorvägen A1 i Polen såldes för 1,4 miljarder kronor.
- Portföljens nuvärde uppgick till 3,0 miljarder kronor.
- Fokus på den amerikanska marknaden.



### Skanskas hemmamarknader

Skanska är verksam i elva länder inom Byggverksamhet, Bostadsutveckling, Kommersiell fastighetsutveckling och Infrastrukturutveckling. Genom att affärsenheterna inom dessa verksamhetsgrenar samverkar på olika sätt skapas både operativa och finansiella synergier vilket leder till ett ökat värdeskapande.

# Koncernchefen kommenterar året

Skanskas finansiella ställning är fortsatt stark, drivet av starka resultat inom Projektutveckling. Vi vidtar åtgärder för att förbättra lönsamheten i Byggverksamheten, samtidigt som våra värderingar och vår kompetens inom hållbarhet ger oss konkurrensfördelar. Under 2018 kommer vi att arbeta vidare enligt affärsplanen Vinst med värde.

Fram till 2020 vägleds vi av vår affärsplan Vinst med värde som har två huvuddelar: att leverera en branschledande totalavkastning för aktieägarna samtidigt som vi bygger för ett bättre samhälle. De viktiga projekt vi åtar oss genomför vi med våra innovativa och hållbara lösningar. Våra ambitioner bygger vidare på vad vi åstadkommit under lång tid. Och vi är fast beslutna att åter leva upp till vårt löfte om en branschledande totalavkastning samtidigt som vi ökar bidraget till en positiv samhällsutveckling.

Vinst med värde är baserat på Skanskas styrkor. Vi är starka tack vare affärsmodellen som stadigt har genererat betydande avkastning. Vår styrka grundas på att våra tretton affärsenheter i elva länder samarbetar alltmer och delar kompetens för att ge kunderna de bästa lösningarna. Vår styrka grundas också på våra starka värderingar som fler och fler kunder värdesätter. Detta positionerar oss väl för att skapa långsiktigt värde för Skanska och för aktieägarna.

I resultatet för 2017 finns både goda prestationer och betydande utmaningar som vi omgående tagit itu med. Sammantaget sjönk koncernens rörelseresultat för året till 5,5 miljarder kronor. Men vår finansiella ställning är fortsatt stark så styrelsen föreslår en bibehållen utdelning på 8,25 kronor per aktie.

## Starkt resultat för Bostadsutveckling

Vår Bostadsutveckling var ännu starkare än 2016 med en avkastning som betydligt överträffade våra mål och ett rörelseresultat som uppgick till 1,7 miljarder kronor – det högsta någonsin. Vi produktionsstartade 4 318 bostäder och sålde 4 285. Verksamhetsgrenens geografiska bredd ger motståndskraft vid förändringar i marknaden och lokala fluktuationer i efterfrågan. Dessutom inriktar vi oss främst på kärnsegmenten och prisvärda bostäder där efterfrågan tenderar att vara uthållig.

## Ett rekordår för Kommersiell fastighetsutveckling

Kommersiell fastighetsutveckling satte ett nytt rekord 2017 med försäljningsvinster som översteg 3,5 miljarder kronor från 27 sålda projekt. Samtidigt fortsätter vi att öka investeringarna i nya kommersiella utvecklingsprojekt – vi påbörjade 24 egna fastighetsprojekt 2017 – och säkrade dessutom en rad stora hyresavtal som också innebar att vi nådde rekordhöga uthyrningsnivåer. Dessa insatser stärker vår förmåga att skapa värde som vi ska realisera under de kommande åren.

## Betydande vinster inom Infrastrukturutveckling

Vi gjorde betydande försäljningsvinster inom Infrastrukturutveckling genom avyttringen av tre offentlig-privata samverkansprojekt, varav den mest noterbara är motorvägen A1 i Polen.

Vi tittar selektivt på nya projekt samtidigt som vi färdigställer pågående projekt och sätter dem i full drift för att öka deras värde.

## Lönsamheten ska förbättras i Byggverksamheten

Inom Byggverksamheten fortsatte de nordiska enheterna och Skanska USA Building att uppnå toppresultat men detta kunde inte kompensera för svaga resultat i flera andra enheter. Följaktligen nådde vi inte vårt rörelsemarginalmål för Byggverksamheten på 3,5 procent – vilket inte är acceptabelt.

För att förbättra lönsamheten i hela koncernen drar vi ner på verksamheten i affärsenheter med kontinuerligt låg lönsamhet eller som inte längre är strategiskt viktiga. I Byggverksamheten innebär detta att den polska byggverksamheten omstruktureras, att vi lämnar energisektorn i USA, att vi ökar fokus på kärnverksamheten i Storbritannien och fortsätter anpassningen till tuffare marknadsvillkor i Tjeckien.

Dessutom medför den svaga marknaden för offentlig-privat samverkan i Europa att vi fokuserar verksamheten inom Infrastrukturutveckling på den amerikanska marknaden.

Sammantaget ökar vi vårt fokus på kostnadskontroll och riskhantering. Under 2018 kommer vi att införa en ny koncernstyrningsmodell, inklusive en ny koncernledning – Group Leadership Team (GLT). Avsikten är att öka organisationens effektivitet – bland annat genom att knyta koncernledningen närmare verksamheten och minska kostnaderna.

## Tillväxt inom Projektutveckling

Åtgärderna för att förbättra lönsamheten inkluderar också ökade investeringar i Kommersiell fastighetsutveckling och Bostadsutveckling. Detta är nyckeln till att säkra Skanskas fortsatt starka ekonomiska utveckling. Investeringarna kommer att omfatta ytterligare förvärv av mark och byggrätter för att stärka våra möjligheter. Under 2017 levererade Kommersiell fastighetsutveckling 42 procent av Skanskas rörelseresultat och Bostadsutveckling 26 procent.



”Ökade investeringar i Projektutveckling ska bidra till att säkra Skanskas starka ekonomiska utveckling framöver.”

### Synergier genom samarbete

Vi fortsätter att driva One Skanska-samarbeten mellan och inom affärsenheter, vilket resulterar i operativa och finansiella synergier. Dessa synergier gör det möjligt för Skanska att självfinansiera projektutvecklingsaktiviteter samtidigt som effektiviteten höjs, riskerna minskas och erbjudandet till kunder förbättras. Fördjupade synergier är en nyckelprioritet. Slutmålet är att förbättra båda aspekterna av Vinst med värde.

### Värderingar tilltalar både medarbetare och kunder

Skanskas värderingar är avgörande för att skapa en hållbar framtid för våra medarbetare, kunder och samhällen. Vår hållbarhetsagenda består av fem fokusområden – arbetsmiljö, etik, miljö, samhällsinvesteringar samt mångfald och inkludering – som alla är kopplade till våra värderingar och till kärnverksamheterna inom Byggverksamhet och Projektutveckling.

Under 2017 fortsatte vi att göra viktiga framsteg inom hållbarhet, bland annat genom att lansera en ny affärsinriktad grön strategi och framhålla vikten av mångfald och integration. Kärnan i den gröna strategin är att avsevärt minska koncernens koldioxidutsläpp till år 2030 – i linje med det internationella klimatavtalet från Paris. Målet för koldioxidutsläpp är avgörande för hållbarhetsstrategin och samtidigt en möjlighet att minska kostnaderna och öka den operativa effektiviteten.

Trots detta innebär de tre arbetsrelaterade dödsfallen på våra arbetsplatser under 2017 att vi är högst medvetna om nödvändigheten av ett fortsatt fokuserat arbete med dessa frågor.

### Stöd till det globala hållbarhetsarbetet

Vår expertis inom hållbarhet ger oss ett försteg på våra hemmarknader och en förmåga att bidra till samhällsutvecklingen.

I 17 år har Skanska aktivt stöttat de globala hållbarhetsprinciperna som fastställdes av FN:s Global Compact. Senare antog FN:s medlemsländer 17 hållbara utvecklingsmål för att förbättra världen till 2030.

År 2017 anslöt sig Skanska till dessa mål för att mäta genomförande och utfall av koncernens hållbarhetsarbete. FN:s mål för inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara städer och samhällen är mest relevant för Skanska och ger oss därför bäst möjlighet att medverka till en positiv utveckling.

### Fortsatt goda marknadsutsikter

För 2018 bedömer vi att världsekonomin är fortsatt robust med stabila till starka förhållanden på alla hemmarknader. Genom det stora utbudet av möjligheter kan Skanska fokusera på de projekt som är rätt för oss. Och tack vare vår starka balansräkning kan vi utnyttja möjligheterna till projektutveckling. Samtidigt kommer vi att fortsätta vara vaksamma inför politisk osäkerhet.

### Gynnsamma utsikter i Sverige

I Sverige ser vi även fortsättningsvis starka marknadsförhållanden för bygg och kommersiella fastigheter. Den svenska bostadsmarknaden – vår största bostadsmarknad – har återgått till mer sunda och stabila nivåer.

Nästan hälften av de bostäder vi säljer i Sverige är BoKlok – konceptet för prisvärda bostäder. Vi investerar nu 250 miljoner kronor för att öka produktionskapaciteten för BoKlok med 50 procent fram till 2020. Det kommer att bli en allt viktigare del av Skanska och samtidigt ger vi ännu fler människor möjlighet att äga sin bostad.

### Värde för kunderna och aktieägarna

Jag är mycket glad för att få leda ett företag med djupt förankrade värderingar. Med värderingarna som grund är vi inriktade på att skapa Vinst med värde – vilket jag vill tacka min företrädare Johan Karlström för.

Tillsammans med den nya koncernledningen har jag och våra engagerade medarbetare åtagit oss att förbättra lönsamheten i Byggverksamheten.

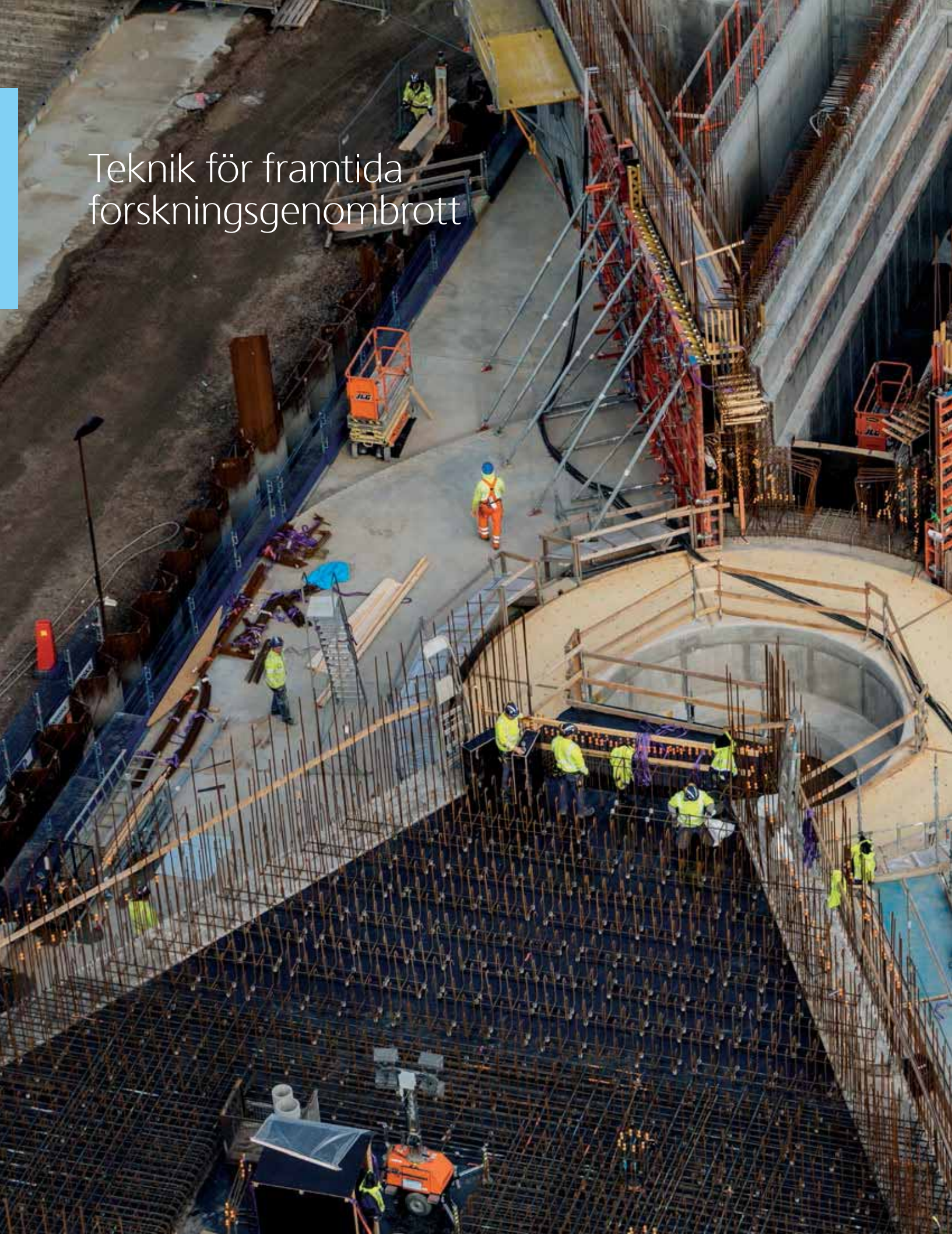
Vi ska också till fullo utnyttja Skanskas omfattande kompetens inom bygg- och projektutveckling och starka balansräkning för att erbjuda kunderna de allsidigt bästa lösningarna. Jag är övertygad om att detta kommer att vara till nytta även för våra aktieägare.

Jag ser fram emot att arbeta för att förtjäna våra aktieägares, kunders och samhällens förtroende under de kommande åren.

Stockholm i februari 2018

Anders Danielsson  
Verkställande direktör och Koncernchef

Teknik för framtida  
forskningsgenombrott







### European Spallation Source (ESS), Lund, Sverige Byggverksamheten

På den skånska slätten växer en av världens i sitt slag mest kraftfulla forskningsanläggningar fram. ESS ska fungera ungefär som ett jättelikt mikroskop. ESS neutron-baserade teknik kommer att resultera i vetenskapliga framsteg inom områdena material, energi, hälsa och miljö. Anläggningen ger forskarna unika möjligheter att försöka lösa några av de mest komplicerade vetenskapliga och medicinska utmaningarna.

Det är en unik anläggning som bara kan levereras inom ramen för ett välfungerande samarbete. Specifikationerna för viktig forskningsutrustning är nämligen fortfarande under utveckling trots att byggfasen är långt framskriden. Denna rörliga kravbild hanteras med ett avtal som bygger på att kunden och Skanska, med stöd av svenska och brittiska experter, agerar med öppenhet och förtroende mot varandra. Projektet ska sätta en ny branschstandard för samarbete.

Ett annat mål är att ESS ska vara världens mest hållbara forskningsanläggning. Skanska bidrar inte minst med att drastiskt minska mängden byggavfall som går till deponi, vilket kräver nya metoder för arbetet med material och leverantörer.

# Skanskas värderingar

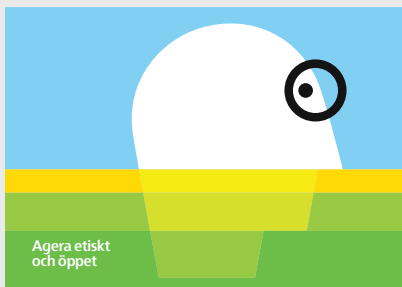
Att Skanska blivit ett så framgångsrikt företag beror främst på fyra värderingar som gör att koncernen navigerar rätt i en värld präglad av snabba förändringar. Koncernen arbetar aktivt för att alla medarbetare ska agera enligt Skanskas värderingar i allt de gör. Skanska väljer att samarbeta med kunder och partners som delar företagets värderingar.



Värna om livet

## Värna om livet

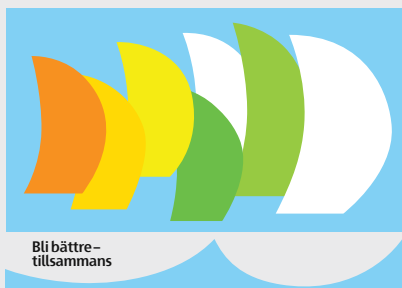
Värderingen Värna om livet betyder att Skanska ska främja människors hälsa och välbefinnande. Denna prioritering stöds av standarden Well Building, en extern certifiering av byggnadsegenskaper som påverkar människors hälsa och välbefinnande. 2017 antog Skanska målet att samtliga kontorsutvecklingsprojekt i Polen, Tjeckien, Rumänien och Ungern ska vara Well-certifierade. Ett åtagande som kommer att stimulera efterfrågan på hälsofrämjande byggnader i Central- och Östeuropa, samtidigt som det främjar hållbarhetsarbetet i hela koncernen. Forskningen visar att en miljövänlig och hälsosam arbetsmiljö får hyresgästerna att må bättre och bli mer produktiva.



Agera etiskt och öppet

## Agera etiskt och öppet

Skanskas värdering att affärsverksamheten ska bedrivas med hög integritet och öppenhet förutsätter att koncernens medarbetare och de som arbetar på företags uppdrag har samma synsätt. 2017 ökade Skanska genomlysningen av sitt breda nätverk av konsulter, partners och underleverantörer som är viktiga för att Skanska ska kunna leverera sina projekt. Den fördjupade granskningen, utifrån ett riskbaserat tillvägagångssätt, ska fördjupas ytterligare för att säkerställa att Skanskas Uppförandekod för leverantörer efterlevs. Denna kod som ingår i samtliga leverantörsavtal anger hur Skanska förväntar sig att leverantörer ska uppträda.



Bli bättre - tillsammans

## Bli bättre - tillsammans

Skanska vill utvecklas i takt med kunder, partners och lokalsamhällen. I Storbritannien utvecklar ett Skanska-konsortium nya metoder för dataanalys och -visualisering som hjälper kommuner att mer proaktivt driva motorvägar och annan infrastruktur. Det börjar i inbudsskedet, när statliga och kommunala kunder ger Skanska och andra företag tillgång till stora databaser med uppgifter om sådant som tillfartsvägar för utryckningsfordon och översvämningszoner. Koncernen analyserar uppgifterna snabbt och kan identifiera trender som har värde för kunden. Denna information används sedan för att optimera erbjudandet. I Skanskas projektplanering får dataanalys en alltmer central roll.



Vid kundens sida

## Vid kundens sida

Skanska hjälper sina kunder att lyckas och strävar efter att bygga långsiktiga partnerskap. Sedan 1962 har Skanska i partnerskap med Boeing byggt och rustat upp en rad anläggningar och koncernen har vid upprepade tillfällen kunnat visa en förmåga att leverera betydelsefulla projekt utan att påverka pågående produktion. Ofta anlitas Skanska i tidiga skeden för att hjälpa till med budgetramar och tidsplaner. Andra samarbeten avser arbetsmiljö, där Skanska hjälper Boeing att nå sina arbetsmiljömål. Skanska har fått utmärkelsen Boeing Supplier of the Year och stödjer nu Boeing aktivt i tre amerikanska delstater.

# Affärsmodell

Projekten är kärnan i Skanskas verksamhet. Värdeskapandet sker i de tusentals projekt som genomförs varje år. Målet är att varje projekt ska vara lönsamt och genomföras i enlighet med Skanskas målsättning att vara ledande inom hållbarhet. Interna samarbeten genererar operativa och finansiella synergier som skapar ytterligare värde.

De fyra verksamhetsgrenarnas affärsenheter kan genom samarbeten av olika slag skapa värde genom operativa och finansiella synergier. Skanska kommer att satsa ännu mer på att utnyttja dessa synergier.

## Operativa synergier

Operativa synergier skapas framför allt genom att på koncernnivå ta vara på den lokala specialistkompetens som finns i olika affärsenheter. Ofta samverkar affärsenheter inom olika verksamhetsgrenar i enskilda projekt, vilket ger bättre kundfokusering och skapar förutsättningar för erfarenhetsöverföring, samtidigt som bolagets samlade kompetens och finansiella resurser utnyttjas effektivt. Även affärsenheter inom en och samma verksamhetsgren kan samverka för att bättre

nyttja kompetens eller storlek. Affärsenheterna skapar geografiska kluster där resurser och kompetens delas samtidigt som gemensamma aktiviteter som inköp och produktion ökar effektiviteten.

## Finansiella synergier

Byggverksamheten binder inte kapital utan genererar i stället ett fritt rörelsekapital. Det fria rörelsekapitalet tillsammans med vinster från koncernens verksamheter, liksom möjligheten att öka belåningen med kreditfinansiering, gör att Skanska kan finansiera investeringar i egen projektutveckling. Detta genererar en mycket god avkastning på investerat kapital. Investeringarna skapar också nya vinstgenererande uppdrag för Byggverksamheten. Se även illustration nedan.

## Storleken ger konkurrensfördelar

Genom sin marknadsledande ställning kan Skanska uppfylla även de högst ställda förväntningarna.

Skanskas storlek och finansiella styrka är en fördel i de mest komplicerade uppdragen, där bolagets samlade erfarenhet och kunnande används för att tillgodose kundernas behov.

Grunden i Skanska är de lokala verksamheterna som har god kännedom om sina respektive marknader, kunder och leverantörer. De lokala enheterna understöds av Skanskas varumärke, finansiella styrka samt gemensamma expertis och värderingar. Skanska är därmed både ett lokalt företag med global styrka och ett internationellt bygg- och projektutvecklingsbolag med stark lokal förankring.

## Skanskas affärsmodell



# Affärsplan 2016–2020

## Vinst med värde

Med affärsplanen som ledstjärna strävar Skanska efter att öka aktieägarvärdet och samtidigt bygga ett bättre samhälle. Dessa båda prioriteringar går hand i hand, och Vinst med värde är Skanskas sätt att utvecklas i linje med dem. Under 2018 är fokus på att förbättra lönsamheten inom Byggverksamheten, samtidigt som företaget fortsätter skapa värde i Projektutveckling.



## Vinst med värde

Den strategiska utgångspunkten för koncernens femåriga affärsplan Vinst med värde är att vinst och värde är sammankopplade och ömsesidigt förstärker varandra. Utan vinst kan Skanska inte bygga ett bättre samhälle – och att uppfylla detta löfte bidrar till Skanskas lönsamhet. Skanska har den höga ambitionen att höja båda delarna för att skapa värde för bolagets aktieägare.

Denna affärsplan, som gäller till och med 2020, är inriktad på att Skanska ska leverera en branschledande totalavkastning för aktieägarna. De finansiella målen inkluderar stabila långsiktiga intäkter och ett kassaflöde som möjliggör en attraktiv utdelningsnivå.

Affärsplanens tre fokusområden beskrivs utförligare på sidorna 12–14:

- Bästa medarbetarna
- Möt kunden – skapa affärer
- Operationell effektivitet

### Strategiska åtgärder

De viktigaste strategiska åtgärderna som genomfördes 2017 under Affärsplanen Vinst med värde innefattade att öka investeringarna inom Projektutveckling; öka interna samarbeten för att skapa synergier; utarbeta digitala strategier; förstärka bolagets kundfokus; främja en inkluderande företagskultur och lansera en affärsinriktad grön strategi. Dessutom prioriterades att förbättra lönsamheten i Byggverksamheten.

### Omstrukturering för lönsamhet

Efter den strategiska översynen under hösten 2017 beslutades i början av 2018 om en omfattande omstrukturering för att öka lönsamheten. Detta inkluderar neddragning av verksamheter med återkommande låg lönsamhet eller verksamheter som inte längre är strategiskt viktiga, liksom att ytterligare förstärka bolagets fokus på kostnadskontroll och riskhantering. Under 2018 ska även en ny koncernstyrningsmodell införas för att öka organisationens effektivitet och sänka kostnaderna.

### Prioriteringar 2018

Att stärka lönsamheten i Byggverksamheten och att fortsätta skapa värde genom Projektutveckling – samtidigt som båda verksamhetsgrenarna ska leva upp till bolagets värderingar – är bolagets övergripande prioriteringar för 2018. Skanska ska även fortsätta att tillföra värde för kunderna genom innovativa och hållbara lösningar som inrymmer en säker arbetsmiljö, etik, grönt byggande, samhällsinvesteringar samt mångfald och inkludering.

### Mål 2020

- Aktiens totalavkastning ska vara branschledande.
- Balans i värdeskapandet mellan Byggverksamheten och Projektutveckling.
- Kundens första val för att skapa lösningar som svarar mot kundernas behov.
- Skanska ska leva enligt sina värderingar och uppfattas som ett värderingsdrivet företag som bygger ett bättre samhälle.
- En säker och etisk arbetsmiljö.
- Branschens mest attraktiva arbetsgivare.
- Samarbeta inom och mellan enheter och affärsområden som Ett Skanska i högpresterande team.
- Förbättrad operationell effektivitet.

### Fokusområden inom hållbarhet

- Arbetsmiljö
- Etik
- Grönt byggande
- Samhällsinvesteringar
- Mångfald och inkludering

# Finansiella mål 2016–2020

I Skanskas affärsplan för perioden 2016–2020 fastställs finansiella mål som bäst avspeglar koncernens lönsamhet i verksamheten och visar dess finansiella utrymme för investeringar och tillväxt.

Avkastningen på eget respektive sysselsatt kapital är mått på hur väl aktieägarnas och långivarnas kapital används (kapitaleffektivitet) och bedöms vara rättvisande mått för koncernen respektive Projektutveckling. Rörelsemarginalen är ett uttryck för lönsamheten och effektiviteten inom Byggverksamheten. Marginalen är beroende av mixen av kontraktstyper och de olika geografiska marknaderna.

## Utfall 2017

2017 nådde Skanska sina avkastningsmål, med en fortsatt stark finansiell ställning, drivet av starka resultat inom Projektutveckling. Koncernens finansiella styrka möjliggör fortsatt ökade investeringar i Projektutveckling. Allt eftersom värdeskapandet i Projektutveckling ökar och därmed är i balans med värdeskapandet i Byggverksamheten, kommer utfallet på avkastningsmålen inom Projektutveckling att kunna bibehållas på stabila nivåer.

Rörelsemarginalen i Byggverksamheten var under målet, framförallt på grund av otillfredsställande resultat i flera av byggheterna utanför Norden. En omstrukturering initierades för att förbättra lönsamheten, vilket ledde till nedskrivningar om 1,0 miljard kronor. Rörelseresultatet påverkades också negativt av projekt nedskrivningar om 1,5 miljarder kronor. Justerat för nedskrivningar och projekt nedskrivningar uppgick rörelsemarginalen till 2,5 procent för 2017.

## Finansiella mål 2016–2020

### Koncernen

Avkastning på eget kapital ska uppgå till

≥ 18%

### Finansiell styrka

Operativa finansiella tillgångar/ skulder netto

kan vara negativt

om möjligheter uppstår

### Byggverksamhet

Rörelsemarginal

≥ 3,5%

### Projektutveckling

Avkastning på sysselsatt kapital sammantaget för verksamhetsgrenarna inom Projektutveckling

≥ 10%

För definitioner se not 44.

## Utfall 2017

### Koncernen

Avkastning på eget kapital var

18,6%

### Finansiell styrka

Operativa finansiella tillgångar/ skulder netto var

9,7 miljarder SEK

### Byggverksamhet

Rörelsemarginalen var

0,8%

### Projektutveckling

Avkastning på sysselsatt kapital var

14,5%



## Att utveckla miljöer där människor vill umgås

**Sundtkvartalet, Oslo, Norge**  
Kommersiell fastighetsutveckling och Byggverksamheten

Skanskas första norska kontorsutvecklingsprojekt är fem våningar högt, med en yta om 31 300 kvadratmeter. Här har hyresgäster som IBM och Manpower flyttat in. Denna signaturbyggnad som utstrålar energi och badar i naturligt ljus fick godkänt i den tuffa hållbarhetscertifieringen BREEAM Excellent.

Inte fullt lika iögonfallande är att Sundtkvartalet och Skanska har bidragit till lokalsamhällets utveckling. I byggfasen kunde bolaget erbjuda arbetslösa ungdomar möjligheter. I den färdigställda byggnaden finns en flerfunktionshall för skolor och idrottsföreningar – ett kommunalt krav som förverkligats på ett föredömligt sätt. För att göra området mer lättillgängligt för hyresgästerna byggde Skanska även en gångbro.

2017 sålde Skanska koncernens 50-procentiga ägarandel i Sundtkvartalet till projektets utvecklingspartner – köpeskillingen uppgick till cirka 830 miljoner kronor. Skanska har nu etablerat sig inom fastighetsutveckling i Oslo och är i full gång med andra kontorsfastigheter i området.



# Bästa medarbetarna

Engagerade medarbetare med rätt kompetens, som delar Skanskas värderingar, avgör framgången i projektbaserade verksamheter som Skanskas. Att rekrytera de bästa medarbetarna, erbjuda dem goda utvecklingsmöjligheter och bli ännu bättre på mångfald och inkludering är av högsta prioritet.

Skanska strävar efter att vara branschens mest attraktiva arbetsgivare. Utvecklingen på detta område mättes under 2017 med Skanskas första koncernövergripande medarbetarenkät. I 27 av de 32 frågorna låg svaren betydligt över branschens jämförelsetal, enligt Korn Ferry Hay Groups databas av medarbetarenkäter, en av de största i världen.

## Stödja högpresterande team

Skanska ska hjälpa medarbetarna att göra sitt bästa. Bolagets företagskultur baseras på öppenhet, förtroende och hög prestationsnivå där medarbetarna bygger ett bättre samhälle genom att samarbeta i team. Medarbetarna ges goda möjligheter att växa och utvecklas och hela organisationen får nytta av deras växande yrkeskompetens.

Att bredda medarbetarnas erfarenhet är ett viktigt sätt att utveckla kunskapsdelningen och samarbete, vilket stärker prestationsförmågan. Medarbetarna får möjlighet att arbeta i olika befattningar, affärsenheter eller geografiska områden. Varje ledningsgrupp bör ha en person med erfarenheter från andra delar av Skanska.

## Delägare är engagerade medarbetare

Aktiesparprogrammet Seop gör medarbetarna till delägare i Skanska. Det ökar medarbetarnas ansvarskänsla och förståelse för hur aktieägarvärde skapas. Närmare 11 500 personer deltar i Seop, och har tillsammans investerat cirka 350 miljoner kronor under 2017. I kombination med moderbolagets innehav av egna B-aktier som säkerställer den framtida leveransen

av aktier i Seop är deltagarna den största aktieägaren, mätt i investerat kapital. Att så många deltar i Seop visar hur motiverade och engagerade Skanskas medarbetare är – något som driver fram ständiga förbättringar.

## Ännu starkare kundrelationer

Genom att attrahera, rekrytera och behålla människor med olika samhällsbakgrund arbetar Skanska för ökad mångfald. Tack vare detta kan Skanska fördjupa sina kundrelationer. Större mångfald ger också tillgång till nya erfarenheter och synsätt, vilket är avgörande för att kunna erbjuda kunderna bästa möjliga lösningar. Samtidigt fokuserar bolaget på att samtliga medarbetare ska inkluderas i företagskulturen. Ökad mångfald och inkludering prioriteras på samtliga nivåer i bolaget.



I Sverige finns det ett stort behov av ingenjörer. Ändå kan ingenjörer från andra länder ofta få svårt att utöva sitt yrke i Sverige. Skanska International Leadership Program syftar till att lösa detta problem och öka mångfalden i Skanska. Det strategiska rekryteringsprogrammet börjar med utbildning och slutar med att många av deltagarna anställs. Så fick till exempel Diana Baghdo från Syrien sitt första jobb på Skanska. I dag är hon arbetsledare.



# Möt kunden – skapa affärer

Att möta kunden och skapa affärer handlar om att förstå kundens behov, så att Skanska genom samarbeten kan erbjuda och leverera marknadens bästa lösningar, exempelvis genom att introducera innovationer på lokala marknader. En förutsättning för detta är att Skanska arbetar proaktivt, strukturerat och nära kunden. Skanska vill vara kundernas första val.

Skanska strävar efter att dra nytta av koncernens breda kompetens och erbjudande för att hjälpa kunderna att lyckas. Det är A och O att förstå hur kunders, marknadens och tongivande politikers behov och utmaningar förändras. När Skanska kopplas in tidigt och kontinuerligt kan de bästa och mest hållbara lösningarna utvecklas. Sådan tidig kundinvolvering uppskattas alltmer av kunderna, framför allt i de extra utmanande uppdragen.

När Skanska arbetar nära kunden har koncernen ofta möjlighet att påverka marknaderna och få kunderna att ställa högre krav genom en fördjupad insyn i Byggsamheten, Projektutvecklingsverksamheterna och hållbarhetsarbetet. Denna kunskapsdelning kan bidra till Skanskas framgång även i framtiden.

## Kunderna uppskattar värderingarna

Skanskas värderingar är nyckeln till strävan att vara kundernas första val genom att skapa lösningar som tillgodoser deras behov. Kunder och övriga berörda uppskattar hur Skanska har integrerat sina värderingar i både företagskultur och dagliga rutiner. Värderingarna bidrar till att skilja ut Skanska – människor vill samarbeta med ansvarsfulla och tillförlitliga företag.

## Ännu starkare kundfokusering

Skanskas framgång bygger på nöjda kunder och långsiktiga partnerskap. Koncernstaben Market Making, driver Skanskas allt starkare kundfokusering och bidrar till att nya sätt att möta kunder och skapa affärer delas inom hela koncernen. Det gör Skanska bättre på att stödja sina kunder.

## Djup marknadskänedom

Att förstå vad marknader och kunder behöver blir allt viktigare när Skanska ökar investeringarna i Projektutveckling. Här är det bolaget som tar initiativ till en byggnad eller infrastrukturanläggning. En djup kunskap om trender och marknadskrafter är avgörande för att öka utbytet av och minska riskerna i de möjligheter som yppar sig.

## Bredare perspektiv

I allt större utsträckning definierar kunderna framgång på ett flerdimensionellt sätt där bland annat bidrag till samhällsutvecklingen ingår. Skanska har samma syn och strävar därför efter att bredda kundsamarbetet och hitta helhetslösningar som gagnar lokalsamhället. På så sätt blir projektnytan ännu större.



Hyr ett helt våningsplan i tio år. Hyr en arbetsplats i en timme. Eller välj någonting mitt emellan. Det blir allt vanligare att Skanska utvecklar kontorsfastigheter som erbjuder lösningar för nästan alla organisationer, hur små eller stora de än är. För Skanska öppnar detta dörrar till den växande marknaden för delade kontorslokaler samtidigt som bolaget får en mer heterogen mix av hyresgäster. Studio i Malmö är ett sådant exempel.

# Operationell effektivitet

För att Skanska ska uppvisa starka resultat och ha nöjda kunder måste bolagets verksamheter hålla världsklass. De viktigaste prioriteringarna är förbättrad disciplin i arbetsprocesserna, digitalisering, samarbete och kunskapsdelning. En gemensam nämnare för Skanskas hela verksamhet är fokus på ständiga förbättringar.

Skanska fokuserar på att kontinuerligt förbättra samtliga delar av verksamheten. Det betyder att koncernen ser till att använda rätt system, effektiva processer och relevanta resurser. Lika angeläget är att medarbetarna har rätt kompetensprofil. Slutligen handlar det om att utnyttja den kunskap och expertis som finns inom hela Skanska.

## Striktare anbudsstrategi

Koncernen fokuserar nu särskilt på att förbättra genomförandet av projekt i Byggverksamheten. Startpunkten är en uppstramad strategi för anbudsgivning. Skanska ska prioritera sektorer och geografiska områden där bolaget tidigare har lyckats väl. Skanska kommer endast att lämna anbud när team med rätt kompetens för projektet har identifierats. Större

uppmärksamhet ska ägnas åt utformning, affärsvillkor och förändringar av projektens specifikationer.

## Digitalisera verksamheten

Skanska har inlett ett program för att lyfta den digitala kompetensnivån i hela bolaget. Digitalisering öppnar oerhörda möjligheter att leverera projekt tillförlitligt och effektivt, och att stärka samarbeten och kunskapsutbyten. Under 2017 införde samtliga affärsenheter digitala strategier som bygger på befintliga digitala aktiviteter. Hit hör hantering av bygginformation (BIM), maskininlärning, drönare, robotteknik, 3D-skrivare, dataanalys, autonom utrustning samt virtuell och förstärkt verklighet. Skanskas forsknings- och innovationsfunktion utvecklar innovativa och effektivare arbetsmetoder.

## Fler gemensamma processer

Skanska ökar nu inslaget av enhetliga rutiner för projektleverans baserat på Skanska Sveriges arbete med ett mer strukturerat leveranssätt för projekt i världsklass. Det rör sig om lönsamma projekt som håller en hög hållbarhets- och arbetsmiljöstandard, är kompetensutvecklande för medarbetarna och även gör kunderna nöjda.

## Att dela och tillämpa god praxis

Skanska fortsätter att stärka sina nätverk för kunskapsdelning och driva på för mer samarbetsorienterade arbetsformer. Att sprida och införa bra lösningar från andra delar av bolaget förbättrar resultatet och skapar konkurrensfördelar.



Skanska UK bygger in digitala simuleringar i sin process för projektleveranser. Innan arbetet börjar på byggarbetsplatsen repeterar Skanska byggprocessen med hjälp av en digital modell tillsammans med koncernens viktigaste partners, och ibland även med kunden, för att säkerställa att planeringen är realistisk och risktagandet så litet som möjligt. Mindre simuleringar genomförs under byggfasen. Det bidrar till en säkrare arbetsmiljö och till punktliga leveranser som håller budgetramarna.



# Att förverkliga samhälls- nödvändig infrastruktur

## **Motorväg A1, Gdańsk, Polen** Infrastrukturutveckling och Byggverksamheten

A1 är en 152 kilometer lång fyrfilig motorväg som sträcker sig från Gdańsk vid Östersjökusten till centrala Polen. Sträckan öppnades successivt mellan 2007 och 2011. Dessförinnan fanns en smal tvåfilig väg där trafikstockningar och olyckor var vanliga.

Den nya motorvägen har skapat förutsättningar för att resa snabbt och tryggt. Genom att möjliggöra nya sätt att leva och arbeta utgör A1 också ett viktigt bidrag till samhällets och ekonomins utveckling.

Skanskas konsortium fick i uppdrag att finansiera, utforma, bygga, driva och underhålla denna del av A1 inom ramen för ett offentligt-privat samverkansprojekt (OPS) som startade 2004 och har en löptid på 35 år. Bland annat byggdes 137 broar, varav två över stora floder.

2017 realiserade Skanska det värde som skapats genom att avyttra koncernens 30-procentiga ägarandel i projektet för cirka 1,4 miljarder kronor. Bland långsiktiga investerare finns det en stor efterfrågan på sådana högkvalitativa infrastrukturtillgångar.

# Hantering av risker och möjligheter

Skanska har infört en proaktiv och strukturerad hantering av risker och möjligheter på samtliga organisationsnivåer. Enhetlig hantering av risker och möjligheter tillämpas i hela koncernen. Projektutvecklingsverksamheterna och Byggverksamheten ger bolaget ett brett verksamhetsfält och därmed bättre förmåga att hantera risker och tillvarata möjligheter.

## En resa mot ständiga förbättringar

Det första formaliserade riskhanteringsverktyg som tillämpades i hela Skanska-koncernen var Operational Risk Assessment som infördes 1999. Sedan dess har koncernen utvecklat och finlipat verktygen och rutinerna för att bedöma och hantera risker under hela projektlivscykeln.

Sedan 2008 hanteras analysen och godkännandet av mer komplexa projekt på koncernnivå av Skanska Risk Team – en koncernstabsfunktion för granskning och analys – och av koncernledningens beslutsorgan Tender Board. De allra största projekten måste slutgodkännas av styrelsens projektkommitté.

## Starkt riskhantering på operationell nivå

I affärsplanen 2016–2020 Vinst med värde, fortsätter riskhantering att vara ett viktigt fokusområde inom Operationell Effektivitet. Erfarenheterna av Skanska Risk Team och koncernledningens Tender Board har nu förts ut till samtliga affärsenheter genom att dessa under 2016 inrättat egna riskteam och projektkommittéer. Tanken är att detta ska resultera i bättre och mer objektiv granskning på operationell nivå så att granskningar på koncernnivå kan tillföra mer värde. Under 2017 har affärsenheterna integrerat sina riskteam och projektkommittéer ännu djupare i sina ordinarie arbetsrutiner. Arbetet för att ytterligare förstärka riskhanteringen fortsätter under 2018.

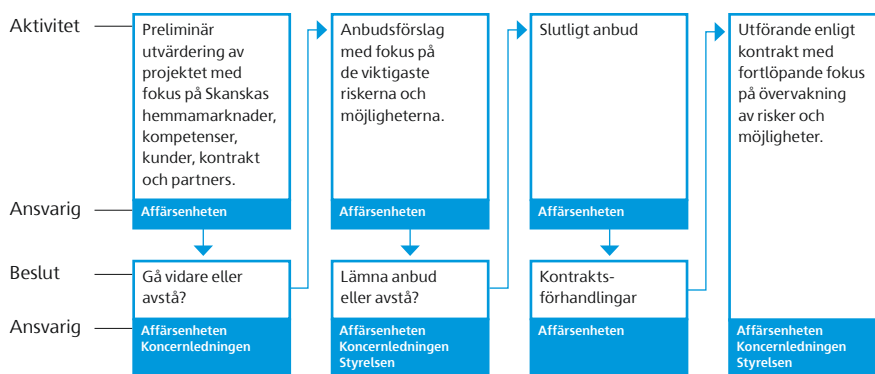
## Koncerngemensamma rutiner för hantering av risker och möjligheter

I hela bolaget används gemensamma rutiner för att identifiera och hantera risker och möjligheter – Skanska Tender Approval Procedure och Skanska Investment Approval Procedure.

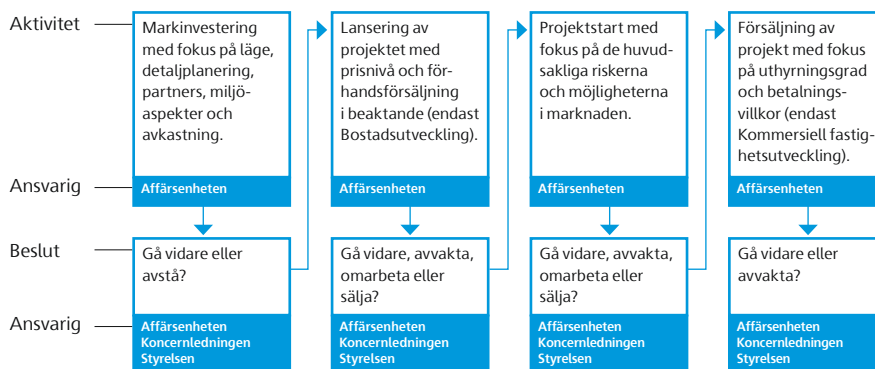
Rutinerna vägleder Skanska Risk Team, som stödjer koncernledningen genom att granska och analysera anbud samt investerings- och avyttringsförslag som ska

godkännas av koncernledningen. Detta gäller runt 400 projekt varje år. Initialt gör varje affärsenhet sina egna bedömningar av risker och möjligheter samt identifierar lämpliga riskhanteringsåtgärder. Skanska Risk Team går sedan igenom förslagen och lämnar en rekommendation utifrån affärsmässiga överväganden, risker och möjligheter. Det slutgiltiga beslutet fattas av koncernledningens Tender Board och i vissa fall av styrelsen.

### Skansas anbudsprocess: Byggverksamheten och Infrastrukturutveckling



### Skansas process vid projektinvesteringar: Kommersiell fastighetsutveckling och Bostadsutveckling



### Skanskas arbetssätt

Skanska har infört en proaktiv och strukturerad hantering av risker och möjligheter på samtliga organisationsnivåer.

#### Koncernnivå

Styrelsen har antagit Skanskas Enterprise Risk Management Policy, som anger hur riskhantering ska bedrivas i hela koncernen och var ansvaret för detta ligger. Koncernrisker är strategisk risk, operationell risk, finansiell risk och regulatorisk risk. För varje sådan kategori anger policyn de viktigaste riktlinjerna, rutinerna, regelverken och styrdokumenterna som gäller för riskhantering.

Bredden på Skanskas projekt och att dessa bedrivs i ett stort antal länder och av flera olika verksamhetsgrenar hjälper bolut att identifiera risker och möjligheter och att arbeta proaktivt med dessa.

#### Operationell nivå

Riskhanteringen på operationell nivå styrs av Operational Risk System. Grundidén är att riskhantering ingår i linjechefernas ansvar. Varje Skanska-medarbetare har ett riskhanteringsansvar oavsett vilken nivå man arbetar på. Operational Risk System anger den organisationsstruktur i vilken affärsenheternas riskhantering ska bedrivas och innefattar även företagets olika rutiner, riktlinjer och malldokument för hantering av risker och möjligheter.

Skanskas rutiner Tender Approval Procedure och Investment Approval Procedure anger vilken ledningsnivå som projekt inom Byggverksamheten respektive Projektutveckling ska godkännas på. De ger också projektteamens strukturerade riktlinjer för att beskriva risker och möjligheter, vilket underlättar granskning och godkännande på den nivå som projektets karaktär kräver.



Varje affärsenhet har en så kallad Risk Heat Map över de specifika projektkompetenserna i respektive affärsenhet. För alla uppdrag anges projekttyp, storlek, plats och kontraktstyp. Projekt utanför kärnkompetensen granskas mer ingående och måste godkännas på en högre nivå.

#### Projektnivå

Skanskas affärsverksamhet är i praktiken summan av samtliga projekt som genomförs. Projektledningens skicklighet är helt avgörande för att hantera riskerna och kunna utnyttja möjligheterna optimalt. Detta förutsätter att medarbetarna har den utrustning, kompetens och uppbackning de behöver för att lämna anbud, förhandla fram affären och slutföra projektet. Affärsenheterna och supportavdelningarna ser till att projektteam sammanställs, utbildas och stöts för att kunna leverera Vinst med värde – varje gång.

Risker och möjligheter som identifieras i projektens planeringsfas behöver hanteras effektivt även i genomförandefasen. Därför har ett varningssystem införts för större och mer krävande projekt i Byggverksamheten. Ledningen underrättas redan i ett tidigt skede vid specifika händelser eller om nyckeltal över- eller underskrider bestämda ramar.

#### Utnyttja synergier

Ett av målen i affärsplanen Vinst med värde är att ha balans i värdeskapandet mellan Byggverksamheten och Projektutveckling. Projektutvecklingsuppdrag involverar även Byggverksamhetens affärsenheter vilket skapar synergier som ger en rad fördelar när det gäller att hantera risker och möjligheter – starkt konkurrenskraft, bättre förmåga att kontrollera risker och utnyttja möjligheter optimalt samt fler tillfällen att driva hållbarhet och innovation framåt. På så sätt ökar lönsamheten och stabiliteten i företaget.

Dessa fördelar förstärks när olika enheter inom en affärsenhet i Byggverksamheten, exempelvis hus- och anläggningsenheter, samverkar i uppdrag för kunder.

Många av fördelarna realiserar också när hela affärsenheter samverkar för att genomföra ett gemensamt projekt för en kund.

## Huvudsakliga risker

Varje år genomför Skanska en riskundersökning bland mer än 200 chefer i koncernen. Resultatet är en rangordning av koncernrisker. För var och en av de viktigaste riskerna utvärderas hur ändamålsenliga och effektiva åtgärderna för riskhantering och riskreducering är och vid behov korrigeras dessa. Skanskas huvudsakliga risker är:

### Nyckelpersoner som saknas eller lämnar företaget

All byggverksamhet och projektutveckling är framför allt beroende av människors prestationer. Nya projektuppdrag kan därför inte tas utan att först säkerställa att medarbetare med rätt kompetens finns tillgängliga. Skanska fokuserar på att rekrytera, utveckla och behålla skickliga och engagerade medarbetare med mycket varierande bakgrund samt att skapa en inkluderande arbetsmiljö där medarbetarna trivs och kan vidareutveckla sin kompetens.

### Oetiskt uppträdande

Allvarliga överträdelser kan långvarigt skada Skanskas anseende och förmåga att verka på hemmamarknaderna och kan även resultera i straffavgifter och andra sanktioner. Skanska arbetar proaktivt med att stärka organisationen för etik och rutinerna för regelefterlevnad. En rad åtgärder har vidtagits för att främja en etisk företagskultur. Uppförandekoden anger hur medarbetarna förväntas uppträda.

### Projekt- eller systematiska förluster

Alla projekt eller investeringar går inte som planerat. Skanska har skyddsåtgärder på flera nivåer mot enskilda förlustprojekt och finansiella förluster på affärsenhetsnivå. Hit hör koncernens rutiner för granskning och godkännande, uppföljning, kontroll och rapportering, liksom varningssystemet för samtliga byggprojekt som godkänns av koncernledningens Tender Board.

### Makroekonomisk instabilitet

Makroekonomiska risker är ofrånkomliga. Skanska fokuserar på att dämpa deras konsekvenser och se till att affärsverksamheten är så pass stark att den klarar konjunkturnedgångar. Skanska Financial Services spelar en nyckelroll för att hantera finansiella koncernrisker och göra marknadsprognoser. Genom att verksamheten är så bred har Skanska en avsevärd inbyggd riskspridning.

### Olyckshändelser som drabbar många människor

Skanskas värdering Värna om livet innebär att arbeta säkert, eller inte alls. Skanska arbetar kontinuerligt för att bli ännu bättre på hälsa, arbetsmiljö och välbefinnande. System och rutiner förbättras regelbundet. Skanska vill lära av andras erfarenheter och dela med sig av egna.

### Övriga risker

Hållbarhetsrelaterade risker, tänkbara konsekvenser av dessa samt hanteringsstrategier beskrivs närmare på sidorna 82–83 i denna årsredovisning. Till dessa hör risker hänförliga till miljö; hälsa och arbetsmiljö; mänskliga rättigheter; leverantörskedjan; mångfald och inkludering; samt antikorrupktion och mutor. Vidare beskrivs de finansiella riskerna på sidorna 68–69.





## Ett komplext projekt strukturerat för framgång

**Ordsall Chord, Manchester, Storbritannien, Byggverksamheten**

Hur Skanska och kunder gemensamt hanterar risker är en viktig faktor för projektens ekonomiska framgång. Allt fler kunder väljer kontrakt där parterna gemensamt och öppet delar risker och möjligheter. För Skanska är sådana kontrakt – kallade tidig kundinvolvering, allianser eller integrerad projektleverans – ett sätt att genomföra stora och utmanande projekt med lägre riskprofil och med ett förutsägbart resultat enligt aktieägarnas förväntan.

I Ordsall Chord-projektet ingick kunden Network Rail, ett Skanska-joint venture och två andra entreprenörer tidigt i en allians. En integrerad projektkultur som grundades på samarbetsavtalet var nyckeln till ett innovativt genomförande. Alliansen levererade detta utmanande projekt inom budget och med en byggtid som var två år kortare än vad som kunde förväntas med ett traditionellt tillvägagångssätt. Dessutom uppnådde Skanska och de övriga företagen i alliansen de finansiella marginalmålen med minskad risk.

# Så främjar Skanska FN:s mål för hållbar utveckling

Skanskas hållbarhetsarbete bygger på koncernens värderingar och utgör ett stöd för affärsplanen Vinst med värde. Koncernens fem hållbarhetsområden stärks ytterligare genom kopplingen till FN:s mål för hållbar utveckling. Målen hjälper Skanska att bidra till en positiv samhällsutveckling i så många avseenden som möjligt.

Skanskas värderingar är grunden till att verka för en hållbar framtid för koncernens kunder, för samhället och för medarbetarna. Detta är A och O för Skanskas löfte att bygga ett bättre samhälle och leverera Vinst med värde.

Skanskas hållbarhetsagenda utgörs av fem fokusområden som är förankrade i dessa värderingar och som är särskilt väsentliga för koncernens kärnverksamheter – Byggverksamheten och Projektutveckling. Fokusområdena är: arbetsmiljö, etik, grönt byggande, samhällsinvesteringar samt mångfald och inkludering. Under 2017 gjordes en översyn av hur företaget bäst ska passa in dessa fokusområden i den utveckling som Skanska och samhället genomgår.

Flera av FN:s mål för hållbar utveckling är väsentliga för Skanskas verksamhet. Under 2017 fokuserade koncernen på de utvecklingsmål som markerats i figuren nedan – i synnerhet på mål 11, hållbara städer och samhällen.

## Så kan Skanska bidra

Översynen visade på kopplingen mellan hållbarhet i Skanskas verksamhet och FN:s mål för hållbar utveckling. De 17 utvecklingsmålen är hörnstenarna i FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling som 193 medlemsländer anslutit sig till. För att nå utvecklingsmålen krävs att regeringar, näringsliv och alla andra samhällsaktörer drar åt samma håll.

Skanskas storskalighet och verksamhet ger koncernen avsevärda möjligheter att bidra till de lösningar som samhället behöver och samtidigt bedriva en lönsam verksamhet. 2017 började Skanska använda FN:s mål för hållbar utveckling som ram för att mäta utfallet och omfattningen av koncernens hållbarhetsinsatser. Utvecklingsmålen kommer att spela en viktig roll i Skanskas fortsatta hållbarhetsarbete.

## Att skapa större nytta

Skanskas verksamhet är framför allt relevant för mål 11 – Hållbara städer och samhällen. Det handlar om att göra städer inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara. På samtliga dessa områden kan Skanska göra en insats. Skanska fokuserade under 2017 dessutom på andra närliggande utvecklingsmål – se figuren nedan. Genom dessa utvecklingsmål strävar Skanska efter att på bästa sätt hantera risker och möjligheter kopplat till hållbar utveckling.

Skanska är på det klara med att byggverksamhet får vissa negativa konsekvenser för omvärlden, såväl i produktionsfasen som under driftstiden. Det är Skanskas mål att minska dessa negativa konsekvenser och öka de positiva effekterna. Ytterligare upplysningar finns på sidorna 70-83 i Skanskas hållbarhetsrapport.





## Fokusområden inom hållbarhet

### Arbetsmiljö

Skanska har en nollvision för arbetsolyckor och främjar medarbetarnas hälsa och välbefinnande. Under 2017 lanserade Skanska en strategi för hälsa och välbefinnande. Fokus ligger på att säkerställa en hälsofrämjande arbetsplats med fysiskt och psykiskt friska medarbetare som kan prestera på topp och få ut så mycket som möjligt av livet. Det innebär att ge bättre vägledning om hur man kan minska långsiktiga hälsofaror som till exempel buller och damm. Hälsa och välbefinnande är en viktig del av företagskulturen i Skanska där medarbetarna bryr sig om varandra – något som hela företagets arbetsmiljöarbete bygger på.

### Etik

Att agera etiskt och öppet är en hörnsten i Skanskas företagskultur. Efter lanseringen av den uppdaterade Uppförandekoden 2016 fick samtliga medarbetare under 2017 utbildning i hur de förväntas uppträda. Utbildningen i Uppförandekoden genomförs på samma sätt i hela bolaget så att alla inom Skanska uppträder enhetligt. Medarbetarna måste alltid prioritera god affäretik. Därför uppmantras de att diskutera etiska dilemman. Ett stöd vid dessa samtal är det växande filmbiblioteket med Value Moments som visar verkliga situationer som Skanska-medarbetare kan råka ut för.

### Grönt byggande

Under året antog Skanska en ny strategi för grönt byggande som fokuserar på att leverera lönsamma, framtidssäkrade projekt som är klimatneutrala eller genererar låga koldioxidutsläpp. Enligt strategin ska bolaget dessutom minska sitt koldioxidavtryck avsevärt fram till 2030 i linje med klimatavtalet i Paris. Detta främjar de målsättningar som finns i samhället och hos kunderna. Att minska förbrukningen och behovet av energi, fossila bränslen, material och vatten gör dessutom projekten mer kostnadseffektiva och ökar den operationella effektiviteten. 2017 fick Skanska en utmärkelse av miljöorganisationen CDP (Carbon Disclosure Project) för koncernens marknadsledande miljöarbete.

### Samhällsinvesteringar

Genom att utnyttja koncernens kärnkompetenser och kärnverksamhet strävar Skanska efter att skapa lösningar på lokala utmaningar i samråd med kunder, samarbetspartners och lokalsamhällen. Målet är att skapa gemensamt värde som långsiktigt kommer samtliga intressenter till godo. 2017 antog Skanska nya riktlinjer för samhällsinvesteringar med fokus på tre områden – utbildning av ungdomar, ökad kompetensutveckling och socialt värdeskapande i planering. Skanska fortsätter arbetet med att integrera samhällsinvesteringar i affärsverksamheten.

### Mångfald och inkludering

Skanska närmar sig alltmer koncernens vision att på samtliga nivåer avspegla mångfalden i samhället och ha ledare som är exceptionellt skickliga på att skapa en inkluderande företagskultur. Såväl medarbetarenkäter som personalstruktur visar att utvecklingen går framåt. I koncernens medarbetarenkät 2017 låg svaren på frågor om mångfald och inkludering 3–6 procentenheter högre än externa jämförelsetal. Genom att bli bättre på mångfald och inkludering bygger Skanska upp bättre relationer till kunder och intressenter samtidigt som koncernen tillförs den kreativitet som krävs för att förbli marknadsledande.

Fokus på hälsa och välbefinnande är en följd av att människan står i centrum för Skanskas verksamhet.

Etik är en central fråga inom Skanska. Regelbundna diskussioner påminner om vikten av etiskt agerande.

Den nya strategin för grönt byggande kommer att minska Skanskas koldioxidavtryck avsevärt fram till 2030.

Gemensamt värde skapas tillsammans med kunder, samarbetspartners och lokalsamhällen.

Skanskas framgång är beroende av att välkomna människor med alla bakgrunder och låta dem nå sin fulla potential.

Snabbare och säkrare resor,  
ett år tidigare än planerat





## Riksväg 6 Taavetti-Lappeenranta, Södra Karelen, Finland

Byggverksamheten

I Finlands sydöstra hörn nära ryska gränsen går riksväg 6. Det är huvudleden genom regionen – en hårt trafikerad motorväg där bilköer hörde till vardagen.

Skanska ingick i en tvärfunktionell allians som fick i uppdrag att bredda och rusta upp en 28 kilometer lång vägsträcka. Projektet planerades inom ramen för ett samarbete mellan Skanska, Trafikverket i Finland och två arkitektbyråer. Kontraktstrukturen innebar att parterna delade risker och avkastningspotential.

Samarbetsprojektet främjades ytterligare genom att det engagerade många människor med olika bakgrund. Ur det ömsesidiga förtroendet växte innovativa metoder fram som resulterade i ökad operationell effektivitet. Till dessa metoder hörde tillämpningen av avancerade tekniklösningar – exempelvis bidrog maskininlärning till bättre kvalitetskontroll och arbetsmiljö. Drönare användes för att möjliggöra snabba och exakta kvantitativa beräkningar.

Slutresultatet var att vägen kunde invigas ett år tidigare än planerat. På så sätt fick resenärerna ett extra år med snabbare och säkrare trafik.

# Aktien

Skanskas B-aktie är noterad på Nasdaq Stockholm och börsvärdet per den 31 december 2017 var 69,5 miljarder kronor. Sista betalkurs för Skanskas B-aktie 2017 var 170,0 kronor.

- Skanskas B-aktie (SKA B) är noterad på Nasdaq Stockholm.  
Bloomberg ticker SKAB:SS  
Reuters quote SKAb.ST
- Skanska har ett sponsrat American Depositary Receipt (Level I) i USA som handlas under symbolen SKBSY.
- I februari 2017 nådde Skanskas aktiekurs en ny toppnotering på 226,6 kronor.
- 109 951 aktieägare.
- Börsvärde om 69,5 miljarder kronor och sista betalkurs för 2017 på 170,0 kronor.
- Under 2017 handlades i snitt 2,3 miljoner Skanska B-aktier varje dag.
- Styrelsens föreslår en bibehållen utdelning om 8,25 kronor.

Ett 10-tal aktieanalytiker följer bolaget regelbundet. På Skanskas webbplats för investerare, under fliken aktien, finns en förteckning över de analytiker som följer Skanska samt deras aktuella rekommendationer.

Den stabila underliggande resultatnivån i koncernen är en effekt av riskspridning över fyra verksamhetsgrenar i flera geografiska marknader och segment. Detta bidrar

till att Skanska har lämnat höjd alternativt bibehållen ordinarie utdelning i mer än femton år och har en stabil finansiell position med möjlighet till attraktiv prissättning på sin upplåning.

## Marknadsutveckling 2017

Utvecklingen på Stockholmsbörsen (Nasdaq Stockholm) var stark under de första sex månaderna med en tillfällig nergång

under sommaren. I början på andra halvåret utvecklades börsen återigen positivt och årets uppgång blev totalt sex procent.

## Utdelningspolicy

Skanskas utdelningspolicy är att dela ut 40–70 procent av årets resultat till aktieägarna, förutsatt att bolagets finansiella situation i sin helhet är stabil och tillfredställande.

## Utdelning

Styrelsen gör bedömningen att koncernens finansiella ställning förblir stark och föreslår en bibehållen utdelning om 8,25 (8,25) kronor per aktie. Förslaget motsvarar en utdelning om totalt 3 372 (3 380) miljoner kronor, vilket motsvarar 69 procent av årets resultat.

För moderbolagets innehav av egna B-aktier utgår ingen utdelning. Det totala utdelningsbeloppet kan komma att föränd-

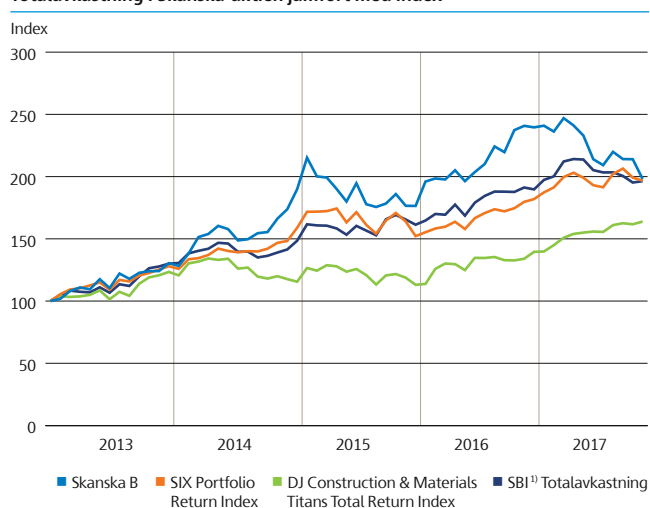
## De största aktieägarna i Skanska AB, röstersortat 31 dec 2017

Aktieägare	% av röster	% av kapital
Industrivärden AB	23,9	6,9
Lundbergs	12,4	4,7
Skanska-anställda genom Seop <sup>1)</sup>	4,9	7,0
Alecta	4,8	6,8
Swedbank Robur Fonder	3,0	4,3
AMF Försäkringar & Fonder	2,7	3,9
BlackRock	1,5	2,1
Vanguard	1,4	2,1
Carnegie Fonder	1,2	1,7
SEB Fonder & Trygg Liv Försäkring	1,0	1,4
<b>10 största aktieägare i Skanska</b>	<b>56,9</b>	<b>40,8</b>
Övriga aktieägare i Skanska	43,1	59,2
<b>Totalt</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
varav aktieägare i Sverige	81,4	73,5
varav aktieägare utomlands	18,6	26,5

1) Behandlas inte som en egen ägargrupp och inkluderar moderbolagets innehav av egna B-aktier som säkerställer den framtida leveransen av aktier till deltagarna.

Källa: Modular Finance Holdings

## Totalavkastning i Skanska-aktien jämfört med index



1) Strategic Benchmark Index består av noterade företag som sammantagna avspeglar Skanskas verksamheter.

## Skanskas aktiekurs nådde en ny toppnotering på 226,6 kronor i februari 2017.

ras fram till avstämmningstidpunkten beroende på återköp av aktier och överföring av aktier till deltagare i Skanskas långsiktiga aktiesparprogram.

### Ägarfördelning

Majoriteten av Skanskas ägare återfinns i Sverige och består främst av finansiella och institutionella organisationer. Den största ägaren är Industrivärden AB som innehar 23,9 procent av rösterna, följt av Lundbergs som innehar 12,4 procent av rösterna. Sett till investerat kapital är Skanskas anställda i kombination med moderbolagets innehav av egna B-aktier, som säkerställer den framtida leveransen av aktier i aktiesparprogrammet Seop, den största aktieägaren. Det utländska ägandet minskade till 19 procent av rösterna.

### Finansiering

Skanska har ett flertal program för upplåning – såväl bekräftade bankkreditfaciliteter som marknadsfinansieringsprogram – vilket ger en god beredskap för tillfälliga svängningar i koncernens likviditetsbehov på kort sikt samt säkerställer finansieringen på lång sikt. Under 2017 refinansierade Skanska sin revolverande kreditfacilitet (RCF). Den nya faciliteten uppgår till 600 miljoner EUR och har en löptid på fem år med option på två ettåriga förlängningar. Vidare upptogs ytterligare en RCF på 200 miljoner EUR med grön profil. Krediten har en löptid på två år med option på en ettårig förlängning. Under 2017 genomförde Skanska två så kallade private placements om 100 miljoner US-dollar vardera och en löptid på sju år med syfte att

förlänga förfalloprofilen för lån och säkra tillgången på US-dollar.

Inga nya Medium Term Notes (MTN) emitterades under året. Behovet av kortfristig finansiering på grund av säsongsvariationer i kassaflödet täcktes genom företagscertifikat. I slutet av året uppgick den centrala skuldportföljen till 4,6 miljarder kronor. De outnyttjade kreditfaciliteterna om 8,2 miljarder kronor i kombination med de operativa finansiella tillgångarna om 9,7 miljarder kronor (som inkluderar den centrala skulden) säkerställer en tillfredsställande finansiell kapacitet för koncernen.

### Historik Skanska-aktien

	2017	2016	2015	2014	2013
Aktiekurs årets utgång, kr	170,0	215,1	164,8	167,9	131,4
Börsvärde, miljarder kronor	69,5	88,0	67,7	69,0	54,0
Utestående antal aktier, miljoner <sup>1)</sup>	408,9	409,3	411,0	410,8	411,3
Högsta aktiekurs under året, kr	226,6	218,7	208,4	170,0	131,6
Lägsta aktiekurs under året, kr	170,0	149,2	151,4	126,7	104,6
Direktavkastning, procent <sup>2)</sup>	4,9	3,8	4,6	4,0	4,8
Resultat per aktie, kr <sup>3)</sup>	12,01	15,89	11,96	9,98	8,43
Ordinarie utdelning per aktie, kr	8,25 <sup>4)</sup>	8,25	7,50	6,75	6,25
Utdelningsandel, % <sup>5)</sup>	69	52	63	68	74

1) Antal utestående aktier vid årets slut.

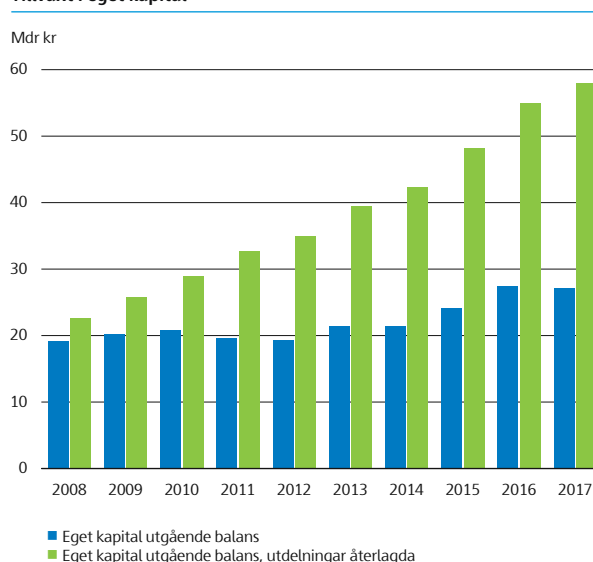
2) Utdelningen dividerad med slutkursen för respektive verksamhetsår.

3) Resultat per aktie enligt segmentsredovisningen dividerat med antal återstående aktier.

4) Baserat på styrelsens utdelningsförslag.

5) Utdelning i procent av vinst per aktie.

### Tillväxt i eget kapital



# Marknadsöversikt

Skanskas möjligheter att växa och skapa värde på sina hemmamarknader påverkas av ett antal externa faktorer. Nedan presenteras ett flertal av dessa variabler, makroekonomiska men också mer sektorspecifika.

## Skanskas hemmamarknader

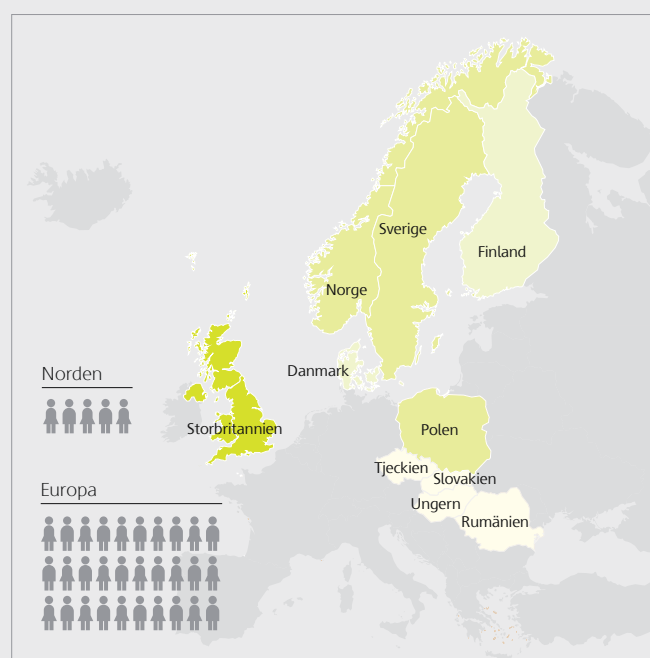
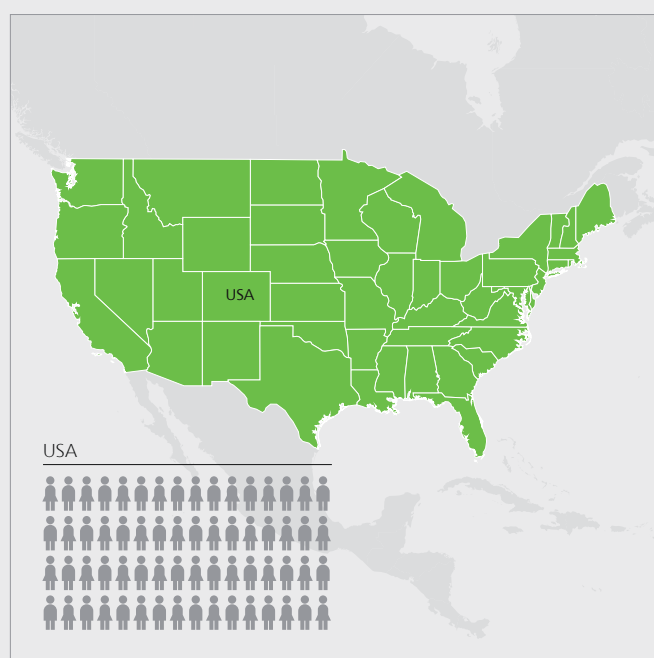
Bygginvesteringar 2016

9 500 Mdr kr

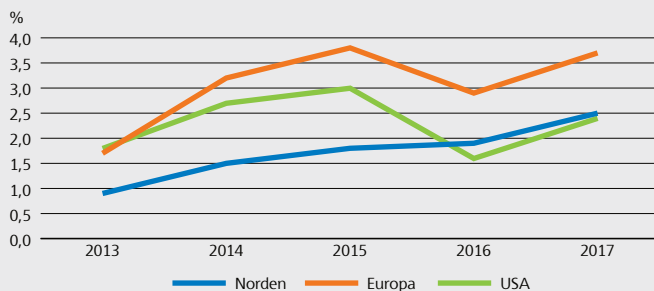
50 Mdr kr

Befolkning

☺☺ = 10 miljoner människor

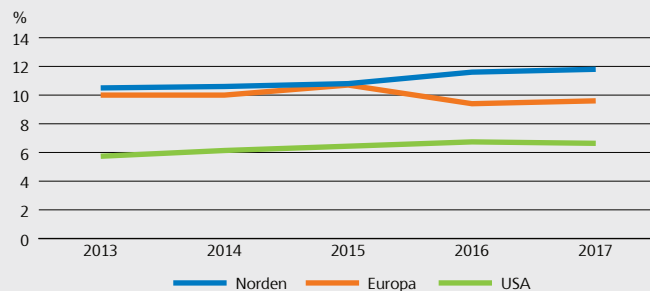


## BNP-tillväxt på Skanskas hemmamarknader



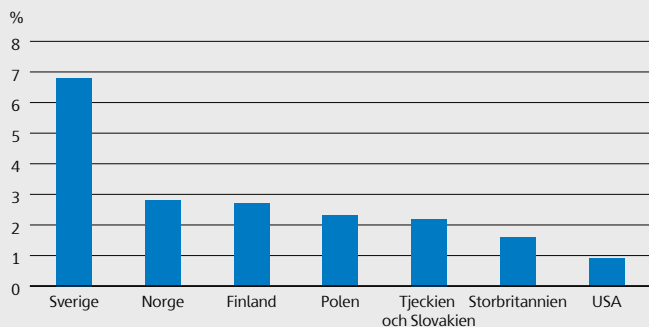
Uppsvinget i den globala ekonomin 2017 påverkade också Skanskas marknader. De centraleuropeiska länderna har fortsatt stark tillväxt och Norden höll jämna steg. Amerikanska marknaden drevs av ökande investeringar. Storbritannien var enda landet med en långsammare utveckling till följd av osäkerheten i samband med Brexit.

## Bygginvesteringar på Skanskas hemmamarknader, som procent av BNP



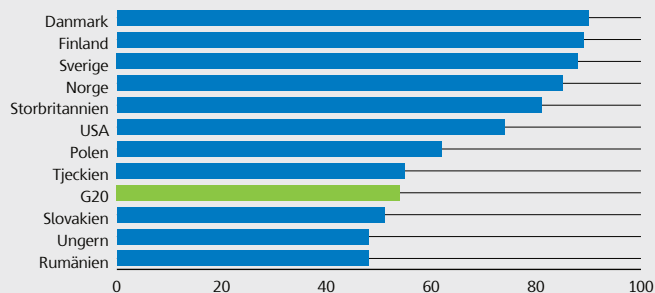
Norden, med Norge i topp, har haft de högsta bygginvesteringarna som procent av BNP av Skanskas samtliga marknader. I USA är andelen avsevärt lägre och långt under nivån före finanskrisen, men börjar nu att långsamt stiga. I Centraleuropa kan de minskande bygginvesteringarnas andel av BNP främst förklaras av tillfälligt minskande inflöde av medel från EU-fonder.

### Skanskas Byggsamhets marknadsandel



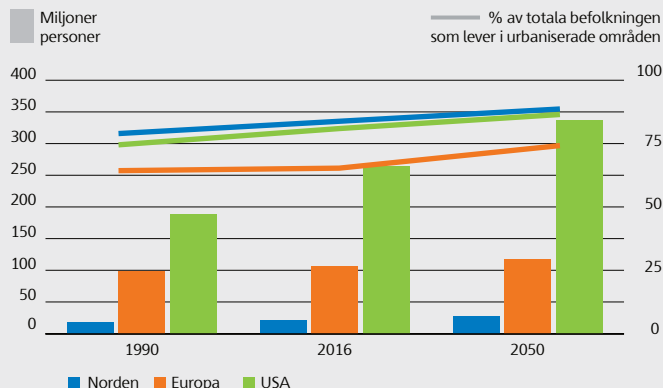
I Sverige är Skanskas marknadsandel avsevärt högre än på övriga marknader. Även på de amerikanska och brittiska marknaderna hör Skanska till de ledande företagen. Den låga marknadsandelen beror på att dessa marknader är mer fragmenterade och konkurrensen hårdare.

### Transparens-index



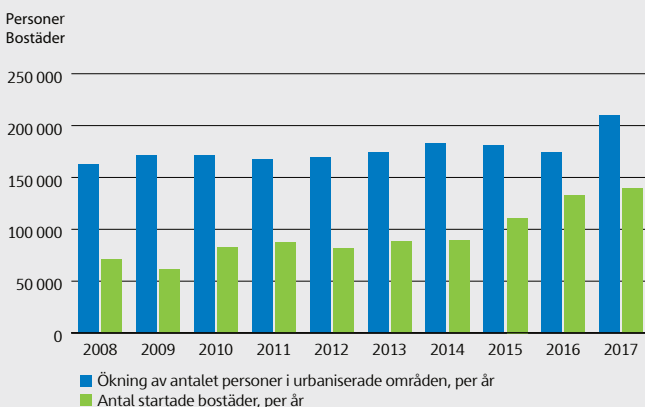
Indexet indikerar hur utbredd korruptionen upplevs vara i respektive land på en skala från 0 till 100. Ju högre värde desto mindre utbredd anses korruptionen vara. Länderna i Centraleuropa har fortfarande vissa problem med korruption, medan läget i Norden uppfattas som bäst i världen.

### Urbanisering i Skanskas hemmarknader



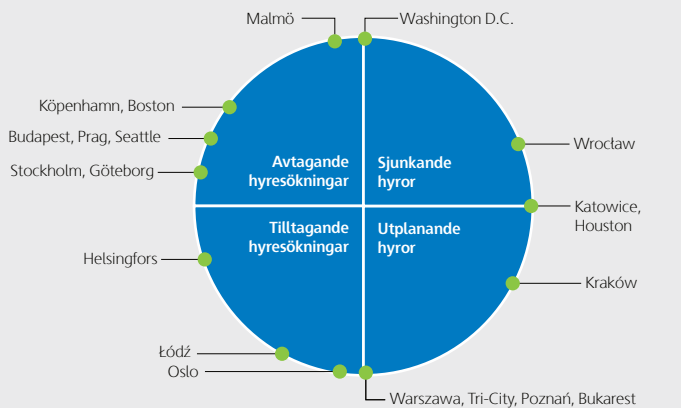
Andelen människor som bor i städer ökar i hela världen. I genomsnitt kommer 70 procent av jordens befolkning att bo i städer 2050. Urbaniseringen ligger över detta genomsnitt på samtliga av Skanskas marknader.

### Bostadsbyggande i förhållande till urbaniseringstillväxten i Sverige, Norge och Finland



Antalet startade bostäder har under flera år inte motsvarat antalet personer som flyttar till urbaniserade områden. Detta har lett till ett stort underutbud av bostäder. Under 2017 var antalet startade bostäder i nivå med föregående år.

### Fastighetsklocka



Fastighetsklockan indikerar var respektive marknad befinner sig i fastighetscykeln. Skanska har en diversifierad portfölj med projekt och mark i olika utvecklingsfaser i ovan nämnda städer.

Källor: JLL, Centrala Statistikbyråer, SEB, HSBC, Citibank, Transparency International, FNs avdelning för ekonomiska och sociala ärenden, Världsbanken.





An aerial photograph of Stockholm, Sweden, showing a dense urban landscape with numerous buildings, green spaces, and water bodies. A blue text box is overlaid on the right side of the image.

# Stockholms nya samlingsplats för innovativa företag

**Sthlm New Creative Business Spaces**, Stockholm, Sverige  
Kommersiell fastighetsutveckling och Byggverksamheten

Stockholms nya urbana område med kontorsarbetsplatser var tills nyligen mest känt som ett industriområde beläget mitt emot hippa Södermalm på andra sidan av Hammarbykanalens vatten. Det krävdes bara en aning fantasi för att se den kommersiella potentialen. Det Skanska såg är nu verklighet.

Hittills har två kontorsbyggnader utvecklats och de såldes 2017 för cirka 1,3 miljarder kronor. I området kommer Skanska att utveckla ytterligare fem kontorsbyggnader, däribland den 27 våningar höga Sthlm 01 som nu är under uppförande.

Tack vare Skanskas breda kompetens skapas ett mångsidigt och integrerat område. De första kontorsdelarna placerades ovanpå den bussterminal som Skanska byggde i markplanet. Detta möjliggjorde en rad synergivinster genom att kombinera olika byggkompetenser. Kontorsbyggnaderna ska omgärda tre bostadsprojekt som växer upp där det tidigare fanns ett värmeverk.

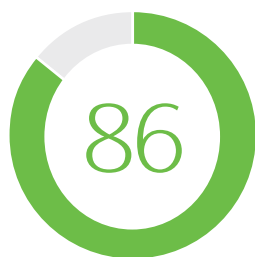
# Verksamhetsgrenar

Skanskas verksamhet består av Byggverksamhet, Bostadsutveckling, Kommersiell fastighetsutveckling och Infrastrukturutveckling. Genom att affärsenheterna inom dessa verksamhetsgrenar samverkar skapas både operativa och finansiella synergier vilket leder till ett ökat värdeskapande.

## Byggverksamhet

### Intäkter

andel av koncernen, %<sup>1)</sup>



150 050 Mkr  
17 552 MUSD  
15 569 MEUR

### Rörelseresultat<sup>2)</sup>

andel av koncernen, %<sup>1)</sup>



1 205 Mkr  
141 MUSD  
125 MEUR

### Marknadsdrivare och nyckeltrender

#### BNP-tillväxt

– Tillväxten inom Byggverksamheten är starkt korrelerad med tillväxten i BNP.

#### Offentliga satsningar

– Infrastruktursatsningar drivs till stor del av den offentliga sektorn.

#### Urbanisering

– Urbanisering leder till ett ökat behov av utbyggd infrastruktur vilket ökar efterfrågan på Byggverksamhetens kompetens och produkter inom områden som vägar, broar, kollektivtrafik och reningsverk.

### Länder<sup>3)</sup>

Sverige  
Norge  
Finland  
Polen  
Tjeckien  
Slovakien  
Storbritannien  
USA

## Bostadsutveckling

### Intäkter

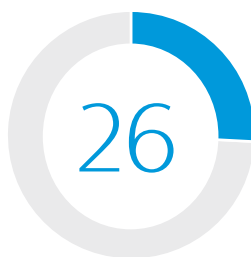
andel av koncernen, %<sup>1)</sup>



13 237 Mkr  
1 548 MUSD  
1 373 MEUR

### Rörelseresultat

andel av koncernen, %<sup>1)</sup>



1 716 Mkr  
201 MUSD  
178 MEUR

### Marknadsdrivare och nyckeltrender

#### Hushållens förtroendeindikator

– Potentiella kunders syn på framtida löneutveckling, boendekostnader och möjligheter till lån påverkar deras köpbeslut.

#### Urbanisering

– Allt fler människor flyttar till städer vilket leder till en ökad efterfrågan på bostäder.

#### Brist på bostäder

– Produktionen av bostäder har varit eftersatt vilket lett till ett underutbud och fler bostäder behöver byggas. Detta innebär en ökad efterfrågan på verksamhetsgrenens kompetens och produkter.

### Länder

Sverige  
Norge  
Finland  
Polen  
Tjeckien

1) Före centralt och elimineringsår.

2) Rörelseresultatet påverkades negativt av nedskrivningar om 1,0 miljard kronor samt projekt nedskrivningar om 1,5 miljard kronor.

3) Skanska har beslutat att dra ner på verksamheter med med kontinuerligt låg lönsamhet eller som inte längre är strategiskt viktiga. Läs mer på sidan 34.

## Kommersiell fastighetsutveckling

### Intäkter

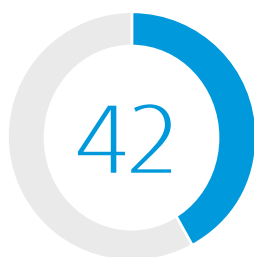
andel av koncernen, %<sup>1)</sup>



11 440 Mkr  
1 338 MUSD  
1 187 MEUR

### Rörelseresultat

andel av koncernen, %<sup>1)</sup>



2 714 Mkr  
317 MUSD  
282 MEUR

### Marknadsdrivare och nyckeltrender

#### Ekonomisk tillväxt

– Den ekonomiska tillväxten ökar företags behov av nyanställning vilket driver på aktiviteten på hyresmarknaden.

#### Urbanisering

– En ökad inflyttning till städer innebär en ökad efterfrågan på kontor och logistikcentra i stadsnära områden.

#### Kostnadseffektiv lokalisering

– Energieffektiva och miljöpåpassade lokaler i attraktiva områden efterfrågas och bidrar till en omlokalisering.

#### Attraktiv investering

– Långvariga hyresgäster i högkvalitativa fastigheter erbjuder attraktiv avkastning för investerare.

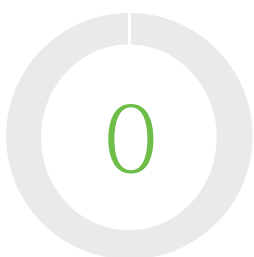
### Länder

Sverige  
Norge  
Finland  
Danmark  
Polen  
Tjeckien  
Storbritannien  
Ungern  
Rumänien  
USA

## Infrastrukturutveckling

### Intäkter

andel av koncernen, %<sup>1)2)</sup>



81 Mkr  
9 MUSD  
8 MEUR

### Rörelseresultat

andel av koncernen, %<sup>1)</sup>



925 Mkr  
108 MUSD  
96 MEUR

### Marknadsdrivare och nyckeltrender

#### Brist på finansiering

– Offentlig finansiering är ofta otillräcklig för att tillgodose behovet av ny och utbyggd infrastruktur. Offentlig-privat samverkan (OPS) möjliggör finansiering av dessa projekt.

#### Livscykelperspektiv

– Överskridna kostnader i offentliga projekt leder till ett ökat intresse för OPS-lösningar med ett livscykelperspektiv där resurseffektiva, innovativa och hållbara lösningar, levereras i tid till ett fastställt totalpris.

#### Attraktiv investering

– Projekt med stabila, långa kassaflöden och offentliga motparter erbjuder attraktiv avkastning för investerare.

### Länder<sup>3)</sup>

Sverige  
Norge  
Storbritannien  
USA

1) Före centralt och elimineringsår.

2) Redovisas enligt kapitalandelsmetoden.

3) Verksamheten inom Infrastrukturutveckling fokuseras på USA på grund av få nya projektmöjligheter i Europa.

# Byggverksamhet



För att ett samhälle ska utvecklas behöver invånarna välfungerande arbetsplatser, bostäder, kommunikationer, skolor, sjukhus och andra viktiga anläggningar. Byggverksamheten som mätt i intäkter och antal anställda, är Skanskas största verksamhetsgren, förbättrar samhället genom att utnyttja bolagets samlade kompetens och resurser.



### Upprustning av James A. Farley Post Office Building, New York City, USA

I hela 106 år har Eighth Avenue prytt av New York Citys ståtliga huvudpostkontor James A. Farley Post Office Building. Nu förvandlar Skanska, i samarbete med utvecklingsföretagen Related Companies och Vornado Realty Trust, denna omisskännliga byggnad till ett nytt sätt att nå tågen i Pennsylvania (Penn) Station alldeles i närheten. Penn Station är västra halvklottets största pendlingsknutpunkt, med en trängsel som är nästan oöverträffad.

Den nya portalen Moynihan Train Hall får ett spektakulärt, 3 300 kvadratmeter stort takfönster som vilar på den ursprungliga fackverkskonstruktionen av stål. Centralhallen badar i naturligt ljus. Här finns restauranger, butiker och rulltrappor ner till järnvägsplattformarna.

Detta omfattande och komplicerade uppdrag krävde att Skanska USA Building och Skanska USA Civil slog ihop sina resurser. Kontraktet var värt omkring 11 miljarder kronor och avsåg såväl utformning som byggproduktion. Hela arbetsprocessen har med stor omsorg planerats så att resenärer och tåg kan använda Penn Station tryggt och smidigt precis som vanligt.

Moynihan Train Hall blir den tredje transportknutpunkten i New York City som uppförs av Skanska, efter tunnelbanecentralen i World Trade Center och den ännu ej färdigställda B-terminalen på LaGuardia-flygplatsen.

# Byggverksamhet

Resultatet för 2017 var starkt i de nordiska enheterna och USA Building, medan otillfredsställande resultat i byggenheter utanför Norden belastade lönsamheten negativt.

## Mål och handlingsplan – affärsplan 2016–2020

- Kontrollerad tillväxt – stabila organisationer
- Reducera antalet förlustprojekt genom förbättrad riskhantering
- Operationell effektivitet
- Rörelsemarginal  $\geq 3,5\%$
- Partneringsarbete (ECI)
- Fortsatt fokus på rörelsekapitalet

## Urval av konkurrenter

- Balfour Beatty
- Ferrovial
- Granite
- Grupo ACS
- Hochtief
- NCC
- PEAB
- Strabag
- Veidekke
- VINCI

## Väsentliga händelser 2017

Trots ett mycket starkt resultat i Norden under 2017 påverkades lönsamheten för Byggverksamheten av otillfredsställande resultat i några av byggenheterna utanför Norden.

Rörelseresultatet uppgick till 1,2 miljarder kronor, vilket motsvarar en rörelsemarginal på 0,8 procent. Rörelseresultatet för 2017 påverkades negativt av nedskrivningar om 1,0 miljarder kronor, hänförliga till beslutet att dra ner på verksamheter med kontinuerligt låg lönsamhet eller som inte längre är strategiskt viktiga. Dessutom påverkades rörelseresultatet negativt av projektnedskrivningar om 1,5 miljarder kronor, varav 360 miljoner kronor i Storbritannien och 640 miljoner kronor i USA avseende projektförseningar och lägre produktionsstakt än beräknat. Projektnedskrivningar i Polen om 500 miljoner kronor orsakades av kostnadsökningar och krav i framförallt färdigställda projekt.

## Marknadsutsikter 2018

Marknadsutsikterna för Byggverksamheten är fortsatt positiva.

Marknaden för husbyggande och anläggningsprojekt är mycket stark i Sverige, men med en betydande konkurrens. Marknaden för bostadsbyggande saktar ner något. I Norge är marknaden för anläggningsprojekt fortsatt god men med stor konkurrens i nya anbud. Marknaden för husbyggande drar också fördelar av ökade offentliga investeringar, medan marknaden för bostadsbyggande är stabil, förutom i vissa regioner som är beroende av energisektorn. Marknaden i Finland förbättras stadigt.

Marknaden för kommersiellt husbyggande i Storbritannien fortsätter att påverkas negativt av utfallet i EU-folkomröstningen. Marknaderna i Centraleuropa är över lag relativt stabila, även om konkurrensen på marknaden för anläggningsprojekt i Tjeckien är betydande.

I USA är marknaden som helhet stark. Anläggningsmarknaden är fortsatt god även om konkurrensen är hög. Inom husbyggnad är marknaderna för flygplatser, utbildning, datacenter samt sjukvård och life science starka.

## Verksamheten 2018

Åtgärder för att förbättra lönsamheten har initierats och innebär en omstrukturering av den polska verksamheten, att energisektorn i USA lämnas, fokus på kärnverksamheten i Storbritannien samt anpassning av den tjeckiska verksamheten till tuffare marknadsvillkor. Dessutom kommer fokus på kostnadskontroll och riskhantering att öka ytterligare.

## Byggverksamhet

Mkr	2017	2016	2015	2014	2013
Intäkter	150 050	138 001	140 648	128 663	118 976
Rörelseresultat <sup>1)</sup>	1 205	3 546	3 874	4 508	3 880
Rörelsemarginal, %	0,8	2,6	2,8	3,5	3,3
Fritt rörelsekapital, Mdr kr	21,8	22,5	20,5	18,1	18,5
Operativt kassaflöde	2 136	4 562	6 803	2 979	3 470
Orderingång, Mdr kr	151,8	170,2	122,1	146,9	113,9
Orderstock, Mdr kr	188,4	196,3	158,2	170,5	134,5
Antal anställda	39 002	40 991	42 193	42 397	40 854

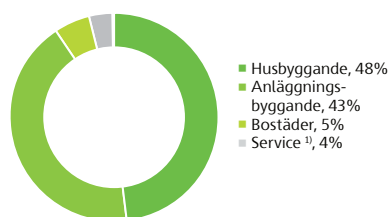
<sup>1)</sup> Rörelseresultatet för 2017 påverkades negativt av nedskrivningar om 1,0 miljarder kronor hänförligt till omstrukturering av Byggverksamhetsenheter utanför Norden. Justerat för dessa nedskrivningar var rörelsemarginalen 1,5 procent för 2017.

# Orderstock

## 188 Mdr kr

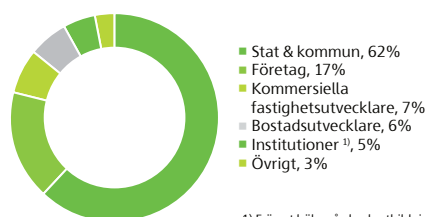
### Orderstock, totalt 188 Mdr kr

#### Produkttyp



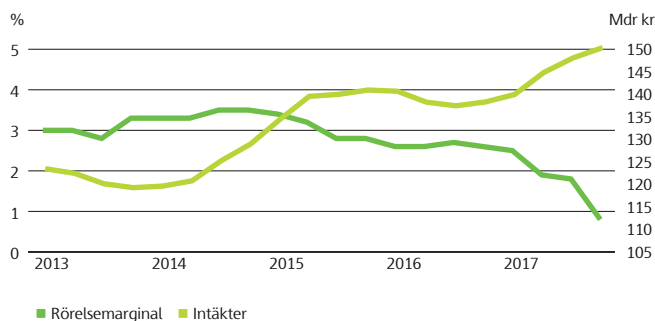
1) Kontrakt för drift och underhåll av anläggning

### Kundstruktur



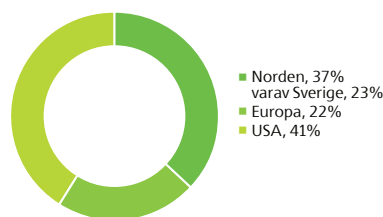
1) Främst hälsovård och utbildning i privat regi.

### Intäkter och rörelsemarginal, rullande 12 månader



### Intäkter, totalt 150 Mdr kr

#### Geografisk fördelning



### Värdeskapande i Byggverksamhet

Skanskas Byggverksamhet bygger och renoverar hus, anläggningar, infrastruktur och bostäder. Inom verksamheten utförs dessutom uppdrag av servicekaraktär, såsom byggservice, drift och underhåll.

I enlighet med Skanskas affärsmodell genomför Byggverksamheten även entreprenaduppdrag för Skanskas övriga verksamhetsgrenar, det vill säga utveckling av kommersiella fastigheter, bostäder samt infrastruktur. Denna samverkan genererar såväl stora bygguppdrag som synergier för koncernen.

Projekt- och synergimöjligheter skapas också tack vare koncernens finansiella kompetens. Kombinationen av den finansiella styrkan och den globala expertisen inom Byggverksamheten och Projektutveckling gör att Skanska kan åta sig stora komplicerade

projekt för internationella kunder med högt ställda krav på kvalitet och genomförande. I de allra största projekten, med krav på höga utförandegarantier, kan få konkurrenter mäta sig med Skanska i kompetens och styrka.

Med ett fokuserat riskarbete vid anbudsgivning har Skanska kunnat rikta in sig på att vinna rätt projekt, där risknivå och förväntad marginal är i balans. Ambitionen är att öka andelen entreprenader där kunden, utöver pris, även ser till servicenivå, kvalitet och tillförlitlighet i sin utvärdering av anbud. Den tydliga fokuseringen på hållbar utveckling, såsom arbetsmiljö, etik, grönt byggande, samhällsinvesteringar samt mångfald och inkludering, är också faktorer som stärker Skanskas erbjudande till kunden.

# Bostadsutveckling





Den moderna familjen vill bo i hem som är praktiska, hållbart byggda i attraktiva lägen till överkomligt pris. Bostadsutveckling samarbetar med Byggverksamheten för att med effektiva metoder uppföra bostäder som förenklar människors vardag och gör livet bekvämare.



#### BoKlok-fabriken, Gullringen, Sverige

Byggsektorn är inte så produktiv som den borde vara. Andra branscher, som tillverkningsindustrin, har de senaste decennierna ökat sin produktivitet betydligt snabbare. Det krävs kreativa idéer för att lyfta byggsektorn. Industriella metoder är en viktig del av lösningen.

Framtiden är dock redan här när det gäller BoKlok – ett koncept för prisvärda bostäder som Skanska och Ikea driver tillsammans.

I BoKlok-fabriken tillverkar 180 medarbetare bostadsmoduler som är lagom stora för lastbilstransport. De standardiserade sektionerna innehåller flera rum och lämnar fabriken försedda med kakelväggar, Ikea-skåp, fönster och dörrar. Varje år tillverkar fabriken drygt 1 570 sådana moduler, som så småningom blir till runt 700 bostäder. Den synnerligen effektiva produktionsprocessen ger säker arbetsmiljö och hög kvalitet, samtidigt som avfallet vid tillverkningen blir minimalt. Dessutom hålls kostnaderna nere så att BoKlok kan bibehålla låga priser.

Här emballeras modulerna i plast och fraktas ut i hela landet. Det tar bara några dagar sedan har modulerna blivit hus med upp till fyra våningar. Efter ytterligare någon tid är bostaden inflyttningsklar och utomhusmiljön iordningställd. I Norge och Finland tillverkas BoKlok-moduler av strategiska samarbetspartners. Det höga prisläget på bostadsmarknaden skapar stark efterfrågan på BoKlok med sitt attraktiva pris och sin smarta design. Fabriken ska expandera och öka produktionskapaciteten med närmare 50 procent. 2017 svarade BoKlok för nästan hälften av de bostäder som Skanska sålde i Sverige.

# Bostadsutveckling

Under året fortsatte Bostadsutveckling att förbättra sitt resultat – avkastningen överträffade målen avsevärt och rörelseresultatet uppnådde en toppnotering med 1,7 miljarder kronor. Efterfrågan på de kärnprodukter och prisvärda hem som Skanska erbjuder tenderar att vara uthållig.

## Mål och handlingsplan – affärsplan 2016–2020

- Kontrollerad tillväxt
- Kostnadseffektiva designlösningar
- Förbättrad kapitaleffektivitet
- Öka landbank
- Etablera Bostadsutveckling Europa i Warszawa

## Urval av konkurrenter

- Bonava
- Central Group
- DOM Development
- Finep
- JW Construction
- JM
- PEAB
- YIT

## Väsentliga händelser 2017

Lönsamheten inom Bostadsutveckling var ännu bättre 2017 än under 2016. Resultatet var starkt på alla marknader, i Sverige och Norge i synnerhet. Rörelseresultatet uppnådde en toppnotering och målen för avkastning, 10 procent rörelsemarginal och 10 procent avkastning på sysselsatt kapital, överträffades avsevärt.

BoKlok, en verksamhet inom Skanska som utvecklar prisvärda bostäder, bidrog starkt med sin operationella effektivitet och höga avkastning. 2017 svarade BoKlok för nära hälften av de bostäder som Skanska sålde i Sverige.

Under året startades 4 318 (4 848) bostäder och 4 285 (4 603) bostäder såldes. En majoritet av de startade och sålda bostäderna återfinns i Sverige.

## Marknadsutsikter 2018

Bostadsmarknaden för de segment som Skanska riktar in sig på i Sverige har saktat ner till en mer stabil marknad, den norska marknaden är fortsatt stabil även om osäkerheten har ökat. Kunderna i båda dessa marknader visar tecken på att vara mer avvaktande i sina köpbeslut. Den finska marknaden förbättras stadigt och den Centraleuropeiska marknaden är god. Gemensamt för alla hemmamarknader är svårigheten att förvärva och utveckla mark till följd av höga priser och långa planprocesser.

## Verksamheten 2018

Skanska har som målsättning att öka investeringarna i Bostadsutveckling för att öka lönsamheten.

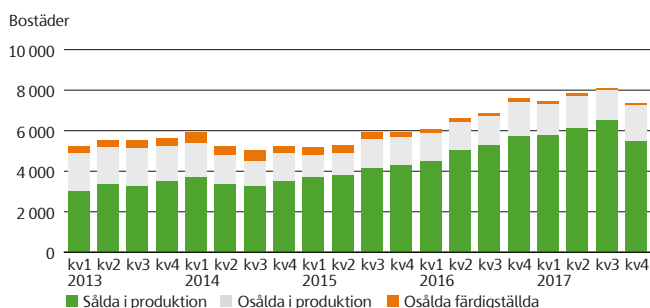
## Bostadsutveckling

Mkr	2017	2016	2015	2014	2013
Intäkter	13 237	13 264	12 298	9 558	9 234
Rörelseresultat	1 716	1 605	1 174	683	573
Rörelsemarginal, %	13,0	12,1	9,5	7,1	6,2
Investeringar	-11 093	-9 148	-6 675	-6 871	-6 961
Desinvesteringar	11 773	7 517	8 630	8 939	7 980
Operativt kassaflöde från löpande verksamhet <sup>1)</sup>	1 229	-1 210	1 509	1 830	446
Sysselsatt kapital, Mdr kr	12,7	11,6	9,3	10,4	10,8
Avkastning på sysselsatt kapital, % <sup>2)</sup>	15,4	17,1	14,4	7,1	7,4
Antal anställda	482	434	389	396	419

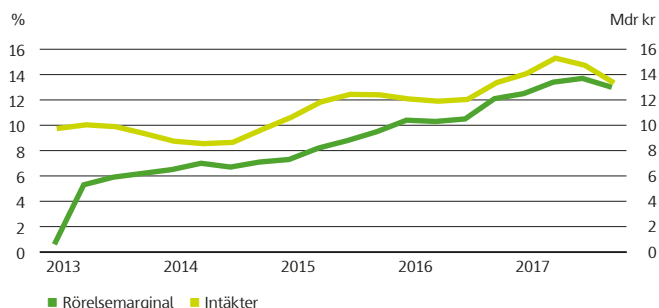
1) Före skatt, finansieringsverksamhet och utdelning.  
2) För definition se not 44.

# 7 243 bostäder i produktion

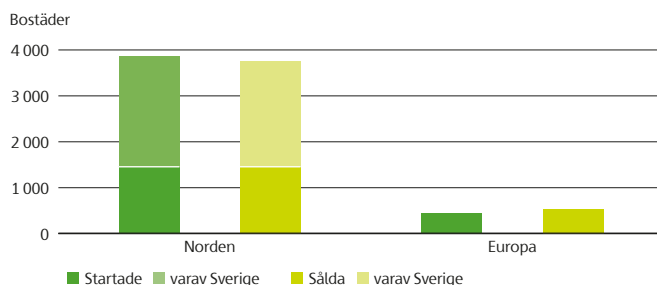
## Bostäder i produktion och osålda färdigställda



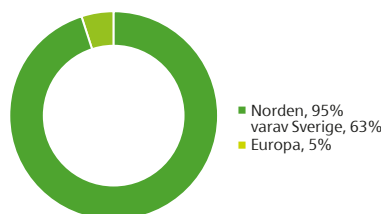
## Intäkter och rörelsemarginal, rullande 12 månader



## Startade och sålda bostäder



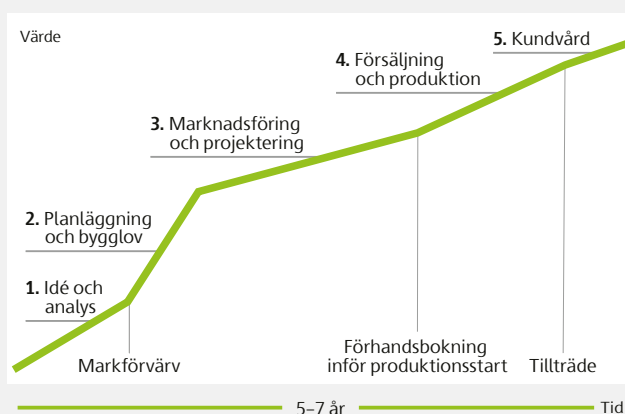
## Rörelseresultat, totalt 1,7 Mdr kr Geografisk fördelning



## Värdeskapande i Bostadsutveckling

Värdeskapande inom Bostadsutveckling tar sin början i en analys av den makroekonomiska och demografiska utvecklingen. Var finns tillväxten, vilka är målgrupperna och vad har de för behov och önskemål?

Före ett markköp analyseras de lokala förutsättningarna i detalj. Därefter inleds en stegvis process med slutmålet att erbjuda ett maximalt värde för kunden. I planeringsarbetet sätts ramarna i nära samarbete med lokala myndigheter. Utifrån omgivningens förutsättningar skapas ett område med tydlig karaktär. Ett attraktivt bostadsområde utformas och byggs utifrån de boendes behov och med hänsyn till miljön. Skanskas egen försäljningsorganisation marknadsför de nya bostäderna mot rätt målgrupp.



# Kommersiell fastighetsutveckling



Skanska skapar hälsofrämjande, miljömässigt hållbara kontor och fastigheter som fokuserar på kundernas behov. Kommersiell fastighetsutveckling initierar, utvecklar, hyr ut och säljer fastigheter som byggs av Skanskas Byggverksamhet. Dessa byggnader bidrar till hyresgästernas välmående och kreativitet.



### Five, Prag, Tjeckien

Att detta projekt blev så framgångsrikt har inte minst historiska skäl. Det handlade nämligen om att förvandla en 70 år gammal spårväghall till moderna kontorslokaler.

Historiska faktorer var även avgörande för att hitta hyresgäster till Fives 14 400 kvadratmeter. Skanska hade några år tidigare väckt det globala läkemedelsföretaget MSD:s intresse för att hyra kontor i projektet Riverview i närheten. Vid det tillfället byggdes en förtroendefull relation upp. MSD hyrde 90 procent av Riverview och förlade sitt Global IT Innovation Center dit.

Verksamheten där gick så bra att MSD började se sig om efter ytterligare kontorslokaler. Dialogen fortsatte när Skanska köpte en granntomt för att utveckla Five. Five skulle bli ännu en innovativ och hållbar byggnad utöver det vanliga, och här kom koncernens engagemang för MSD in i bilden. Skanska åtog sig både utvecklingsarbetet och byggandet, vilket säkerställde en problemfri och effektiv leverans. Med MSD tecknades ett hyresavtal för 80 procent av Five.

- Skanskas byggkoncept ligger helt i linje med MSD:s filosofi och behov, kommenterade MSD:s vice VD och Chief Technology Officer Richard Branton.

När Skanska 2017 avyttrade Five var köpeskillingen cirka 480 miljoner kronor. Byggnaden klarade den tuffaste LEED Platinum-certifieringen för grönt byggande. Utsikten från takterrassen bjuder bland annat på två slott.

# Kommersiell fastighetsutveckling

Resultatet från fastighetsförsäljningar på mer än 3,5 miljarder kronor, inklusive joint ventures, var det högsta någonsin. Samtidigt ökade investeringarna i nya utvecklingsprojekt – 24 nya projekt startades under året.

## Mål och handlingsplan – affärsplan 2016–2020

- Öka antalet projekt
- Öka landbank
- Ökad kostnadseffektivitet
- Överväga expansion i Centraleuropa och USA

## Urval av konkurrenter

- Boston Properties
- Diligentia
- Echo investment
- Ghelamco
- Hines
- Lemminkäinen
- NCC
- Trammell Crow
- Vasakronan

## Väsentliga händelser 2017

Investeringar, uthyrning och försäljningar fortsatte på en hög nivå under året och i slutet av 2017 hade Skanska 46 pågående projekt. Resultatet från fastighetsförsäljningar av 27 projekt, inklusive joint ventures, uppgick till 3,5 miljarder kronor – ett nytt rekord. Alla tre hemmamarknader bidrog till denna framgång.

I april, sålde Skanska bostadsprojektet Ö-huset i Köpenhamn, Danmark, för cirka 1,1 miljarder kronor.

I Kalmar såldes i juni tre byggnader vid Linnéuniversitetet till ett totalt värde om cirka 1,1 miljarder kronor.

I december såldes The Monument Building i London, Storbritannien, till ett totalt värde om cirka 1,3 miljarder kronor samt bostadsprojektet Watermark Seaport i Boston, USA, för cirka 510 miljoner kronor.

2017 startades totalt 24 projekt, fördelade över alla hemmamarknader. I termer av uthyrningar tecknades under året kontrakt för 477 000 kvadratmeter – ännu ett nytt rekord. Orealiserade utvecklingsvinster, exklusive sålda fastigheter enligt segmentsrapporteringen, uppgick till 7,9 miljarder kronor vid årets slut.

## Marknadsutsikter 2018

Vakansgraden på kontorslokaler i merparten av de nordiska och centraleuropeiska städer där verksamheten bedrivs är stabil. Vakansgraden är låg i Sverige och hyrorna ökar. Efterfrågan på kontorsyta är stark i Polen och förbättras i andra delar av Centraleuropa. I USA fortsätter efterfrågan från hyresgäster att öka i Washington D.C. och är fortsatt god i Boston och Seattle medan efterfrågan i Houston så kallade energikorridor är svagare i och med låga oljepriser.

Moderna fastigheter med långsiktiga hyresgäster är mycket efterfrågade av fastighetsinvestorare, vilket medför attraktiva värderingar på dessa fastigheter. I Norden, framförallt i Sverige, samt i USA och Centraleuropa finns ett fortsatt stort intresse från investorer.

Gemensamt för alla Skanskas hemmamarknader är svårigheten att förvärva och utveckla mark till följd av höga priser och långa planprocesser.

## Verksamheten 2018

Skanska har som målsättning att öka investeringarna i Kommersiell fastighetsutveckling för att öka lönsamheten.

## Kommersiell fastighetsutveckling

Mkr	2017	2016	2015	2014	2013
Intäkter	11 440	10 226	9 034	10 228	6 206
Rörelseresultat	2 714	2 336	1 947	1 700	1 068
varav resultat av fastighetsförsäljningar	2 879	3 111	2 564	1 989	1 415
Investeringar	-10 716	-8 364	-8 826	-6 885	-4 514
Desinvesteringar	9 341	9 043	9 914	8 237	6 954
Operativt kassaflöde från löpande verksamhet <sup>2)</sup>	-3 119	-687	917	1 174	1 722
Sysselsatt kapital, Mdr kr	24,5	19,9	16,5	15,0	13,5
Avkastning på sysselsatt kapital, % <sup>3)</sup>	15,5	14,8	15,6	11,4	10,7
Antal anställda	389	364	344	304	279

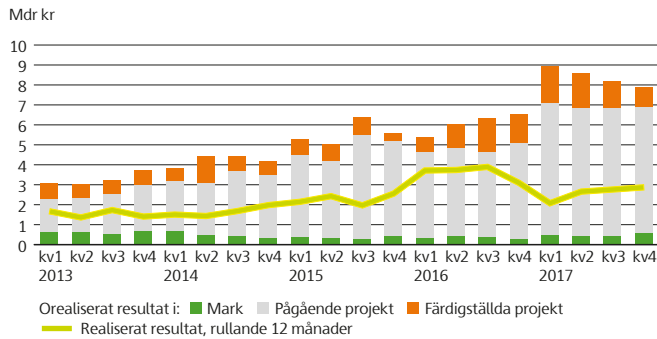
1) Resultat som redovisas under eliminerings tillkommer med

2) Före skatt, finansieringsverksamhet och utdelning.

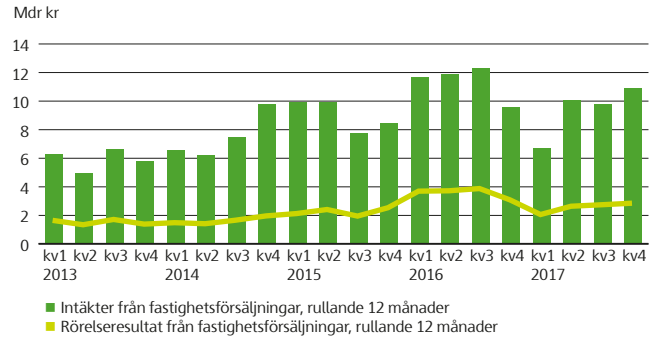
3) För definition se not 44.

# Orealiserade utvecklingsvinster 7,9 Mdr kr

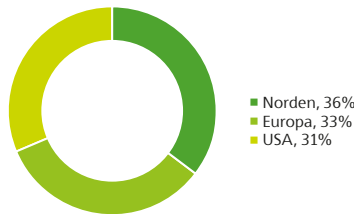
## Orealiserat och realiserat resultat



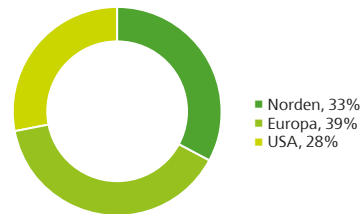
## Intäkter och rörelseresultat från fastighetsförsäljningar



## Sysselsatt kapital 24,5 Mdr kr Geografisk fördelning



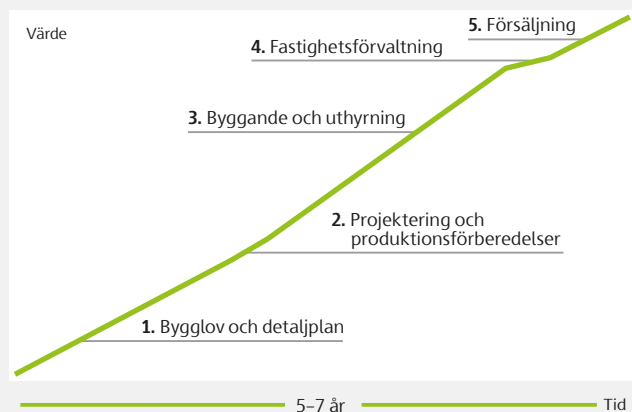
## Uthyrning totalt 477 000 kvm Geografisk fördelning



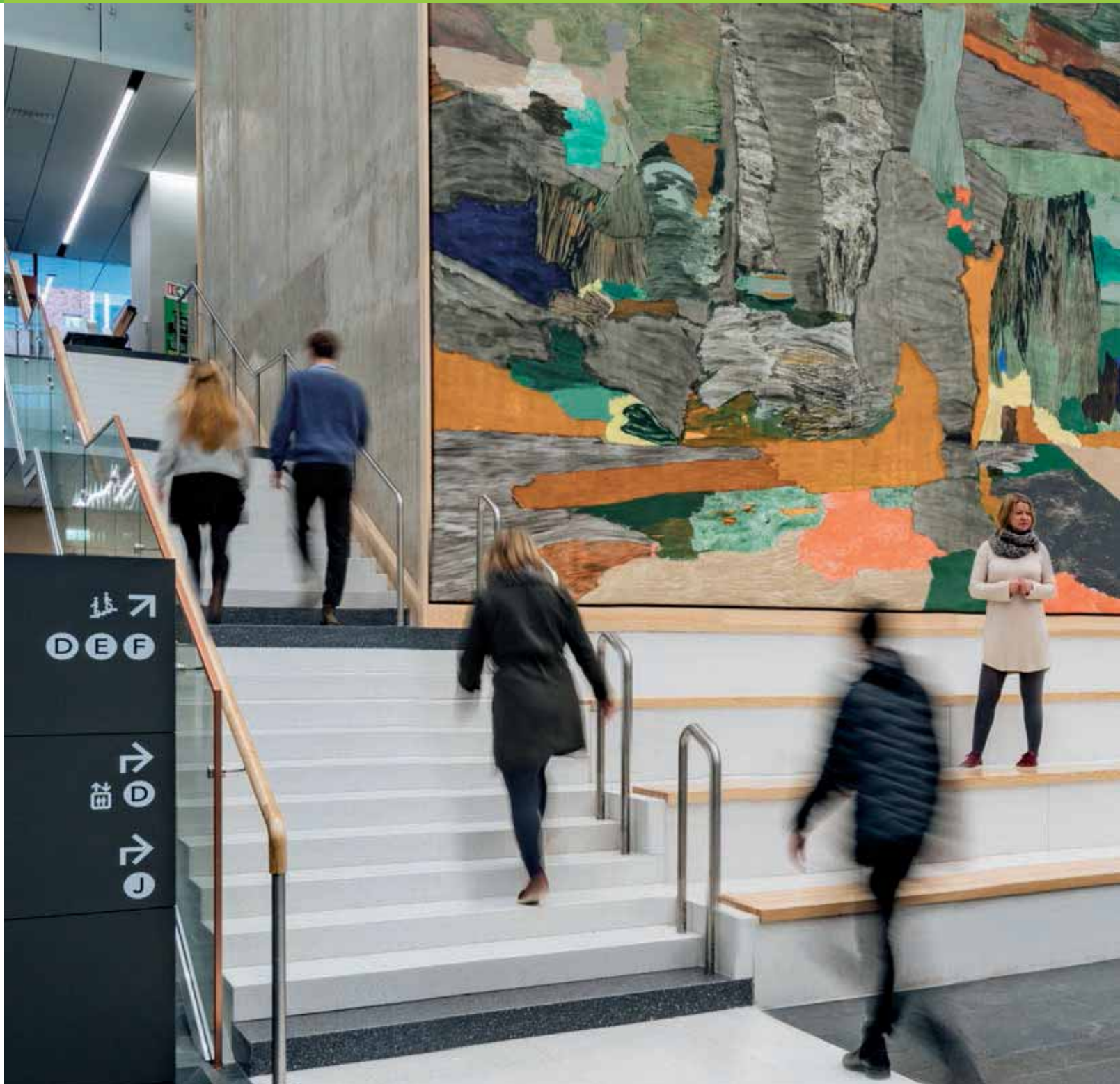
## Värdeskapande i Kommersiell fastighetsutveckling

Utvecklingen av kommersiella projekt är en kontinuerlig process i flera klart definierade faser. Den genomsnittliga utvecklingscykeln är 5–7 år från idé till slutförande.

En makroekonomisk och lokal marknadsanalys föregår alla markförvärv. Ett stort steg i värdeskapandet tas när detaljplanen för råmarken blir godkänd. Designen bygger på tidigare erfarenheter och anpassas till den lokala marknadens efterfrågan, med sikte på att dels skapa ändamålsenliga lokaler för hyresgäster och fastighetsinvestorare, dels säkerställa ett effektivt genomförande av projektet. Ett framgångsrikt uthyrningsarbete inleds oftast i samband med byggstarten och de flesta avtal tecknas före slutförandet av byggandet. Byggprojekten genomförs av Skanskas lokala byggande enheter. Förvaltnings- och kundarbete kan addera ytterligare värde till fastigheten. Samtliga projekt utvecklas med sikte på en försäljning som sker när Skanska tillfört maximalt värde inom sina kompetensområden.



# Infrastrukturutveckling





Denna verksamhetsgren utvecklar sjukhus, vägar, flygplatser och annan samhällsnyttig infrastruktur med hjälp av Skanskas expertis och resurser inom finansiering och utveckling. Projekten som bygger på offentlig-privat samverkan, uppförs av Byggverksamheten och resulterar i optimala lösningar för alla faser av projektets livstid.



#### Nya Karolinska Solna, Universitetssjukhus, Solna, Sverige

Utformningen och uppförandet av projektet Nya Karolinska Solna har tagit hela åtta år. Fram till nyligen var detta Skanskas största uppdrag. Tre av Skanskas affärsenheter förde tillsammans projektet i hamn. När arbetet var som mest intensivt befann sig 250 Skanska-chefer och 2 000 arbetare på byggarbetsplatsen. Nya unika lösningar användes avseende teknik, minimal miljöpåverkan och offentlig-privat samverkan (OPS). Samtliga faser i projektet levererades i tid och till budgeterat pris.

I dag är projektets byggfas slutförd. När den sista fasen överlämnades i december 2017 fick Karolinska universitetssjukhuset tillgång till alla sina nya lokaler. De första patienterna flyttades över 2016 och de sista ska flyttas över under 2018.

– NKS nya lokaler [...] stärker vår förmåga att leverera avancerad specialistvård avsevärt, så att patienterna får bästa tänkbara behandling, säger Karolinska universitetssjukhusets sjukhusdirektör Melvin Samsom.

Genom OPS-avtalet har Swedish Hospital Partners, där Skanska har en 50-procentig ägarandel, åtagit sig att finansiera, utforma och bygga det 330 000 kvadratmeter stora sjukhuset och ska nu i samarbete med kunden ansvara för underhållet av sjukhuset och hantera kostnaderna under dess livscykel fram till 2040.

# Infrastrukturutveckling

Inom Infrastrukturutveckling sålde Skanska tre projekt under 2017. Ett av projekten var A1 i Polen, vilket ledde till en betydande vinst för Skanska. Fortsättningsvis kommer USA att vara den primära marknaden.

## Mål och handlingsplan – affärsplan 2016–2020

- Maximera den befintliga portföljens värde
- Tillväxt i USA
- Neddragning av europeiska verksamheten

## Urval av konkurrenter

- Balfour Beatty
- Ferrovial
- Grupo ACS
- VINCI

## Väsentliga händelser 2017

2017 såldes tre projekt inom Infrastrukturutveckling, vilket genererade en betydande vinst för Skanska. I det första kvartalet sålde Skanska sin investering i motorvägen A1 i Polen för cirka 1,4 miljarder kronor.

Projektets nuvärde vid periodens slut minskade till 3,0 (4,3) miljarder kronor. Minskningen kan främst hänföras till försäljningen av investeringen av motorvägen A1 och försäljningen av två vindkraftsparker i Sverige. Den realiserade utvecklingsvinsten uppgick vid periodens slut till cirka 0,5 (1,4) miljarder kronor.

## Marknadsutsikter 2018

Marknaden för OPS-projekt är stark i USA men konkurrensen är betydande. På de övriga marknaderna är nya OPS-projekt-möjligheter få, även om det finns möjligheter på den norska marknaden.

## Verksamheten 2018

Fokus ligger nu på att färdigställa pågående projekt, sätta dem i full drift och samtidigt selektivt utvärdera nya projektmöjligheter. Med ett svagt utbud av nya OPS-projekt i Europa kommer den primära marknaden framöver att vara i USA.

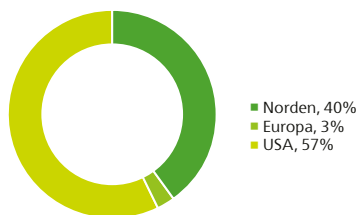
## Infrastrukturutveckling

Mkr	2017	2016	2015	2014	2013
Intäkter	81	237	106	163	87
Rörelseresultat	925	1 818	863	463	401
Investeringar	-449	-1 336	-234	-328	-75
Desinvesteringar	1 950	3 102	1 114	419	242
Operativt kassaflöde från löpande verksamhet <sup>1)</sup>	4 096	-1 045	1 258	-106	108
Sysselsatt kapital, Mdr kr	1,8	5,4	1,8	1,9	2,0
Avkastning på sysselsatt kapital, % <sup>2)</sup>	3,6	41,1	12,7	16,9	17,5
Nettonuvärde projektportfölj, Mdr kr	3,0	4,3	4,8	5,3	4,9
Anställda	94	102	111	127	130

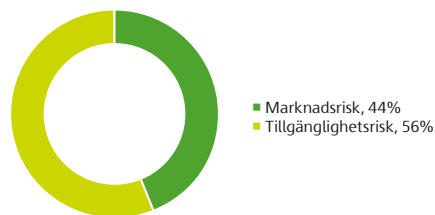
1) Före skatt finansieringsverksamhet och utdelning.  
2) För definition se not 44.

# 1,0 Mdr kr i resultat från försäljning

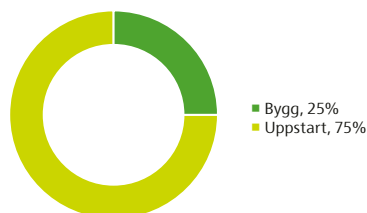
Projektportföljens bedömda bruttonuvärde, totalt 3,8 Mdr kr  
Geografisk fördelning



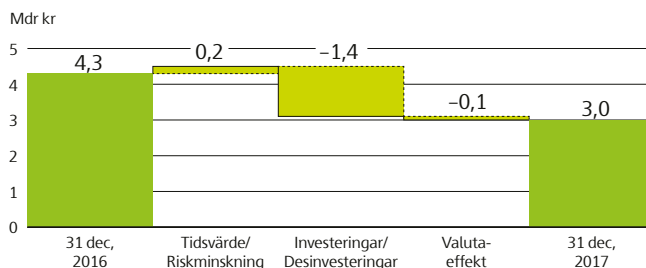
Ersättningsmodell



Fas



Förändring i nettonuvärde



## Värdeskapande i Infrastrukturutveckling

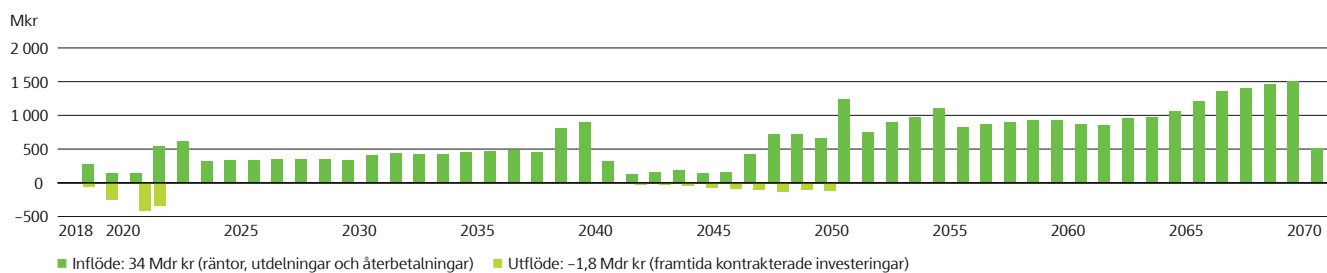
Offentlig-privat samverkan, är en form av offentlig upphandling där ett projektbolag, ägt av privata företag, får ett helhetsansvar för att utveckla, finansiera, bygga, driva och underhålla offentliga samhällsnyttiga funktioner som till exempel större sjukhus, flygplatser, skolor och motorvägar. Genom att investeringen helt eller delvis privatfinansieras kan den offentliga kundens kostnader fördelas över en längre tidsperiod. Med ett livscykelperspektiv skapas resurseffektiva, innovativa och hållbara lösningar.

Projektbolaget har incitament som blir till kundens fördelar:

- **Fastställd totalkostnad.** En försäkring mot ekonomiska överraskningar.
- **Ett fast årligt pris.** Kunden betalar avtalad ersättning under bestämd tid.
- **Leverans i tid och till rätt kvalitet.** Ersättningen betalas först när tjänsten tas i drift. Ingen leverans – ingen betalning.
- **Frigörande av resurser.** Med en motpart som ansvarar för helheten kan kunden fokusera på sin kärnverksamhet.



### Årligt bedömt kassaflöde i Skanska Infrastrukturutvecklings projektportfölj 31 dec 2017<sup>1)</sup>



1) Kassaflödena är omräknade till valutakurserna per den 31 december 2017.

### Projektportfölj, Mkr

Kategori	Typ	Land	Betalningstyp	Fas	Koncession till och med	Kapitalandel	År för driftstart/år för full drift	Investerat kapital, 31 dec, 2017	Totalt åtagande
<b>Vägar</b>									
Elizabeth River Tunnels	Väg	USA	Marknadsrisk	Uppstart	2070	50%	2017	793	793
I-4 Ultimate	Väg	USA	Tillgänglighet	Bygg	2054	50%	2022	0	602
<b>Social infrastruktur</b>									
Nya Karolinska Solna	Sjukhus	Sverige	Tillgänglighet	Uppstart	2040	50%	2018	591	591
Papworth	Sjukhus	Storbritannien	Tillgänglighet	Bygg	2048	50%	2019	0	61
<b>Flygplatser</b>									
LaGuardia	Flygplats	USA	Marknadsrisk	Bygg	2051	32%	2024	0	519
<b>Totalt Skanska</b>								<b>1 384</b>	<b>2 566</b>

Essex BSF, Bristol, Essex Woodlands avyttrades under 2013. Skanska Infrastrukturutveckling behåller en indirekt andel i projektet genom sin ägarandel i Local Education Partnership. Se not 20 B för mer information.

# Bolagsstyrningsrapport<sup>1)</sup>

God bolagsstyrning handlar om att säkerställa att Skanska för samtliga aktieägare sköts hållbart, ansvarsfullt och så effektivt som möjligt. Det övergripande målet är att öka värdet för aktieägarna och på så sätt möta de krav ägarna har på investerat kapital. Bolagsstyrningen syftar även till att skapa ordning och systematik för såväl styrelse som ledning. Genom att ha en tydlig struktur samt klara regler och processer kan styrelsen säkerställa att ledningens och medarbetarnas fokus ligger på att utveckla affärerna för att därigenom skapa aktieägarvärde.

## Principer för bolagsstyrning

Skanska AB är ett svenskt publikt aktiebolag med säte i Stockholm. Bolagsstyrningen för Skanska AB och dess dotterföretag (Skanska) utgår ifrån såväl externa som interna styrdokument och återrapporteringen av efterlevnaden av dessa sker regelbundet från affärsenheterna till koncernledningen. De viktigaste styrdokumenterna är följande:

### Externa styrdokument

- Aktiebolagslagen
- Nasdaq Stockholms regelverk för emittenter
- Svensk kod för bolagsstyrning (Koden)
- Årsredovisningslagen
- International Financial Reporting Standards (IFRS) och övriga redovisningsregler.

### Interna styrdokument

- Bolagsordningen
- Styrelsens och styrelsens kommittéernas arbetsordning
- Instruktioner för VD
- Finanspolicy
- Informationspolicy
- Riskhanteringspolicy
- Skanskas Uppförandekod (Code of Conduct) som finns tillgänglig på Skanskas webbplats [www.group.skanska.com/sv/Koncernens-styrning/Styrdokument/](http://www.group.skanska.com/sv/Koncernens-styrning/Styrdokument/)

Skanska redovisar inte några avvikelser från Koden för räkenskapsåret 2017. Vidare har Skanska heller inte varit föremål för beslut i Nasdaq Stockholms Disciplinnämnd eller beslut om överträdelse av god sed på aktiemarknaden i Aktiemarknadsnämnden.

## Aktieägare

Skanska AB är noterat på Nasdaq Stockholm och ingår i segmentet Large Cap. Aktiekapitalet uppgick vid årsskiftet 2017 till 1 259 709 216 fördelat på totalt 419 903 072 aktier, varav 19 755 414 A-aktier och 400 147 658 B-aktier. Bolagets A-aktier ger rätt till tio röster per aktie och B-aktier ger rätt till en röst per aktie. A- och B-aktier medför samma rätt till andel av bolagets tillgångar samt berättigar till lika stor utdelning. Det finns i

övrigt inga begränsningar i fråga om hur många röster varje aktieägare kan avge vid en bolagsstämma.

Vid årsskiftet hade Skanska totalt 109 951 aktieägare enligt statistik från Euroclear Sweden. De tio största ägarna svarade för 56,9 procent av rösterna och 40,8 procent av kapitalet. Industrivärldens innehav uppgick till 23,9 procent och Lundbergs innehav till 12,4 procent av rösterna.

Mer information om Skanska-aktien och aktieägare finns på sidan 24.

## Bolagsstämma

Bolagsstämman är det högsta beslutande organet i Skanska och det är på den som aktieägare utövar sitt inflytande i bolaget. Vid årsstämman beslutar aktieägarna i centrala frågor såsom fastställande av resultat- och balansräkningar, utdelning, styrelsens sammansättning, ansvarsfrihet för styrelse och verkställande direktör, val av revisor och principer för ersättning till koncernledningen. Skanskas räkenskapsår löper från och med den 1 januari till och med den 31 december och årsstämman ska hållas inom sex månader efter räkenskapsårets slut. Datum och ort för årsstämman kommuniceras senast i samband med tredje kvartalsrapporten på bolagets hemsida. Kallelse sker genom publicering i Post- och Inrikes Tidningar och på Skanskas webbplats. Att kallelse skett annonseras i Dagens Nyheter samt därutöver i minst en daglig tidning. Samtliga stämmodokument publiceras på Skanskas webbplats på svenska och engelska. Aktieägare som är införda i aktieboken på avstämningsdagen och som anmäler sitt deltagande har rätt att vara närvarande vid stämman, antingen personligen eller via ombud eller ställföreträdare med fullmakt. Aktieägare har rätt att få ärenden behandlade vid årsstämman om begäran har inkommit till styrelsen senast sju veckor före årsstämman.

## Årsstämma 2017

Årsstämma 2017 hölls den 4 april i Stockholm. Sammanlagt 1 107 aktieägare var närvarande vilka representerade cirka 57,8 procent av det totala antalet röster. Årsstämman beslutade bland annat att omvälja Johan Karlström, Fredrik Lundberg, Charlotte Strömberg, Pär Boman, Jayne McGivern, John Carrig, Nina Linander och Hans Biörck till styrelseledamöter samt att välja Catherine Marcus till ny ledamot. Hans Biörck omvaldes till styrelsens ordförande. De anställda representerades i styrelsen av Richard Hörstedt, Lennart Karlsson och Gunnar Larsson, som ordinarie ledamöter med Pär-Olow Johansson och Anders Rättgård som suppleanter. Samtliga styrelseledamöter och suppleanter samt bolagets revisorer och medlemmar i koncernledningen var närvarande vid årsstämman. Årsstämman valde Ernst & Young AB som revisor, med huvudansvarig revisor Hamish Mabon. Stämman beslutade även om utdelning till aktieägarna om sammanlagt 8,25 kronor per aktie. Styrelsen bemyndigades att besluta om förvärv av högst 3 000 000 aktier av serie B i Skanska AB, i syfte att säkerställa framtida leveranser av aktier till deltagare i Skanskas aktiesparprogram (Seop) samt om överlåtelse av högst 763 000 aktier av serie B i Skanska AB på Nasdaq Stockholm som förvärvats med stöd av tidigare bemyndi-

1) Denna bolagsstyrningsrapport för 2017 har granskats av bolagets externa revisorer i enlighet med 9 kap 31 § Aktiebolagslagen. Rapporten innehåller upplysning enligt 6 kap 6 § Årsredovisningslagen.

ganden om återköp av egna aktier, i syfte att täcka vissa kostnader, huvudsakligen sociala avgifter, som kan uppkomma i samband med Skanskas aktiesparprogram (Seop). Fullständig information om årsstämman inklusive stämmoprotokoll finns på Skanskas webbsida. <https://group.skanska.com/sv/koncernens-styrning/arsstamma/>.

### Årsstämma 2018

Nästa årsstämma för aktieägarna i Skanska AB hålls den 13 april 2018 kl 10.00 i Stockholm Waterfront Congress Centre i Stockholm.

### Valberedningen

Årsstämman 2013 gav styrelsens ordförande mandat att inför varje årsstämma låta de fyra röstmässigt största aktieägarna utse varsin representant till valberedningen där även styrelseordföranden ingår. Vid bedömningen av vilka som är att anses som de röstmässigt största aktieägarna ska den av Euroclear Sweden AB registrerade och ägargrupperade förteckningen per sista bankdagen i augusti varje år användas.

I valberedningens uppgifter ingår att:

- utvärdera styrelsens sammansättning och arbete
- framarbete förslag till årsstämman avseende val av styrelse och styrelseordförande
- i samarbete med bolagets revisionsutskott framarbete förslag till årsstämman avseende val av revisor
- framarbete förslag till årsstämman avseende arvode till styrelse, uppdelat mellan ordförande och övriga ledamöter samt eventuell ersättning för utskottsarbete, och revisor
- framarbete förslag till årsstämman avseende ordförande för årsstämman
- i förekommande fall framarbete förslag till ändring av principer för tillsättande av kommande valberedning.

På Skanskas webbsida finns information om hur aktieägarna kan lämna egna förslag till valberedningen, <https://group.skanska.com/sv/koncernens-styrning/arsstamma/valberedning/>.

### Valberedning 2018

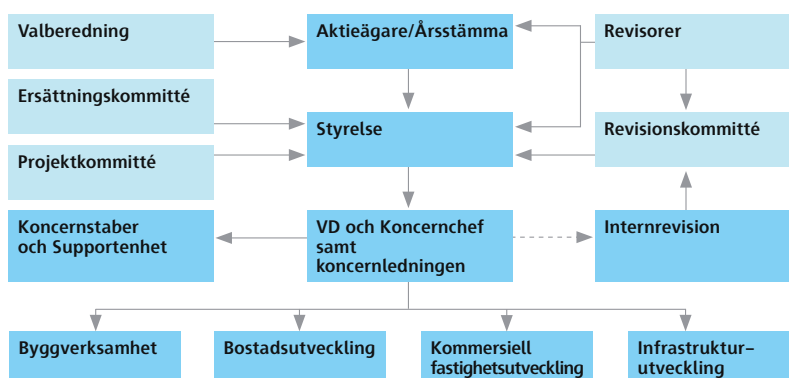
Inför årsstämman 2018 har valberedningen följande sammansättning: Helena Stjernholm, AB Industrivärden (23,9 procent av rösterna), valberedningens ordförande, Mats Guldbbrand, L E Lundbergföretagen AB (12,4 procent av rösterna), Bo Selling, Alecta (4,8 procent av rösterna), Lars-Åke Bokenberger, AMF (2,7 procent av rösterna) och Hans Biörck, styrelseordförande i Skanska AB, vilket meddelades på Skanskas webbsida samt offentliggjordes genom pressmeddelande den 2 oktober 2017. Enligt Koden ska majoriteten av valberedningens ledamöter vara oberoende i förhållande till bolaget och koncernledningen och minst en av dessa ska även vara oberoende i förhållande till den i bolaget röstmässigt största aktieägaren. Av de utsedda ledamöterna är alla oberoende i förhållande till bolaget och koncernledningen och tre är oberoende i förhållande till den i bolaget röstmässigt största aktieägaren.

Valberedningen har inför årsstämman 2018 hållit fyra protokollförda sammanträden och däremellan haft löpande kontakt. Inget arvode har utgått för arbetet. Valberedningen har för sitt arbete tagit del av den interna utvärderingen av styrelsens arbete som utförts samt styrelseordförandens redogörelse för styrelsearbetet och bolagets strategi, men har också intervjuat enskilda styrelseledamöter och medlemmar i koncernledningen.

Valberedningen tillämpar de regler för styrelsens sammansättning som finns i Koden. Valberedningen bedömer att de föreslagna ledamöterna har en bred och kompletterande erfarenhet av detta. Kraven på oberoende bedöms också vara uppfyllt. Valberedningen har även diskuterat kraven på mångfald. I detta avseende har valberedningen valt att som mångfaldspolicy använda Koden avsnitt 4.1 som anger att styrelsen ska präglas av mångsidighet och bredd avseende kompetens, erfarenhet och bakgrund. Därutöver ska en jämn könsfördelning eftersträvas. Utöver vad som redan angetts om styrelseledamöternas bakgrund och erfarenhet, konstateras att den föreslagna styrelsen består av fyra kvinnor och tre män. Könsfördelningen är därmed 57 procent kvinnor och 43 procent män, vilket enligt valberedningens uppfattning är förenligt med kravet på jämn könsfördelning.

Valberedningens förslag, redogörelse för arbetet samt kompletterande information om föreslagna styrelseledamöter har offentliggjorts i samband med kallelsen till årsstämman och redogörs även för på årsstämman 2018.

### Styrningsmodell



## Styrelsens sammansättning

Ledamot	Befattning	Född, år	Nationalitet	Invald, år	Revisionskommittén	Ersättningskommittén	Projektkommittén	Oberoende i förhållande till bolaget och koncernledningen	Oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare
Hans Biörck	Ordförande	1951	Sv	2016	■	■	■	Ja	Ja
John Carrig	Ledamot	1952	USA	2014	■	■	■	Ja	Ja
Johan Karlström	VD och Koncernchef <sup>1)</sup>	1957	Sv	2008			■	Nej	Ja
Nina Linander	Ledamot	1959	Sv	2014	■		■	Ja	Nej
Fredrik Lundberg	Ledamot	1951	Sv	2011			■	Ja	Nej
Charlotte Strömberg	Ledamot	1959	Sv	2010	■		■	Ja	Ja
Pär Boman	Ledamot	1961	Sv	2015	■	■	■	Ja	Nej
Jayne McGivern	Ledamot	1960	UK	2015		■	■	Ja	Ja
Catherine Marcus	Ledamot <sup>2)</sup>	1965	USA	2017			■	Ja	Ja
Richard Hörstedt	Personalrepresentant	1963	Sv	2007			■	-	-
Lennart Karlsson	Personalrepresentant <sup>3)</sup>	1957	Sv	2016				-	-
Gunnar Larsson	Personalrepresentant	1953	Sv	2014				-	-
Pär-Olow Johansson	Personalrepresentant, suppleant	1954	Sv	2014				-	-
Anders Rättgård	Personalrepresentant, suppleant <sup>2)</sup>	1961	Sv	2017				-	-

■ = Ordförande ■ = Ledamot

1) Till och med 31 december 2017.

2) Från och med 4 april 2017.

3) Till och med 18 januari 2018.

## Styrelsen

Skanskas styrelse ska enligt bolagsordningen bestå av lägst 5 och högst 10 ledamöter, med högst 3 suppleanter, vilka utses av aktieägarna vid varje årsstämma. Styrelsen har det övergripande ansvaret för Skanskas organisation och förvaltning och som främsta uppgift att ta tillvara bolagets och aktieägarnas intressen. Styrelsen beslutar därav om frågor som rör koncernens strategi, delårsrapporter och årsredovisning, större byggprojekt, investeringar och avyttringar, tillsättande av verkställande direktör och frågor om koncernens organisation. Ordföranden leder styrelsearbetet och har regelbundet kontakter med verkställande direktör för att kunna följa koncernens verksamhet och utveckling.

Under 2017 har styrelsen bestått av nio stämموvalda ledamöter utan suppleanter samt tre ledamöter och två suppleanter utsedda av de anställda. Enligt Koden ska majoriteten av styrelsens bolagsstämموvalda ledamöter vara oberoende i förhållande till bolaget och koncernledningen och minst två av dessa ska även vara oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare. Åtta av de stämموvalda styrelseledamöterna är oberoende i förhållande till bolaget och koncernledningen. Av dessa är fem ledamöter även oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare. Styrelsens sammansättning och en bedömning av varje styrelseledamots oberoende presenteras närmare på sidorna 58–59.

## Styrelsens arbete 2017

Styrelsens arbete följer en årlig tidsplan som är fastställd i styrelsens arbetsordning. Inför varje styrelsesammanträde får styrelsen del av underlag enligt fastlagda rutiner som syftar till att säkerställa att styrelsen får relevant information och beslutsunderlag inför alla sina sammanträden. Under året har nio styrelsesammanträden hållits, inklusive det konstituerande sammanträdet. Bland de viktigare frågor som styrelsen har behandlat under året kan nämnas tillsättande av ny VD, uppdatering och uppföljning av verksamheterna, granskning av delårsrapporter och årsredovisning, projektnedskrivningar i Polen, Storbritannien och USA Civil, omstrukturering av Byggverksamheten, Infrastruktur-utvecklingsverksamheten och koncernstyrningsmodellen, refinansiering av revolverande kreditfacilitet (RCF), upptagande av ny RCF med grön profil, internkontroll, riskhantering samt regel efterlevnad.

## Styrelsens kommittéer

Styrelsens övergripande ansvar kan inte delegeras men styrelsen kan utse utskott eller kommittéer med uppgift att bereda och utvärdera frågor inför beslut i styrelsen. Styrelsen i Skanska har inrättat tre kommittéer för att strukturera, effektivisera och kvalitetssäkra arbetet (i) revisionskommittén, (ii) ersättningskommittén och (iii) projektkommittén vars ledamöter utses årligen vid det konstituerande styrelsemötet. Av styrelsens arbetsordning framgår vilka arbetsuppgifter och vilken beslutanderätt som har delegerats. Kommittéerna rapporterar muntligt till styrelsen vid varje sammanträde och samtliga protokoll från sammanträdena lämnas till styrelsen.

## Revisionskommittén

Revisionskommitténs huvuduppgift är att biträda styrelsen med kontrollen av den ekonomiska rapporteringen och rapporteringsrutinerna, redovisningsprinciper samt uppföljning av revisionen av räkenskaper för moderbolaget och koncernen. Kommittén utvärderar vidare kvaliteten i koncernens funktioner för rapportering, internrevision och riskhantering samt tar del av de externa revisorernas rapporter och synpunkter. Kommittén övervakar de externa revisorernas bedömning av sin opartiskhet och självständighet och att det finns rutiner för vilka icke-revisorstjänster som dessa tillhandahåller moderbolaget och koncernen. Kommittén övervakar vidare att rotationsreglerna för externa revisorer följs. De externa revisorerna är närvarande vid samtliga möten i revisionskommittén. Minst en gång per år träffar kommittén revisorerna utan att någon från koncernledningen är närvarande.

Skanskas revisionskommitté har för 2017 bestått av Charlotte Strömberg (ordförande), Hans Biörck, John Carrig, Nina Linander och Pär Boman.

Kommittén har under året haft sex sammanträden. Viktiga frågor under året har bland annat varit kapitalallokering, finansiering, pensionsrapportering, extern rapportering, implementering av affärssystem, IT-strategi och IT-säkerhet, prövning om nedskrivningbehov, projektnedskrivningar i Polen, Storbritannien och USA Civil, större tvister, granskning av delårsrapporter och årsredovisning, riskhantering samt regelefterlevnad.

## Ersättningskommittén

Ersättningskommitténs huvuduppgift är att bereda styrelsens beslut rörande anställning av verkställande direktör, inklusive lön och ersättning, och övriga medlemmar av koncernledningen, inklusive ersättnings-, pensions- och anställningsvillkor för dessa. Kommittén förbereder styrelsens beslut om incitamentsprogram och granskar utfall av rörliga lönedelar.

Skanskas ersättningskommitté har för 2017 bestått av Hans Biörck (ordförande), John Carrig, Jayne McGivern och Pär Boman. Kodens krav på oberoende innebärande att styrelsens ordförande kan vara ordförande i ersättningsutskottet och övriga bolagsstämмоvalda ledamöter ska vara oberoende i förhållande till bolaget och koncernledningen är därmed uppfyllt.

Kommittén har under året haft sju sammanträden. Viktiga frågor under året har bland annat varit att tillsätta ny vd, granska andra uppdrag för chefer, programmen för rörliga ersättningar för koncernledningen, att granska och utvärdera riktlinjerna för ersättning till ledande befattningshavare liksom ersättningsstrukturer och -nivåer.

## Projektkommittén

Projektkommittén fattar beslut om enskilda projekt inom verksamhetsområdena: Byggverksamhet, Kommersiell fastighetsutveckling och Bostadsutveckling, investeringar och avyttringar inom Infrastrukturutveckling samt vissa projektfinansieringar. Projekt som innehåller särskilt stora eller ovanliga risker eller andra särskilda förhållanden kan kommittén hänvisa till styrelsen för beslut. Kommittén består av samtliga bolagsstämмоvalda ledamöter och arbetstagarrepresentanten Richard Hörstedt. Under året har kommittén haft elva sammanträden.

## Utvärdering av styrelsens arbete

Styrelsens arbete utvärderas årligen genom en strukturerad process som syftar till att förbättra dess arbete, effektivitet, samlade kompetens och eventuella behov av förändring. Det är styrelsens ordförande som ansvarar för utvärderingen och för att presentera den för styrelsen och valberedningen. Under 2017 har utvärderingen genomförts genom frågeformulär och enskilda samtal mellan ordföranden och varje ledamot men också genom diskussion under styrelsemöten. Ordföranden utvärderas också genom skriftligt frågeformulär men sammanträdet med styrelsen leds då av annan utsedd ledamot. Av utvärderingen för 2017 framgår att styrelsearbetet bedömdes fungera väl.

## Arvodering av styrelsen

Det sammanlagda styrelsearvodet bestämdes av årsstämman 2017 till 9 715 000 kronor. Styrelsens ordförande erhöll 2 040 000 kronor i arvode och övriga styrelseledamöter, som inte är anställda i koncernen, 680 000 kronor vardera. Därutöver har ordföranden i revisionskommittén erhållit 220 000 kronor och kommitténs övriga medlemmar 157 500 kronor. Ordföranden i ersättningskommittén har erhållit 110 000 kronor och kommitténs övriga medlemmar 105 000 kronor. Projektkommitténs ordförande har erhållit 205 000 kronor liksom var och en av dess övriga medlemmar som inte är anställda i koncernen. För en utförligare redogörelse hänvisas till not 37, Ersättning till ledande befattningshavare och styrelseledamöter.

## Närvaro vid styrelse- och kommittémöten

	Styrelsemöten	Revisionskommittén	Ersättningskommittén	Projektkommittén
<b>Antal möten</b>	<b>9</b>	<b>6</b>	<b>7</b>	<b>11</b>
<b>Ledamot</b>				
Hans Biörck	9	6	7	11
Johan Karlström <sup>1)</sup>	9			10
Fredrik Lundberg	9			11
Nina Linander	9	6		11
John Carrig	9	6	7	11
Charlotte Strömberg	9	6		10
Pär Boman	9	6	6	11
Jayne McGivern	9		7	10
Catherine Marcus <sup>2)</sup>	8			9
Gunnar Larsson	9			
Richard Hörstedt	9			11
Lennart Karlsson <sup>3)</sup>	7			
Pär-Olow Johansson	9			
Anders Rättgård <sup>2)</sup>	8			

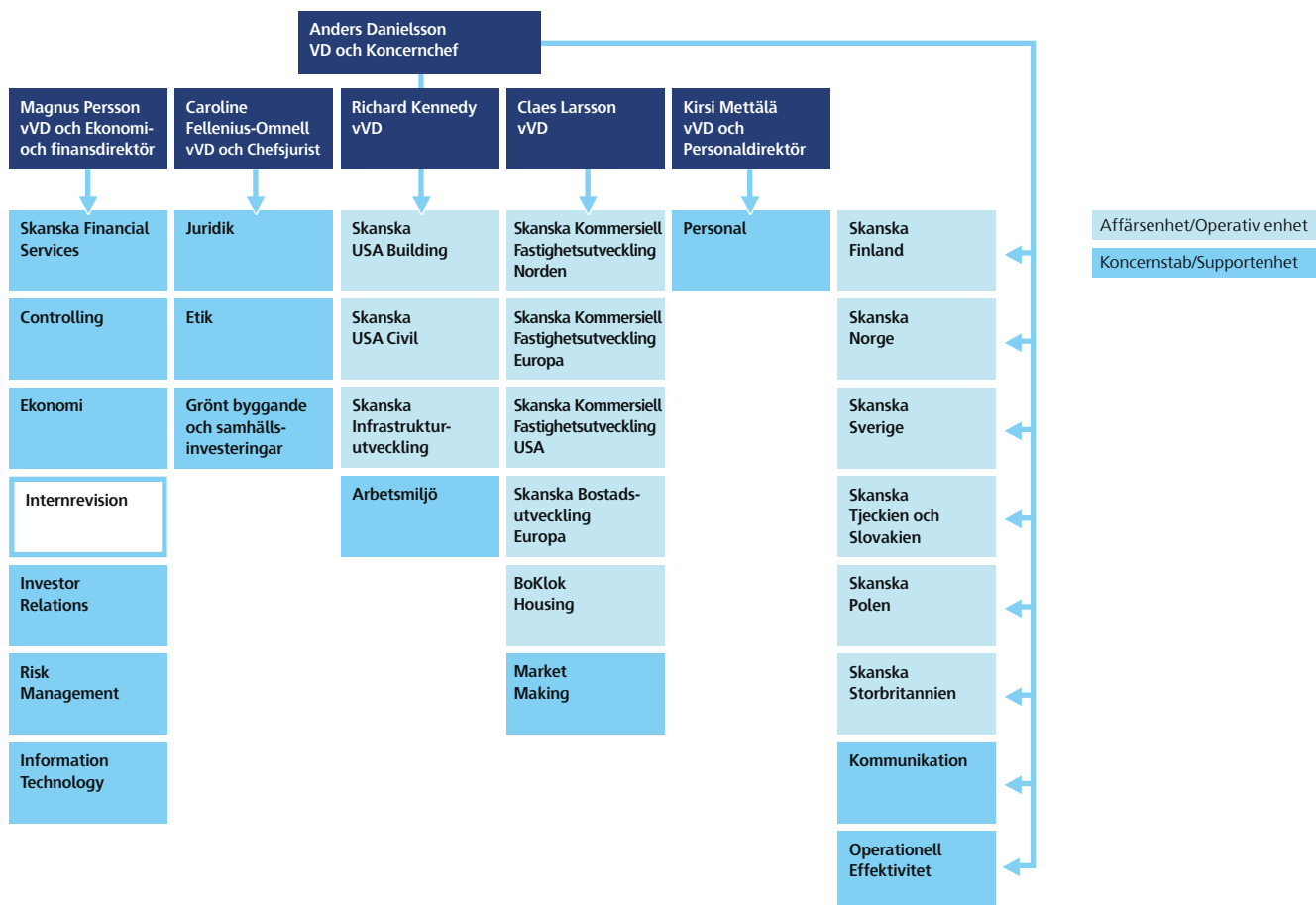
1) Till och med 31 december 2017.

2) Från och med den 4 april 2017.

3) Till och med 18 januari 2018.



## Skanskas ledningsstruktur, Koncernledningen från och med den 17 januari 2018



### Operativ ledning och intern kontroll Verkställande direktören och koncernledningen

Verkställande direktören utses av styrelsen och leder verksamheten i enlighet med de instruktioner som styrelsen har antagit. Verkställande direktören ansvarar för den löpande förvaltningen av bolagets och koncernens verksamhet. Verkställande direktörens arbete utvärderas varje år vid ett styrelsesammanträde utan att någon från koncernledningen är närvarande. Den 13 september 2017 aviserade Skanska genom pressmeddelande att Johan Karlström har meddelat styrelsen att han önskade sluta som vd. Därefter kommer han att fortsätta arbeta som senior rådgivare till och med januari 2019. Den 7 december 2017 meddelade Skanska att styrelsen utsett Anders Danielsson till ny verkställande direktör och koncernchef. Anders Danielsson tillträdde som ny verkställande direktör den 1 januari 2018 då Johan Karlström avgick som verkställande direktör. Verkställande direktören har inga affärsförbindelser av betydelse med Skanska AB eller dess koncernbolag.

Verkställande direktören och de vice verkställande direktörerna bildar koncernledningen, Group Leadership Team.

I linje med den strategiska översynen under 2017 genomför Skanska en omfattande omstrukturering av verksamheten, främst inom Byggverksamheten, för att förbättra lönsamheten. Från och med den 17 januari 2018 ersattes den tidigare koncernledningen

Senior Executive Team med en ny koncernledningsstruktur med syftet att stärka enheternas resultat.

Information om verkställande direktören och medlemmarna i koncernledningen finns på sidorna 56–57.

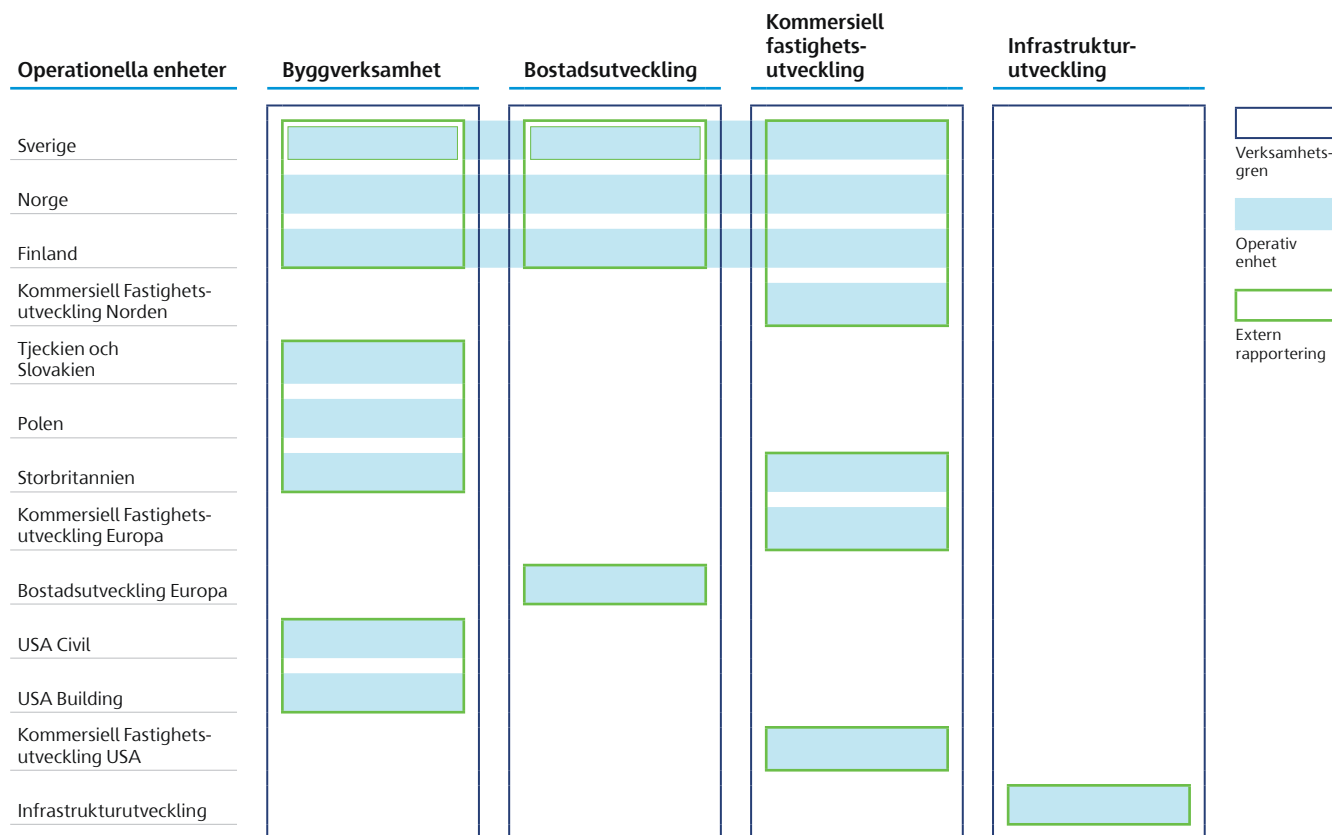
### Koncernstaberna och supportenheten

Koncernstaber liksom supportenheten Skanska Financial Services AB är baserade på huvudkontoret i Stockholm och stödjer verkställande direktören och koncernledningen i frågor som rör koncernövergripande funktioner, samordning och kontroll. De ger också stöd till affärsenheterna. Varje stabschef rapporterar direkt till en medlem av koncernledningen. Chefen för Internrevision rapporterar direkt till styrelsen via revisionskommittén. En presentation av koncernstaberna och supportenheten finns på sidan 57.

### Affärsenheterna och deras styrning

Skanska-koncernen är en decentraliserad organisation där affärsenheterna ges ett stort mått av befogenheter och ansvar. Varje affärsenhet leds av en verkställande direktör och har egna staber och resurser för att kunna bedriva verksamheten på ett effektivt sätt. Utöver den löpande verksamheten att hantera projekt ansvarar affärsenheterna för sin strategiska utveckling, affärsplaner, investeringar, avyttringar och organisation.

## Skanskas rapporteringsstruktur



Koncernledningen har utöver styrelsens styrdokument fastställt mer detaljerade styrdokument för den lokala verksamheten, vilka uppdateras fortlöpande för att spegla förändringar i verksamheten eller nya regler. I styrelsens arbetsordning anges vilka ärenden som ska avgöras av styrelsen i Skanska AB, av verkställande direktören/koncernledningen eller på affärsenhetens nivå. Arbetsordningens olika tröskelnivåer för beslut är även nedbrutna i affärsenheternas egna beslutsregler. Affärsenheterna återrapporterar regelbundet och systematiskt till koncernledningen om efterlevnaden av viktigare styrdokument såsom exempelvis riskhanteringspolicy, finanspolicy, informationspolicy och Uppförandekoden. Riskhanteringen följer således en strukturerad process där beslutsfattande organ beror på bland annat projektens/ärendets storlek, typ och geografiska läge.

### Ersättning till ledande befattningshavare

Årsstämman 2017 beslutade om riktlinjer för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare, vilka redogörs för på sidan 160. Information om lön och andra ersättningar till verkställande direktören och övriga personer i koncernledningen och de utestående aktie- och aktierelaterade incitamentsprogrammen återfinns i not 37.

### Bolagets revisorer

Enligt bolagsordningen ska årsstämman utse en eller två auktoriserade revisorer med högst två suppleanter. Till revisor kan även registrerat revisionsbolag utses. Revisorerna har deltagit vid två styrelsemöten för att redogöra för Ernst & Young AB:s revisionsprocess i Skanska samt för att ge styrelsens ledamöter möjlighet att ställa frågor utan ledningens närvaro. Därutöver har revisorerna deltagit vid samtliga möten med styrelsens revisionsutskott. För information om arvoden och annan ersättning till revisionsbolag, se nedanstående tabell samt Not 38.

### Avgifter och annan ersättning till revisorer

Mkr	Ernst & Young		KPMG	
	2017	2016	2017	2016
Revisionsuppdrag	49	46	–	8
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	5	0	–	–
Skatterådgivning	1	3	–	1
Övriga tjänster	3	1	–	2
<b>Totalt</b>	<b>58</b>	<b>50</b>	<b>–</b>	<b>11</b>

## Intern kontroll

Denna beskrivning innehåller de viktigaste inslagen i bolagets system för intern kontroll och riskhantering i samband med den finansiella rapporteringen.

### Kontrollmiljö

Styrelsen har det övergripande ansvaret för att det finns en effektiv och adekvat riskhantering och intern kontroll på Skanska. Syftet är att ge en rimlig försäkran att verksamheten drivs ändamålsenligt och effektivt, att den externa rapporteringen är tillförlitlig och att lagar såväl som interna regler följs. I styrelsens arbetsordning och instruktioner för verkställande direktören och styrelsens kommittéer säkerställs en tydlig roll- och ansvarsfördelning för en effektiv hantering av verksamhetens risker. Styrelsen har vidare fastställt ett antal grundläggande regler av betydelse för arbetet med den interna kontrollen, exempelvis bolagets riskhanteringspolicy, finanspolicy, informationspolicy och Uppförandekod. Koncernledningen rapporterar regelbundet till styrelsen i enlighet med fastställda rutiner. Därutöver tillkommer rapporteringen från revisionskommitténs arbete. Koncernledningen ansvarar för de interna kontrollfunktioner som krävs för att hantera väsentliga risker i verksamheten vilket bland annat omfattar instruktioner för olika befattningshavare för att upprätthålla en god intern kontroll.

### Riskbedömning och kontrollaktiviteter

Skanska har identifierat de väsentliga riskerna i verksamheten som kan, om de inte hanteras korrekt, leda till fel i den finansiella rapporteringen och/eller påverka resultatet. Bolaget har därefter säkerställt att det finns regler i koncernen för att kontrollera att dessa risker hanteras. Koncernledningen och koncernstaberna ansvarar för hantering av de övergripande riskerna som rör strategi, makroekonomi och regelverk, medan det huvudsakliga arbetet med operationella risker och möjligheter hanteras på lokal nivå inom affärsenheterna.

Såväl risker och möjligheter till förbättringar är störst i själva genomförandefasen av projekten och därför fokuseras arbetet starkt på denna fas. Eftersom så gott som varje projekt är unikt måste risker och möjligheter analyseras med avseende på projekttyp, plats, genomförandefas och kund.

Inom hela koncernen används en gemensam rutin för att identifiera och hantera risker i samband med bygguppdrag, projekt och investeringar. Den specialiserade koncernstaben Skanska Risk Team granskar och analyserar projekt och investeringar över en viss storlek. Därefter bereds ärendena av Skanska Risk Team som ger en rekommendation. Det slutliga beslutet om anbud, investering eller avyttring fattas av Group Leadership Tender Board som består av Skanskas koncernledning, och i vissa fall av styrelsen genom Projektkommittén.

Bolaget bedömer att de största riskerna som koncernen kan ställas inför är:

- Nyckelpersoner som saknas eller lämnar företaget
- Oetiskt uppträdande
- Förluster i projekt/investeringar
- Makroekonomisk instabilitet
- Olyckor som drabbar ett stort antal människor

En mer utförlig beskrivning av riskerna och hur dessa hanteras finns på sidorna 16–18.

### Information och kommunikation

Väsentliga redovisningsprinciper, manualer och övrig dokumentation av betydelse för den finansiella rapporteringen uppdateras och kommuniceras löpande. Det finns flera informationskanaler till koncernledningen och styrelsen för väsentlig information. För extern kommunikation finns en informationspolicy som ska säkerställa att bolaget lever upp till gällande krav på korrekt information till marknaden.

### Uppföljning

Styrelsen utvärderar kontinuerligt den information som koncernledningen och revisionskommittén lämnar. Av särskild betydelse är resultatet av revisionskommitténs arbete med att granska effektiviteten i koncernledningens arbete med den interna kontrollen. Arbetet ska bland annat säkerställa att åtgärder vidtas för de brister och förslag till åtgärder som framkommer vid den interna och externa revisionen.

### Internrevision

Koncernstaben Internrevision ansvarar för att följa upp och utvärdera arbetet med riskhantering och intern kontroll. Arbetet planeras i samråd med revisionskommittén och rapportering sker direkt till styrelsen via kommittén. Frågor som rör internrevisionen kommuniceras också löpande till Skanskas externa revisorer. Under 2017 fokuserades arbetet på granskning av de risker som har identifierats i verksamhetsprojekten, affärskritiska processer och på centrala stabsfunktioner. Totalt har omkring 120 revisioner genomförts inom samtliga affärsenheter under året. Särskilt fokus har varit på verksamheterna i USA och Centraleuropa. Revisionerna genomförs enligt en enhetlig revisionsmetodik.

# Koncernledning



## Ny koncernledning, Group Leadership Team, per den 17 januari 2018

Skanska presenterade en ny koncernledning, Group Leadership Team (GLT), gällande från den 17 januari 2018. Denna ersätter tidigare Senior Executive Team (SET). Affärsenheternas Verkställande Direktörer kommer att ingå i en utökad ledningsgrupp, Extended Leadership Team.

## Medlemmar som har lämnat tidigare koncernledning (SET)

- Richard Cavallaro
- Johan Karlström
- Pierre Olofsson
- Veronica Rörsgård
- Peter Wallin
- Mats Williamson
- Christel Åkerman

	Anders Danielsson	Caroline Fellenius-Omnell	Richard Kennedy
<b>Befattning</b>	VD och koncernchef	Vice VD, Chefsjurist	Vice VD
	Ansvar affärsenheter – Skanska Finland – Skanska Norge – Skanska Sverige – Skanska Tjeckien och Slovakien – Skanska Polen – Skanska Storbritannien	Ansvar koncernstab – Juridik – Etik – Grönt byggande och Samhällsinvesteringar	Ansvar affärsenheter/ koncernstab – Skanska USA Building – Skanska USA Civil – Skanska Infrastrukturutveckling – Arbetsmiljö
<b>Född</b>	1966	1968	1966
<b>Anställd i Skanska</b>	1991	2017	2004
<b>Aktieinnehav i Skanska 31 december 2017</b>	86 924 B-aktier	1 522 B-aktier	29 593 B-aktier
<b>Styrelse-uppdrag</b>	–	–	– ACE Mentor Program, NY, USA – Building Trades Employers Association, NY, USA
<b>Utbildning</b>	– Civilingenjör, Kungliga Tekniska Högskolan, Stockholm – Advanced Management Program, Harvard, Boston MA, USA	– Master of Laws Stockholms Universitet – Master of Laws College of Europe, Brügge, Belgien	– Bachelor of Arts, Rutgers College, Rutgers University – Juris Doctor, Seton Hall University School of Law – Master of Laws, London School of Economics and Political Science
<b>Arbetslivs-erfarenhet</b>	– Vice VD, Skanska AB – Verkställande direktör, Skanska Sverige AB – Verkställande direktör, Skanska Norge AB	– Chefsjurist, Tele2 AB – Chefsjurist, Sidel – Chefsjurist Europa, Tetra Pak AB – Bolagsjurist, AB Electrolux	– Verkställande direktör, Skanska USA Building – Chief Operating Officer, Skanska USA Building – Chefsjurist, Skanska USA Building

## Verkställande direktörer, affärsenheter

Gunnar Hagman	Skanska Sverige
Ståle Rød	Skanska Norge
Tuomas Särkilahti	Skanska Finland
Magnus Persson	Skanska Polen
Michal Jurka	Skanska Tjeckien och Slovakien
Greg Craig	Skanska Storbritannien
Paul Hewins	Skanska USA Building
Richard Cavallaro	Skanska USA Civil
Jonas Spangenberg	BoKlok Housing
Mikael Matts	Skanska Bostadsutveckling Europa
Jan Odelstam	Skanska Kommersiell Fastighetsutveckling Norden
Katarzyna Zawodna	Skanska Kommersiell Fastighetsutveckling Europa
Robert Ward	Skanska Kommersiell Fastighetsutveckling USA
Johan Henriksson	Skanska Infrastrukturutveckling



<b>Claes Larsson</b>	<b>Kirsi Mettälä</b>	<b>Magnus Persson</b>
Vice VD	Vice VD, Personaldirektör	Vice VD, Ekonomi- och finansdirektör
Ansvar affärsenheter/ koncernstab – Skanska Kommersiell Fastighets- utveckling Europa – Skanska Kommersiell Fastighets- utveckling Norden – Skanska Kommersiell Fastighets- utveckling USA – Skanska Bostadsutveckling Europa – BoKlok Housing – Market Making	Ansvar koncernstab – Personal	Ansvar koncernstab/ supportenhet – Controlling – Ekonomi – Internrevision – Investor Relations – Risk Management – Skanska Financial Services – IT
1965	1963	1976
1990	1994	2006
151 182 B-aktier	13 902 B-aktier	5 872 B-aktier
– Ledamot, Handelsbankens regionbankstyrelse i Västra Sverige	– Ledamot, Helsinki Region Chamber of Commerce – Vice Ordförande, FIBS Finnish Business Society	–
– Civilingenjör, Chalmers Tekniska Högskola – MBA, Chalmers Tekniska Hög- skola och Göteborgs universitet	– Bachelor of Business Administra- tion, Haaga-Helia University of Applied Sciences – eMBA, Aalto Executive Education	– Ph.D. in Business Economics, Uppsala Universitet – Master of Science in Business Economics, Uppsala Universitet
– Verkställande direktör, Skanska Kommersiell Fastighetsutveckling Norden – Verkställande direktör, Skanska Fastigheter Göteborg	– Vice VD, Personal och Kommuni- kation, Skanska Finland – Vice VD, Personalutveckling, affärsenhet Skanska Finland – HRD manager, Skanska Finland – HR specialist, Skanska Finland	– Ekonomi- och finansdirektör, Skanska Sverige AB – Senior Vice President, Investor Relations, Skanska AB – Group Manager, Corporate Finance, Skanska AB – Head of Research & Analysis, Skanska Financial Services AB

#### Verkställande direktör, supportenhet

Therese Tegner Skanska Financial Services

#### Direktörer, koncernstab

George Fadool	Etik
Katarina Bylund	Ekonomi
Karolina Cederhage	Kommunikation
Anders Göransson	Internrevision
Caroline Walméus	Controlling
Jaroslaw Urbańczyk	Information Technology (IT)
Neil Moore	Arbetsmiljö
Lena Hök	Grönt byggande och Samhällsinvesteringar
André Löfgren	Investor Relations
Mark Lemon	Risk Management
Roger Bayliss	Operationell effektivitet
Larry Casey	Market Making

# Styrelse



	<b>Hans Biörck</b>	<b>Pär Boman</b>	<b>John Carrig</b>	<b>Nina Linander</b>
<b>Befattning</b>	Styrelseordförande	Styrelseledamot	Styrelseledamot	Styrelseledamot
<b>Född</b>	Sverige, 1951	Sverige, 1961	USA, 1952	Sverige, 1959
<b>Invald</b>	2016	2015	2014	2014
<b>Aktieinnehav i Skanska 31 december 2017</b>	20 273 B-aktier 666 B-aktier närstående	1 000 B-aktier	8 000 B-aktier	3 000 B-aktier 2 600 B-aktier närstående
<b>Övriga styrelseuppdrag</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Ledamot, Trelleborg AB</li> <li>– Ledamot, Bure Equity AB</li> <li>– Ledamot, Henry Dunkers Stiftelse</li> <li>– Ledamot, Crescit Asset Management AB</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Ordförande, Svenska Handelsbanken AB</li> <li>– Vice Ordförande, AB Industrivärden</li> <li>– Ordförande, Svenska Cellulosa Aktiebolag SCA</li> <li>– Ordförande, Essity AB</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Ledamot och ordförande i Nominating and Governance Committee, Forum Energy Technologies Inc.</li> <li>– Ledamot, WPX Energy Inc.</li> <li>– Ledamot, Alley Theatre in Houston</li> <li>– Ledamot, The British American Foundation of Texas</li> <li>– Ledamot, Jones Graduate School of Business, Rice University</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Ledamot, Telia Company AB</li> <li>– Ordförande, Awa Holding AB</li> <li>– Ledamot, AB Industrivärden</li> <li>– Ledamot, Castellum AB</li> <li>– Ledamot, OneMed AB</li> </ul>
<b>Utbildning</b>	–Civilekonom Handels-högskolan, Stockholm	– Ingenjör- och ekonomexamen. Hedersdoktor vid samhällsvetenskapliga fakulteten, Umeå universitet	– Law Degree, Temple University, Philadelphia – Advanced degree in Tax Law, New York University School of Law	– MBA, IMEDE, Schweiz – Civilekonom, Handels-högskolan, Stockholm
<b>Arbetslivs- erfarenhet</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Finans- och ekonomidirektör, Skanska AB</li> <li>– Finans- och ekonomidirektör, Autoliv AB</li> <li>– Finans- och ekonomidirektör, Esselte AB</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Verkställande direktör och koncernchef, Svenska Handelsbanken AB</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Chief Operating Officer, ConocoPhillips</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Head of Product Area Electricity Vattenfall AB</li> <li>– Senior Vice President, Head of Staff Unit Finance, AB Electrolux</li> <li>– Partner, Stanton Chase International AB</li> </ul>
<b>Beroende-förhållanden enligt bolags-styrningskoden</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen</li> <li>– Oberoende i förhållande till större aktieägare</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen</li> <li>– Beroende i förhållande till större aktieägare</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen</li> <li>– Oberoende i förhållande till större aktieägare</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen</li> <li>– Beroende i förhållande till större aktieägare</li> </ul>



**Richard Hörstedt**  
Född: Helsingborg, 1963  
Byggnads, utsedd 2007  
Styrelseledamot  
Aktieinnehav i Skanska  
0 aktier



**Pär-Olow Johansson**  
Född: Stockholm, 1954  
Region Hus Stockholm Nord  
Byggnads, utsedd 2014  
Styrelsesuppleant  
Aktieinnehav i Skanska  
3 392 B-aktier

**Fredrik Lundberg**

Styrelseledamot

Sverige, 1951

2011

6 032 000 A-aktier och  
11 550 000 B-aktier genom  
L E Lundbergföretagen AB (publ)  
5 376 A-aktier och 2 100 000  
B-aktier privat

- Ordförande, AB Industrivärden
- Ordförande, Holmen AB
- Ordförande, Hufvudstaden AB
- Ordförande, Indutrade AB
- Vice Ordförande, Svenska Handelsbanken AB
- Ledamot, L E Lundbergföretagen AB

**Catherine Marcus**

Styrelseledamot

USA, 1965

2017

0 aktier

- Ledamot, NCREIF PREA Reporting Standards Board (Privat)

- Civilingenjör, Kungliga Tekniska Högskolan, Stockholm
- Civilekonom, Handelshögskolan, Stockholm
- Ekonomie doktor h.c., Handelshögskolan, Stockholm
- Teknologie doktor h.c., Linköpings Universitet

- M.S., Real Estate Investment and Development, New York University
- B.S.E. Real Estate Finance and Entrepreneurial Management, Wharton School, University of Pennsylvania

- Verkställande direktör och koncernchef, L E Lundbergföretagen AB

- Global Chief Operating Officer, PGIM Real Estate
- MBL Life Assurance Corporation
- The Related Companies
- Integrated Resources

- Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen
- Beroende i förhållande till större aktieägare

- Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen
- Oberoende i förhållande till större aktieägare

**Jayne McGivern**

Styrelseledamot

Storbritannien, 1960

2015

0 aktier

- Ordförande Defence Infrastructure Organisation (Ministry of Defence)
- Senior Advisor to Madison Square Garden plc on Development and Construction

- Harrogate Ladies College
- Fellow of the Royal Institution of Chartered Surveyors

- Red Grouse Properties
- Chief Executive Officer, Multiplex plc (Europe)
- Managing Director UK, Anschutz Entertainment Group
- Group Development Director, MWB Group Holdings plc.
- Divisional Managing Director, Redrow plc.

- Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen
- Oberoende i förhållande till större aktieägar

**Charlotte Strömberg**

Styrelseledamot

Sverige, 1959

2010

7 000 B-aktier  
900 B-aktier närstående

- Ledamot Bonnier Holding AB, ledamot
- Ordförande Castellum AB
- Ledamot Clas Ohlson AB
- Ledamot Ratos AB
- Ledamot Sofina S.A.
- Ledamot Aktiemarknadsnämnden

- Civilekonom, Handelshögskolan, Stockholm

- Senior Project & Account Manager, Alfred Berg, ABN AMRO, Stockholm
- Chef för Investment Banking, Carnegie Investment Bank
- Verkställande direktör, Jones Lang LaSalle Norden

- Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen
- Oberoende i förhållande till större aktieägare

**Gunnar Larsson**

Född: Kalix, 1953  
Asfalt och Betong Norr  
Ledarna, utsedd 2014  
Styrelseledamot

Aktieinnehav i Skanska  
3 448 B-aktier

**Anders Rättgård**

Född: Holmestad, 1961  
Unionen, utsedd 2017  
Styrelsesuppleant

Aktieinnehav i Skanska  
4 173 B-aktier

**Revisor**

Ernst & Young AB  
Huvudansvarig  
revisor sedan 2016  
är Hamish Mabon,  
Stockholm,  
född 1965,  
auktoriserad revisor.



# Tunnlar för snabbare färd genom centrala Los Angeles

**Regional Connector**, tunnelbanelinje, Los Angeles, USA, Byggverksamheten

I Los Angeles är bilen mer än ett transportmedel – den är ett sätt att leva. Men ställd inför allt allvarigare trafikstockningar har LA valt att fördubbla det spårbundna kollektivtrafiknätet, med Skanska som en viktig partner.

Regional Connector blir kanske det mest omvälvande tunnelbaneprojektet – det kommer att knyta ihop tre separata linjer och på så sätt underlätta resandet genom centrala LA.

Totalentreprenaden som är värd 9 miljarder kronor, varav Skanska har 62,5 procent, handlar om att bygga en tre kilometer lång dubbelspårig tunnelbanesträckning med tre nya stationer.

Hela 2017 har en gigantisk tunnelbormaskin styrd av trådlösa sensorer ringlat fram under stadskärnan. Tunnelns dragning var noga utvald för att undvika hinder som olika ledningar och husgrunder. En bit in på 2018 kunde bormingarna slutföras och hela projektet ska vara i mål i slutet av 2021.



# Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelse	62
Hållbarhetsrapport	70
Koncernens resultaträkning	87
Koncernens totalresultat	88
Koncernens rapport över finansiell ställning	89
Koncernens rapport över förändring i eget kapital	91
Koncernens rapport över kassaflöden	92
Moderbolagets resultaträkning	94
Moderbolagets balansräkning	95
Moderbolagets förändring i eget kapital	96
Moderbolagets kassaflödesanalys	97
Noter, innehållsförteckning	98
Revisionsberättelse	183
Oberoende revisors rapport om Skanska AB:s rapportering av växthusgaser	187

Styrelsen och verkställande direktören för Skanska AB (publ) får härmed avge redovisning för såväl bolagets som koncernens verksamhet under 2017.

Intäkterna ökade både i svenska kronor och i lokal valuta medan rörelseresultatet minskade, både i svenska kronor och i lokal valuta, jämfört med föregående år.

Den övergripande lönsamheten i Byggverksamheten var svag och rörelseresultatet påverkades av nedskrivningar av goodwill och övriga materiella och immateriella tillgångar om cirka 1,0 miljard kronor hänförliga till omstrukturering av affärsenheter i Byggverksamhet i Europa och USA samt projektnedskrivningar om cirka 1,5 miljarder kronor, även dessa inom Byggverksamheten. Projektnedskrivningarna föranleddes av försenade projekt, lägre produktionstakt än beräknat samt designförändringar från kund i Storbritannien och USA samt kostnadsökningar och krav från beställaren i framförallt färdigställda projekt i Polen. Byggverksamheten i Norden fortsatte att vara stark under 2017 speciellt i Sverige. Skanska kommer att minska verksamheten i affärsenheter med kontinuerligt låg lönsamhet eller som inte är längre strategiskt viktiga, samt öka fokus på kostnadskontroll och riskhantering. I Polen kommer Skanska att omstrukturera byggenheten. I USA kommer Skanska att lämna energisektorn och i Storbritannien ska Skanska fokusera på kärnverksamheten. Slutligen ska verksamheten i Tjeckien anpassas till tuffare marknadsförhållanden. Orderingen var god, där USA och Norden hade en högre ordergång än intäkter under 2017. Orderstocken uppgick vid årsskiftet till 188,4 miljarder kronor vilket motsvarar cirka 15 månaders produktion.

Bostadsutvecklingsverksamheten fortsatte att visa förbättrad lönsamhet jämfört med föregående år och var framförallt stark i Sverige och Norge. Trots en inbromsning på den svenska marknaden har efterfrågan varit god inom kärnsegmenten och prisvärda bostäder. I Stockholm och Oslo har Skanska upplevt att kunderna är mer avvaktande i sina köpbeslut medan övriga marknader i Norden och Centraleuropa fortsätter att vara stabila. Antalet spekulationsköpare i Sverige har minskat som en konsekvens av införda regleringar, vilket gör marknaden mer stabil.

Kommersiell fastighetsutveckling hade också ett mycket aktivt och lönsamt år på samtliga tre marknader, Norden, Europa och USA och har under 2017 avyttrat 24 stycken fastigheter för sammanlagt 10,9 miljarder kronor med försäljningsvinster på cirka 2,9 miljarder kronor enligt segmentsredovisning. Dessutom såldes tre projekt utvecklade i joint ventures med en försäljningsvinst om 0,6 miljarder kronor. Vid årets slut hade Kommersiell fastighetsutveckling 46 pågående projekt. Skanska har under året hyrt ut 477 000 kvadratmeter, vilket är en viktig faktor för att kunna realisera skapade övervärden under kommande år.

Infrastrukturutvecklingsverksamheten sålde under året investeringen i motorvägen A1 i Polen samt Skanskas andel i två vindkraftsprojekt i Sverige. Till följd av en svag marknad i Europa kommer Infrastrukturutvecklings verksamhet framöver att koncentrera sig på den amerikanska marknaden. Fokus kommer att ligga på att arbeta selektivt med nya anbud samt färdigställa redan befintliga projekt.

## Byggverksamhet

Marknadsutsikterna för Byggverksamheten är fortsatt positiva. Marknaden för husbyggande och anläggningsprojekt är stark i Sverige, men med betydande konkurrens. Marknaden för bostadsbyggande saktar ner något. I Norge är marknaden för anläggningsprojekt fortsatt god men med stor konkurrens i nya anbud. Marknaden för husbyggande drar också fördelar av ökade offentliga investeringar, medan marknaden för bostadsbyggande är stabil förutom i vissa regioner som är beroende av energisektorn. Marknaden i Finland förbättras kontinuerligt. Marknaden för kommersiellt husbyggande i Storbritannien fortsätter att påverkas negativt efter EU-folkomröstningen. I Centraleuropa är marknaden relativt stabil, även om konkurrensen på marknaden för anläggningsprojekt i Tjeckien är tuffare. I USA är marknaden stark. Anläggningsmarknaden är fortsatt god även om konkurrensen är hög. Inom husbyggande är marknaderna för flygplatser, utbildning, datacenter samt sjukvård och life science starka.

## Bostadsutveckling

Bostadsmarknaden för de segment som Skanska riktar in sig på har saktat ner till en mer stabil marknad i Sverige och den norska marknaden är fortsatt god även om osäkerheten har ökat. Kunderna på båda dessa marknader visar tecken på att vara mer avvaktande i sina köpbeslut. Den finska marknaden förbättras stadigt och den centraleuropeiska marknaden är god. Gemensamt för alla hemmamarknader är svårigheten att förvärva och utveckla mark till följd av höga priser och långa planprocesser. Under 2017 har 4 285 (4 603) bostäder sålts och 4 318 (4 848) bostäder startas, varav BoKlok har sålt 1 195 (1 211) bostäder och startat 1 257 (1 176). BoKlok är ett koncept för prisvärda bostäder baserat på standardiserade bostadsmoduler, som Skanska och Ikea driver tillsammans. Vid utgången av året fanns 7 243 (7 421) bostäder i produktion och av dessa är 76 (77) procent sålda.

## Kommersiell fastighetsutveckling

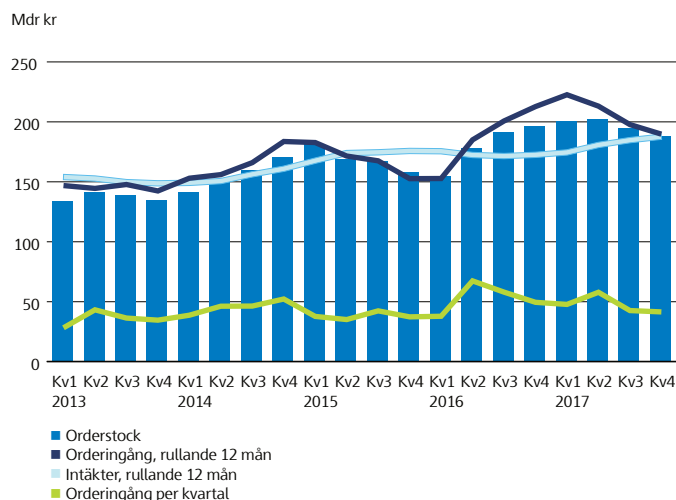
Efterfrågan på moderna och effektiva lokaler är god. Det är en balans mellan efterfrågan och utbud på de nordiska och centraleuropeiska marknaderna vilket ger en stabil vakansgrad. Vakansgraden är låg i Sverige och hyrorna ökar. Efterfrågan på kontorsyta är stark i Polen och förbättras i andra delar av Centraleuropa. I USA fortsätter efterfrågan från hyresgäster att öka i Washington D.C. och är fortsatt god i Boston och Seattle, medan efterfrågan i Houstons "energikorridor" är svagare i och med låga oljepriser. Moderna fastigheter med långsiktiga hyresgäster är mycket efterfrågade av fastighetsinvestorer, vilket medför attraktiva värderingar på dessa fastigheter. I Norden, framförallt i Sverige, USA och Centraleuropa finns ett fortsatt stort intresse från investerare. Gemensamt för alla Skanskas hemmamarknader är svårigheten att förvärva och utveckla mark till följd av höga priser och långa planprocesser. Under året har sammanlagt 24 projekt startats på alla marknader, USA, Centraleuropa och Norden och vid årets slut uppgick antalet pågående projekt till 46 stycken. Under året har 477 000 kvadratmeter hyrts ut.

## Infrastrukturutveckling

Marknaden för OPS-projekt (Offentlig- Privat- Samverkan) är stark i USA men konkurrensen är betydande. På de övriga marknaderna är nya OPS-projektomöjligheter få, även om det finns möjligheter på den norska marknaden. Vid årets slut uppgick projektens nuvärde till 3,0 (4,3) miljarder kronor.

## Orderingång och orderstock

### Orderingång, orderstock och intäkter i byggverksamheten



### Orderingång

Orderingången minskade både i lokal valuta och svenska kronor med 11 procent jämfört med föregående år och uppgick till 151,8 (170,2) miljarder kronor. Orderingången i svenska kronor var 1 procent högre än intäkterna under året, att jämföra med föregående år då orderingången var 23 procent högre än intäkterna. Orderingången var genomgående god men framförallt stark i den amerikanska verksamheten. Bland de kontrakt som tecknades under året nämns nedan ett antal större kontrakt inom för Skanska viktiga segment.

### Norden

I Sverige erhöles ett antal större uppdrag, där det största var ett kontrakt med Locum gällande om- och tillbyggnation av St:Görans sjukhus i Stockholm med ett ordervärde om cirka 1,3 miljarder kronor. Skanska Sverige tecknade ett avtal med AMF Fastigheter om att bygga ett nytt hus för handel och kontorsverksamhet i Stockholm med ett ordervärde om cirka 1,2 miljarder kronor. Skanska Sverige tecknade också ett avtal med Västfastigheter om en ny vårdbyggnad på Kungälv sjukhus med ett ordervärde om cirka 940 Mkr. I Norge tecknade Skanska ett avtal med Statens Vegvesen om byggnation av vägen E6 i södra Helgeland med ett ordervärde om cirka 2,4 miljarder kronor. Skanska i Norge tecknade också, tillsammans med Curagruppen, ett kontrakt med Sykehuset i Vestfold HF om utbyggnation av sjukhuset i Vestfold. Kontraktsvärdet var cirka 1 miljard kronor och arbetet utförs av Skanska i Norge (70 procent) i samarbete med Skanska i Storbritannien (30 procent). I Finland tecknade Skanska avtal med Helsingfors stad om att renovera Olympiastadion i Helsingfors med ett ordervärde om cirka 1,5 miljarder kronor.

### Europa

I Storbritannien erhöles ett flertal större uppdrag under året. Skanska tecknade avtal med Consolidated Development om att bygga den kommersiella fastigheten St Giles Circus i London med ett ordervärde om cirka 1,6 miljarder kronor. Skanska tecknade också ett avtal med Partners Group Fenchurch Ltd för att bygga Eighty Fenchurch Street, en kommersiell fastighet för kontor och detalj-

handel i London med ett ordervärde om cirka 1,4 miljarder kronor. Skanska tecknade också ett sjuårigt underhållskontrakt på motorvägar med Hampshire County Council i södra England. Det totala värdet av kontraktet är cirka 3,1 miljarder kronor, varav 890 miljoner kronor, motsvarande de två första åren, kommer att inkluderas i orderingången för Skanska i Storbritannien. Ytterligare ett sjuårigt underhållskontrakt tecknades på motorvägar med Somerset County Council i sydvästra England. Det totala värdet av kontraktet är cirka 2 miljarder kronor, men värdet för de första två åren på cirka 570 miljoner kronor kommer att inkluderas i orderingången för Skanska i Storbritannien. Dessutom tecknades ett kontrakt med Helical Plc om att renovera fastigheten 207 Old Street i London med ett ordervärde om cirka 810 miljoner kronor.

### USA

Skanska i USA har under året erhållit ett flertal större projekt. Det största avtalet tecknade Skanska med Empire State Development Corporation (ESD), projektutvecklingsbolagen Related Companies och Vornado Realty Trust för att restaurera och förbättra den historiska byggnaden James A. Farley Post Office i New York. Kontraktet uppgår till cirka 11 miljarder kronor. Skanska USA erhöles under året ett kontrakt med Port Authority of New York and Jersey för att renovera och ersätta stödstrukturer samt uppradera George Washington Bridge i New York med ett ordervärde om cirka 3,9 miljarder kronor. Skanska investerar i ett kontorsprojekt i Seattle, USA där byggkontraktet är värt cirka 2,0 miljarder kronor. Skanska tecknade dessutom avtal med University of California (UCSF) för att bygga två bostadshus för studenter i San Francisco där kontraktet är värt cirka 1,5 miljarder kronor. Skanska har också tecknat avtal med Meridian Group & Rockefeller Group om att bygga ett nytt kontorshus och biograf i Tysons Corner i Virginia, med ett ordervärde om cirka 1,5 miljarder kronor. Skanska har i ett joint venture med Ames Construction tecknat avtal med Riverside County Transportation Commission om att bygga expressfiler på motorvägen I-15 i Kalifornien, där Skanskas andel av ordersumman är cirka 1,3 miljarder kronor. Skanska har tecknat avtal med New York City Transit om att renovera fyra tunnelbanestationer längs Astoria Line i stadsdelen Queens i New York med en ordersumma om cirka 1,3 miljarder kronor. Skanska har därutöver, i ett joint venture med Stacy och Witbeck, tecknat avtal med staden Los Angeles om att bygga nya Sixth Street Viaduct i Los Angeles. Ordervärdet för Skanska uppgår till cirka 1,2 miljarder kronor. I Massachusetts tecknade Skanska två kontrakt. Det första var med EF Education First (EF) om att uppföra en byggnad på EF:s campus med ett ordervärde om cirka 1,1 miljarder kronor. Det andra kontraktet var att bygga ett nytt sportcenter åt Boston College i Massachusetts med ett ordervärde om cirka 1 miljard kronor. Slutligen tecknade Skanska en tilläggsorder med en befintlig kund för byggande av en tillverkningsanläggning i västra USA med ett ordervärde om cirka 1 miljard kronor.

### Orderingång och orderstock

Mkr	Orderingång		Orderstock	
	2017	2016	2017	2016
Norden	54 720	55 984	53 779	54 107
varav Sverige	33 317	36 041	34 954	35 416
Europa	32 401	36 324	38 158	38 398
USA	64 690	77 936	96 474	103 749
<b>Summa</b>	<b>151 811</b>	<b>170 244</b>	<b>188 411</b>	<b>196 254</b>

## Orderstock

Orderstocken minskade med 4 procent (ökade 1 procent i lokal valuta) och uppgick vid utgången av året till 188,4 (196,3) miljarder kronor. Orderstocken motsvarar cirka 15 (17) månaders produktion.

De amerikanska, nordiska och europeiska verksamheterna svarade för 51, 29 respektive 20 procent av orderstocken.

## Segmentsredovisning och IFRS

Koncernen redovisar segmenten Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling enligt en metod som innebär att försäljningsintäkter och resultat från försäljning av fastigheter, bostäder såväl som kommersiella fastigheter, redovisas när bindande försäljningskontrakt är tecknat. Vid rapportering i enlighet med IFRS redovisas intäkter och resultat från sådan försäljning när köparen tillträder fastigheten eller bostaden. Periodiseringskillnaden är oftast bara något enstaka kvartal inom Kommersiell fastighetsutveckling. Inom Bostadsutveckling kan skillnaden bestå under en längre tid beroende på förändringar i startade projekt och försäljningstakt. Skillnaderna mellan de två metoderna, vad avser intäkter och rörelseresultat, sammanfattas i tabellerna nedan.

## Intäkter

Mkr	2017	2016
<b>Intäkter per verksamhetsgren enligt segmentsredovisning</b>		
Byggverksamhet	150 050	138 001
Bostadsutveckling	13 237	13 264
Kommersiell fastighetsutveckling	11 440	10 226
Infrastrukturutveckling	81	237
Centralt och eliminerar	-13 985	-10 421
<b>Totala intäkter enligt segmentsredovisning</b>	<b>160 823</b>	<b>151 307</b>
Skillnad i redovisningsprinciper	-2 946	-5 942
<b>Totala intäkter enligt IFRS</b>	<b>157 877</b>	<b>145 365</b>

Intäkterna enligt segmentsredovisning ökade både i svenska kronor och lokal valuta med 6 procent till 160,8 (151,3) miljarder kronor. I verksamhetsgrenen Byggverksamhet ökade intäkterna i svenska kronor med 9 procent. Av intäkterna i Byggverksamheten genererades 22,8 (17,3) miljarder kronor, motsvarande 15 (12) procent, av koncernens Projektutvecklingsverksamheter. För avstämning till IFRS tillkommer intäkter av de bostäder och fastigheter som sålts under tidigare år men som frånträtts under året, samt avgår de bostäder och fastigheter som är sålda under året men ännu ej är tillträdna av köparen. Av intäkterna i Bostadsutveckling på 13 237 (13 264) Mkr utgör 875 (1 548) Mkr intäkter från joint ventures som har tagits in proportionerligt rad för rad i segmentsredovisningen.

## Rörelseresultat

Mkr	2017	2016
<b>Rörelseresultat per verksamhetsgren enligt segmentsredovisning</b>		
Byggverksamhet	1 205	3 546
Bostadsutveckling	1 716	1 605
Kommersiell fastighetsutveckling	2 714	2 336
Infrastrukturutveckling	925	1 818
Centralt	-944	-1 140
Elimineringar	-112	34
<b>Rörelseresultat enligt segmentsredovisning</b>	<b>5 504</b>	<b>8 199</b>
Skillnad i redovisningsprinciper	-926	-979
<b>Rörelseresultat enligt IFRS</b>	<b>4 578</b>	<b>7 220</b>

Rörelseresultatet enligt segmentsredovisning uppgick till 5 504 (8 199) Mkr.

Nedskrivningar av omsättnings- och anläggningstillgångar belastar rörelseresultatet med -875 (-534) Mkr främst hänförligt till immateriella tillgångar i Byggverksamheten.

## Byggverksamhet

I verksamhetsgrenen Byggverksamhet minskade rörelseresultatet med 66 procent och uppgick till 1 205 (3 546) Mkr. Rörelsemarginalen minskade också betydligt jämfört med föregående år och uppgick till 0,8 (2,6) procent. Rörelseresultatet påverkades av nedskrivningar av goodwill och övriga materiella och immateriella tillgångar om cirka 1 miljard kronor hänförliga till omstrukturering av byggverksamhet utanför Norden samt projekt nedskrivningar om cirka 1,5 miljarder kronor. Byggverksamheten i Norden fortsatte att vara stark under 2017 speciellt i Sverige. I Polen gjordes projekt nedskrivningar om 500 Mkr på grund av kostnadsökningar och krav från beställaren i framförallt färdigställda projekt. I Storbritannien gjordes projekt nedskrivningar om 360 Mkr och i verksamheten i USA om 640 Mkr, för båda enheterna drivet av försenade projekt samt lägre produktionstakt än beräknat. I Storbritannien var orsaken utöver detta också designförändringar från kund. I Polen kommer Skanska att omstrukturera byggenheterna. I USA kommer Skanska att lämna energisektorn och i Storbritannien ska Skanska fokusera på kärnverksamheten. Slutligen ska verksamheten i Tjeckien anpassas till tuffare marknadsförhållanden.

## Bostadsutveckling

I Bostadsutveckling uppgick rörelseresultatet till 1 716 (1 605) Mkr och rörelsemarginalen i verksamhetsgrenen ökade till 13,0 (12,1) procent drivet främst av stark utveckling i Sverige och Norge. Nedskrivningar av omsättningstillgångar inom Bostadsutveckling belastar resultatet med totalt -14 (-42) Mkr.

## Kommersiell fastighetsutveckling

Rörelseresultatet för verksamhetsgrenen Kommersiell fastighetsutveckling uppgick till 2 714 (2 336) Mkr. Fastighetsförsäljningar har under året genomförts till ett värde av 10 867 (9 555) Mkr med en försäljningsvinst uppgående till 2 879 (3 111) Mkr. Därtill gjordes två försäljningar av projekt utvecklade i joint ventures vilka redovisas som resultat från intressebolag. Under året gjordes nedskrivningar om -6 (-198) Mkr. Föregående års nedskrivningar var i två projekt i den så kallade "energikorridoren" i Houston, USA.

## Infrastrukturutveckling

Rörelseresultatet i Infrastrukturutveckling uppgick till 925 (1 818) Mkr. I rörelseresultatet ingår realisationsresultat för försäljningen av investeringen i motorvägen A1 i Polen. I jämförelseårets rörelseresultat ingår en försäljning av investeringen i motorvägen M25 i London, Storbritannien. Under året har resultatet belastats med -11 (-331) Mkr i nedskrivningar. Föregående års nedskrivningar avsåg främst vindkraftsprojekt i Sverige.

## Centralt

Centrala kostnader, inklusive verksamheter under nedläggning, uppgick till -944 (-1 140) Mkr. Centrala kostnader belastades under året med cirka 100 Mkr i omstruktureringkostnader. Verksamheten i Latinamerika, som med början 1 januari 2013 rapporteras Centralt, hade ingen påverkan på resultatet och Skanska har inga pågående projekt i Latinamerika.

## Eliminering av internresultat

Upplösningar/elimineringar av internvinster uppgick till -112 (34) Mkr. På koncernnivå elimineras bland annat vinster i Byggverksamheten avseende fastighetsprojekt. Elimineringarna upplöses i samband med att projekten avyttras.

## Avkastning på eget kapital och sysselsatt kapital enligt segmentsredovisning

Avkastning på eget kapital uppgick enligt segmentsredovisningen till 18,6 (28,3) procent och avkastning på sysselsatt kapital i projektutvecklingsverksamheterna uppgick till 14,5 (18,4) procent enligt segmentsredovisning.

## Resultat enligt IFRS

### Rörelseresultat

Mkr	2017	2016
Intäkter	157 877	145 365
Kostnader för produktion och förvaltning	-145 103	-131 119
<b>Bruttoresultat</b>	<b>12 774</b>	<b>14 246</b>
Försäljnings- och administrationskostnader	-9 851	-9 152
Resultat från joint ventures och intresseföretag	1 655	2 126
<b>Rörelseresultat</b>	<b>4 578</b>	<b>7 220</b>

Bruttoresultatet var 12 774 (14 246) Mkr. I bruttoresultatet ingår resultatet av den löpande verksamheten inklusive resultaten av försäljning från Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling. Försäljningar av kommersiella fastigheter gav ett resultat om 2 712 (3 301) Mkr. Försäljnings- och administrationskostnader ökade till -9 851 (-9 152) Mkr vilket motsvarar 6 (6) procent av intäkterna. Beloppet inkluderar kostnader för verksamheter som avvecklats eller sålts.

I resultatet från andelar i joint ventures och intressebolag, totalt 1 655 (2 126) Mkr, ingår huvudsakligen sådana andelar som redovisas inom verksamhetsområdet Infrastrukturutveckling och inkluderar även resultat av försäljning av andelar i projekt.

## Resultat efter finansiella poster

Mkr	2017	2016
<b>Rörelseresultat</b>	<b>4 578</b>	<b>7 220</b>
Ränteintäkter	89	71
Pensionsränta	-102	-101
Räntekostnader	-266	-245
Aktiverade räntekostnader	257	176
<b>Räntenetto</b>	<b>-22</b>	<b>-99</b>
Förändring av marknadsvärde	24	2
Övrigt finansnetto	43	-22
<b>Resultat efter finansiella poster</b>	<b>4 623</b>	<b>7 101</b>

Finansnettot uppgick till 45 (-119) Mkr.

Räntenettet förbättrades till -22 (-99) Mkr. Ränteintäkterna ökade till 89 (71) Mkr, framförallt till följd av högre marknadsräntor på den amerikanska marknaden. Räntekostnaderna ökade till -266 (-245) Mkr, vilket förklaras av en volymökning av byggkrediter i Sverige samt nya lån av US-dollar. Ränteswappar samt negativ ränta på banktillgodohavanden gav dock ett negativt bidrag till räntekostnaden i förhållande till lånevolymen. Aktivering av räntekostnader i pågående projekt för egen räkning uppgick till 257 (176) Mkr.

Räntenetto på pensioner, som avser det vid årets början beräknade nettot av kostnadsräntor för pensionsförpliktelser och beräknade ränteintäkter på förvaltningstillgångar, uppgick till -102 (-101) Mkr. Förändring av marknadsvärde på finansiella instrument uppgick till 24 (2) Mkr och beror främst på en positiv marknadsvärdeförändring i ingångna ränteswapavtal.

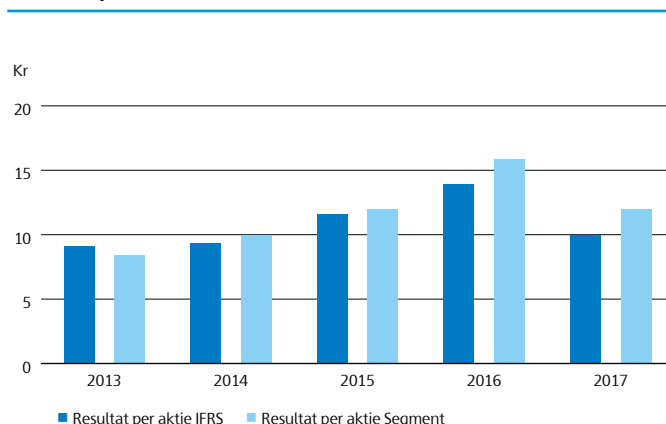
Övrigt finansnetto uppgick till 43 (-22) Mkr och förändringen beror främst på positiva valutakurseffekter.

## Årets resultat

Mkr	2017	2016
Resultat efter finansiella poster	4 623	7 101
Skatt	-512	-1 366
<b>Årets resultat</b>	<b>4 111</b>	<b>5 735</b>
Årets resultat hänförligt till		
Aktieägarna	4 095	5 722
Innehavare utan bestämmande inflytande	16	13
Årets resultat per aktie, kr	10,00	13,96

Efter avdrag för årets skattekostnad -512 (-1 366) Mkr, motsvarande en skattesats om 11 (19) procent, uppgick årets resultat hänförligt till aktieägarna till 4 095 (5 722) Mkr. Den effektiva skattesatsen för 2017 är väsentligt lägre än för 2016. Detta förklaras främst genom ett lägre resultat för verksamheten i USA, där nominell skattesats fram till årsskiftet 2017/2018 har varit väsentligt högre än i Europa. Därutöver har effekten på redovisad skattekostnad genom skattefria försäljningar av kommersiella fastighetsprojekt varit högre 2017 jämfört med 2016. Omräkningen av uppskjutna skatter vid årets utgång på grund av skattereformen i USA fick en negativ engångseffekt om drygt -100 Mkr. Årets betalda skatt uppgick till -968 (-1 205) Mkr. Resultatet per aktie uppgick till 10,00 (13,96) kronor.

## Resultat per aktie



## Årets totalresultat

Mkr	2017	2016
Årets resultat	4 111	5 735
<b>Övrigt totalresultat</b>		
<b>Poster som inte kommer att omklassificeras till periodens resultat</b>		
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	-399	-1 127
Skatt hänförlig till poster som inte kommer att omklassificeras till periodens resultat	69	189
	-330	-938
<b>Poster som har eller kommer att omklassificeras till periodens resultat</b>		
Omräkningsdifferenser hänförliga till aktieägarna	-599	1 165
Omräkningsdifferenser hänförliga till innehavare utan bestämmande inflytande	8	8
Säkring av valutarisk i utlandsverksamheter	-125	36
Påverkan av kassaflödessakringar	138	31
Andel övrigt totalresultat för joint ventures och intresseföretag	83	855
Skatt hänförlig till poster som har eller kommer att omklassificeras till periodens resultat	-25	-4
	-520	2 091
<b>Årets övrigt totalresultat efter skatt</b>	<b>-850</b>	<b>1 153</b>
<b>Årets totalresultat</b>	<b>3 261</b>	<b>6 888</b>
Årets totalresultat hänförligt till		
Aktieägarna	3 237	6 867
Innehavare utan bestämmande inflytande	24	21

Övrigt totalresultat efter skatt för året uppgick till -850 (1 153) Mkr. Förändringen av omräkningsdifferenser hänförliga till aktieägarna uppgår till -599 (1 165) Mkr. Posten, som består av förändringen av ackumulerade omräkningsdifferenser vid omräkning av finansiella rapporter för utländska verksamheter, innehåller huvudsakligen negativa omräkningsdifferenser i amerikanska dollar och norska kronor och positiva omräkningsdifferenser i de övriga valutor i vilken koncernen bedriver verksamhet. Omräkningsreserven har under året påverkats av kursdifferenser med -125 (36) Mkr genom valutasäkringsåtgärder.

Omvärderingar av nettopensionsskulden inklusive sociala avgifter uppgick till -399 (-1 127) Mkr. Den negativa effekten förklaras främst av högre inflation i Sverige och lägre diskonteringsränta för pensionsplaner i Storbritannien. Effekten motverkas av att verklig avkastning på förvaltningstillgångar överstiger den beräknade avkastningen på förvaltningstillgångarna.

Påverkan av kassaflödessakringar uppgick till 138 (31) Mkr. Den positiva effekten i reserven för kassaflödessakringar förklaras till stor del av ändrade valutakurser där terminskontrakt tecknats för framtida transaktioner i utländsk valuta och säkringsredovisning tillämpas.

Andel övrigt totalresultat för joint ventures och intresseföretag uppgick netto till 83 (855) Mkr. Infrastrukturutveckling är den verksamhetsgren som har de mest väsentliga effekterna på reserven för kassaflödessakringar. I posten redovisas förändringen av realiserade vinster och förluster på säkringsinstrumenten samt effekten av realiserade säkringsinstrument. Verksamhetsgrenen Infrastrukturutveckling tecknar ränteswappar för att långsiktigt säkra nivån på räntekostnaderna avseende långa infrastrukturutvecklingsprojekt. Marknadsvärdering av sådana ränteswappar från joint venturebolag inom infrastrukturutvecklingsverksamheten ingår i posten. Reservet för kassaflödessakringar påverkas av marknadsvärderingen även om Skanska kommer att erhålla ersättning genom kundernas framtida inbetalningar. Den positiva nettoeffekten i reserven för kassaflödessakringar förklaras av att ränteswappar har förfallit och realiserats vilket till viss del motverkas av ändrade marknadsräntor.

Årets totalresultat uppgick till 3 261 (6 888) Mkr.

## Investeringar/Desinvesteringar

Mkr	2017	2016
<b>Rörelsen – investeringar</b>		
Immateriella tillgångar	-255	-394
Materiella anläggningstillgångar	-1 876	-1 636
Tillgångar i Infrastrukturutveckling	-449	-1 336
Aktier	-154	-325
Omsättningsfastigheter	-21 451	-17 108
varav Bostadsutveckling	-10 801	-9 005
varav Kommersiell fastighetsutveckling	-10 650	-8 103
<b>Rörelsens Investeringar</b>	<b>-24 185</b>	<b>-20 799</b>
<b>Totalt investeringar</b>	<b>-24 185</b>	<b>-20 799</b>
<b>Rörelsen – desinvesteringar</b>		
Immateriella tillgångar	1	2
Materiella anläggningstillgångar	213	411
Tillgångar i Infrastrukturutveckling	1 950	3 102
Aktier	458	16
Omsättningsfastigheter	20 477	16 549
varav Bostadsutveckling	11 767	7 508
varav Kommersiell fastighetsutveckling	8 710	9 041
<b>Rörelsens Desinvesteringar</b>	<b>23 099</b>	<b>20 080</b>
<b>Strategiska desinvesteringar</b>		
Försäljning av rörelse	0	862
<b>Strategiska desinvesteringar</b>	<b>0</b>	<b>862</b>
<b>Totalt desinvesteringar</b>	<b>23 099</b>	<b>20 942</b>
<b>Summa netto desinvesteringar (+)/investeringar (-)</b>	<b>-1 086</b>	<b>143</b>
Avskrivningar anläggningstillgångar	-1 587	-1 439

Totalt uppgick koncernens investeringar till -24 185 (-20 799) Mkr. Desinvesteringarna uppgick till 23 099 (20 942) Mkr och koncernens nettoinvesteringar uppgick till -1 086 (143) Mkr.

Investeringar i materiella anläggningstillgångar, vilka huvudsakligen avser löpande investeringar i rörelsen, uppgick till -1 876 (-1 636) Mkr. Materiella anläggningstillgångar såldes för 213 (411) Mkr. Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar uppgick till -1 411 (-1 306) Mkr.

Nettoinvesteringarna i omsättningsfastigheter uppgick till -974 (-559) Mkr. Projekt har sålts för 20 477 (16 549) Mkr medan investeringarna uppgick till -21 451 (-17 108) Mkr. I Bostadsutveckling uppgick investeringarna i omsättningsfastigheter till -10 801 (-9 005) Mkr varav cirka -2 437 (-1 994) Mkr avsåg förvärv av mark motsvarande 7 215 (5 759) byggrätter. Färdiga bostäder har sålts för 11 767 (7 508) Mkr. Nettodesinvesteringar i omsättningsfastigheter i Bostadsutveckling uppgick till 966 (-1 497) Mkr.

I Kommersiell fastighetsutveckling uppgick investeringarna i omsättningsfastigheter till 10 650 (-8 103) Mkr, varav -1 386 (-1 936) Mkr avsåg mark, och de totala investeringarna uppgick till -10 716 (-8 364) Mkr. Desinvesteringarna av omsättningsfastigheter uppgick till 8 710 (9 041) Mkr. Nettoinvesteringar i omsättningsfastigheter i Kommersiell fastighetsutveckling uppgick till -1 940 (938) Mkr. Investeringar i form av eget kapital och efterställda lån i Infrastrukturutveckling uppgick till -449 (-1 336) Mkr och desinvesteringarna uppgick till 1 950 (3 102) Mkr. Netto desinvesteringar i Infrastrukturutveckling 1 501 (1 766) Mkr.

### Koncernens operativa kassaflöde

Mkr	2017	2016
Kassaflöde operativ verksamhet	1 057	2 302
Förändring i rörelsekapital	3 866	-1 328
Nettoinvesteringar (-)/desinvesteringar (+)	-1 086	-719
Periodisering	-243	-96
Betalda skatter i operativ verksamhet	-892	-1 237
<b>Kassaflöde från operativ verksamhet inklusive betalda skatter</b>	<b>2 702</b>	<b>-1 078</b>
Räntenetto och övrigt finansnetto	253	-108
Betalda skatter i finansieringsverksamhet	-76	32
<b>Kassaflöde från finansverksamhet</b>	<b>177</b>	<b>-76</b>
<b>Operativt kassaflöde från verksamheten</b>	<b>2 879</b>	<b>-1 154</b>
Strategiska nettodesinvesteringar (+) / investeringar (-)	0	862
Utdelning etc <sup>1)</sup>	-3 879	-3 874
<b>Kassaflöde före förändring i räntebärande fordringar och skulder</b>	<b>-1 000</b>	<b>-4 166</b>
Förändring i räntebärande fordringar och skulder	2 619	-2 400
<b>Årets kassaflöde</b>	<b>1 619</b>	<b>-6 566</b>
Likvida medel vid årets början	5 430	11 840
Kursdifferens i likvida medel	-51	156
<b>Likvida medel vid årets slut</b>	<b>6 998</b>	<b>5 430</b>
1) Varav återköp aktier	-440	-793

Årets kassaflöde uppgick till 1 619 (-6 566) Mkr.

Kassaflöde från operativa verksamheten uppgick till 2 879 (-1 154) Mkr. Nettoinvesteringar i operativ verksamhet uppgick till -1 086 (-719) Mkr. Förändringen i rörelsekapitalet påverkade kassaflödet positivt och uppgick totalt till 3 866 (-1 328) Mkr. Det är ett resultat av försäljningen av investeringen i motorvägen M25 i Storbritannien, där betalningen på 3,1 miljarder kronor erhöles i början på 2017.

Betalda skatter i operativ verksamhet uppgick till -892 (-1 237) Mkr.

Förändring i räntebärande fordringar och skulder uppgick till 2 619 (-2 400) Mkr.

Årets kassaflöde om 1 619 (-6 566) Mkr har tillsammans med omräkningsdifferenser om -51 (156) Mkr ökat likvida medel till 6 998 (5 430) Mkr.

Sålda men ännu ej frånträdde utvecklingsprojekt inom Kommersiell fastighetsutveckling till och med 31 december 2017 kommer att ha en positiv effekt på kassaflödet med cirka 6,0 miljarder kronor under 2018.

### Finansiering och likviditet

Koncernen hade vid utgången av 2017 räntebärande nettoskulder, inklusive avdrag för avsättningar, uppgående till -1 126 (1 219) Mkr. Koncernens outnyttjade kreditfaciliteter uppgick till 8 281 (5 713) Mkr vid årsskiftet. Av dessa var 5 901 Mkr en outnyttjad långfristig kredit som löper fram till och med juni 2022 samt 1 967 Mkr en outnyttjad grön långfristig kredit som löper fram till och med november 2019. De räntebärande tillgångarna minskade till 15 800 (16 318) Mkr. Av dessa utgjorde fordringar i utländsk valuta 79 (84) procent. Den genomsnittliga räntebindningstiden för koncernens samtliga räntebärande tillgångar var 0,1 (0,1) år och räntan uppgick till 0,63 (0,58) procent vid årsskiftet.

### Förändring i räntebärande nettofordran/nettoskuld

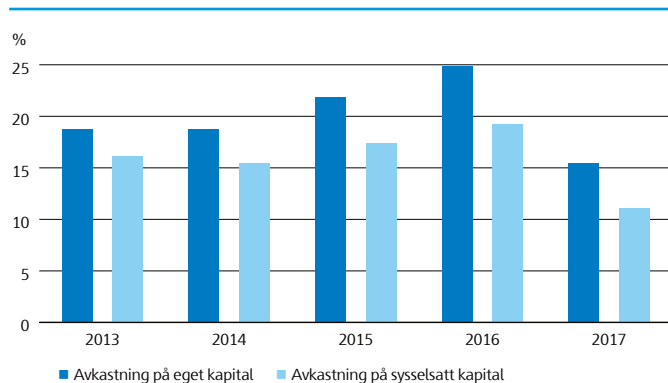
Mkr	2017	2016
<b>Räntebärande nettofordran/nettoskuld, ingående balans</b>	<b>1 219</b>	<b>6 317</b>
Kassaflöde från operativ verksamhet	2 702	-1 078
Kassaflöde från finansieringsverksamhet exklusive förändring i räntebärande skulder och fordringar	177	-76
Kassaflöde från strategiska investeringar	0	862
Utdelning etc <sup>1)</sup>	-3 879	-3 874
Förvärvade/sålda nettofordran/skuld	0	-663
Omräkningsdifferenser	-941	972
Omvärderingar pensionsskuld, netto	-334	-1 022
Övriga förändringar	-70	-219
<b>Räntebärande nettofordran/nettoskuld, utgående balans</b>	<b>-1 126</b>	<b>1 219</b>
1) Varav återköp aktier	-440	-793

Koncernens räntebärande skulder och avsättningar ökade till 16 926 (15 099) Mkr, varav pensionsskulder och avsättningar uppgick till 5 603 (4 927) Mkr och byggnadskreditiv till bostadsrättsföreningar till 5 961 (4 839) Mkr. Den genomsnittliga räntebindningstiden, exklusive pensionsskuld, för samtliga räntebärande skulder, med hänsyn tagen till derivat, var 0,5 (0,6) år och den genomsnittliga förfallotiden var 1,8 (1,1) år. Inklusive ej utnyttjade kreditlöften uppgick den genomsnittliga löptiden till 3,5 år.

Räntesatsen för samtliga räntebärande skulder i koncernen, exklusive pensionsskuld, uppgick vid årsskiftet till 1,43 (1,0) procent. Andelen lån i utländsk valuta utgjorde 35 (23) procent.

Koncernens balansomslutning ökade med 2,9 miljarder kronor och uppgick till 109,4 (106,5) miljarder kronor. Effekten av valutakursförändringar har minskat balansomslutningen med 3,0 miljarder kronor.

### Avkastning på eget och sysselsatt kapital



Det egna kapitalet hänförligt till aktieägarna uppgick vid utgången av året till 27 064 (27 350) Mkr. Förutom årets totalresultat, 3 237 Mkr, förklaras förändringen av eget kapital huvudsakligen av utdelning om -3 380 Mkr och återköp av aktier om -440 Mkr samt aktierelaterade ersättningar kopplade till långsiktiga aktiesparprogram (Seop) om 297 Mkr.

Avkastningen på eget kapital minskade till 15,5 (24,9) procent.

Det sysselsatta kapitalet uppgick vid årets slut till 44 111 (42 605) Mkr. Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 11,1 (19,2) procent.

### Soliditet

Soliditeten uppgick till 24,8 (25,8) procent.

### Moderbolaget

Moderbolaget bedriver administrativ verksamhet och omfattar koncernledning och ledningsorgan.

Årets resultat uppgick till 4 321 (3 429) Mkr och avser i huvudsak utdelning från dotterföretag. Medelantalet anställda var 124 (111).

### Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Inom Byggverksamhet och Projektutveckling finns risker och möjligheter som behöver hanteras systematiskt, konsekvent och effektivt för att få högsta möjliga kvalitet och största lönsamhet. Nästan alla projekt är unika, och deras storlek, utformning, tidsschema och affärsvillkor varierar beroende på behov, omständigheter och fysiska förhållanden. Byggverksamhet och Projektutveckling skiljer sig på så sätt från typisk tillverkningsindustri, där produktionen sker genom serietillverkning i fasta anläggningar.

Det finns många olika typer av risker inom Skanskas verksamhet. Att identifiera, hantera och sätta ett pris på dessa risker är av fundamental betydelse för lönsamheten. Riskerna är i regel av teknisk eller kontraktsrelaterad karaktär, men det är också viktigt att väga in politiska, etiska, sociala och miljömässiga aspekter vid riskbedömningen. Skanska arbetar med en rad olika affärsmekanismer i många jurisdiktioner, och graden av risk kan variera kraftigt beroende på kontraktstyp.

Skanskas hantering av projektrisker på operativ nivå styrs av Operational Risk System. Systemets filosofi är att riskhantering ingår i linjechefernas uppdrag. Systemet anger hur affärsenheterna bör organisera sin riskhantering, och fungerar även som en guide till alla de rutiner, riktlinjer och malldokument Skanska använder för hantering av risker och möjligheter.

Skanskas rutiner Tender Approval Procedure och Investment Approval Procedure anger på vilken ledningsnivå Bygg- respektive Projektutvecklingsverksamheternas projekt ska godkännas. Rutinerna ger också projektteamen en strukturerad mall för att beskriva risker och möjligheter, vilket underlättar granskningen och godkännandet på den nivå som motiveras av projektets storlek och karaktär.

I Byggverksamheten identifieras, bedöms och prissätts risker och möjligheter i projektens identifierings- och anbudsskeden. I utformnings- och genomförandefaserna görs sedan en aktiv uppföljning och hantering. Några typiska risker under projektlivscykeln är: kraftiga prisökningar på material eller byggtjänster, särskilt i långa projekt med fastprisåtagande; knappa resurser vad gäller personal eller vissa halvfabrikat; förseningar i utformningsfasen eller förändringar av utformningen; förseningar i utfärdandet av de tillstånd som krävs; otjänligt väder; oförutsedda hinder eller ledningar under marknivå; oförutsedda geotekniska förhållanden samt brister hos befintliga konstruktioner eller i andra leverantörers arbete. Ändrings- och tilläggsarbeten som kunden kräver kan ha stor påverkan på ett projekts omfattning, design och tidplan. Det är viktigt att sådana förändringar hanteras formellt och strukturerat, och att effekter och ansvar för olika parter klargörs så tidigt som möjligt.

Ett annat viktigt riskhanteringsområde är att vissa motparter – exempelvis kunder, partners, underentreprenörer och leverantörer – kan få svårt att leva upp till sina kontraktuella åtaganden. Skanska gör löpande bedömningar av motpartsrisker för att ha beredskap för detta.

I verksamhetsgrenen Bostadsutveckling finns risker i alla faser – från idé till färdigställt projekt. Omvärldsfaktorer som ränteläget och kundernas ekonomiska trygghet och köpvilja är av avgörande betydelse för alla beslut i processen. Bostäderna produceras för styckvis försäljning. För att minimera riskerna är målet att färdigutveckla och sälja alla enheter i ett projekt under en och samma konjunkturcykel, när variationerna i marknadsbetingelserna normalt är små och mer förutsägbara.

Ökad standardisering med kortare ledtider minskar riskexponeringen mot marknadens fluktuerande efterfrågan. På grund av de långa plan- och tillståndprocesserna krävs en god framförhållning för att säkerställa tillgång på tomter och byggrätter, så att efterfrågan på produktion kan mötas när marknadsläget är gynnsamt. Det är också viktigt att ha beredskap för att trappa ner eller stoppa produktionen när marknadsbetingelserna försämras. Nya projekt startas normalt när en förutbestämd andel sålts eller förbokats, och större projekt delas in i ett antal olika faser.

Kommersiell fastighetsutveckling hanterar risker som har att göra med omvärldsfaktorer, kundernas lokalbehov och investerarnas köpvilja. Genom tät kontakt med kunder och investerare kartläggs efterfrågan på lokaler och färdigställda projekt kontinuerligt.

Skanskakoncernens risker begränsas genom att verksamhetsgrenarna Kommersiell fastighetsutveckling och Bostadsutveckling har ett tak för hur mycket kapital som får bindas i projekt som ännu inte är uthyrda eller sålda. Dessutom finns begränsningar för hur mycket kapital som får sysselsättas fördelat per affärsenhet.



Investeringar i Infrastrukturutveckling kräver en effektiv riskhantering under hela projektlivscykeln, som kan uppgå till 50 år eller mer. Det börjar under utvecklingsfasen, det vill säga före och efter kontraktering och avslut.

Under byggfasen är den största risken att tillgången i fråga inte kan tas i drift på utsatt tid. Olika typer av tillgångar medför olika risker under hela genomförandefasen, som kan sträcka sig över årtionden. Exempel på sådana risker är omvärldsfaktorer – politiska, demografiska, miljörelaterade eller finansiella risker – som hanteras under löptiden. Det finns också risk för att livscykelkostnaderna och kostnaderna för drift och underhåll överskrider gjorda prognoser.

För en mer ingående beskrivning av väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer hänvisas till not 2, Kritiska uppskattningar och bedömningar. Finansiella risker beskrivs i not 6, Finansiella instrument och finansiell riskhantering. Väsentliga pågående rättsprocesser beskrivs i not 33, Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och eventaltillgångar.

#### **Upplysningskrav enligt Årsredovisningenslagen 6 kapitel 2a §**

Upplysningar enligt Årsredovisningenslagen 6 kapitel 2a § beträffande uppgifter om vissa förhållanden som kan påverka möjligheten att ta över bolaget genom ett offentligt uppköpserbjudande avseende aktierna i bolaget lämnas i not 64, upplysningar enligt Årsredovisningenslagen 6 kapitel 2a §.

## Hållbarhetsrapport

### Inledning

Skanska är ett av världens ledande bygg- och projektutvecklingsföretag, fokuserat på utvalda hemmamarknader i Norden, Europa och USA. Skanska drivs av sina värderingar: Värna om livet, Agera etiskt och öppet, Bli bättre – tillsammans, samt Vid kundens sida. Dessa värderingar gör det möjligt för Skanska att skapa en hållbar framtid för kunder, medarbetare och de samhällen där företaget verkar. Dessa är grundläggande för att Skanska ska kunna uppfylla sina löften – att bygga ett bättre samhälle och att skapa aktieägarvärde.

Skanskas agenda för hållbar utveckling, med koppling till Skanskas värderingar, består av fem fokusområden; arbetsmiljö, etik, grönt byggande, samhällsinvesteringar samt mångfald och inkludering. Under 2017 inleddes en översyn av dessa fokusområden för att anpassa dem till utvecklingen i Skanska och samhället i stort. Utgångspunkten har varit en väsentlighetsanalys och omfattande intressentdialoger. Detta har resulterat i uppdaterade strategier för alla fem fokusområden inom hållbarhet. Denna rapport avser perioden 1 januari 2017 till 31 december 2017.

### Intressentdialog

Skanska vill ha en öppen och aktiv dialog med alla som berörs av företagets verksamhet. Kontakt med kunder, aktieägare, medarbetare, partners, leverantörer, intresseorganisationer (NGOs) och andra intressenter hör till de viktigaste aspekterna av både den dagliga verksamheten och den långsiktiga planeringen. Det är viktigt att förstå intressenters behov, förväntningar och utmaningar för att Skanska ska kunna fatta rätt beslut och göra rätt prioriteringar.

Vartannat år görs en varumärkesundersökning som kartlägger hur företaget uppfattas på hemmamarknaderna jämfört med de viktigaste konkurrenterna. I undersökningen deltar både externa intressenter och medarbetare. Skanskas hållbarhetsarbete är ett av undersökningens teman.

Den koncerngemensamma medarbetarundersökning, som genomfördes för första gången under 2017, är ett annat exempel på företagets undersökningar. Här får medarbetarna möjlighet att ge sina synpunkter på hur företaget kan bli bättre. Bland annat utvärderas Skanskas starka och svaga sidor inom de fem fokusområdena inom hållbarhet.

Skanska har också i samarbete med Columbia University analyserat mognadsgraden av hållbarhet i USA. Projektet är unikt och har bland annat som mål att utreda hur stor efterfrågan är på hållbara byggnader och infrastrukturprojekt. Studien är inriktad på grönt byggande och säkerhet, inklusive hälsa och arbetsmiljö. Studien används för att hjälpa Skanska att på bästa sätt utnyttja möjligheterna till hållbart byggande på den amerikanska marknaden.

### Väsentlighetsanalys

För att få en större förståelse för de fokusområden som bör ingå i Skanskas hållbarhetsstrategi genomfördes intervjuer med ett brett urval av externa och interna intressenter under våren 2017. Samtalen inriktades på 18 relevanta områden som inspirerats dels av FN:s mål för hållbar utveckling, FN:s Global Compact, Global Reporting Initiative, dels av aktuella trender och initiativ i branschen.

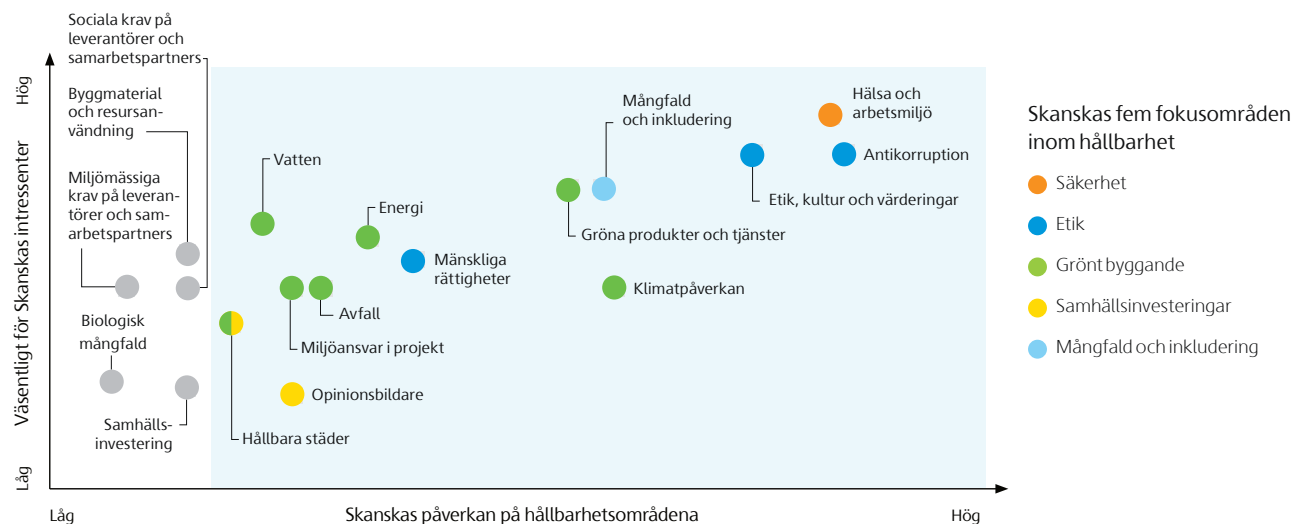
Med hjälp av intervjusvar och en konsekvensanalys har Skanska utvärderat sitt hållbarhetsarbete ytterligare. Skanska har identifierat 13 väsentliga hållbarhetsområden där företaget kan ha en positiv påverkan. Dessa har sedan kopplats till Skanskas fem fokusområden inom hållbarhet: arbetsmiljö, etik, grönt byggande, samhällsinvesteringar samt mångfald och inkludering.

De fem fokusområdena förstärks också av kopplingen till FN:s mål för hållbar utveckling (SDG) som ger ytterligare vägledning om hur Skanska kan göra största möjliga nytta för samhället.

Skanska har infört en tydligare struktur för styrning av de 13 hållbarhetsområdena och implementerat relevanta nyckeltal och metoder för uppföljning. Arbetet fortsätter under 2018 för att säkra att det finns nyckeltal och redovisningsramar för samtliga hållbarhetsområden.

### Väsentlighetsanalys

Genom väsentlighetsanalysen har dessa hållbarhetsområden identifierats som väsentliga för Skanskas externa och interna intressenter. Företaget fokuserar på de 13 områdena i det blå området i figuren nedan. Dessa områden är i sin tur kategoriserade enligt Skanskas fem fokusområden inom hållbarhet.



## Skanskas fem fokusområden inom hållbarhet – inklusive hållbarhetsområden identifierade genom väsentlighetsanalysen

Arbetsmiljö	Etik	Grönt byggande	Samhällsinvesteringar	Mångfald och inkludering
<ul style="list-style-type: none"> <li>Hälsa och arbetsmiljö</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Antikorruption</li> <li>Etik, kultur och värderingar</li> <li>Mänskliga rättigheter</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Klimatpåverkan</li> <li>Energi</li> <li>Vatten</li> <li>Avfall</li> <li>Miljömässigt ansvarsfulla projekt</li> <li>Gröna produkter och tjänster</li> <li>Hållbara städer (ingår även i samhällsinvesteringar)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Hållbara städer (ingår även i grönt byggande)</li> <li>Opinionsbildning</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Mångfald och inkludering</li> </ul>

### Arbetsmiljö

Som en del av Skanskas värdering Värna om livet har företaget en nollvision för arbetsskador. Det utgör också grunden till Skanskas strategi för hälsa och välbefinnande för samtliga affärsenheter. I byggverksamheten har skador till följd av arbetsolyckor tidigare prioriterats framför generella hälsoaspekter men Skanska avser nu att göra lika stora insatser inom båda områdena.

Strategin för hälsa och välbefinnande, som antogs under 2017, bygger på att Skanska ska ha en hälsofrämjande arbetsmiljö. Syftet är att förebygga och motverka arbetsrelaterad fysisk och psykisk ohälsa och hjälpa medarbetare och annan personal att hitta en balans mellan arbetsliv och fritid. Skanska ska bli bättre på att minska de långsiktiga hälsoriskerna från sådant som buller, damm och bristfällig ergonomi. Avsikten är att förhindra att arbetsuppgifter orsakar eller försämrar fysisk eller mental ohälsa hos medarbetarna.

### Främja en hälsosam företagskultur

Strategin för hälsa och välbefinnande bygger på en matris med sex teman som ska utgöra grunden för alla nya och befintliga program: ledarskap, kunskap, fysisk hälsa, psykisk hälsa, nyckeltal och kommunikation. Strategin ger affärsenheterna möjlighet att ta fram egna planer och identifiera områden för kunskapsutbyte internt. Som exempel tillämpas ett antal åtgärder, program och tekniker som kan delas av hela organisationen för att förebygga muskel- och skelettskador.

### Skärpt global arbetsmiljöstandard

Medarbetare utför dagligen uppgifter på Skanskas arbetsplatser som, i brist på tydliga regler, kan utsätta dem för risker i deras arbetsmiljö. Till följd av detta införde Skanska år 2008 en global arbetsmiljöstandard, som ses över och uppdateras regelbundet. Kraven är avsevärt strängare än gällande lagstiftning och ska bidra till en säkrare arbetsmiljö såväl hos Skanska som hos företagets leverantörer.

Under 2017 gjordes en översyn av den globala arbetsmiljöstandarden, varvid fyra nya bestämmelser infördes. Dessa ska ha implementerats i affärsenheternas säkerhetsprocesser i början av 2018. Skanska vill reducera skillnaderna i arbetsmiljö mellan hemmamarknaderna genom att minska arbetsskadorna och ändra synsätt, attityder och beteenden – här har standarden en viktig roll att spela.



Som en del av Skanskas värdering Värna om livet, har företaget en nollvision för arbetsskador. Skanskas företagskultur innebär att alla tar ansvar för sin egen och andras säkerhet.

### Skanskas resa mot en säker arbetsmiljö

Genom strategin för hälsa och välbefinnande och den uppdaterade globala arbetsmiljöstandarden närmar sig Skanska successivt sin nollvision för arbetsskador. Andra sätt för att uppnå nollvisionen är att utveckla program som stärker säkerhetsmedvetandet ytterligare; att genomföra grundliga genomlysningar av arbetsmiljöfrågor för att identifiera underliggande hinder som motverkar arbetsmiljöförbättringar; samt att utbilda chefer att bli förebilder genom sitt engagemang för en säker arbetsmiljö.

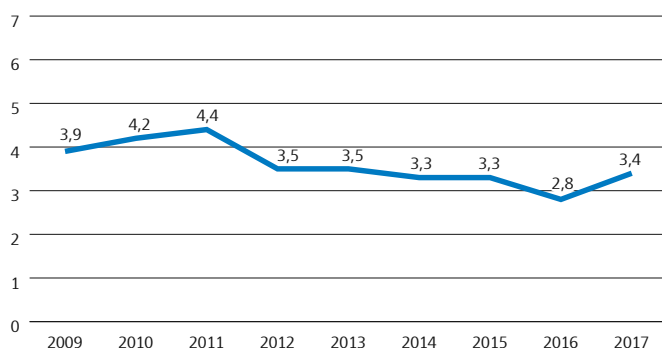
## Utveckling för en säker arbetsmiljö

Skanskas olycksfallsfrekvens med frånvaro var 3,4 (2,8) för 2017, med sammanlagt 730 (638) sådana arbetsrelaterade olyckor. Totalt inträffade 1 029 (1 058) olycksfall som hindrade medarbetare från att återgå till sina ordinarie arbetsuppgifter.

Under 2017 avled tre personer till följd av arbetsolyckor på Skanskas arbetsplatser, varav två i Polen och en i Sverige. Alla tre dödsfall avsåg anställda till underentreprenörer till Skanska. Efter varje sådan dödsolycka genomfördes Skanska Global Safety Stand Down på samtliga arbetsplatser för att dela lärdomar med medarbetarna efter händelsen och visa respekt för de förolyckade.

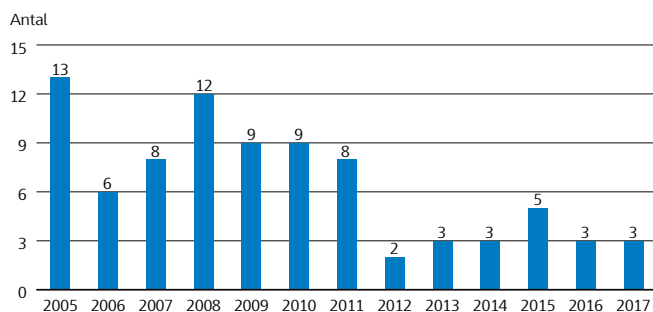
### Arbetsrelaterade olyckor med frånvaro (LTAR) 2009–2017

Antal arbetsrelaterade olyckor med frånvaro multiplicerat med 1 000 000 timmar dividerat med totalt antal arbetstimmar. Inkluderar Skanska-anställda samt underentreprenörer på Skanskas arbetsplatser.



### Olyckor med dödlig utgång 2005-2017

Antal olyckor med dödlig utgång på Skanskas arbetsplatser, inklusive Skanska-anställda samt underentreprenörer.



## Etik

Skanska fortsatte under 2017 att göra viktiga insatser för att ytterligare stärka sin etiska företagskultur i linje med värderingen Agera etiskt och öppet. Oetiskt uppträdande hör fortfarande till en av de huvudsakliga riskerna enligt den årliga kartläggningen av Skanskas risker.

Skanskas Uppförandekod som lanserades i en ny version under 2016 beskriver vad som förväntas av medarbetarna i deras arbete. Under 2017 har dessa förändringar följts upp genom utbildning i den nya kodens principer. Utbildningen kring Uppförandekoden genomförs på samma sätt i samtliga affärsenheter vilket borgar för att Skanskas medarbetare uppträder likadant överallt.

## Antikorrupcion

En ny policy för antikorrupcion infördes under 2016 för att stärka Skanskas engagemang för korrupsionsbekämpning (se Uppförandekoden). 2017 genomgick styrelse och koncernledningen utbildning i korrupsionsbekämpning.

## Stöd för mänskliga rättigheter

Människorättsaspekter spelar en viktig roll inom byggverksamhet och projektutveckling, delvis beroende på rörligheten av arbetskraften. Skanska genomför, som ett av de första bygg- och projektutvecklingsföretagen, revisioner hos underleverantörer för att säkerställa att de uppträder etiskt.

Skanskas Uppförandekod för leverantörer innehåller frågor kring mänskliga rättigheter, såsom rättvisa arbetsvillkor och likabehandling. Uppförandekoden för leverantörer avser Skanskas leverantörskedja och beskriver de förväntningar Skanska har på sina leverantörer av varor och tjänster i deras arbete för Skanska. Skanska arbetar kontinuerligt med att förbättra koncernens arbete och rapportering kring mänskliga rättigheter. Skanskas telefonlinje Code of Conduct Hotline drivs av en extern aktör och är ett verktyg som både Skanskas egna medarbetare och underleverantörernas kan använda för att anmäla människorättskränkningar. Skanska utreder noggrant samtliga rapporterade människorättskränkningar med anknytning till koncernens projekt. Det kan till exempel gälla otillbörliga lönenivåer, arbetstider eller arbetsvillkor.

Dessutom görs identitetskontroller vid inpassering till många projekt så att endast behörig personal befinner sig på byggarbetsplatsen.

## Kunder delar Skanskas värderingar

Skanskas medarbetare ska alltid kunna leva upp till koncernens värderingar och följa Uppförandekoden. Därför ingår koncernen endast i kundsarbeten där det inte finns risk för avsteg från Skanskas värderingar.

Skanska vinner allt fler upphandlingar till följd av att koncernens värderingar och prioriteringar sammanfaller med kundens. När parterna har samma värderingar växer effektiva relationer fram eftersom det ömsesidiga förtroendet då blir större och alla berörda kan fokusera på att föra projektet i hamn.



Alla enheter får samma utbildning i Uppförandekoden så att alla medarbetare uppträder lika inom Skanska.

## Risker och möjligheter i leverantörskedjan

Skanska är beroende av de tiotusentals leverantörer som anlitas varje år för att uppfylla kunders förväntningar. Både ur leveranssynpunkt och i affärsetiskt avseende utgör leverantörer en riskfaktor. Om en underleverantör uppträder oetiskt inom ramen för ett Skanska-projekt kan det färga av sig på Skanskas varumärke.

Med leverantörskedjan avses leverantörens förmåga att hålla ingångna åtaganden vilket i sin tur avgörs av leverantörens finansiella styrka, personalresurser, förmåga att införskaffa material samt administrativa kompetens. I många projekt förhandskvalificerar Skanska aktuella leverantörer utifrån ett antal givna villkor. I övriga projekt utvärderar Skanska anbudsgivarna innan avtal ingås.

Uppförandekoden för leverantörer anger hur leverantörerna förväntas uppträda. Under 2017 har Skanska intensifierat granskningen av koncernens breda nätverk av konsulter, partners, underleverantörer och underentreprenörer. Denna utökade, riskbaserade granskning kommer att fördjupas ytterligare för att säkerställa att Uppförandekoden för leverantörer efterlevs.

Leverantörer utgör också möjligheter. Tack vare samarbeten med leverantörskedjan kan Skanska bygga ett bättre samhälle i större skala. Förhållandena i leverantörskedjan som helhet avgör om koncernen ska nå sina hållbarhetsmål och därför är det viktigt att tydligt kommunicera de förväntningar som finns. I samarbetet med Skanskas leverantörer är det särskilt relevant att tillämpa värderingarna Agera etiskt och öppet och Bli bättre – tillsammans.

## Grönt byggande

Skanskas miljöengagemang avser såväl företagets egen verksamhet och processer som de långsiktiga miljömässiga effekterna av de byggnader och den infrastruktur som företaget levererar. Att Värna om livet är en av Skanskas värderingar och företaget främjar därför gröna lösningar för att bedriva sin verksamhet med så låg miljöpåverkan som möjligt. På Skanskas resa mot mörkgrönt, Journey to Deep Green, räcker det inte att följa lagar och regler – utan avsikten är att gå ännu längre och framtidssäkra alla projekt så att de även klarar morgondagens miljökrav och förhållanden.

Under 2017 antog Skanska en ny miljöstrategi som ger företaget bättre förutsättningar att leverera Vinst med värde även efter att nuvarande affärsplan har löpt ut 2020. Det finns en vilja att minska koldioxidutsläppen hos kunder och i samhället i stort och strategin fokuserar på att stödja detta genom lösningar som är klimatneutrala eller minimerar utsläppen. Strategin innebär också att koncernen ska minska sina koldioxidutsläpp kraftigt fram till 2030 i enlighet med det internationella klimatavtal som antagits i Paris.

Förutom nytta för kunder, miljön och samhället i stort innebär Skanskas ambition att minimera sina koldioxidutsläpp även effektiviseringar av företagets hela verksamhet. Genom smartare och mer samarbetsorienterade arbetssätt kan Skanska minska sina kostnader och samtidigt minska sin energiförbrukning, sina koldioxidutsläpp och sitt användande av material och vatten. Som en del av denna strategi har Skanska under 2017 analyserat hur företaget använder fossila bränslen samt utvecklat program och åtgärdsplaner för att hantera bolagets klimatpåverkan. Arbetet fortsätter under 2018.

## Miljöpolicy och miljöledningssystem

Skanskas miljöpolicy och strategiska verktyget Skanska Color Palette utgör företagets miljömässiga agenda och fungerar som ett ramverk för att ständigt förbättra de miljömässiga kriterierna för projekt, produkter och tjänster. Resultatet mäts och redovisas varje kvartal med hjälp av nyckeltalen Gröna Strategiska Indikatorer (GSI).

Ett miljöledningssystem omsätter miljöpolicy till den dagliga verksamheten och ser till att alla miljörisker hanteras effektivt. Systemet är ett stöd att uppnå affärsmålen. Varje kontor och projekt har ett miljöledningssystem som certifierats av tredje part enligt den internationella miljöledningsstandarden ISO 14001. I hela koncernen finns 26 sådana certifieringar. Skanska arbetar med att övergå till ISO 14001:2015 vilket hittills slutförts i fem affärsenheter.

Under 2017, mottog Skanska från de externa revisorerna en rapport om större avvikelser (MNC). Den kunde åtgärdas två veckor efter revisionen. Under föregående femårsperiod fick företaget ingen rapport om större avvikelser. Skanska uppmanar aktivt koncernens revisorer att föreslå förbättringar.

### Grönt byggande – gott exempel

#### Riktlinjer för ansvarsfull upphandling

Olika metoder tillämpas i olika länder när Skanska ska säkerställa att leverantörskedjan uppfyller företagets hållbarhetskrav och Uppförandekod för leverantörer. För att skapa ett enhetligt tillvägagångssätt, började Skanska under 2017 utarbeta en guide för ansvarsfull upphandling med fokus på hållbarhet och grönt. Guiden beskriver hur hållbarhetsrisker bör utvärderas och ska hjälpa organisationen att dela kunskap om bästa praxis. Den fortsätter att vidareutvecklas och implementeras under 2018.

## Skanska Color Palette™

Sedan 2009 har Skanska Color Palette definierat visionen om gröna och mörkgröna projekt på fyra prioriterade områden: energiförbrukning, koldioxidutsläpp, materialval och vattenförbrukning. Inom dessa områden har Skanska bäst förutsättningar att minska miljöpåverkan från företagets projekt. Skanska Color Palette fastställer projektens gröna strategiska riktning och används för att sätta mål och utveckla åtgärdsplaner för ständig förbättring.

	Beige Följer lagar och normer	Grönt Högre miljöprestanda	Mörkgrönt Nära noll påverkan
Energi			Netto noll primärenergi
Koldioxid			Nära noll klimatpåverkan
Material			Noll icke hållbara material Noll farliga material Noll byggavfall
Vatten			Netto noll vatten

Skanskas Color Palette är ett verktyg för uppföljning och strategisk vägledning för gröna aktiviteter.

Utgångspunkten beige i Skanska Color Palette är byggprocesser och/eller byggnads- och infrastrukturegenskaper som uppfyller tillämpliga regelverk, normer och standarder. I det gröna området överträffas regelverken men miljöpåverkan är trots det varken noll eller obetydlig. Projekt i det mörkgröna området – Deep Green – har i stort sett ingen miljöpåverkan alls och är således framtidssäkrade.

### Att mäta miljöpåverkan

Skanska använder Gröna Strategiska Indikatorer (GSI) som omfattar tre områden: öka andelen gröna projekt; grönt ledarskap och grön kompetensutveckling av medarbetare; samt hjälpa projektteam att leverera lösningar. I slutet av 2016 lanserade Skanska en databas där affärsenheterna rapporterar och följer upp GSI. Under 2017 har denna databas vidareutvecklats.

### Grön utveckling 2017

Gröna produkter och tjänster definieras av Skanska Color Palette och beskriver ett mer miljöanpassat och framtidsinriktat byggande, som sträcker sig längre än dagens standard och lagkrav. Till 2020 siktar Skanska på att samtliga projekt inom Projektutvecklingsverksamheten ska vara 100 procent gröna såsom det definieras i Skanska Color Palette. Internt mäter Byggverksamhetens affärsenheter gröna intäkter och Projektutvecklingsverksamhetens affärsenheter grönt värde.

### Rapportering av växthusgaser

Skanskas rapportering av växthusgaser omfattar alla affärsenheter. Företaget mäter sina koldioxidutsläpp i enlighet med GHG-protokollet (Greenhouse Gas Protocol). Aktivitetsdata baseras på fakturauppgifter, realtidsmätare, modeller och beräkningar eller data som rapporterats av leverantörer. Energikonvertering görs med hjälp av offentligt tillgängliga omvandlingsfaktorer och utsläppsfaktorer kommer från öppna databaser såsom International Energy Agency (IEA) och Reliable Disclosure Systems för Europa (RE-DISS). De växthusgaser som ingår i rapporteringen är

koldioxid (CO<sub>2</sub>), metan (CH<sub>4</sub>) och kväveoxid (N<sub>2</sub>O). Skanskas konsolideringsmetod för beräkning av växthusgaser är finansiell kontroll. Utsläppsdata är föremål för en viss inbyggd osäkerhet på grund av ofullständig kännedom bakom fastställandet av utsläppsfaktorer med effekter på mätningar och uppskattningar. Skanskas revisorer EY utför en översiktlig granskning av Skanskas koldioxidutsläpp; se mer information på sidan 187. För ytterligare detaljer och data, se <https://group.skanska.com/sustainability/green/carbon/how-we-report-greenhouse-gases>.

### Direkta (scope 1) och indirekta (scope 2) utsläpp uttryckta i ton koldioxidekvivalenter

Ton CO <sub>2</sub> e		2017	2016	2015	2014	2013
Scope 1		275 537	312 800	330 758	367 791	386 154
Scope 2	Platsbaserat tillvägagångssätt	55 464	52 704	49 207	60 494	51 305
	Marknadsbaserat tillvägagångssätt	71 389	73 300	-	-	-

### Kategorisering av koldioxidutsläpp

Scope 1 avser direkta utsläpp från verksamhet som ägs eller kontrolleras av Skanska, och inkluderar bränsleförbrukning för fordon, arbetsmaskiner och uppvärmning. Scope 2 avser indirekta utsläpp som härrör från av Skanska inköpt och förbrukat el, värme och kyla. Rent fysiskt görs dessa utsläpp vid de anläggningar där el, värme och kyla produceras.

### Utmärkelse för miljöarbetet

För 2017 gav CDP (Carbon Disclosure Project) Skanska betyget Leadership Level A- i kategorierna klimatpåverkan, vatten och skog/trä. Det visar att Skanska har genomfört åtgärder för att hantera sin miljöpåverkan inom dessa områden.

### Grönt byggande – gott exempel

#### Allt närmare en klimatneutral verksamhet

Skanska Sverige satte 2015 upp det ambitiösa målet att nå klimatneutralitet 2050. Målet omfattar utsläpp i hela värdekedjan, inklusive tillverkning och transport av byggmaterial, byggprocesser samt kunders drift av det Skanska bygger.

För att komma närmare målet har Skanska Sverige arbetat hårt med att göra analyser och utveckla strategier som ska minska koldioxidutsläppen kraftigt. Det är kunskap som företaget får nytta av när samtliga affärsenheter under 2018 börjar arbeta med att ta fram mål för att minska sina koldioxidutsläpp i linje med det globala klimatavtalet i Paris. På koncernnivå är Skanskas mål att koldioxidutsläppen ska minska kraftigt fram till 2030.

## Energi

På energiområdet inriktar Skanska sina åtgärder på sådant som koncernen har direkt möjlighet att besluta om och påverka. Skanskas strävar efter att göra byggverksamheten och färdigställda byggnader och infrastrukturanläggningar mer energieffektiva, ersätta fossila bränslen med förnybara energikällor när det är ekonomiskt fördelaktigt och att prioritera nollenergihus – hus som i genomsnitt producerar lika mycket energi som de förbrukar.

### Total energiförbrukning (MWh)

	2017	2016	2015	2014
<b>Bränsleförbrukning (icke förnybara bränslen)</b>	<b>1 023 242</b>	<b>1 121 646</b>	<b>1 278 787</b>	<b>1 398 823</b>
Dieselbrännolja/ gasolja	502 832	557 122	658 394	843 483
Restbränsleolja	152 078	196 159	204 464	145 996
Gasol (LPG)	88 277	59 560	82 609	91 718
Flytande naturgas (LNG)	105 687	97 708	124 475	121 878
Motorbensin	84 258	112 032	108 876	83 312
Fotogen	0	0	0	0
Övrigt: Pulveriserat kol	90 110	99 065	99 969	112 436
<b>Bränsleförbrukning (förnybara bränslen)</b>	<b>68 094</b>	<b>54 482</b>	<b>271</b>	<b>1 257</b>
Biobensin	23	124	271	1 257
Biodiesel	68 071	54 358	0	0
<b>Elförbrukning</b>	<b>272 979</b>	<b>263 246</b>	<b>259 479</b>	<b>365 087</b>
Icke förnybara energikällor	154 363	143 037	104 502	365 087
Förnybara energikällor	118 616	120 209	154 977	0
<b>Fjärrvärme</b>	<b>11 740</b>	<b>3 721</b>	<b>573</b>	<b>3 851</b>
<b>Fjärrkyla</b>	<b>1 499</b>	<b>2 597</b>	<b>196</b>	<b>195</b>
<b>Total energiförbrukning (MWh)</b>	<b>1 377 555</b>	<b>1 445 692</b>	<b>1 539 306</b>	<b>1 769 213</b>

## Vatten

Ett bygg- och projektutvecklingsföretag som Skanska kan påverka sin vattenförbrukning avsevärt, både i byggfasen och genom utformningen av de byggnader och anläggningar som uppförs. Vatten är ett prioriterat område i Skanska Color Palette.

Under 2016 samlade Skanska för första gången in uppgifter om sin vattenförbrukning på koncernnivå. 2017 rankades Skanska som A- (Leadership level) i CDP:s vattenprogram. Skanska arbetar kontinuerligt för att förbättra koncernens vattenhantering och redovisningen av denna.

### Grönt byggande – gott exempel

#### Kreativa lösningar minskar vattenförbrukningen

Skanska arbetar med lösningar som sänker vattenförbrukningen i sina projekt. I bostadsområdet Botanica K i Tjeckien tillämpas en innovativ lösning för hantering av avloppsvatten, så kallat gråvatten: Toaletter spolas med uppsamlat regnvatten blandat med renat vatten från tvättställ, badkar och duschar. Tillsammans med andra metoder för att minska vattenförbrukningen har detta sänkt dricksvattenförbrukningen med omkring 40 procent.



I Botanica K spolas toaletterna med renat vatten från tvättställ, badkar och duschar för att spara vatten och energi.

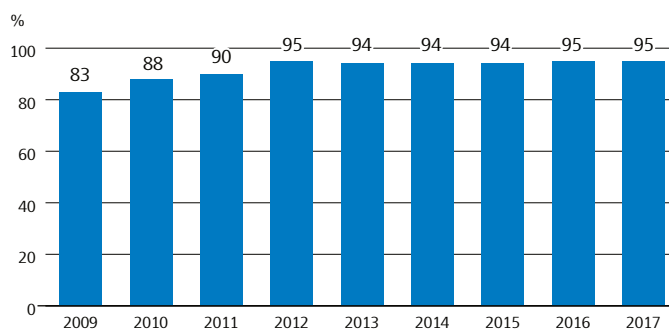
## Avfall

Skanska Color Palette fokuserar på mer resurseffektiv materialhantering – återvinning och återanvändning av material och produkter. Projekt ställs inför utmaningen att det egna byggavfallet ska vara noll.

Att minska byggavfallet minskar miljöpåverkan, samtidigt som det ger effektiviserings- och besparingseffekter i verksamheten. Koncernens mål är att minst 95 procent av allt byggavfall Skanska genererar inte ska gå till deponi.

På vissa marknader brukar branschföretag räkna bort avfall som genereras av underleverantörer när de redovisar sina avfallsmängder. Detta tillvägagångssätt motsvarar inte Skanskas förväntningar och företaget har därför inlett åtgärder i de affärsenheter som berörs. Företaget blir allt bättre på att redovisa avfall genererat av underleverantörer.

### Total volym avfall från egna byggverksamheter som inte går till deponi, 2009–2017 (procent)



### Grönt byggande – gott exempel

#### Återanvändning av avfall

På Skanskas tjeckiska motorvägsprojekt D4 Skalka – trafikplats II/118 återanvändes avfall från en närliggande uran-gruva som krossmaterial. Krossprodukten hade utmärkta mekaniska egenskaper och var dokumenterat riskfri ur hälsosynpunkt. Detta tillvägagångssätt visar på nya användningsområden för avfall som minskar transportkostnader och koldioxidutsläpp. På så sätt gör Skanska nytta för hela samhället genom att återanvända material för att minska miljöpåverkan.

### Gröna krediter och obligationer

I ett samarbete mellan Skanska Financial Services och fyra banker skapades under 2017 en grön kreditfacilitet om cirka 2 miljarder kronor. Denna revolverande gröna kreditfacilitet, som är unik i företagssektorn, utgör ett stöd för Skanskas gröna obligationer, som främst finansierar projekt inom grön Kommersiell fastighetsutveckling. Ramverket för de gröna obligationerna har verifierats av Centre for International Climate and Environmental Research, ett oberoende forskningscentrum knutet till universitetet i Oslo. Vid utgången av 2017 uppgick Skanskas finansiering till 4,6 miljarder kronor varav ungefär hälften utgjordes av gröna obligationer och annan grön finansiering.

### Hållbara städer

Mer än hälften av jordens befolkning bor idag i stadsmiljöer – väl fungerande stadsbildningar blir därför nödvändiga för att människor ska trivas. För att uppnå detta har Skanska en viktig roll.

I samarbete med medborgare, lokalsamhällen, myndigheter och andra intressenter identifierar företaget hur man ska lösa några av samhällets viktigaste sociala och miljömässiga utmaningar.

Skanska kan bidra genom att förbättra utformningen av lokalsamhällen och genom att fokusera på motståndskraftiga lösningar med låga koldioxidutsläpp för att skapa resurseffektiva städer. Några exempel är:

- Utveckla kontor och bostadsområden med god tillgång till kollektivtrafik och cykelbanor och möjlighet för elbilspooler.
- Utnyttja Skanskas patenterade Deep Green Cooling-teknik – markkyllning av byggnader vid kommersiella fastighetsprojekt i Norden och Europa.
- Stödja miljöcertifieringssystem för bygg- och anläggningsprojekt – däribland Living Building Challenge, LEED, Envision och CEEQUAL – för att öka en effektiv resursanvändning.
- Anpassa tillgängligheten i bostadsprojekt för att främja ett inkluderande samhälle.
- Skapa offentliga rum som ökar tillit och främjar trygghet.

### Samhällsinvesteringar

Under 2017 antog Skanskas koncernledning nya riktlinjer för samhällsinvesteringar. Riktlinjerna innebär en ny riktning som syftar till att ge koncernens samhällsinvesteringar större genomslag och till att integrera samhällsinvesteringar ännu djupare i Skanskas verksamhet.

Arbetsättet kommer att knyta samhällsinvesteringarna närmare kärnverksamheten genom att strategiskt identifiera möjligheter att skapa gemensamt värde för lokalsamhällen, kunder och Skanska samt bidra med samhällsnytta inom de tre fokusområdena utbildning, kompetensutveckling och socialt värdeskapande i planering. Dessa är de områden där Skanska har bäst förutsättningar att bidra med positiva förändringar.

### Utbildning

Skanska främjar utbildning, i samarbete med skolor och andra organisationer, genom att medarbetarna utgör förebilder för ungdomar. Syftet är att väcka intresse för att läsa naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik och samtidigt uppmuntra till en större mångfald inom både bygg- och projektutvecklingsverksamheterna.

#### Samhällsinvesteringar – gott exempel

##### Prisbelönt partnerskap

Den finländska byggsektorn präglas av hög medelålder och många lämnar yrkesskolorna utan examen. Tillsammans med sina partners har Skanska tagit fram programmet 2+1 som bidrar till att lösa båda dessa problem. Programmet öppnar dörrar för ungdomar samtidigt som äldre medarbetare får möjlighet att föra sin kompetens vidare. Vid utgången av 2017 hade 15 ungdomar slutfört programmet och rekryterats av Skanska. Ungdomarna i programmet är lärlingar med lön och med en erfaren handledare i ett år och bedriver studier under två år.

Under 2017 belönades programmets innovativa idéer med Arbetslivspriset av det finländska social- och hälsovårdsministeriet och Finlands nationella innovationsfond Sitra. Prisjuryn såg programmet som ett praktiskt föredöme för andra branscher.





Inom ramen för 2+1-programmet i Finland möter äldre, erfarna handledare studerande som behöver utbildning för att ta sig in i arbetslivet. På så sätt växer det fram en reserv av kompetenta byggnadsarbetare.

### Kompetensutveckling

Genom att fokusera på kompetensutveckling vill Skanska ge fler människor chansen att få arbete i sina närområden – bredare grupper får stöd att förvärva den kompetens som krävs för att ta sig in på arbetsmarknaden och göra karriär. Samtidigt får Skanska fler arbetssökande med olika bakgrunder att välja mellan.



Skanska var en av initiativtagarna till Innanförskapsakademien som ger nyanlända möjlighet att förvärva arbetslivserfarenhet i projekt som detta.

### Socialt värdeskapande i planering

Skanska utformar projekt så att de gagnar lokalsamhällena och stimulerar till gemenskap. Det kan ske genom att skapa integrerande trafikmönster som motverkar segregation eller genom att öppna allmänna miljöer som ökar tilliten så att invånarna mår bra och känner sig trygga. Väggmålningar kan inspirera och informera. Att göra miljöer tillgängliga för funktionshindrade främjar också inkludering.

#### Samhällsinvesteringar – gott exempel

##### Vägar till ett aktivt samhällsengagemang

I Östersund ville bostadsföretaget Östersundshem minska ungdomsarbetslösheten och ge etableringsmöjligheter till nyanlända. För att bidra till en hållbar problemlösning tillämpade Östersundshem ett socialt hänsynskriterium på sin upphandling av en byggtreprenör till ett bostadsprojekt.

Skanska fick kontraktet. I samarbete med Östersundshem och andra partners skapade koncernen Innanförskapsakademien, som tillhandahåller språkundervisning, sociala aktiviteter och mentorskap till utbildade nyanlända och arbetslösa ungdomar, och ger dem värdefull arbetslivserfarenhet.

Under 2017 fick 41 av 54 deltagare, eller 76 procent, anställningar eller utbildningsplatser. Det ger dem utmärkta förutsättningar att bli en aktiv del av samhället och arbetslivet.

#### Samhällsinvesteringar – gott exempel

##### Att göra hus tillgängliga för alla

I Polen har Skanska inlett ett samarbete med integrationsstiftelsen Fundacja Integracja som verkar för att göra byggnader tillgängliga för funktionshindrade, äldre och andra människor med särskilda behov. Skanska har åtagit sig att certifiera samtliga kommersiella fastighetsutvecklingsprojekt i Polen enligt stiftelsens standard Byggnad utan barriärer – en kvalitetsstämpel för byggnader med hög tillgänglighet.

Samarbetet gör Skanska till den ledande leverantören av tillgängliga byggnader där moderna helhetslösningar integreras redan tidigt i utformningsfasen. Samarbetet är också värdefullt för kontorshyresgästerna. Genom byggnader med hög tillgänglighet kan kunder bredda sin rekryteringsbas, något som bidrar till deras framgång.



Kontorshyresgästerna uppskattar certifieringen Byggnad utan barriärer eftersom den stödjer den mångfald de behöver bland sina medarbetare för att vara framgångsrika.

### Opinionsbildare - att påverka den allmänna opinionen

Skanska deltar aktivt i det offentliga samtalet för att sprida kunskap i olika sociala frågor som till exempel utveckling av arbetskraft och sysselsättning och planering av inkluderande och trygga samhällen.

En viktig arena är Almedalsveckan – ett svenskt forum där tusentals personer från politiska partier, företag och organisationer möts för att utbyta synpunkter och perspektiv. Vid 2017 års Almedalsvecka arrangerade Skanska flera seminarier, däribland ett om vikten av att kunderna i offentliga upphandlingar ställer rätt krav när det gäller sociala och miljömässiga hållbarhetsaspekter. Ett annat Skanska-seminarium handlade om skapandet av städer för ökad integration och trygghet. Bland de medverkande fanns både regeringsmedlemmar och riksdagsledamöter.

### Mångfald och inkludering

Skanskas vision är att på samtliga nivåer avspegla mångfalden i samhället och att ha ledare som är exceptionellt skickliga på att skapa en inkluderande företagskultur. Skanska fortsatte under 2017 det strategiska arbetet med att förverkliga denna vision för mångfald och inkludering som är en integrerad del av affärsplanen 2020 Vinst med värde. Skanska anser att stark fokusering på mångfald och inkludering är en konkurrensfördel som även samhället har nytta av.

Den koncernomfattande visionen och strategin för mångfald och inkludering gäller för alla affärsenheter. Varje affärsenhet ansvarar för att anpassa den övergripande strategin, ta fram handlingsplaner och genomföra dem. Eftersom affärsenheterna är organiserade på olika sätt och de regionala marknaderna skiljer sig åt, varierar handlingsplanerna och processen för att integrera åtgärderna.

Skanska Sverige och Skanska UK är de två affärsenheter inom byggverksamhet som har kommit längst i arbetet med mångfald och inkludering. I flera år har Skanska Sverige som är organiserat i regioner haft regionala mål och mätningar för mångfald och inkludering. Från 2018 är det obligatoriskt att ha regionala handlingsplaner för mångfald och inkludering som en del i affärsplaneringen. Skanska UK kommer att ha särskilda handlingsplaner för mångfald och inkludering vid alla större projekt. Båda implementeringsmetoderna för mångfald och inkludering omfattar workshops och utvärderingar.

### Mångfald och inkludering – gott exempel Innovativa rekryteringsprogram

Skanska Sverige och Skanska UK har utvecklat innovativa lösningar för rekrytering från grupper som traditionellt sett inte har prioriterats i byggbranschen.

Skanska Sveriges internationella ledarprogram (ILP) erbjuder högutbildade utrikesfödda ingenjörer möjlighet att få en givande karriär på Skanska. Under 2017 bidrog programmen till att Skanska Sverige anställde 36 utrikesfödda ingenjörer, 66 procent av deltagarna, i ledande roller.

Skanska UK:s program Return to Work rekryterar personer som har varit borta från arbetslivet under minst två år, exempelvis för att vara hemma med barn. Programmet inkluderar en tolv veckor lång praktik. Skanska har rekryterat 15 personer genom Return to Work, varav tio har tillsvidareanställts. Fyra av deltagarna har blivit befordrade.

### Bättre än jämförbara branschföretag

I koncernens medarbetarundersökning 2017 låg svaren på frågor om mångfald och inkludering 3–6 procentenheter högre än externa jämförelsetal. Undersökningen visade också att det internt finns en stark korrelation mellan inkluderande ledarskap, förmågan att behålla medarbetare och effektivitet i verksamheten – chefer som tillämpar ett inkluderande ledarskap är bättre på att behålla nyckelpersoner och leda effektiva team.

### Mångfalden ökar

Medarbetarstatistiken på koncernnivå visar att mångfalden fortsätter att öka även om förbättringstempot varierar mellan olika affärsenheter. Skanska Sverige hör till de enheter som lyckats bäst. Här har andelen kvinnor bland de högre befattningshavarna ökat från 10,3 procent år 2015 till 18,1 procent år 2017. När det gäller etnisk mångfald blir Skanska Sverige allt bättre på att avspegla mångfalden i samhället bland annat tack vare sitt internationella ledarprogram.

### Anställda fördelat på kön

Kategori	2017, %		2016, %		2015, %	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Samtliga anställda	83	17	83	17	85	15
Ledande befattningshavare	67	33	78	22	78	22
Styrelse Skanska AB	71	29	77	23	79	21

## Styrning – hållbarhet

Skanska har en koncernövergripande struktur för hållbarhetsstyrning. Medlemmar ur koncernledningen ansvarar för vart och ett av de fem fokusområdena inom hållbarhet med stöd av en koncernstab som leds av en vice VD eller direktör. De ansvariga för de fem fokusområdena sammanträder regelbundet i Skanskas Sustainability Umbrella Group för att driva och samordna hållbarhetsåtgärder i samtliga affärsenheter.

Koncernstaberna har regelbundna möten där representanter från samtliga affärsenheter delar med sig av sina erfarenheter och kunskap. Hållbarhet är också en viktig punkt på Skanskas Management Meetings som genomförs vartannat år med cirka 750 ledande befattningshavare.

### Uppförandekod

Skanskas Uppförandekod är hörnstenen då koncernen ska omsätta sina värderingar i praktiken. Uppförandekoden anger hur samtliga medarbetare förväntas uppträda då de interagerar med kollegor, kunder, lokalsamhällen och andra intressenter. Uppförandekodens principer och krav omfattar samtliga Skanska-medarbetare – även deltids-, projekt- och tillfälligt anställda.

Nuvarande Uppförandekod infördes 2016, och under 2017 har utbildningar genomförts i hela koncernen för samtliga medarbetare inom alla verksamhetsgrenar. Samtliga medarbetare utbildas vartannat år i Uppförandekoden och nyanställda utbildas inom en månad från rekryteringen.

Uppförandekoden kompletteras med en Uppförandekod för leverantörer som ska följas av alla underentreprenörer, leverantörer, konsulter, mellanhänder och ombud. Uppförandekoden för leverantörer anger vilka förväntningar de har på sig och vad de kan förvänta sig från Skanskas sida. Uppförandekoden för leverantörer tar upp sådant som rättvisa arbetsvillkor, diskriminering och trakasserier, antikorrupktion och mutor samt konkurrens på lika villkor.

### Code of Conduct Hotline

Skanskas telefonlinje Code of Conduct Hotline är ett verktyg som de egna medarbetarna och personal hos leverantörer och andra utomstående aktörer kan använda för att anonymt anmäla konstaterade eller misstänkta överträdelser av koncernens Uppförandekod. Telefonlinjen administreras av en oberoende tjänsteleverantör.

### Globala åtaganden

Skanska anslöt sig till FN:s Global Compact 2001 och stöder alltså de tio principerna i Global Compact. Denna hållbarhetsrapport, som är Skanska's Communication on Progress (COP), visar hur koncernen under 2017 har gjort fortsatta framsteg när det gäller att genomföra de tio principerna.

Skanska stöder alla människors rättigheter som beskrivs i FN:s allmänna deklaration om de mänskliga rättigheterna och i de konventioner som antagits av Internationella arbetsorganisationen, ILO. Som en av de grundande medlemmarna av World Economic Forums initiativ för partnerskap mot korrupktion, PACI, ansluter Skanska sig dessutom till de principer som stöds av PACI.

Skanska medverkar aktivt i en rad internationella hållbarhetsinitiativ, däribland FN:s Global Compact Network, Internationella Handelskammaren, World Green Building Council, World Business Council for Sustainable Development, ChemSec som strävar efter att minska användningen av farliga kemikalier samt Catalyst som främjar kvinnor i arbetslivet.

### Utmärkelser och priser

Här följer ett urval av de hållbarhetsrelaterade utmärkelser och priser som Skanska tilldelats under 2017:

- Skanska kom på första plats i Sustainable Brand Index, en ranking som bygger på konsumenters uppfattning om stora nordiska B2B (business to business)-företags uppträdande med avseende på ekologisk och social hållbarhet.
- Skanskas projekt Brock Environmental Center i USA fick ett pris i kategorin hälsa och välbefinnande vid Green Solutions Awards 2017. Prisutdelningen ägde rum vid FN:s klimatkonferens i Bonn i Tyskland.
- Skanska UK fick sex externa utmärkelser för sitt arbete inom mångfald och inkludering. Bland annat rankades Skanska högt på listan över Storbritanniens 20 mest inkluderande arbetsgivare i 2017 års Excellence in Diversity Awards.











## FN:s mål för hållbar utveckling

Skanska står bakom FN:s 17 mål för hållbar utveckling. Dessa mål visar på omfattning och ambitionsnivå på den globala agendan för hållbar utveckling fram till 2030. Den översyn av hållbarhetsarbetet som Skanska inledde under 2017 visade på koppling mellan hållbarhet i Skanskas verksamhet och FN:s mål för hållbar utveckling. Under 2017 identifierades de åtta mål för hållbar utveckling som har störst relevans för Skanska och som visas nedan:

En projektutvecklings- och byggkoncern som Skanska har avsevärda möjligheter att påverka mål 11, Hållbara städer och samhällen, vilket är direkt kopplat till bolagets kärnverksamhet. Under 2017 har Skanska dessutom fokuserat på sju andra närliggande utvecklingsmål. Genom att fokusera på dessa åtta integrerade mål kan Skanska hantera risker och möjligheter kopplat till hållbar utveckling.

## Översikt över FN:s mål för hållbar utveckling

Mål för hållbar utveckling	Strategi	Exempel	Fokusområden inom hållbarhet på Skanska
<b>5</b> <b>Jämställdhet</b> Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt 	Skanskas vision för mångfald och inkludering, strategi, förändringsagenda samt affärsenheternas åtgärdsplaner bildar en ram för ständiga förbättringar inom mångfald och inkludering. Att rekrytera kvinnor och ge dem utvecklingsmöjligheter är ett betydelsefullt fokusområde, liksom att skapa en rättvis och inkluderande företagskultur. Utfallet följs upp genom medarbetarstatistik och särskilda frågor i koncernens årliga medarbetarundersökning.	Antalet kvinnliga ledande befattningshavare ökar ständigt på Skanska. Kvinnor med linjebefattningar finns i ledningen på samtliga affärsenheter i projektutvecklingsverksamheterna, och i de nordiska och brittiska byggverksamheterna. I hela Skanska råder nolltolerans mot alla former av diskriminering och trakasserier. Uppförandekoden framhåller vikten av en inkluderande och rättvis arbetskultur. Inom Skanska Sverige är jämställdhet en viktig del av regionernas mätning av mångfald och inkludering.	Mångfald och inkludering
<b>6</b> <b>Rent vatten och sanitet för alla</b> Säkerställa tillgången till vatten och sanitet för alla 	Skanska arbetar för att minska vattenförbrukningen i byggskedet och för att påverka projektens utformning så att vattenanvändningen under hela livscykeln minskas. Skanskas Color Palette beskriver vad som menas med grönt byggande och hjälper bolaget att mäta och följa upp miljömålen samt beskriva ambitionen för hållbar vattenförbrukning.	I San Francisco i USA utformade och byggde Skanska två nya delsträckor av pendeltågsnätet Bay Area Rapid Transit. 90 procent av vattenförbrukningen i byggfasen var annat vatten än dricksvatten. Den minskade dricksvattenanvändningen kunde uppnås tack vare innovativa metoder. Stationerna har dessutom utformats så att de förbrukar cirka 38 procent mindre vatten än gängse lösningar, vilket sparar mer än 20 kubikmeter vatten per år.	Grönt byggande
<b>7</b> <b>Hållbar energi för alla</b> Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla 	Energieffektivitet skapar nytta och värde för Skanskas kunder genom att det minskar deras koldioxidavtryck och genererar lägre driftskostnader. Energieffektivisering är ett fokusområde i Skanska Color Palette.	Skanska har fokuserat på energieffektivitet i många år. Skanska har minskat energiförbrukningen för egenutvecklade kontorsbyggnader i Norden med i genomsnitt 60 procent de senaste 15 åren.	Grönt byggande
<b>8</b> <b>Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt</b> Verka för inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full sysselsättning och anständiga arbetsvillkor för alla 	Skanskas Uppförandekod anger hur medarbetarna ska uppträda på ett lämpligt och etiskt sätt. Koncernen har även en Uppförandekod för leverantörer, som klargör vilket uppträdande som förväntas av samarbetspartners i leverantörskedjan.  Skanska har en nollvision för arbetsskador och arbetsplatserna ska präglas av öppenhet. Skanska tillämpar sin globala arbetsmiljöstandard på samtliga projekt och har nolltolerans för uppträdande som avviker från koncernens krav.	Företagskulturen i Skanska har stärkts ytterligare genom rapportering av påstådda överträdelser mot Uppförandekoden och Uppförandekoden för leverantörer. Skanska har fortsatt hög vaksamhet för att upptäcka och agera mot alla former av brott mot de mänskliga rättigheterna och andra överträdelser.  Skanska vill bidra till arbetsmiljöförbättringar i branschen. Därför strävar Skanska efter att sprida kunskap om arbetsmiljökrav och tillämpningsmetoder i sin leverantörskedja. I ett av världens största arbetsmiljöevenemang, Skanska Safety Week, deltar partners från hela branschen och ett flertal marknader. Företaget vinnligger sig om att kontinuerligt öka medarbetarnas arbetsmiljökunskaper och -kompetens.	Etik  Arbetsmiljö

Mål för hållbar utveckling	Strategi	Exempel	Fokusområden inom hållbarhet på Skanska
<p><b>9</b> <b>Hållbar industri, innovationer och infrastruktur</b> Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en hållbar industrialisering samt främja innovation</p> 	<p>När Skanska strävar efter minsta möjliga miljöpåverkan är energi ett viktigt område. I partnersamarbeten utvecklar företaget bättre lösningar som minskar de miljöeffekter som byggnader och infrastrukturanläggningar har under hela sin livscykel.</p> <p>I affärsmodellen offentlig-privat samverkan (OPS) analyseras kostnaderna för hela livscykeln som ett beslutsunderlag för att erhålla största möjliga värde på lång sikt. På så sätt kan investeringar framtidsäkras, samtidigt som metoden bidrar till att göra miljöeffekterna så små som möjligt.</p>	<p>Det norska konsortiet Powerhouse, där Skanska är en partner, utvecklar en helt ny typ av byggnad som producerar mer energi än den förbrukar över sin 60-åriga livscykel – med såväl bygg- som driftsfasen inräknad. Detta uppnås genom att tillämpa befintlig teknik på innovativa sätt.</p> <p>I-4 Ultimate är ett OPS-finansierat motorvägsprojekt i Orlando i USA. Skanska-konsortiets 40-åriga koncession omfattar både drift och underhåll. Underhållsstrategin för asfaltbeläggningen bygger på en analys av livscykelkostnaderna och bedöms ge 38 miljoner US-dollar i besparingar under hela koncessionsperioden. För att motorvägen ska klara extremväder bättre anläggs grunden cirka en meter över högsta säsongsmässiga grundvattennivå.</p>	<p>Grönt byggande</p>
<p><b>11</b> <b>Hållbara städer och samhällen</b> Göra städer inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara</p> 	<p>Att uppfylla externa certifieringskrav som LEED, BREEAM, CEEQUAL och Envision har i många år varit ett viktigt sätt för Skanska att verifiera att byggnader och infrastrukturanläggningar som levereras till kund har en bra hållbarhetsprofil. Utöver detta fokuserar Skanska Color Palette på de miljöaspekter som är relevanta för verksamheten.</p> <p>Skanska strävar efter att utforma helhetslösningar som bygger bättre samhällen. Det kan exempelvis ske genom att skapa integrerande trafikmönster som motverkar segregation eller genom att öppna allmänna miljöer så att invånarna kan känna tillit till varandra, må bra och känna sig trygga i den miljö som byggs. Inkludering kan också främjas genom att göra miljöer mer tillgängliga för människor med särskilda behov.</p>	<p>Skanska har varit tongivande vid utformningen av Envision, en hållbarhetsklassning för anläggningsprojekt som tillämpas i allt större utsträckning i USA. Skanska har utformat och byggt det första Envision-certifierade kollektivtrafikprojektet – pendeltägssträckan Expo Line Phase II i Los Angeles i USA.</p> <p>I Polen har Skanska och samarbetspartnern Fundacja Integracja medverkat till att göra byggnader mer tillgängliga för funktionshindrade, äldre och andra människor med särskilda behov. Alla nya Skanska-projekt inom kommersiell fastighetsutveckling i Polen ska vara lättillgängliga för funktionshindrade och certifieras som Byggnad utan barriärer.</p>	<p>Grönt byggande</p> <p>Samhällsinvesteringar</p>
<p><b>12</b> <b>Hållbar konsumtion och produktion</b> Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster</p> 	<p>Resurseffektivitet är en viktig faktor för att Skanska ska kunna minska sin miljöpåverkan och sänka projektkostnaderna – vilket gynnar både miljön och kunderna. Minskat avfall och en ansvarsfull resursanvändning står i fokus för Skanska Color Palette.</p>	<p>När Skanska utformar och bygger forskningsanläggningen European Spallation Source, ESS, i Lund är miljöambitionen högt ställda – bland annat får inget avfall gå till deponi. För att nå målet krävs nya metoder för material- och leverantörshantering.</p>	<p>Grönt byggande</p>
<p><b>13</b> <b>Bekämpa klimatförändringarna</b> Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och deras konsekvenser</p> 	<p>Byggsektorn är både en del av problemet och en del av lösningen för att hantera klimatförändringen. Skanska bygger ett bättre samhälle genom att minska sina koldioxidutsläpp och leverera klimatanpassade lösningar med låg klimatpåverkan eller som genererar låga koldioxidutsläpp. Målet är att minska såväl Skanskas som kundernas klimatavtryck.</p>	<p>Nya Karolinska Solna är ett OPS-projekt där Skanskas konsortium svarar för finansiering, utformning, byggproduktion och underhåll. Sjukhusets miljöpåverkan minskas genom att energiförbrukningen genererar koldioxidutsläpp på en minimal nivå. Detta är delvis möjligt tack vare geotermiska värme- och kylanläggningar där energiförbrukningen är 45 procent lägre än byggnaderna föreskriver. All energi är 100 procent förnybar och produceras på plats.</p>	<p>Grönt byggande</p>

## Hållbarhetsrisker

Skanska har identifierat och prioriterat koncernens viktigaste möjligheter och risker kopplat till hållbarhet. De identifierade riskerna följs upp kontinuerligt och handlingsplaner för dessa risker finns framtagna.

Riskområde och beskrivning	Potentiell riskpåverkan	Riskhanteringsåtgärder	Fokusområde inom hållbarhet på Skanska
<p><b>Hälsa och arbetsmiljö</b> Arbetssskador och ohälsa som drabbar människor på Skanskas arbetsplatser, eller människor som påverkas av Skanskas verksamhet.</p>	Människor som avlider eller får sina liv förstörda av skador. Skador och kronisk ohälsa som förkortar livslängden eller minskar livskvaliteten.	<p>Skanskas arbetsmiljöpolicy anger hur samtliga branschaktörer förväntas uppträda för att bidra till en arbetsmiljö där ingen skadas.</p> <p>Minimikrav på hur medarbetare ska uppträda på samtliga Skanska-arbetsplatser finns i Skanskas globala arbetsmiljöstandard.</p> <p>Affärsenheterna i byggverksamheten har certifierade ledningssystem för arbetsmiljö som uppfyller kraven i OHSAS 18001, en internationell standard för arbetsmiljöarbete. Härigenom kan Skanska styra de verksamhetsrelaterade arbetsmiljöriskerna.</p>	Arbetsmiljö
<p><b>Bekämpning av korruption och mutor</b> Mutor, korruption, penningtvätt och överträdelse av Skanskas värderingar och etik. Mutor och korruption hör till de viktigaste riskerna som Skanska är exponerat för.</p>	Böter, straffavgifter och straffrättsliga och civilrättsliga processer. Diskvalificering från offentliga upphandlingar på vissa marknader. Skadat anseende och förlorat förtroende som ansvarsfullt företag.	<p>Tydliga riktlinjer till medarbetarna genom Uppförandekoden, antikorrupsionspolicy och andra policyer. Relevant utbildning informerar om hur medarbetarna bör uppträda.</p> <p>Skanska uppmanar sina medarbetare att varje dag samtala om koncernens värderingar. Till stöd för detta finns kortfilmer som tar upp vanliga situationer som medarbetare kan hamna i.</p> <p>Genom granskningar fördjupar Skanska sin kännedom om underleverantörer, underentreprenörer och andra partners. Särskilt noga kontrolleras mellanhänder som ska företräda Skanska. Dessutom granskas säljare och köpare av tomter och andra fastigheter och deras finansieringskällor identifieras.</p>	Etik
<p><b>Miljö</b> En större miljöincident i verksamheten eller leverantörskedjan.</p> <p>Föroreningar eller negativ påverkan på miljön.</p> <p>Ineffektiv användning av energi, material, avfall och vatten.</p> <p>Fysiska risker såsom extremväder risker till följd av klimatförändringen.</p>	<p>Skadat anseende och förlorat "licence to operate".</p> <p>Ineffektiv verksamhet, kostnadsökningar och resultatförsämringar.</p> <p>Verksamhetskostnader eller förseningar på grund av extremväder.</p>	<p>Skanskas Uppförandekod och miljöpolicy implementeras genom koncernens miljöledningssystem och hjälper medarbetarna att hantera miljörisker och följa gällande regelverk. På både koncern- och affärsenhetsnivå har linjecheferna stöd av miljöexperter som ser till att regelverken följs och att företaget lever upp till sina egna miljöambitioner som går längre än att leva upp till relevanta regler och bibehålla ISO 14001-certifiering. Skanska för också en dialog med sina leverantörer för att minska risken för miljöincidenter i leverantörskedjan.</p> <p>Medarbetarna genomgår miljöutbildning med fokus på att leva upp till Skanskas värdering Värna om livet.</p> <p>Skanska Color Palette är ett strategiskt verktyg för att framtidssäkra projekt genom att fokusera på effektivare energianvändning, minskade koldioxidutsläpp, minskad materialåtgång och lägre vattenförbrukning.</p>	Grönt byggande

Riskområde och beskrivning	Potentiell riskpåverkan	Riskhanteringsåtgärder	Fokusområde inom hållbarhet på Skanska
<p><b>Mångfald och inkludering</b> Låg mångfald bland medarbetare och underentreprenörer – likartade egenskaper med avseende på kön, ålder, etnisk bakgrund, familjesituation, utbildningsnivå, arbetslivserfarenhet och personlighetsdrag.</p> <p>En icke-inkluderande eller öppet exkluderande arbetskultur får människor att känna sig utstötta där - diskriminering och trakasserier kan förekomma.</p>	<p>Det kan bli svårt att locka, rekrytera och/eller behålla medarbetare med kompetens som behövs.</p> <p>Oförmåga att leva upp till kundernas och samhällets förväntningar på mångfald och inkludering. Detta kan gå ut över Skanskas förmåga erhålla projektkontrakt.</p> <p>Skadat anseende i händelse av trakasserier och diskriminering.</p> <p>Icke-inkluderande behandling ger upphov till erfarenheter som gör medarbetarna mindre engagerade och produktiva.</p>	<p>Mångfald och inkludering ingår i Skanskas affärsplan 2020 Vinst med värde, liksom i koncernens värderingar, hållbarhetsagenda och Uppförandekod.</p> <p>Visionen om mångfald och inkludering och strategin för detta genomsyrar hela koncernen och aktiveras genom ett koncernövergripande nätverk med lokala handlingsgrupper och handlingsplaner.</p> <p>Mångfald och inkludering är inbyggt i initiativen för att attrahera och rekrytera nya medarbetare, liksom i utvecklingssamtal för de anställda. Ämnet tas även upp i introduktionsprogrammen för nyanställda samt i programmen för ledarutveckling.</p> <p>Skanskas nya riktlinjer för samhällsinvesteringar harmonierar väl med koncernens vision och strategi för mångfald och inkludering. Mångfaldsprogram för leverantörer stöder både samhällsinvesteringar och mångfald och inkludering.</p>	Mångfald och inkludering
<p><b>Mänskliga rättigheter</b> Människorättskränkningar som orimliga arbetsvillkor, tvångsarbete och diskriminering. Hit hör också trakasserier på Skanskas egna arbetsplatser eller hos Skanskas underentreprenörer och leverantörer.</p>	<p>Skadat anseende och förlorat förtroende som ansvarsfullt företag. Böter, straffavgifter och civilrättsliga och straffrättsliga processer.</p>	<p>Utbildning om Skanskas Uppförandekod, och om Uppförandekoden för leverantörer, lär Skanskas medarbetare och ombud hur de ska värna de mänskliga rättigheterna genom sitt uppträdande. Andra säkerhetsåtgärder är att göra bakgrundskontroller av leverantörer och inspektionskontroller på byggarbetsplatser.</p> <p>Telefonlinjen Code of Conduct Hotline låter medarbetare och utomstående anonymt anmäla misstänkta överträdelser. Samtliga anklagelser utreds noggrant.</p>	Etik
<p><b>Hantering av leverantörskedjan</b> Leverantörer uppfyller inte Skanskas krav på att de ska uppträda i enlighet med uppförandekoden.</p> <p>Leverantörsrisker relaterade till respektive leverantörs ekonomiska ställning och förmåga att införskaffa material och arbetskraft.</p>	<p>Skadat anseende om leverantörer och underentreprenörer uppträder på ett sätt som är oförenligt med Skanskas värderingar.</p> <p>Inställda leveranser från underleverantörer kan resultera i ekonomiska kostnader. Skanskas anseende kan skadas och Skanska kan bli oförmöget att färdigställa projekt på utsatt tid.</p>	<p>Skanska granskar leverantörer och underentreprenörer noggrannare än tidigare. Bland annat förhandskvalificeras aktuella leverantörer utifrån ett antal givna villkor; Uppförandekoden för leverantörer är en avtalsbilaga; och det görs revisioner hos underleverantörer. Särskilt noga kontrolleras mellanhänder som ska företräda Skanska.</p> <p>Förhandskvalificering inför anbudsgivning eller kontraktstildelning minskar leverantörsriskerna.</p>	Etik

## Medarbetare

Genomsnittligt antal medarbetare under året var 40 759 (42 903), varav 9 304 (10 158) i Sverige. Skanska har ett starkt fokus på att attrahera, rekrytera och introducera nya medarbetare till organisationen.

Aktiesparprogrammet för Skanskas medarbetare (Seop) har till syfte att attrahera och behålla medarbetare i koncernen samt skapa delaktighet och engagemang. Samtliga tillsvidareanställda i Skanskakoncernen har rätt att delta i programmet och för närvarande uppgår andelen deltagare till 29 (30) procent av de berättigade.

Koncernen arbetar med en årlig medarbetarundersökning för att få en bild av arbetstillfredsställelse, trivsel och behov av utvecklingsåtgärder utifrån medarbetarnas perspektiv. Under 2017 lanserades en ny Skanska-gemensam medarbetarundersökning för att följa upp och stödja affärsplanen Vinst med Värde. Den genomfördes i alla affärsenheter för första gången i april 2017. En av de viktigaste faktorerna för att attrahera och behålla medarbetare är möjligheten att kontinuerligt kunna utvecklas inom företaget. Koncernen lägger därför stort fokus på att skapa en kultur där chef och medarbetare ger varandra ömsesidig feedback, där medarbetare får möjlighet att ta nya, utvecklande uppdrag, samt där kompetenshöjande initiativ erbjuds. På koncernnivå drivs tillsammans med IMD i Schweiz samt Ivey Business School i Kanada, ett globalt program för högre chefer; STEP (Skanska Top Executive Program).

Skanska har även ett globalt talangprogram, Skanska Stretch. Det riktar sig mot nyckeltalanger som befinner sig tidigt i karriären och som är på väg in i en ledarroll. Programmet har en tydlig internationell inriktning och alla deltagare får tillfälle till utlandstjänst efter avslutat program. I samtliga affärsenheter finns också utbildningar som matchar respektive affärsenhets behov och riktar sig mot medarbetare på samtliga nivåer.

Basen för successionsplanering och utveckling av medarbetare utgörs av den årliga genomgången av medarbetare (Talent Review-processen). Denna genomförs på ett enhetligt sätt i koncernens samtliga affärsenheter för att få en koncernövergripande bild av kompetenser och utvecklingsbehov på såväl individ- som affärsenhetsnivå.

Skanska använder en gemensam kompetensprofil, Skanska Leadership Profile, med syfte att tydliggöra förväntningarna på alla medarbetare och ge alla möjlighet att kontinuerligt få utvecklas.

Arbetet med Skanska Unlimited, ett program med syfte att öka kompetensutbyte inom koncernen, fortsatte under 2017. Medarbetare ges möjlighet att prova på ett uppdrag i en annan affärsenhet – internationellt eller på samma marknad, under 3–6 månader.

För Skanska handlar mångfald om att ta till sig och använda sig av varje individs förmåga. Skanska agerar utifrån övertygelsen om att företagets konkurrenskraft stärks om de anställda trivs i sin arbetsituation och får tillfälle till utveckling oberoende av kön, etnicitet eller utbildningsbakgrund. Det finns idag ett betydande antal kvinnor verksamma på projektnivå inom koncernen, men andelen kvinnor på ledande befattningar är fortfarande för låg. Arbetet med att öka mångfalden sker såväl på koncernnivå som i varje affärsenhet. Koncernen arbetar kontinuerligt med att sätta mål på affärsenheterna vad gäller mångfald, exempelvis att öka andelen nyrekryterade kvinnor eller att öka kunskap och medvetenhet om mångfald inom organisationen.

## Ersättningar till ledande befattningshavare

För information om de senaste beslutade riktlinjerna för bestämmande av lön och annan ersättning till VD och andra ledande befattningshavare hänvisas till not 37, Ersättningar till ledande befattningshavare och styrelseledamöter.

Styrelsen kommer vid årsstämman i april 2018 att lägga fram förslag till riktlinjer för lön och annan ersättning för ledande befattningshavare för godkännande på stämman.

## Styrelsens förslag till riktlinjer för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare att beslutas av årsstämman 2018

Ersättning till ledande befattningshavare i Skanska AB ska utgöras av fast lön, eventuell rörlig ersättning, övriga sedvanliga förmåner samt pension. Med ledande befattningshavare avses verkställande direktören och övriga medlemmar i koncernledningen (Group Leadership Team). Den sammanlagda ersättningen för varje ledande befattningshavare ska vara marknadsmässig och konkurrenskraftig på den arbetsmarknad där befattningshavaren är placerad och framstående prestationer ska avspeglas i den totala ersättningen.

Fast lön och rörlig ersättning ska vara relaterad till befattningshavarens ansvar och befogenhet. Den rörliga ersättningen ska kunna utges i kontanter och/eller aktier och den ska ha en högsta gräns och vara relaterad till den fasta lönen. Erhållande av aktier ska kräva tre års intjänandeperiod och ska ingå i ett långsiktigt incitamentsprogram. Den rörliga ersättningen ska baseras på utfallet i förhållande till uppsatta mål och utformas så att ökad intressegemenskap uppnås mellan befattningshavaren och bolagets aktieägare. Villkor för rörlig ersättning bör utformas så att styrelsen, om exceptionella ekonomiska förhållanden råder, har möjlighet att begränsa eller underlåta att ge ut rörlig ersättning om ett sådant utgivande bedöms som orimligt och oförenligt med bolagets ansvar i övrigt gentemot aktieägare, anställda och andra intressenter. För årlig bonus bör det finnas möjlighet att begränsa eller underlåta att ge ut rörlig ersättning, om styrelsen bedömer att det är rimligt av andra skäl.

I den mån styrelseledamot utför arbete för bolagets räkning, vid sidan av styrelsearbetet, ska konsultarvode och annan ersättning för sådant arbete kunna utgå.

Vid uppsägning från bolaget gäller normalt en uppsägningstid om 6 månader, kombinerat med avgångsvederlag motsvarande högst 18 månaders fast lön eller alternativt en uppsägningstid motsvarande högst 12 månader i kombination med avgångsvederlag motsvarande högst 12 månader av fast lön.

Pensionsförmåner ska vara antingen förmåns- eller premiebestämda, eller en kombination därav, och ge befattningshavaren rätt att erhålla tjänstepension från 65 års ålder. Pensionsåldern kan dock i enskilda fall vara lägst 60 år. För intjänande av förmånsbestämd pension förutsätts för fullt intjänande att anställningsförhållandet pågått under så lång tid som krävs enligt företagets generella pensionsplan i respektive land. Rörlig ersättning ska inte vara pensionsgrundande, med undantag för de fall där det följer av reglerna i en generell pensionsplan (till exempel den svenska ITP-planen).

Styrelsen får frånga dessa riktlinjer, om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det.

Frågor om lön och annan ersättning till verkställande direktören bereds av ersättningskommittén och beslutas av styrelsen. Frågor om lön och annan ersättning till andra ledande befattningshavare beslutas av ersättningskommittén.



## Aktiesparprogram (Seop)

Syftet med Skanskas aktiesparprogram (Seop) är att förstärka koncernens möjlighet att behålla och rekrytera kompetent personal och att knyta de anställda närmare bolaget och dess aktieägare.

Programmet ger anställda möjlighet att investera i aktier i Skanska och samtidigt få incitament i form av möjlig tilldelning av ytterligare aktier. Denna tilldelning baseras till övervägande del på resultat.

Tilldelning av aktier sker först efter en treårig inläsningsperiod. För att ha möjlighet att tjäna in matchningsaktier och prestationsaktier måste den anställde ha varit anställd under hela inläsningsperioden och ha behållit de aktier som inköpts inom ramen för programmet. För aktiesparprogrammet, Seop 3, med 2014–2016 som investeringsår, har tilldelning av matchningsaktier och prestationsaktier skett under 2017 för de aktier som av de anställda har investerats 2014 och behållits under den treåriga inläsningsperioden.

Under 2017 startade Seop 4, med 2017–2019 som investeringsår. Seop 4 är i allt väsentligt likalydande med Seop 3.

Tillämpade principer för redovisning av aktiesparprogrammen framgår av not 1, IFRS 2 Aktierelaterade ersättningar.

### Personalrelaterade kostnader för aktiesparprogram (Seop)

Mkr	Seop 3	Seop 4	Summa program
<b>Personalrelaterade kostnader för aktierätter<sup>1)</sup></b>			
Investeringsår	2014–2016	2017–2019	
Summa beräknad kostnad för programmen <sup>2)</sup>	862	311	1 173
Kostnadsfört vid periodens ingång	-420	0	-420
Periodens kostnad	-234	-63	-297
Summa kostnadsfört vid periodens utgång	-654	-63	-717
<b>Återstår att kostnadsföra</b>	<b>208</b>	<b>248</b>	<b>456</b>
Varav kostnadsförs år:			
2018	155	103	258
2019	53	102	155
2020 eller senare	0	43	43
<b>Summa</b>	<b>208</b>	<b>248</b>	<b>456</b>
<b>Intjänade aktierätter till och med december 2017</b>			
Antal aktier	2 146 781	287 989	2 434 770
Utspädning till och med december 2017, %	0,52	0,07	0,59
Maximal utspädning vid programmets slut, %	0,79	0,36	1,15
Intjänade aktierätter vid programmets slut			
Antal aktier	5 008 327	1 473 955	6 482 282
Utdelade B-aktier	1 754 616	0	1 754 616
<b>Totalt ej utdelade aktierätter</b>	<b>3 253 711</b>	<b>1 473 955</b>	<b>4 727 666</b>
<b>B-aktier i eget förvar</b>			<b>11 190 028</b>

1) Exklusive sociala avgifter.

2) För investeringar gjorda hittills till och med december 2017.

## Aktieinformation

Med syfte att säkerställa leverans av aktier till deltagarna i Skanskas aktiesparprogram gavs vid Skanskas årsstämma 2017 styrelsen mandat att återköpa egna aktier. Beslutet innebär att bolaget kan köpa högst 3 000 000 egna B-aktier för säkerställande av leverans av aktier till deltagare i Seop 4.

Totalt har 2 350 000 aktier återköpts under året till en snittkurs om 187,25 kronor och snittkursen för samtliga återköpta aktier är 137,31 kronor. Kvotvärdet av de återköpta aktierna är 3,00 kronor per aktie, eller totalt 7,0 Mkr och aktierna representerar 0,6 procent av det totala aktiekapitalet. Anskaffningskostnaden uppgår till 440 Mkr. Under året har 1 754 616 aktier tilldelats de anställda som deltagit i aktiesparprogrammet. Kvotvärdet av dessa aktier är 3,00 kronor per aktie eller totalt 5,3 Mkr och aktierna representerar 0,4 procent av det totala aktiekapitalet. Innehavet av egna aktier uppgick den 31 december 2017 till 11 190 028 aktier. Kvotvärdet av dessa aktier är 3,00 kronor per aktie, eller totalt 33,6 Mkr och aktierna representerar 2,7 procent av det totala aktiekapitalet. Anskaffningskostnaden uppgår till 1,5 miljarder kronor.

## Förslag till utdelning

Styrelsen föreslår en ordinarie utdelning om 8,25 (8,25) kronor per aktie. Förslaget motsvarar en ordinarie utdelning om totalt 3 372 (3 380) Mkr. Till avstämningsdag för utdelningen föreslås den 17 april. Styrelsen gör bedömningen att koncernens finansiella ställning, utsikten för kommande år och investeringsmöjligheter samt omständigheterna i övrigt motiverar en behållen ordinarie utdelning till 8,25 kronor per aktie.

För moderbolagets innehav av egna B-aktier utgår ingen utdelning. Det totala utdelningsbeloppet kan komma att förändras fram till avstämningsdagen, beroende på återköp av aktier och överföring av aktier till deltagare i långsiktiga aktiesparprogram.

## Styrelsens motivering till utdelningsförslaget

Verksamhetens art och omfattning framgår av bolagsordningen och denna årsredovisning. Den verksamhet som bedrivs i koncernen medför inte risker utöver vad som förekommer eller kan antas förekomma i branschen eller de risker som i övrigt är förenade med bedrivande av näringsverksamhet. Koncernens konjunkturberoende avviker inte från vad som i övrigt förekommer inom branschen.

Koncernens soliditet uppgår till 24,8 (25,8) procent. Den föreslagna utdelningen äventyrar inte de investeringar som bedöms nödvändiga eller investeringar som är till stöd för koncernens fortsatta utveckling. Koncernens ekonomiska ställning ger inte upphov till annan bedömning än att koncernen kan fortsätta att utveckla sin verksamhet samt att bolaget kan förväntas fullgöra sina förpliktelser på kort och lång sikt.

Med hänvisning till ovanstående och vad som i övrigt kommit till styrelsens kännedom är styrelsens bedömning att utdelningen är försvarlig med hänvisning till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets och koncernens egna kapital samt bolagets och koncernverksamhetens konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt. Framtida vinster förväntas täcka såväl tillväxt i verksamheten som tillväxt i den ordinarie utdelningen.

## Forskning och innovation

Skanskas enhet för forskning och innovation utgör en central funktion för kunskapsöverföring av tekniska lösningar och innovationer mellan olika Skanskaenheter.

Enheten tillhandahåller teknisk kunskap i Skanskas riskhanteeringsprocess för att minska den riskexponering som härrör från avancerade konstruktioner med stora spännvidder, potentiella systemfel och användning av nya oprövade material. Enheten ger även stöd vid problemlösning och hantering av ekonomiska krav och tvister, genom ett samordnat internt och externt nätverk av tekniska experter.

Vidare leder enheten Skanskas nätverk inom forsknings- och innovationsverksamhet, och arbetar aktivt för att hitta nya tekniska lösningar och effektivisera koncernens arbetsätt och processer.

Innovationsförmågan är avgörande för att Skanska ska kunna vara fortsatt konkurrenskraftiga och leverera lösningar som uppfyller dagens och morgondagens behov. Genom olika innovationer tar Skanska fram och utvecklar nya tekniska produkter, tjänster och processer, stärker bolagets konkurrensförmåga och skapar ännu större värde för såväl Skanska som bolagets kunder.

Det gångna årets arbete har till stor del koncentrerats på att ta fram en ny strategi för koncernens framtida FoU-arbete samt tillhandahålla tekniskt stöd inom ramen för Skanskas affärsplan 2016–2020, framförallt inom operationell effektivitet. Till Skanskas tekniska fokusområden 2017 hörde BIM, automation och robot-

teknik, självkörande fordon, industrialisering, material, drönare, 3D-skrivare, energi, lagring av energi och andra fokusområden såsom klimatfrågor, hållbarhet och säkerhet.

Skanska bedriver ett aktivt samarbete med cirka 25 universitet på bolagets hemmamarknader, och har för närvarande fem adjungerade professorer inom ämnesområdena byggautomation, energi, betong, tunnelteknik och brobyggande. Under 2017 har Skanska varit drivande och stöttat en satsning inom ett helt nytt verksamhetsområde – Byggautomation. Tillsammans med flera industripartners och Mälardalens Högskola (MDH), inklusive Robotdalen, har man sökt och erhållit medel från KK-stiftelsen för en ny forskarskola för totalt 20 doktorander på MDH. I och med forskarskolan finns det nu möjlighet att förändra byggsektorn radikalt, från ett hantverk till en effektiv industri.

# Koncernens resultaträkning

Mkr	Not	2017	2016
Intäkter	8, 9	157 877	145 365
Kostnader för produktion och förvaltning	9	-145 103	-131 119
<b>Bruttoresultat</b>		<b>12 774</b>	<b>14 246</b>
Försäljnings- och administrationskostnader	11	-9 851	-9 152
Resultat från joint ventures och intresseföretag	20	1 655	2 126
<b>Rörelseresultat</b>	10, 12, 13, 22, 36, 38, 40	<b>4 578</b>	<b>7 220</b>
Finansiella intäkter		170	119
Finansiella kostnader		-125	-238
<b>Finansnetto</b>	14	<b>45</b>	<b>-119</b>
<b>Resultat efter finansiella poster</b>	15	<b>4 623</b>	<b>7 101</b>
Skatter	16	-512	-1 366
<b>Årets resultat</b>		<b>4 111</b>	<b>5 735</b>
Årets resultat hänförligt till			
Aktieägarna		4 095	5 722
Innehav utan bestämmande inflytande		16	13
Resultat per aktie, kronor	26, 43	10,00	13,96
Resultat per aktie efter utspädning, kronor	26, 43	9,94	13,88
Föreslagen ordinarie utdelning per aktie, kronor		8,25	8,25

# Koncernens totalresultat

Mkr	2017	2016
<b>Årets resultat</b>	<b>4 111</b>	<b>5 735</b>
<b>Övrigt totalresultat</b>		
<b>Poster som inte kommer att omklassificeras till periodens resultat</b>		
Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner <sup>1)</sup>	-399	-1 127
Skatt hänförlig till poster som inte kommer att omklassificeras till periodens resultat	69	189
	<b>-330</b>	<b>-938</b>
<b>Poster som har eller kommer att omklassificeras till periodens resultat</b>		
Omräkningsdifferenser hänförliga till aktieägarna	-599	1 165
Omräkningsdifferenser hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande	8	8
Säkring av valutarisk i utlandsverksamheter	-125	36
Påverkan av kassaflödessäkringar	138	31
Andel övrigt totalresultat för joint ventures och intresseföretag	83	855
Skatt hänförlig till poster som har eller kommer att omklassificeras till periodens resultat	-25	-4
	<b>-520</b>	<b>2 091</b>
<b>Årets övrigt totalresultat efter skatt</b>	<b>-850</b>	<b>1 153</b>
<b>Årets totalresultat</b>	<b>3 261</b>	<b>6 888</b>
Årets totalresultat hänförligt till		
Aktieägarna	3 237	6 867
Innehav utan bestämmande inflytande	24	21
1) Påverkan av sociala avgifter och särskild löneskatt ingår med	-65	-105

Se även not 26.

# Koncernens rapport över finansiell ställning

Mkr	Not	31 dec 2017	31 dec 2016
<b>TILLGÅNGAR</b>			
<b>Anläggningstillgångar</b>			
Materiella anläggningstillgångar	17, 40	6 874	6 837
Goodwill	18	4 554	5 270
Övriga immateriella tillgångar	19	962	1 034
Placeringar i joint ventures och intresseföretag	20	3 314	4 160
Finansiella anläggningstillgångar	21	2 276	1 016
Uppskjutna skattefordringar	16	1 757	1 649
<b>Summa anläggningstillgångar</b>		<b>19 737</b>	<b>19 966</b>
<b>Omsättningstillgångar</b>			
Omsättningsfastigheter	22	39 010	33 678
Material och varulager	23	1 058	1 042
Finansiella omsättningstillgångar	21	6 671	10 095
Skattefordringar	16	1 188	784
Fordringar på beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal	9	6 997	5 751
Övriga rörelsefordringar	24	27 778	29 759
Kassa och bank	25	6 998	5 430
<b>Summa omsättningstillgångar</b>		<b>89 700</b>	<b>86 539</b>
<b>TILLGÅNGAR</b>	<b>32</b>	<b>109 437</b>	<b>106 505</b>
varav räntebärande finansiella anläggningstillgångar	31	2 228	970
varav räntebärande omsättningstillgångar	31	13 572	15 348
		<b>15 800</b>	<b>16 318</b>

# Koncernens rapport över finansiell ställning

Mkr	Not	31 dec 2017	31 dec 2016
<b>EGET KAPITAL</b>	26		
Aktiekapital		1 260	1 260
Tillskjutet kapital		2 528	2 231
Reserver		1 144	1 672
Balanserat resultat		22 132	22 187
<b>Eget kapital hänförligt till aktieägarna</b>		<b>27 064</b>	<b>27 350</b>
Innehav utan bestämmande inflytande		121	156
<b>SUMMA EGET KAPITAL</b>		<b>27 185</b>	<b>27 506</b>
<b>SKULDER</b>			
<b>Långfristiga skulder</b>			
Finansiella långfristiga skulder	27	3 857	3 656
Pensioner	28	5 603	4 901
Uppskjutna skatteskulder	16	1 235	1 491
Långfristiga avsättningar	29	0	1
<b>Summa långfristiga skulder</b>		<b>10 695</b>	<b>10 049</b>
<b>Kortfristiga skulder</b>			
Finansiella kortfristiga skulder	27	7 624	6 681
Skatteskulder	16	312	489
Kortfristiga avsättningar	29	8 557	7 227
Skulder till beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal	9	16 636	18 473
Övriga rörelseskulder	30	38 428	36 080
<b>Summa kortfristiga skulder</b>		<b>71 557</b>	<b>68 950</b>
<b>SUMMA SKULDER</b>		<b>82 252</b>	<b>78 999</b>
<b>EGET KAPITAL OCH SKULDER</b>	32	<b>109 437</b>	<b>106 505</b>
varav räntebärande finansiella skulder	31	11 323	10 172
varav räntebärande pensioner och avsättningar	31	5 603	4 927
		<b>16 926</b>	<b>15 099</b>

Information om koncernens ställda säkerheter och eventalförpliktelser framgår av not 33.

# Koncernens rapport över förändring i eget kapital

Mkr	Aktiekapital	Tillskjutet kapital	Omräknings-reserv	Eget kapital hänförligt till aktieägarna			Innehav utan bestämmande inflytande	Summa eget kapital
				Reserv för kassaflödes-säkring	Balanserat resultat	Summa		
<b>Ingående eget kapital 2016</b>	<b>1 260</b>	<b>1 959</b>	<b>1 282</b>	<b>-1 693</b>	<b>21 271</b>	<b>24 079</b>	<b>127</b>	<b>24 206</b>
Årets resultat					5 722	5 722	13	5 735
Årets övrigt totalresultat			1 201	882	-938	1 145	8	1 153
Utdelning					-3 075	-3 075	-6	-3 081
Förändring i koncernens sammansättning							14	14
Återköp av 4 345 000 aktier av serie B					-793	-793		-793
Årets förändring av aktierelaterade ersättningar		272				272		272
<b>Utgående eget kapital 2016/ Ingående eget kapital 2017</b>	<b>1 260</b>	<b>2 231</b>	<b>2 483</b>	<b>-811</b>	<b>22 187</b>	<b>27 350</b>	<b>156</b>	<b>27 506</b>
Årets resultat					4 095	4 095	16	4 111
Årets övrigt totalresultat			-724	196	-330	-858	8	-850
Utdelning					-3 380	-3 380	-59	-3 439
Återköp av 2 350 000 aktier av serie B					-440	-440		-440
Årets förändring av aktierelaterade ersättningar		297				297		297
<b>Utgående eget kapital 2017</b>	<b>1 260</b>	<b>2 528</b>	<b>1 759</b>	<b>-615</b>	<b>22 132</b>	<b>27 064</b>	<b>121</b>	<b>27 185</b>

Se även not 26.

# Koncernens rapport över kassaflöden

Mkr	2017	2016
<b>Löpande verksamhet</b>		
Rörelseresultat	4 578	7 220
Justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet	-3 521	-4 918
Betald inkomstskatt	-860	-1 202
<b>Kassaflöde från löpande verksamhet före förändring i rörelsekapitalet</b>	<b>197</b>	<b>1 100</b>
<b>Kassaflöde från förändring i rörelsekapital</b>		
Investering omsättningsfastigheter	-20 792	-17 128
Desinvestering omsättningsfastigheter	19 575	16 473
Förändring varulager samt rörelsefordringar	370	-4 093
Förändring rörelseskulder	3 496	2 765
<b>Kassaflöde från förändring i rörelsekapital</b>	<b>2 649</b>	<b>-1 983</b>
<b>Kassaflöde från löpande verksamhet</b>	<b>2 846</b>	<b>-883</b>
<b>Investeringsverksamhet</b>		
Investering immateriella tillgångar	-255	-394
Investering materiella anläggningstillgångar	-1 876	-1 636
Investering tillgångar i Infrastrukturutveckling	-449	-1 336
Investering aktier	-154	-325
Ökning av räntebärande fordringar, lämnade lån	-1 052	-2 559
Försäljning av verksamheter	0	862
Desinvestering immateriella tillgångar	1	2
Desinvestering materiella anläggningstillgångar	213	411
Desinvestering tillgångar i Infrastrukturutveckling	1 950	3 102
Desinvestering aktier	458	16
Minskning av räntebärande fordringar, återbetalning av lämnade lån	2 786	299
Betald inkomstskatt	-32	-35
<b>Kassaflöde från investeringsverksamhet</b>	<b>1 590</b>	<b>-1 593</b>
<b>Finansieringsverksamhet</b>		
Räntenetto	80	2
Övriga finansiella intäkter och kostnader	173	-110
Upptagna lån	2 677	1 302
Amortering av skuld	-1 792	-1 442
Utdelning	-3 380	-3 075
Återköp aktier	-440	-793
Utdelat till innehav utan bestämmande inflytande	-59	-6
Betald inkomstskatt	-76	32
<b>Kassaflöde från finansieringsverksamhet</b>	<b>-2 817</b>	<b>-4 090</b>
<b>Årets kassaflöde</b>	<b>1 619</b>	<b>-6 566</b>
Likvida medel vid årets början	5 430	11 840
Omräkningsdifferens i likvida medel	-51	156
<b>Likvida medel vid årets slut</b>	<b>6 998</b>	<b>5 430</b>

## Förändring i räntebärande nettofordran/nettoskuld

Mkr	2017	2016
<b>Ingående räntebärande nettofordran/nettoskuld</b>	<b>1 219</b>	<b>6 317</b>
Kassaflöde från löpande verksamhet	2 846	-883
Kassaflöde från investeringsverksamheten exklusive förändring i räntebärande fordringar	-144	667
Kassaflöde från finansieringsverksamhet exklusive förändring i räntebärande skulder	-3 702	-3 950
Omvärderingar av pensionskulder	-334	-1 022
Förvärvad/såld nettofordran/nettoskuld	0	-663
Omräkningsdifferenser	-941	972
Övrigt	-70	-219
<b>Utgående räntebärande nettofordran/nettoskuld</b>	<b>-1 126</b>	<b>1 219</b>

Se även not 35.



## Koncernens rapport över kassaflöden, specifikation

## Koncernens operativa kassaflödesanalys och förändring i räntebärande nettofordran/nettoskuld

Mkr	2017	2016
<b>Byggverksamhet</b>		
Kassaflöde operativ verksamhet	3 735	4 925
Förändring i rörelsekapital	226	1 051
Nettodesinvesteringar(+)/investeringar(-)	-1 825	-1 414
Periodisering <sup>1)</sup>	0	0
<b>Totalt Byggverksamhet</b>	<b>2 136</b>	<b>4 562</b>
<b>Bostadsutveckling</b>		
Kassaflöde operativ verksamhet	-692	-677
Förändring i rörelsekapital	1 008	1 198
Nettodesinvesteringar(+)/investeringar(-)	680	-1 631
Periodisering <sup>1)</sup>	233	-100
<b>Totalt Bostadsutveckling</b>	<b>1 229</b>	<b>-1 210</b>
<b>Kommersiell fastighetsutveckling</b>		
Kassaflöde operativ verksamhet	-868	-706
Förändring i rörelsekapital	-400	-664
Nettodesinvesteringar(+)/investeringar(-)	-1 375	679
Periodisering <sup>1)</sup>	-476	4
<b>Totalt Kommersiell fastighetsutveckling</b>	<b>-3 119</b>	<b>-687</b>
<b>Infrastrukturutveckling</b>		
Kassaflöde operativ verksamhet	-261	154
Förändring i rörelsekapital	2 856	-2 965
Nettodesinvesteringar(+)/investeringar(-)	1 501	1 766
Periodisering <sup>1)</sup>	0	0
<b>Totalt Infrastrukturutveckling</b>	<b>4 096</b>	<b>-1 045</b>
<b>Centralt och eliminerings</b>		
Kassaflöde operativ verksamhet	-857	-1 394
Förändring i rörelsekapital	176	52
Nettodesinvesteringar(+)/investeringar(-)	-67	-119
Periodisering <sup>1)</sup>	0	0
<b>Totalt Centralt och eliminerings</b>	<b>-748</b>	<b>-1 461</b>
Totalt kassaflöde operativ verksamhet	1 057	2 302
Totalt förändring i rörelsekapital	3 866	-1 328
Totalt nettodesinvesteringar(+)/investeringar(-)	-1 086	-719
Totalt periodisering <sup>1)</sup>	-243	-96
<b>Totalt kassaflöde från operativ verksamhet före betalda skatter</b>	<b>3 594</b>	<b>159</b>

Mkr	2017	2016
Betalda skatter i operativ verksamhet	-892	-1 237
<b>Kassaflöde från operativ verksamhet inklusive betalda skatter</b>	<b>2 702</b>	<b>-1 078</b>
Räntenetto och övrigt finansnetto	253	-108
Betalda skatter i finansieringsverksamhet	-76	32
<b>Kassaflöde från finansieringsverksamhet</b>	<b>177</b>	<b>-76</b>
<b>Operativt kassaflöde från verksamheten</b>	<b>2 879</b>	<b>-1 154</b>
Strategiska nettodesinvesteringar(+)/investeringar(-)	0	862
Utdelning etc <sup>2)</sup>	-3 879	-3 874
<b>Kassaflöde före förändring i räntebärande fordringar och skulder</b>	<b>-1 000</b>	<b>-4 166</b>
Förändring i räntebärande fordringar och skulder	2 619	-2 400
<b>Periodens kassaflöde</b>	<b>1 619</b>	<b>-6 566</b>
Likvida medel vid årets början	5 430	11 840
Omräkningsdifferens i likvida medel	-51	156
<b>Likvida medel vid årets slut</b>	<b>6 998</b>	<b>5 430</b>
	-440	-793

1) Avser erlagda likvider under innevarande år avseende desinvesteringar/investeringar tidigare år, respektive ej betalda desinvesteringar/investeringar avseende innevarande år.

2) Varav återköp aktier

Se även not 35.

# Moderbolagets resultaträkning

Mkr	Not	2017	2016
Intäkter	46	698	674
<b>Bruttoresultat</b>		<b>698</b>	<b>674</b>
Försäljnings- och administrationskostnader		-791	-752
<b>Rörelseresultat</b>	49, 50, 62	<b>-93</b>	<b>-78</b>
Resultat från andelar i koncernföretag	47	4 466	3 597
Resultat från övriga finansiella anläggningstillgångar	47	0	0
Räntekostnader och liknande resultatposter	47	-63	-75
<b>Resultat efter finansiella poster</b>		<b>4 310</b>	<b>3 444</b>
Skatt på årets resultat	48	11	-15
<b>Årets resultat<sup>1)</sup></b>		<b>4 321</b>	<b>3 429</b>

1) Överensstämmer med årets totalresultat.

# Moderbolagets balansräkning

Mkr	Not	31 dec 2017	31 dec 2016
<b>TILLGÅNGAR</b>			
<b>Immateriella anläggningstillgångar</b>	49	<b>16</b>	<b>19</b>
<b>Materiella anläggningstillgångar</b>	50		
Maskiner och inventarier		2	2
<b>Summa materiella anläggningstillgångar</b>		<b>2</b>	<b>2</b>
<b>Finansiella anläggningstillgångar</b>	51		
Andelar i koncernföretag	52	11 206	11 094
Andelar i samarbetsarrangemang	53	2	2
Andra långfristiga värdepappersinnehav		0	0
Fordringar hos koncernföretag	63	247	253
Uppskjutna skattefordringar	48	77	60
Andra långfristiga fordringar	51	107	95
<b>Summa finansiella anläggningstillgångar</b>		<b>11 639</b>	<b>11 504</b>
<b>Summa anläggningstillgångar</b>		<b>11 657</b>	<b>11 525</b>
<b>Kortfristiga fordringar</b>			
Kortfristiga fordringar hos koncernföretag	63	18	15
Skattefordringar		8	15
Övriga kortfristiga fordringar		124	128
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	54	13	9
<b>Summa kortfristiga fordringar</b>		<b>163</b>	<b>167</b>
<b>Summa omsättningstillgångar</b>		<b>163</b>	<b>167</b>
<b>TILLGÅNGAR</b>	59	<b>11 820</b>	<b>11 692</b>

Mkr	Not	31 dec 2017	31 dec 2016
<b>EGET KAPITAL OCH SKULDER</b>			
<b>Eget kapital</b>	55		
Aktiekapital		1 260	1 260
Bundna fonder		598	598
<b>Bundet eget kapital</b>		<b>1 858</b>	<b>1 858</b>
Balanserad vinst		1 034	1 073
Årets resultat		4 321	3 429
<b>Fritt eget kapital</b>		<b>5 355</b>	<b>4 502</b>
<b>Summa eget kapital</b>		<b>7 213</b>	<b>6 360</b>
<b>Avsättningar</b>	56		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	57	174	172
Övriga avsättningar		133	111
<b>Summa avsättningar</b>		<b>307</b>	<b>283</b>
<b>Långfristiga räntebärande skulder</b>	58		
Skulder till koncernföretag	63	4 177	4 918
<b>Summa långfristiga räntebärande skulder</b>		<b>4 177</b>	<b>4 918</b>
<b>Kortfristiga skulder</b>	58		
Leverantörsskulder		20	28
Skulder till koncernföretag	63	26	26
Övriga skulder		5	12
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		72	65
<b>Summa kortfristiga skulder</b>		<b>123</b>	<b>131</b>
<b>EGET KAPITAL OCH SKULDER</b>	59	<b>11 820</b>	<b>11 692</b>

# Moderbolagets förändring i eget kapital

Mkr	Aktiekapital	Reservfond	Fritt eget kapital	Summa eget kapital
<b>Ingående eget kapital 2016</b>	<b>1 260</b>	<b>598</b>	<b>4 616</b>	<b>6 474</b>
Återköp av 4 345 0000 st aktier av serie B			-793	-793
Ersättning från dotterföretag för utgivna aktier enligt aktiesparprogram			53	53
Utdelning			-3 075	-3 075
Aktierelaterade ersättningar			272	272
2016 års resultat <sup>1)</sup>			3 429	3 429
<b>Utgående eget kapital 2016/ Ingående eget kapital 2017</b>	<b>1 260</b>	<b>598</b>	<b>4 502</b>	<b>6 360</b>
Återköp av 2 350 000 st aktier av serie B			-440	-440
Ersättning från dotterföretag för utgivna aktier enligt aktiesparprogram			55	55
Utdelning			-3 380	-3 380
Aktierelaterade ersättningar			297	297
2017 års resultat <sup>1)</sup>			4 321	4 321
<b>Utgående eget kapital 2017</b>	<b>1 260</b>	<b>598</b>	<b>5 355</b>	<b>7 213</b>

1) Överensstämmer med årets totalresultat.

Se även not 55.

# Moderbolagets kassaflödesanalys

Mkr	2017	2016
<b>Löpande verksamhet</b>		
Rörelseresultat	-93	-78
Justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet	25	26
Betald inkomstskatt	-14	-18
<b>Kassaflöde från löpande verksamhet före förändring i rörelsekapitalet</b>	<b>-82</b>	<b>-70</b>
<b>Kassaflöde från förändring i rörelsekapital</b>		
Förändring rörelsefordringar	-3	10
Förändring rörelseskulder	17	-17
<b>Kassaflöde från förändring i rörelsekapital</b>	<b>14</b>	<b>-7</b>
<b>Kassaflöde från löpande verksamhet</b>	<b>-68</b>	<b>-77</b>
<b>Investeringsverksamhet</b>		
Förvärv av immateriella tillgångar	0	-19
Ökning av räntebärande fordringar, lämnade lån	-12	-37
Minskning av räntebärande fordringar, lämnade lån	6	58
<b>Kassaflöde från investeringsverksamhet</b>	<b>-6</b>	<b>2</b>
<b>Finansieringsverksamhet</b>		
Räntenetto	-63	-75
Erhållna utdelningar	4 466	3 597
Upptagna lån	0	149
Amortering av skuld	-741	0
Utdelning	-3 380	-3 075
Återköp av aktier	-440	-793
Betald inkomstskatt	14	17
Betalning från dotterbolag avseende aktiesparprogram	218	255
<b>Kassaflöde från finansieringsverksamhet</b>	<b>74</b>	<b>75</b>
<b>Årets kassaflöde</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Likvida medel vid årets början	0	0
<b>Likvida medel vid årets slut</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Se även not 61.

# Noter med redovisnings- och värderingsprinciper

Belopp i miljoner kronor (Mkr) där annat ej anges.

Intäkter redovisas med positivt tecken och kostnader med negativt tecken.

Både tillgångar och skulder redovisas med positivt tecken.

Räntebärande nettofordran/nettoskuld redovisas med positivt tecken om det är en fordran och negativt tecken om det är en skuld.

Accumulerade avskrivningar och ackumulerade nedskrivningar redovisas med negativt tecken.

## Innehållsförteckning noter

Koncernen		Sid	Koncernen		Sid
Not 01	Redovisnings- och värderingsprinciper	99	Not 34	Valutakurser, samt effekt av ändrade valutakurser	153
Not 02	Kritiska uppskattningar och bedömningar	110	Not 35	Kassaflödesanalys	155
Not 03	Effekter av ändrade redovisningsprinciper	111	Not 36	Personal	157
Not 04	Rörelsesegment	111	Not 37	Ersättning till ledande befattningshavare och styrelseledamöter	158
Not 05	Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter	114	Not 38	Arvode och ersättningar till revisorer	162
Not 06	Finansiella instrument och finansiell riskhantering	115	Not 39	Upplysningar om närstående	162
Not 07	Förvärv av rörelse	125	Not 40	Leasing	163
Not 08	Intäkter	125	Not 41	Händelser efter rapportperioden	163
Not 09	Entreprenadavtal	125	Not 42	Koncernen fem år i sammandrag	164
Not 10	Rörelsens kostnader fördelat per kostnadslag	126	Not 43	Definitioner	168
Not 11	Försäljnings- och administrationskostnader	126	Not 44	Definitioner - Icke IFRS finansiella nyckeltal	170
Not 12	Avskrivningar	126			
Not 13	Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar	127			
Not 14	Finansnetto	128			
Not 15	Lånkostnader	128	<b>Moderbolaget</b>	<b>Sid</b>	
Not 16	Inkomstskatter	128	Not 01	Redovisnings- och värderingsprinciper	110
Not 17	Materiella anläggningstillgångar	131	Not 45	Finansiella instrument	174
Not 18	Goodwill	132	Not 46	Intäkter	174
Not 19	Immateriella tillgångar	133	Not 47	Finansnetto	174
Not 20 A	Dotterföretag	134	Not 48	Inkomstskatter	175
Not 20 B	Placeringar i joint ventures och intresseföretag	135	Not 49	Immateriella tillgångar	175
Not 20 C	Gemensamma verksamheter	139	Not 50	Materiella anläggningstillgångar	175
Not 21	Finansiella tillgångar	140	Not 51	Finansiella anläggningstillgångar	176
Not 22	Omsättningsfastigheter/Projektutveckling	141	Not 52	Andelar i koncernföretag	176
Not 23	Material- och varulager	142	Not 53	Andel i samarbetsarrangemang	177
Not 24	Övriga rörelsefordringar	142	Not 54	Förtutbetalda kostnader och upplupna intäkter	177
Not 25	Kassa och bank	142	Not 55	Eget kapital	177
Not 26	Eget kapital/Resultat per aktie	143	Not 56	Avsättningar	177
Not 27	Finansiella skulder	145	Not 57	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	178
Not 28	Pensioner	145	Not 58	Skulder	178
Not 29	Avsättningar	149	Not 59	Förväntade återvinningstider på tillgångar, avsättningar och skulder	179
Not 30	Övriga rörelseskulder	149	Not 60	Ställda säkerheter och eventalförpliktelser	180
Not 31	Specifikation av räntebärande nettofordran/nettoskuld per tillgång och skuld	150	Not 61	Kassaflödesanalys	180
Not 32	Förväntade återvinningstider på tillgångar och skulder	151	Not 62	Personal	180
Not 33	Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och eventualtillgångar	152	Not 63	Upplysningar om närstående	181
			Not 64	Upplysningar enligt Årsredovisningslagens 6 kapitel 2 a §	181
			Not 65	Kompletterande upplysningar	181
			Not 66	Händelser efter rapportperioden	181
			Not 67	Vinstdisposition	182

# Not 1. Koncernens redovisnings- och värderingsprinciper

## Överensstämmelse med lag och normgivning

I enlighet med den av Europeiska unionen (EU) beslutade förordningen om tillämpning av internationella redovisningsstandarder har koncernredovisningen upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) och International Accounting Standards (IAS), utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningsuttalanden från IFRS Interpretations Committee och dess föregångare Standing Interpretations Committee (SIC), till den del dessa standarder och tolkningsuttalanden har godkänts av EU. Vidare har den av Rådet för finansiell rapportering utgivna rekommendationen RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats liksom Uttalanden från Rådet för finansiell rapportering.

Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen utom i de fall som anges nedan under avsnittet "Moderbolagets redovisnings- och värderingsprinciper".

Moderbolagets årsredovisning och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 31 januari 2018. Moderbolagets resultat- och balansräkning och koncernens resultaträkning och rapport över finansiell ställning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 13 april 2018.

## Förutsättningar vid upprättande av koncernens finansiella rapporter

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Det innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontal.

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningarna och antagandena ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Bedömningar gjorda av företagsledningen vid tillämpningen av IFRS som har betydande inverkan på de finansiella rapporterna och gjorda uppskattningar som kan medföra väsentliga justeringar i påföljande års finansiella rapporter beskrivs närmare i not 2.

De nedan angivna redovisningsprinciperna för koncernen har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i koncernens finansiella rapporter, om inte annat framgår nedan. Koncernens redovisningsprinciper har tillämpats konsekvent på rapportering och konsolidering av moderbolag, dotterföretag, intresseföretag och samarbetsarrangemang.

## Nyheter

Upplysningsskraven i IAS 7 Rapport över kassaflöden har förändrats, och innefattar nu även information om förändringar i skulder som är hänförliga till finansieringsverksamheten. Information om detta lämnas i Not 35.

IAS 12 Inkomstskatter har ändrats och klargör att ett företag vid redovisning av uppskjutna skattefordringar ska beakta eventuella begränsningar av möjligheten att utnyttja avdragsgilla temporära skillnader, samt ger vägledning för hur uppskattning ska ske för framtida beskattningsbara vinster. Detta beräknas inte få väsentlig effekt på Skanskas redovisning.

## Förtida tillämpning av ny eller reviderad IFRS och tolkningsuttalanden

Förtida tillämpning av kommande eller ändrad IFRS eller tolkningsuttalande har inte skett.

## Nya standarder som ännu inte börjat tillämpas

Två nya standarder, IFRS 15 och IFRS 9, tillämpas från och med den 1 januari 2018.

Standarden IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder, handlar främst om när intäkter från avtal med kunder, exklusive hyreskontrakt, ska redovisas och hur ersättningen från kunden ska värderas. Om ett kundkontrakt innehåller mer än ett prestationsåtagande ska varje prestationsåtagande värderas för sig och intäktsredovisas när prestationen utförts, antingen vid en specifik tidpunkt eller över tid. Oftast är Skanskas kundkontrakt av det slaget att uppdelning enligt

standarden inte behöver göras på två eller flera prestationsåtaganden. Bygghverksamhetens intäkter redovisas fortsatt enligt successiv vinstavräkning. Försäljning av fastigheter redovisas vid tidpunkten då fastigheten frånträds som tidigare. IFRS 15 ställer krav på utförligare upplysningar. Skanska implementerar standarden med fullständig retroaktiv verkan. Intäkter och kostnader påverkas inte väsentligt. Den enda materiella effekten på Skanskas redovisning är en omklassificering från skulder till beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal och från övriga rörelseskulder till förlustrereserver, inom raden kortfristiga avsättningar. Omklassificeringen fördelar sig med följande belopp per kvartal:

	1 januari 2017	31 mars 2017	30 juni 2017	30 september 2017	31 december 2017
Skulder till beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal	-151	-239	-275	-282	-370
Övriga rörelseskulder	-236	-244	-256	-244	-204
Förlustrereserver	387	483	531	526	574

IFRS 15 medför ingen ändring i segmentsredovisningen av Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling.

Standarden IFRS 9 Finansiella instrument ersätter IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Standarden är mer principbaserad än regelbaserad och innehåller nya principer för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framåtblickande nedskrivningsmodell av finansiella instrument och en omarbetad ansats till säkringsredovisning. De nya reglerna för klassificering och värdering innebär, på samma sätt som i IAS 39, att finansiella tillgångar klassificeras i olika kategorier, varav somliga värderas till upplupet anskaffningsvärde och somliga till verkligt värde. IFRS 9 introducerar andra kategorier än i IAS 39. Klassificeringen i IFRS 9 baseras dels på instrumentens avtalsenliga kassaflöden, och dels på företagets affärsmodell. För finansiella skulder överensstämmer IFRS 9 i stort med IAS 39. Modellen för klassificering och värdering innebär i praktiken ingen stor förändring mot dagens standard för Skanska. Den nya nedskrivningsmodellen avser att få en tidigareläggning av reservering för kreditförluster. Generellt gäller att Skanskas kreditrisk vad gäller kundfordringar är begränsad då verksamheten som avser byggprojekt faktureras löpande under arbetets gång, och inom Kommersiell fastighetsutveckling och Bostadsutveckling sker betalning vid överlämnande av fastighet och bostad. Skanska tillämpar säkringsredovisning i begränsad omfattning. Standarden medför inga effekter på redovisningen förutom den nya nedskrivningsmodellen för förväntade kreditförluster på grund av eventuell framtida brist i kundens betalningsförmåga, som redovisas vid implementeringen den 1 januari 2018. Reserven för kreditförluster på finansiella instrument ökar initialt med 180 Mkr med en effekt direkt i eget kapital uppgående till 140 Mkr efter hänsyn tagen till uppskjuten skatt. Jämförande information räknas inte om.

I januari 2016 publicerade IASB den nya standarden IFRS 16 Leasingavtal, som godkändes av EU i november 2017 och ska tillämpas från och med 1 januari 2019. Till skillnad mot nuvarande IAS 17 Leasingavtal innebär standarden att Skanska som leasetagare även vid operationella leasingkontrakt, med undantag för mindre och kortare leasingkontrakt, måste redovisa leasingkontrakten i Rapport över finansiell ställning. Effekten av den nya standarden beräknas medföra en ökning av balansomslutningen med cirka 5 till 7 miljarder kronor. Balansräkningen kommer att utökas med rader för nyttjanderätter till materiella anläggningstillgångar, nyttjanderätter till omsättningstillgångar samt räntebärande leasingkulder. Se även Not 40 där framtida minimileasavgifter avseende icke uppsägningbara operationella leasingavtal redovisas. Skanska väljer att implementera standarden retroaktivt med ackumulerad effekt, det vill säga utan att räkna om jämförelseperioder.

## IAS 1 – Utformning av finansiella rapporter Resultaträkning

Som intäkter redovisas projektintäkter, ersättningar för andra utförda tjänster, försäljning av omsättningsfastigheter, material- och varuleveranser, hyresintäkter och andra rörelseintäkter. Intäkter vid försäljning av maskiner, inventarier, anläggningsfastigheter och immateriella tillgångar medtas ej här utan netto-redovisas bland rörelsekostnader mot tillgångarnas redovisade värden.

Som kostnader för produktion och förvaltning redovisas bland annat direkta och indirekta tillverkningskostnader, förlustriskreserveringar, redovisade värden för sålda omsättningsfastigheter, kundförluster och kostnader för garantiåtaganden. Häri ingår också avskrivningar på anläggningstillgångar som använts för produktion och förvaltning. Förändring av marknadsvärde på derivat kopplade till rörelsen redovisas inom rörelseresultat.

I försäljnings- och administrationskostnader ingår sedvanliga administrationskostnader, teknikkostnader, försäljningskostnader och avskrivningar på maskiner och inventarier som använts för försäljning och administration. Som försäljnings- och administrationskostnad redovisas även nedskrivningar på goodwill.

Resultat från joint ventures och intresseföretag särredovisas i resultaträkningen, utfördelade på rörelseresultat (andel av resultat efter finansnetto) och skatter.

Finansiella intäkter och kostnader redovisas uppdelat på två poster: Finansiella intäkter och Finansiella kostnader. Som finansiella intäkter redovisas bland annat ränteintäkter, utdelningar, resultat vid aktieförsäljningar och övrigt finansnetto. Bland finansiella kostnader ingår bland annat räntekostnader och övrigt finansnetto. Förändringar av marknadsvärdet på finansiella instrument, främst derivat kopplade till finansiella aktiviteter, redovisas som en särskild delpost fördelat på finansiella intäkter och finansiella kostnader. Nettot av kursdifferenser redovisas antingen som finansiell intäkt eller finansiell kostnad. Finansiella intäkter och kostnader beskrivs närmare i not 6 och i not 14.

#### Totalresultat

I rapporten Koncernens totalresultat upptas förutom årets resultat de poster som ingår i övrigt totalresultat. Häri ingår omräkningsdifferenser, säkring av valutarisken i utlandsverksamheter, omvärderingar relaterade till pensionsanknutna tillgångar och skulder, påverkan av kassaflödessäkringar samt skatt på dessa poster.

#### Rapport över finansiell ställning

##### Tillgångar

Tillgångar delas in i omsättningstillgångar och anläggningstillgångar. En tillgång betraktas som omsättningstillgång om den förväntas bli realiserad inom tolv månader från balansdagen eller inom företagets verksamhetscykel. Med verksamhetscykel avses tiden från slutande av avtal till att företaget erhåller likvida medel med anledning av godkänd slutbesiktning eller leverans av varor (inklusive fastigheter). Med hänsyn till att koncernen utför stora entreprenadprojekt och genomför projektutveckling får kriteriet verksamhetscykel till följd att många fler tillgångar betecknas som omsättningstillgångar än om enbart kriteriet inom tolv månader funnits.

Likvida medel består av kassamedel och omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader, vilka är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer. Utställda checkar minskar likvida medel först vid inlösen. Likvida medel som ej kan disponeras fritt redovisas som omsättningstillgångar (kortfristiga fordringar) om restriktionen kommer att upphöra inom tolv månader från balansdagen. I andra fall redovisas de likvida medlen som anläggningstillgångar. Likvida medel som tillhör en gemensam verksamhet är likvida medel med restriktioner om de endast kan användas för att betala den gemensamma verksamhetens skulder.

Tillgångar som uppfyller kraven i IFRS 5 Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter, upptas som en egen post bland omsättningstillgångar.

I not 31 visas fördelningen mellan räntebärande och icke-räntebärande tillgångar.

I not 32 är tillgångarna uppdelade på beloppen för tillgångar som förväntas återvinnas inom tolv månader från balansdagen och tillgångar som förväntas återvinnas efter tolv månader från balansdagen. Uppdelningen för icke finansiella anläggningstillgångar baseras på förväntad årlig avskrivning. Uppdelningen för omsättningsfastigheter grundas i huvudsak på utfallen under de tre senaste åren. Denna uppdelning är än mer osäker än för andra tillgångar då utfallet under det kommande året starkt påverkas av när enskilt stora fastigheter frånträds.

##### Eget kapital

Koncernens egna kapital delas upp på aktiekapital, tillskjutet kapital, reserver, balanserat resultat samt innehav utan bestämmande inflytande.

Förvärv av egna aktier redovisas som en avdragspost från eget kapital. Likvid från avyttring av aktier redovisas som en ökning av eget kapital. Eventuella transaktionskostnader redovisas direkt mot eget kapital.

Utdelningar redovisas som skuld efter det att bolagsstämman godkänt utdelningen.

Redogörelse om det egna kapitalet, årets förändringar och upplysningar kring förvaltning av kapitalet lämnas i not 26.

#### Skulder

Skulder delas upp på kortfristiga skulder och långfristiga skulder. Som kortfristiga skulder redovisas skulder som antingen skall betalas inom tolv månader från balansdagen eller, dock endast beträffande rörelserelaterade skulder, förväntas bli betalda inom verksamhetscykeln. Då hänsyn således tas till verksamhetscykeln redovisas inga icke räntebärande skulder, som exempelvis leverantörsskulder och upplupna personalkostnader, som långfristiga. Skulder som på grund av diskontering redovisas som räntebärande är medtagna bland kortfristiga skulder då de betalas inom verksamhetscykeln. Räntebärande skulder kan redovisas som långfristiga, även om de förfaller till betalning inom tolv månader från balansdagen, om den ursprungliga löptiden var längre än tolv månader och företaget träffat överenskommelse om att refinansiera förpliktelsen långfristigt före rapportperiodens slut. Information om skulder lämnas i noterna 27 och 30.

I not 32 är skulderna uppdelade på beloppen för skulder som skall betalas inom tolv månader från balansdagen och skulder som betalas efter tolv månader från balansdagen. Vidare lämnas i not 31 uppgift om fördelningen mellan räntebärande och icke-räntebärande skulder.

#### IFRS 10 Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar boksluten för moderbolaget och de företag, i vilka moderbolaget, direkt eller indirekt, har ett bestämmande inflytande. Enligt IFRS 10 föreligger bestämmande inflytande när investeraren kan styra verksamheten, har rätt till, eller är exponerad för, rörlig avkastning från engagemanget i investeringsobjektet och kan genom inflytandet över investeringsobjektet påverka sin avkastning från investeringsobjektet. Om ett dotterföretag vid förvärvstidpunkten uppfyller villkoren för att klassificeras som att det innehas för försäljning i enlighet med IFRS 5 redovisas det i enlighet med den redovisningsstandarden.

Försäljning av andelar i dotterföretag redovisas som eget kapitaltransaktion när transaktionen inte medför att det bestämmande inflytandet går förlorat. Om kontrollen över ett koncernföretag som bedriver rörelse upphör, värderas eventuellt återstående innehav till verkligt värde. Innehav utan bestämmande inflytande kan få ett negativt värde om ett delägt dotterföretag går med förlust.

Förvärvade företag medtas i koncernredovisningen från och med det kvartal inom vilket förvärvet sker. På motsvarande vis medtas avyttrade företag fram till och med sista kvartalet före tidpunkten för avyttringen.

Koncerninterna fordringar, skulder, intäkter och kostnader elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen.

Vinster som uppkommer vid koncerninterna transaktioner och som ur koncernsynpunkt är orealiserade på balansdagen elimineras i sin helhet. Orealiserade förluster på koncerninterna transaktioner elimineras också på samma sätt som orealiserade vinster, såvida inte förlusten motsvaras av ett nedskrivningsbehov.

Goodwill, hänförlig till utlandsverksamhet, är uttryckt i lokal valuta. Omräkningen till SEK följer IAS 21.

#### IFRS 3 Rörelseförvärv

I denna redovisningsstandard behandlas rörelseförvärv, med vilket avses sammanförande av separata företag eller verksamheter. Om förvärvet ej avser rörelse, vilket är normalt vid förvärv av fastigheter, tillämpas inte IFRS 3. I sådana fall gäller i stället att förvärvskostnaden fördelas på de enskilt identifierbara tillgångarna och skulderna efter deras verkliga värden vid förvärvstidpunkten utan uppbokning av goodwill och uppskjuten skattefordran/skatteskuld med anledning av förvärvet.

Förvärv av rörelser, oavsett om förvärven avser andelar i annat företag eller ett direkt förvärv av tillgångar och skulder, redovisas enligt förvärvsmetoden. Om förvärvet avser andelar i ett företag innebär metoden att förvärvet betraktas som en transaktion varigenom koncernen indirekt förvärvat dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder och eventualförpliktelser. Det koncernmässiga anskaffningsvärdet fastställs genom en förvärvsanalys i anslutning till rörelseförvärvet. I analysen fastställs dels anskaffningsvärdet för andelarna eller rörelsen, dels det verkliga värdet av förvärvade identifierbara tillgångar samt övertagna skulder och eventualförpliktelser. Koncernmässig goodwill beräknas som skillnaden mellan anskaffningsvärdet för dotterföretagsandelarna och det verkliga värdet netto av förvärvade tillgångar, övertagna skulder och skuldfördel av eventualförpliktelser. Om innehav utan bestämmande inflytande kvarstår efter



förvärvet görs beräkning av goodwill normalt endast utifrån koncernens andel av den förvärvade rörelsen.

Transaktionskostnader vid rörelseförvärv kostnadsförs direkt. Vid stegvisa förvärv omvärderas tidigare innehav till verkligt värde och resultatet redovisas i resultaträkningen när det bestämmande inflytandet uppnås. Villkorade köpeskillningar värderas vid förvärvstillfället och upptas till verkligt värde. Om villkorade köpeskillningar i efterföljande bokslut omvärderas redovisas förändringen i resultaträkningen.

Goodwill värderas till anskaffningsvärde minus ackumulerade nedskrivningar. Goodwill fördelas till kassagenererande enheter med årlig prövning av nedskrivningsbehov enligt IAS 36.

Vid rörelseförvärv där anskaffningskostnaden understiger nettovärdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder samt eventalförpliktelser, redovisas skillnaden direkt i resultaträkningen.

## IAS 21 Effekterna av ändrade valutakurser

### Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan efter den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan efter den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället.

Funktionell valuta är valutan i de primära ekonomiska miljöer där de i koncernen ingående företagen bedriver sin verksamhet.

### Utländska verksamheters finansiella rapporter

Tillgångar och skulder i utlandsverksamheter, inklusive goodwill och andra koncernmässiga över- och undervärden, omräknas till svenska kronor efter den valutakurs som råder på balansdagen. Intäkter och kostnader i en utlandsverksamhet omräknas till svenska kronor efter genomsnittskurs.

### Nettoinvestering i en utlandsverksamhet

Omräkningsdifferenser som uppstår i samband med omräkning av en utländsk nettoinvestering redovisas bland övrigt totalresultat. Valutalån och valutaderivat för säkring av omräkningsexponering värderas till balansdagens kurs. Kursdifferenser redovisas, med beaktande av skatteeffekten, bland övrigt totalresultat.

Med säkring av omräkningsexponering reduceras valutaeffekten vid omräkning av utlandsverksamheter till SEK. Eventuell terminspremie periodiseras över löptiden och redovisas som räntetäkt eller räntekostnad.

Vid avyttring av en utlandsverksamhet omföres de till verksamheten hänförliga ackumulerade omräkningsdifferenserna och ackumulerade kursdifferenserna från eventuell valutasäkring till koncernens resultaträkning.

## IFRS 5 Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter

En avvecklad verksamhet är en del av ett företags verksamhet som representerar en självständig rörelsegren eller en väsentlig verksamhet inom ett geografiskt område och ingår i en enda samordnad plan för att avyttra en självständig rörelsegren eller en väsentlig verksamhet som bedrivs inom ett geografiskt område, eller är ett dotterföretag som förvärvats uteslutande för att vidare säljas.

Klassificering som en avvecklad verksamhet sker vid avyttring eller vid en tidigare tidpunkt då verksamheten uppfyller kriterierna för att klassificeras som innehav för försäljning. En avyttringsgrupp som skall läggas ned kan också kvalificeras som en avvecklad verksamhet om den uppfyller storlekskriterierna ovan.

För att en anläggningstillgång eller en avyttringsgrupp ska klassificeras som att den innehas för försäljning ska tillgången (avyttringsgruppen) vara tillgänglig för försäljning i befintligt skick. Det måste även vara mycket sannolikt att försäljning kommer att ske. För att en försäljning ska framstå som mycket sannolik måste beslut ha tagits på ledningsnivå, aktivt arbete ha påbörjats för att hitta köpare och fullborda planen, tillgången eller avyttringsgruppen aktivt marknadsförts till ett pris som är rimligt i förhållande till dess verkliga värde och det är troligt att försäljningen kommer att ske inom ett år. Inom Skanska gäller dessutom att om en enskild anläggningstillgång avses så skall värdet av den överstiga 100 miljoner EUR.

Avskrivning görs ej på en anläggningstillgång så länge som den är klassificerad som att den innehas för försäljning.

Anläggningstillgångar som klassificerats som att de innehas för försäljning samt avyttringsgruppen och till dem hänförliga skulder särredovisas i rapport över finansiell ställning.

## IAS 28 Innehav i intresseföretag och joint ventures

Som intresseföretag redovisas företag i vilka koncernen utövar ett betydande, men ej bestämmande, inflytande vilket presumeras vara fallet när innehavet uppgår till minst 20 och högst 50 procent av rösterna. Det förutsätts dessutom att ägandet utgör ett led i en varaktig förbindelse och att innehavet ej skall redovisas som ett samarbetsarrangemang.

Intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden vilken också tillämpas för joint ventures. Beträffande joint ventures se IFRS 11.

### Kapitalandelsmetoden

Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet erhålls i ett intresseföretag, eller det gemensamt bestämmande inflytandet erhålls i ett joint venture, redovisas andelar i intresseföretag och joint ventures enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. Eventuell skillnad vid förvärvet mellan anskaffningsvärdet för innehavet och Skanskas andel av det verkliga värdet, netto av intresseföretagets och joint ventures identifierbara tillgångar, skulder och skuldfördel av eventalförpliktelser, redovisas i enlighet med IFRS 3. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktierna i intresseföretagen och joint ventures motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital samt koncernmässig goodwill och andra eventuella kvarvarande värden på koncernmässiga övervärden och avdrag för internvinster. Koncernens andel i intresseföretagets och joint ventures resultat efter finansiella poster redovisas som Resultat från joint ventures och intresseföretag i resultaträkningen. Eventuella avskrivningar och nedskrivningar av förvärvade övervärden har beaktats. Koncernens andel av intresseföretagets och joint ventures skattekostnad ingår i Skatter. Erhållna utdelningar från intresseföretaget och joint ventures minskar investerings redovisade värde.

När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget eller joint ventures överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förluster sker även mot långfristiga finansiella mellanhavanden utan säkerhet (efterställda lån), vilka till sin innebörd utgör del av Skanskas nettoinvestering i intresseföretaget och joint ventures och därför redovisas som aktier. Fortsatta förluster redovisas endast om koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget och joint ventures, och då som en avsättning.

### Eliminering av internresultat

Av vinst som uppstår vid transaktioner mellan koncernen och ett intresseföretag eller ett joint venture elimineras den del som motsvarar koncernens ägarandel. Om redovisat värde för andelen i ett intresseföretag understiger elimineringen av internvinst redovisas överskjutande del av elimineringen som en förutbetalad intäkt. Elimineringen av internvinsten justeras i senare bokslut efter hur tillgången förbrukas eller då den avyttras. Om en transaktion mellan koncernen och ett intresseföretag eller ett joint venture gett upphov till en förlust, elimineras förlusten endast om den inte motsvarar ett nedskrivningsbehov för tillgången.

Om vinsten eller förlusten uppstått hos intresseföretaget eller i joint venture påverkar elimineringen det resultat som redovisas bland Resultat från joint ventures och intresseföretag.

Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet i ett intresseföretag eller det gemensamt bestämmande inflytandet i ett joint venture upphör. Försäljning av andelar i ett intresseföretag eller i ett joint venture redovisas vid den tidpunkt då koncernen inte längre har kontroll över innehavet.

I not 20 B lämnas information om intresseföretag och joint ventures.

## IFRS 11 Samarbetsarrangemang

Ett samarbetsarrangemang föreligger när delägarna är bundna av ett samarbetsavtal och genom samarbetsavtalet har ett gemensamt bestämmande inflytande. Samarbetsarrangemanget kan antingen vara en gemensam verksamhet eller ett joint venture. En gemensam verksamhet utmärks av att delägarna har rätt till tillgångarna i arrangemanget och har förpliktelser avseende de skulder som rör arrangemanget. Ett samarbetsarrangemang som inte struktureras genom inrättandet av ett separat bolag är en gemensam verksamhet. Entreprenadprojekt som utförs tillsammans med utomstående entreprenadbolag med solidariskt ansvar

redovisas av Skanska som gemensam verksamhet. Om samarbetsarrangemanget är ett separat bolag men bolagets produktion till helt övervägande del förvärfas av delägarna och det föreligger hinder för försäljning till utomstående så bedöms samarbetsarrangemanget ofta utgöra en gemensam verksamhet. I övriga fall så utgör arrangemanget ett joint venture. Om delägarna i samarbetsarrangemanget endast har rätt till nettotillgångarna så föreligger ett joint venture. Klassificeringen av ett samarbetsarrangemang kräver att en bedömning görs av den legala formen, avtalen mellan delägarna och andra omständigheter.

För gemensamma verksamheter tillämpas klyvningsmetoden som innebär att den gemensamma verksamhetens intäkter, kostnader, tillgångar och skulder medtas rad för rad i koncernredovisningen efter Skanskas andel i den gemensamma verksamheten. I not 20 C beskrivs gemensamma verksamheter.

För joint ventures tillämpas kapitalandelsmetoden vid upprättandet av koncernredovisningen. Denna metod beskrivs under rubriken IAS 28.

I samband med infrastrukturprojekt kan koncernens investering avse antingen andelar i eller efterställda lån till ett joint venture. Båda hanteras i redovisningen som andelar.

I not 20 B lämnas information om joint ventures och i not 20 C specificeras större intressen i gemensamma verksamheter.

### IAS 11 Entreprenadavtal

Projektintäkter redovisas i enlighet med IAS 11. Det innebär att resultatet av ett byggprojekt redovisas i takt med projektets upparbetning. Graden av upparbetning bestäms i huvudsak på basis av nedlagda projektkostnader i förhållande till beräknade nedlagda projektkostnader vid färdigställandet. Om utfallet inte kan beräknas på ett tillfredsställande sätt redovisas en intäkt som motsvarar nedlagda kostnader på balansdagen (nollavräkning). Befarade förluster kostnadsförs omedelbart.

Som projektintäkter medtas dels ursprunglig avtalad kontraktssumma, dels tillägsarbeten, krav på särskilda ersättningar och incitamentsersättningar, men normalt endast till den del dessa är godkända av beställaren. Alla tjänster som är direkt relaterade till byggprojektet omfattas av IAS 11. Andra tjänster omfattas av IAS 18. För byggprojekt som avser uppförande av fastighet lämnas vägledning i IFRIC 15 om i vilka fall IAS 11 respektive IAS 18 skall tillämpas.

Om betydande räntefritt förskott erhållits diskonteras förskottet och redovisas som räntebärande skuld. Skillnaden mellan nominellt belopp och diskonterat belopp utgör projektintäkt och intäktsredovisas enligt metoden för successiv vinstavräkning. Uppräkning av förskottets nuvärde i efterföljande bokslut redovisas som räntekostnad.

Skillnaden mellan upparbetad projektintäkt och ännu ej fakturerat belopp redovisas som tillgång (fordringar på beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal) enligt metoden för successiv vinstavräkning. På motsvarande sätt redovisas skillnaden mellan fakturerat belopp och ännu ej upparbetad projektintäkt som skuld (skulder till beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal). Av större maskininköp avsedda endast för ett enskilt projekt samt av betydande etableringskostnader medtas den del som kan hänföras till framtida aktiviteter som fordran på beställaren och inkluderas i det tillgångs- eller skuldbelopp som anges i detta stycke, dock utan att påverka den upparbetade projektintäkten.

Kostnader för anbud aktiveras ej utan belastar resultatet löpande. Anbudskostnader som uppstått under samma kvartal som ordern erhållits, och som är hänförliga till projektet, kan behandlas som projektutgifter. Istället för kvartalet som ordern erhållits under gäller för infrastrukturprojekt det kvartal under vilket koncernen erhåller status som exklusiv anbudsgivare, under förutsättning att det bedöms som högst sannolikt att slutlig överenskommelse kommer att uppnås. I ett tidigare bokslut, interimis- eller årsbokslut, upptagna anbudskostnader kan inte redovisas som projektkostnader i ett senare bokslut.

Terminkontrakt avseende säkring av operativ transaktionsexponering marknadsvärderas per balansdagen. Om säkringsredovisning inte är tillämplig medtas likviditetseffekt, vid förlängning av termin som möter framtida kassaflöde, bland rörelsekostnader. Om beloppet har betydande påverkan exkluderas det vid bestämning av upparbetningsgrad.

De allra flesta entreprenadkontrakten innehåller bestämmelser om garantiåtaganden från entreprenörens sida med skyldighet för entreprenören att åtgärda fel och brister som upptäcks inom en viss tid efter att entreprenaden överlämnats till beställaren. Sådana åtaganden kan även föreligga enligt lag. Huvudprincipen är att avsättning för garantiåtaganden skall beräknas för varje enskilt projekt. Avsättning skall ske fortlöpande under projektets gång och den beräknade

sammanlagda avsättningen skall ingå i projektets förväntade slutliga kostnader. För enheter med likartade projekt kan avsättningen ske på gemensamt konto istället och beräknas för enheten totalt med hjälp av relationstal som historiskt sett gett en tillfredsställande avsättning för dessa åtaganden.

### IAS 18 Intäkter

Andra intäkter än projektintäkter, redovisas i enlighet med IAS 18. För hyresintäkter innebär det att intäkten fördelas jämnt över hyresperioden. Den sammanlagda kostnaden för lämnade förmåner vid tecknande av hyreskontrakt redovisas som en minskning av hyresintäkterna linjärt över hyresperioden. Ersättningar för utförda tjänster, som inte utgör projektintäkter, intäktsredovisas efter färdigställandegrad på balansdagen, som normalt fastställs som utförda tjänster per balansdagen i proportion till vad som totalt skall utföras. Den skillnad som då kan uppkomma mellan fakturerade tjänster och upparbetade tjänster redovisas i rapport över finansiell ställning bland övriga rörelsefordringar (alternativt övriga rörelseskulder). Varuleveranser intäktsredovisas när väsentliga risker och förmåner som är förknippade med varornas ägande har överförts till köparen.

Utdelning intäktsredovisas när rätten att erhålla betalning har fastställts.

Resultat från försäljning av finansiella placeringar redovisas då de risker och fördelar förknippade med ägandet av instrumenten i allt väsentligt överförts till köparen och koncernen inte längre har kontroll över instrumenten.

Ränta redovisas efter den räntesats som ger en jämn avkastning för tillgången i fråga, vilket uppnås genom tillämpning av effektivräntemetoden. Effektivräntan är den ränta som gör att nuvärdet av alla framtida inbetalningar blir lika med det redovisade värdet av fordran.

Intäkter värderas till det verkliga värdet av det som erhålls eller kommer att erhållas. Det innebär att fordringar som uppkommer vid försäljningar upptas till belopp som motsvarar verkligt värde (diskonterat nuvärde av framtida inbetalningar) om räntan vid anskaffningstidpunkten understiger marknadsränta och skillnaden i absolut belopp är väsentlig.

Intäkter redovisas endast om det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillfalla koncernen. Om det senare uppstår osäkerhet vad avser möjligheten att erhålla betalning för belopp som redan redovisats som intäkt, redovisas det belopp för vilket betalning inte längre är sannolikt som en kostnad istället för som en justering av det intäktsbelopp som ursprungligen redovisats.

### IFRIC 12 Avtal om ekonomiska eller samhällseliga tjänster

IFRIC 12, som berör Skanskas Infrastrukturutveckling, behandlar frågeställningen hur operatören, enligt ett så kallat Avtal om ekonomiska eller samhällseliga tjänster, redovisar anläggningen samt de rättigheter och skyldigheter som följer av avtalet. Operatören anlägger eller uppgraderar infrastruktur (entreprenadtjänst) som används för en offentlig tjänst och förvaltar och underhåller den infrastrukturen (förvaltningstjänst) under en bestämd tid. Ersättning som operatören erhåller fördelas mellan entreprenadtjänsten och förvaltningstjänsten efter de relativa verkliga värdena för respektive tjänst. Entreprenadtjänsten redovisas enligt IAS 11 och förvaltningstjänsten enligt IAS 18. För entreprenadtjänsten kan ersättningen vara rätten till en finansiell tillgång eller en immateriell tillgång. Om operatören har en ovillkorlig rätt att erhålla likvida medel med fastställda eller fastställbara belopp är det en finansiell tillgång. Om operatören istället får rätt att debitera den offentliga tjänstens användare är det en immateriell tillgång.

### IFRIC 15 Avtal om uppförande av fastigheter

IFRIC 15 tillämpas på redovisning av intäkter och kostnader när ett företag åtar sig att uppföra fastigheter. Tolkningsuttalandet behandlar dels frågan om avtalet om uppförande av fastigheten skall redovisas enligt IAS 11 eller IAS 18, dels när intäkten från uppförandet av fastigheten skall redovisas. Det förutsätts att företaget inte behåller vare sig ett engagemang i eller reell kontroll över fastigheten i sådan omfattning som utesluter redovisning av köpeskillingen som intäkt. IAS 11 skall tillämpas när köparen kan specificera byggnadselement i fastighetens konstruktion innan uppförandet påbörjas eller specificera större ändringar under uppförandet. I annat fall skall IAS 18 tillämpas. Om IAS 11 tillämpas används metoden för successiv vinstavräkning. Om IAS 18 skall tillämpas måste först avgöras om avtalet är ett avtal om tillhandahållande av tjänst eller ett avtal om försäljning av varor. Om företaget inte måste köpa eller tillhandahålla byggnadsmaterial är det fråga om tjänst och intäktsredovisningen sker enligt metoden för successiv vinstavräkning. Om företaget måste tillhandahålla såväl tjänster som byggnadsmaterial är det fråga om ett avtal om försäljning av varor. Intäkten redovisas då när bland annat villkoret att företaget har till köparen överfört de betydande

risker och förmåner som är förknippade med ägandet har uppfyllts, vilket normalt sker vid övergången av juridisk äganderätt, vilket ofta sammanfaller med köparens tillträde.

För Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling innebär IFRIC 15 att intäktsredovisningen av fastighetsförsäljning sker först när köparen får den juridiska äganderätten till fastigheten, vilket normalt sammanfaller med tillträdet. För bostadsprojekt i Finland och Sverige, som initieras av Skanska, används ofta bostadsaktiebolag och bostadsrättsföreningar för att nå den enskilde bostadsköparen. I dessa fall redovisas intäkten när den enskilde bostadsköparen tillträder bostaden.

### IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder – Gäller från 1 januari 2018

Den nya standarden IFRS 15 träder i kraft den 1 januari 2018 och ersätter IAS 11, IAS 18 och IFRIC 15. Hänvisningar i andra standarder till IAS 11 och IAS 18 kommer att ersättas med hänvisning till IFRS 15.

Intäkter redovisas enligt IFRS 15 enligt en femstegsmodell. I steg ett definierar man sina kundkontrakt. Om två eller flera kontrakt har ingåtts samtidigt med en kund och prissättningen av ett kontrakt är beroende av det andra kontraktet så kombinerar man dessa kontrakt. En avtalsändring innebär en förändring av omfattning eller pris (eller båda) i ett avtal som har godkänts av avtalsparterna. En avtalsändring föreligger när avtalsparterna godkänner en ändring som antingen skapar nya eller ändrar befintliga rättigheter och skyldigheter för parterna i avtalet. En avtalsändring ska redovisas som ett separat avtal när avtalets omfattning ökar på grund av tillägg av utlovade varor eller tjänster som är distinkta och när priset på avtalet stiger med ett ersättningsbelopp som återspeglar företagets fristående försäljningspriser för de ytterligare varor eller tjänster som utlovats. Om parterna inte har godkänt en avtalsändring ska företaget fortsätta att tillämpa standarden på det befintliga avtalet till dess att avtalsändringen godkänns.

I steg två tittar man på vilket eller vilka prestationsåtaganden som det avtalas om i kontraktet. Ett prestationsåtagande är ett löfte om att till kunden överföra en vara eller tjänst som är distinkt, eller en serie distinkta varor och tjänster som i allt väsentligt är desamma och följer samma mönster för överföring till kunden. En vara eller tjänst är distinkt om kunden kan dra nytta av varan eller tjänsten separat eller tillsammans med andra resurser som finns tillgängliga för kunden och om företagets löfte att överföra varan eller tjänsten till kunden kan särskiljas från andra löften i avtalet. Oftast är Skanskas kundkontrakt av det slaget att uppdelning enligt standarden inte behöver göras på två eller flera prestationsåtaganden.

I steg tre bestäms transaktionspriset. Hänsyn tas då till fast avtalat pris, variabla intäkter, eventuell tilläggsköpeskilling, bonusar och straffavgifter. Vid variabla intäkter estimerar man intäkten till det belopp som högst troligt inte kommer att medföra en reversering av ackumulerade intäkter framöver. Om avtalet innehåller en betydande finansieringskomponent ska transaktionspriset justeras för effekten av pengars tidsvärde. Ändrings- och tilläggsbeställningar av ett kontrakt som inte ännu är godkända av kund medför ingen ökning av transaktionspriset i projektets beräknade resultat vid färdigställande.

Intäkten/transaktionspriset allokteras i steg fyra ut på de olika prestationsåtagandena i kontraktet om fler än ett åtagande finns. Det allokerade transaktionspriset för varje enskilt åtagande ska återspegla det ersättningsbelopp som företaget förväntar sig ha rätt till i utbyte mot överföringen av de utlovade varorna eller tjänsterna till kunden, baserat på ett relativt fristående försäljningspris.

Intäkt redovisas, i steg fem, när prestationsåtagandet är utfört, antingen över tid eller vid en specifik tidpunkt, och när kunden får kontroll över tillgången. Intäkten redovisas över tid när kunden samtidigt erhåller och förbrukar de fördelar som tillhandahålls genom företagets prestation, när företagets prestation skapar eller förbättrar en tillgång som kunden kontrollerar eller när företagets prestation inte skapar en tillgång med alternativ användning för företaget och företaget dessutom har rätt till betalning för hittills utförd prestation. Om ett prestationsåtagande inte uppfylls över tid enligt ovan så uppfyller företaget åtagandet vid en viss tidpunkt. Det sker vid den tidpunkt som kunden får kontroll över den utlovade tillgången. Indikatorer för kontroll kan vara att företaget har rätt till betalning för tillgången, kunden har den legala äganderätten till tillgången, företaget har överfört det fysiska innehavet av tillgången, kunden har de betydande risker och fördelar som är förknippade med ägandet av tillgången eller att kunden har godkänt tillgången.

Skanskas byggkontrakt intäktsredovisas över tid, enligt successiv vinstavräkning. Försäljning av fastigheter intäktsredovisas vid tidpunkten för frånträde.

För varje prestationsåtagande som uppfylls över tid ska intäkter redovisas över tid genom att mäta förloppet mot ett fullständigt uppfyllande av åtagandet.

Skanska tillämpar inputmetoden och den tillämpas konsekvent på liknande prestationsåtaganden och under liknande omständigheter. Inputmetoden redovisar intäkter på basis av företagets insatser eller input för att uppfylla ett prestationsåtagande (till exempel förbrukade resurser, förbrukade arbetstimmar, utgifter som uppkommit) i förhållande till total förväntad input för uppfyllandet av prestationsåtagandet. Undantag från denna kostnadsbaserade inputmetod kan vara kostnader som är hänförliga till betydande ineffektivitet i företagets prestation eller när kostnader som uppstått inte står i proportion till förloppet när det gäller att uppfylla åtagandet.

Utgifter för att erhålla ett avtal, det vill säga utgifter som företaget inte skulle haft om det inte erhållit avtalet, redovisas som en tillgång endast om företaget förväntar sig att få täckning för de utgifterna. Utgifter för att fullgöra ett avtal, som inte faller under någon annan standard än IFRS 15, ska redovisas som en tillgång om utgifterna har ett direkt samband med ett avtal eller med ett förväntat avtal, om utgifterna skapar eller förbättrar resurser som kommer att användas för att uppfylla prestationsåtaganden i framtiden och dessutom förväntas återvinnas.

Förlustkontrakt kostnadsförs direkt och avsättning för förlust görs för återstående arbeten och redovisas enligt IAS 37.

### IAS 17 Leasingavtal

I redovisningsstandardens görs åtskillnad mellan finansiell och operationell leasing. Ett finansiellt leasingavtal karakteriseras av att de ekonomiska fördelar och risker, som förknippas med ägande av tillgången, i allt väsentligt har övergått på leasetagaren. Om så inte är fallet betraktas avtalet som operationell leasing.

#### Finansiell leasing

Tillgångar som förhyrs enligt finansiella leasingavtal redovisas som tillgång. Förpliktelsen att betala framtida leasingavgifter redovisas som lång- eller kortfristig skuld. De leasade tillgångarna avskrivs under respektive nyttjandeperiod. Vid betalning avseende finansiell leasing fördelas minimileaseavgiften mellan räntekostnad och amortering på den utestående skulden. Räntekostnaden fördelas över leasingperioden så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för den under respektive period redovisade skulden. Variabla avgifter kostnadsförs i de perioder de uppkommer.

Tillgångar som hyrs ut enligt finansiella leasingavtal redovisas ej som materiella anläggningstillgångar då riskerna förenade med ägandet förts över på leasetagaren. Istället bokförs en finansiell fordran avseende de framtida minimileaseavgifterna.

#### Operationell leasing

Beträffande operationella leasingavtal kostnadsförs / intäktsförs leasingavgiften över löptiden med utgångspunkt från nyttjandet, samt med beaktande av förmåner som lämnats eller erhållits vid tecknandet av avtalet.

Operationell leasingverksamhet bedrivs av verksamhetsgrenen Kommersiell fastighetsutveckling. Uppgift om framtida minimileaseavgifter (hyror) lämnas i not 40, som även innehåller övriga uppgifter om leasing.

### IAS 16 Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma koncernen till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Materiella anläggningstillgångar upptas till anskaffningskostnad efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, lagfarter, konsulttjänster och juristtjänster. Lånekostnader ingår i anskaffningsvärdet för egenproducerade anläggningstillgångar. Nedskrivningar sker enligt IAS 36.

Anskaffningsvärdet för egentillverkade anläggningstillgångar inkluderar utgifter för material, utgifter för ersättningar till anställda, om tillämpligt andra tillverkningskostnader som anses vara hänförliga till anläggningstillgången.

Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelarna som är förknippade med tillgången kommer att komma koncernen till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer.

Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller

delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall ny komponent tillförts läggs utgiften till anskaffningsvärdet. Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, utrangeras och kostnadsföres i samband med utbytet. Om den borttagna komponentens anskaffningsvärde ej direkt kan bestämmas beräknas anskaffningsvärdet som den nya komponentens anskaffningsvärde justerat med lämpligt prisindex för att beakta ändringar av penningvärdet. Reparationer kostnadsföres löpande.

Materiella anläggningstillgångar som består av delar med olika nyttjandeperioder behandlas som separata komponenter av materiella anläggningstillgångar. Avskrivningar sker linjärt efter beräknad nyttjandeperiod, eller efter nyttjandegrad, med beaktande av eventuellt restvärde vid periodens slut. Kontorsbyggnader delas upp på grundläggning och stomme, avskrivningstid 50 år, installationer, avskrivningstid 35 år, och icke-bärande delar, avskrivningstid 15 år. Generellt gäller att industribyggnader skrivs av under 20 år utan uppdelning på olika delar. Kross- och asfaltverk samt betongstationer skrivs av under 10 till 25 år beroende på skicket vid anskaffningen och utan uppdelning på olika delar. För andra byggnader och utrustning sker uppdelning på olika komponenter endast om väsentliga komponenter med avvikande nyttoperiod kan identifieras. För andra maskiner och inventarier är avskrivningstiden normalt mellan 5 och 10 år. Inventarier av mindre värde skrivs av direkt. Grus- och bergtäkter avskrivs i takt med substansuttagen. För mark sker ingen avskrivning. Bedömning av en tillgångs restvärde och nyttjandeperiod görs årligen.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur rapport över finansiell ställning vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller avyttring av tillgången.

### IAS 38 Immateriella tillgångar

I denna redovisningsstandard behandlas immateriella tillgångar. Goodwill som uppstår vid förvärv av företag redovisas enligt reglerna i IFRS 3.

En immateriell tillgång är en identifierbar icke-monetär tillgång utan fysisk substans och som används för produktion eller tillhandahållande av varor eller tjänster eller för uthyrning och administration. För att redovisas som tillgång krävs både att det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar som kan hänföras till tillgången kommer att tillföras företaget och att anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Härvid är särskilt att märka att utgifter som kostnadsförts i tidigare hel- eller delårsbokslut ej senare kan tas upp som tillgång.

Kostnader för forskning redovisas i resultaträkningen när de uppstår. Utvecklingskostnader, som är kostnader för konstruktion av nytt eller förbättrat material, konstruktioner, produkter, processer, system och tjänster genom tillämpning av forskningsresultat eller annan kunskap, redovisas som tillgångar om det är troligt att tillgången kommer att generera framtida intäkter. Andra utvecklingskostnader kostnadsföres direkt. Kostnader för löpande underhåll och modifieringar av existerande produkter, processer och system redovisas inte som utvecklingskostnader. Ej heller redovisas som utvecklingskostnader arbeten som utförs på uppdrag av beställare.

Andra immateriella anläggningstillgångar än goodwill upptas till anskaffningskostnad minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Nedskrivningar sker enligt IAS 36.

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt, eller efter nyttjandegrad, över immateriella tillgångars nyttjandeperioder, såvida nyttjandeperiod kan bestämmas. Eventuellt restvärde vid periodens slut beaktas. Förvärvade serviceavtal skrivs av över återstående kontraktstid (i tillämpliga fall 3-6 år), förvärvade kundkontrakt i takt med upparbetning och patent skrivs av på tio år. Investeringar i större datasystem avskrivs under högst sju år.

Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänförs sig.

### IAS 36 Nedskrivningar

För tillgångar som omfattas av IAS 36 bedöms det vid varje balansdag om det finns indikation på nedskrivningsbehov. För undantagna tillgångar, som exempelvis varulager (inklusive omsättningsfastigheter), tillgångar som uppkommer då entreprenaduppdrag utförs och finansiella tillgångar som omfattas av tillämpningsområdet för IAS 39 prövas värderingen enligt respektive redovisningsstandard.

Nedskrivningarna bestäms efter tillgångarnas återvinningsvärde, som utgörs av det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader jämfört med nytt-

jandevärdet. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som förknippas med tillgången. Beräknat restvärde vid slutet av nyttjandeperioden ingår i nyttjandevärdet. För en tillgång som inte genererar kassaflöden som är väsentligen oberoende av andra tillgångar så beräknas återvinningsvärdet för den kassagenererande enhet till vilken tillgången hör. En kassagenererande enhet är den minsta grupp av tillgångar som ger upphov till löpande inbetalningar oberoende av andra tillgångar eller grupper av tillgångar. För goodwill är kassagenererande enhet i huvudsak lika med koncernens affärsenhet eller annan till moderbolaget rapporterande enhet. Undantagna från huvudregeln är verksamheter som inte är integrerade i affärsenhetens övriga verksamhet. Samma affärsenhet kan också innehålla flera kassagenererande enheter om den verkar inom flera verksamhetsgrenar.

Inom Byggverksamhet och Bostadsutveckling baseras återvinningsvärdet för goodwill på nyttjandevärdet, som beräknas genom diskontering av förväntade framtida kassaflöden. Diskonteringsfaktorn är den för verksamheten gällande WACC-räntan (vägd genomsnittlig kostnad för lånat och eget kapital). Se not 18.

Nedskrivning av tillgångar hänförliga till en kassagenererande enhet fördelas i första hand till goodwill. Därefter görs en proportionell nedskrivning av övriga tillgångar som ingår i enheten.

Nedskrivningar på goodwill återförs ej. En nedskrivning avseende goodwill som gjorts i en tidigare delårsrapport återförs inte i en senare helårsrapport eller delårsrapport.

Nedskrivningar på andra tillgångar återförs om det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet.

En nedskrivning återförs endast i den utsträckning tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som tillgången skulle ha haft om någon nedskrivning inte hade gjorts, med beaktande av de avskrivningar som då skulle ha gjorts.

### IAS 23 Lånekostnader

Aktivering av lånekostnader sker under förutsättningen att det är troligt att de kommer att leda till framtida ekonomiska fördelar och kostnaderna kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Generellt gäller att aktivering av lånekostnader begränsas till tillgångar som tar betydande tid i anspråk för färdigställande, vilket för koncernens del innebär att aktiveringen i första hand omfattar uppförande av omsättningsfastigheter och fastigheter för den egna verksamheten (anläggningsfastigheter). Aktivering sker när utgifter som ingår i anskaffningsvärdet uppkommit och aktiviteter för att färdigställa byggnaden påbörjats. Aktiveringen upphör när byggnaden är färdigställd. Lånekostnader under tid när arbetet med att färdigställa byggnaden är avbrutet under längre tid aktiveras ej. Om särskild upplåning har skett för projektet används den faktiska lånekostnaden. I andra fall beräknas lånekostnaden utifrån koncernens upplåningskostnad.

### IAS 12 Inkomstskatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas bland övrigt totalresultat varvid tillhörande skatteeffekt också redovisas där. Aktuell skatt är skatt som skall betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Beloppen beräknas efter hur de temporära skillnaderna förväntas bli utjämnade och med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller aviserade per balansdagen. Följande temporära skillnader beaktas inte; för temporär skillnad som uppkommit vid första redovisningen av goodwill, första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv och vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat, vidare beaktas inte heller temporära skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig tid. Kvittning av uppskjutna skattefordringar mot uppskjutna skatteskulder sker när det finns rätt att utjämna aktuella skatter mellan företagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

## IAS 2 Varulager

Förutom sedvanligt varulager omfattas koncernens omsättningsfastigheter av denna redovisningsstandard. Såväl omsättningsfastigheter som lager av varor värderas post för post enligt lägsta värdets princip, som innebär att en fastighet eller varupost tas upp till det lägsta av anskaffningskostnaden och nettoförsäljningsvärdet. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten, efter avdrag för uppskattade kostnader för färdigställande och för att åstadkomma en försäljning.

Anskaffningsvärdet för varulager, då värdering post för post ej kan tillämpas, beräknas genom tillämpning av först in, först ut-metoden (FIFU) och inkluderar utgifter som uppkommit vid förvärvet av lagertillgångarna och transport av dem till deras nuvarande plats och skick. För tillverkade varor inkluderar anskaffningsvärdet en rimlig andel av indirekta kostnader baserad på normalt kapacitetsutnyttjande. Ännu ej inbyggt material på byggarbetsplatser redovisas inte som lager utan redovisas som projektkostnader.

Med undantag för fastigheter som används i den egna rörelsen redovisas koncernens fastighetsinnehav som omsättningsstillgångar, då innehavet innefattas i koncernens verksamhetscykel. Verksamhetscykeln för omsättningsfastigheter uppgår till cirka tre till fem år.

Förvärv av fastighet bokas i sin helhet upp först när den juridiska äganderätten överförs vilket normalt sker vid tillträdet. Fastighetsförvärv genom köp av fastighetsägande företag redovisas när aktierna tillträtts av Skanska.

Omsättningsfastigheterna delas upp på Kommersiell fastighetsutveckling och Bostadsutveckling. Uppdelning sker också mellan Exploateringsfastigheter, Fastigheter under uppförande och Färdigställda fastigheter. I not 22 lämnas information om dessa fastigheter.

Fastigheter, såväl färdigställda som under uppförande, är före nedskrivningar värderade till direkt nedlagda kostnader, skälig andel av indirekta kostnader samt räntekostnader under byggtiden. I slutet av denna not lämnas information om marknadsvärdering av fastigheter.

Uppgifter om sedvanligt lager av varor finns i not 23.

## IAS 37 Avsättningar, eventalförpliktelser och eventualtillgångar

### Avsättningar

En avsättning redovisas när koncernen har en legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Avsättning görs för framtida kostnader på grund av garantiåtaganden enligt entreprenadkontrakt, som innebär skyldighet för entreprenören att åtgärda fel och brister som upptäcks inom en viss tid efter att entreprenaden överlämnats till beställaren. Sådana åtaganden kan även föreligga enligt lag. Mer om tillämplad redovisningsprincip finns i avsnittet om IAS 11 i denna not.

Avsättning sker för tvister avseende avslutade projekt om det bedöms som troligt att tvisten kommer att medföra ett utflöde av resurser från koncernen. Tvister avseende pågående projekt är beaktade i värderingen av projektet och ingår således inte i den uppgift om avsättning för tvister som redovisas i not 29.

Avsättning för omstruktureringskostnader redovisas när en detaljerad omstruktureringsplan har fastställts och omstruktureringen antingen har påbörjats eller annonserats offentligt.

Vid kapitalandelsredovisning av andelar i joint ventures och intresseföretag sker avsättning när förlust överstiger redovisat värde på andelen och koncernen har åtaganden att tillskjuta medel.

### Eventualförpliktelser

Eventualförpliktelser är möjliga åtaganden som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av att en eller flera framtida händelser, som inte helt ligger inom företagets kontroll, inträffar eller uteblir. Som eventalförpliktelse redovisas också åtaganden som härrör från inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera åtagandet eller storleken på åtagandet inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Fullgörandegarantier medtas beloppsmässigt tills entreprenaden överlämnats till beställaren, vilket normalt sker vid godkänd slutbesiktning. Om garantin täcker hela eller större delen av kontraktssumman beräknas beloppet för eventalförpliktelsen till kontraktssumman med avdrag för värdet av utförd del. I de fall garantin endast täcker en mindre del av kontraktssumman upptas garantibeloppet till oförändrat belopp fram till dess att entreprenaden överlämnats till beställaren.

Garantibeloppet reduceras inte genom kvittning mot ännu ej erhållen ersättning från beställaren. Likaledes beaktas ej heller garantier som erhållits från underentreprenörer och materialleverantörer. Erhållna motgarantier som avser utomstående konsortiemedlemmars andel av solidariskt ansvar är ej beaktade. Skattemål, domstols- och skiljeförfarande medtas ej i beloppen för eventalförpliktelser. Istället lämnas särskild beskrivning.

I samband med entreprenader lämnas ofta säkerhet i form av garanti från bank eller försäkringsinstitut för fullgörandet. Utfärdaren av garantin erhåller i sin tur normalt en motförbindelse från entreprenadföretaget eller annat koncernföretag. Sådana motförbindelser som avser egna entreprenader redovisas inte som eventalförpliktelser då de inte innebär något utökat ansvar jämfört med entreprenadåtagandet.

I not 33 lämnas information om eventalförpliktelser.

### Eventualtillgångar

Eventualtillgångar är möjliga tillgångar som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av att en eller flera osäkra händelser, som inte helt ligger inom företagets kontroll, inträffar eller uteblir.

Inom koncernens byggverksamhet är det inte ovanligt att det uppstår krav på tillkommande ersättning från beställaren. Om rätten till tillkommande ersättning bekräftas påverkar detta värderingen av projektet vid redovisning enligt IAS 11. Beträffande krav som ännu inte bekräftats är det inte praktiskt möjligt att lämna information om dessa, såvida det inte föreligger ett enskilt krav av väsentlig betydelse för koncernen.

### Ställda säkerheter

Andelar i joint ventures inom verksamhetsgrenen Infrastrukturutveckling redovisas som ställda säkerheter när andelarna i projektbolaget, vilka kan vara direktägda av Skanska eller ägda via mellanliggande holdingbolag, lämnats som säkerhet för lån från banker eller andra långivare än delägarna.

I not 33 lämnas information om ställda säkerheter.

## IAS 19 Ersättningar till anställda

I redovisningsstandarden görs åtskillnad mellan avgiftsbestämda pensionsplaner och förmånsbestämda pensionsplaner. Avgiftsbestämda pensionsplaner definieras som planer där företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon förpliktelse att betala ytterligare avgifter även om den juridiska enheten inte har tillräckliga tillgångar för att betala de ersättningar till anställda, som hänför sig till tjänstgöring fram till balansdagen. Andra pensionsplaner är förmånsbestämda. Beräkningen enligt IAS 19 av förmånsbaserade pensionsplaner sker på ett sätt som ofta avviker från lokala regler i respektive land. Förpliktelserna och kostnaderna skall beräknas enligt den så kallade "projected unit credit method". Syftet är att de förväntade framtida pensionsutbetalningarna skall kostnadsföras på ett sätt som ger jämnare kostnader över den anställdes anställningstid. Aktuariella antaganden om diskonteringsränta, löneökningar, inflation och livslängd beaktas i beräkningen. Pensionsförpliktelser beträffande ersättningar efter avslutad anställning diskonteras till nuvärde. Diskonteringen beräknas för samtliga tre länder där Skanska har förmånsbaserade pensionsplaner med en räntesats som baseras på förstklassiga företagsobligationer, inklusive bostadsobligationer, med en löptid som motsvarar pensionsförpliktelserna. Förvaltningstillgångar i pensionsstiftelser värderas till verkligt värde på balansdagen. Nuvärdet för pensionsförpliktelserna nettoredo visas i rapport över finansiell ställning mot verkligt värde på förvaltningstillgångarna. Den i resultaträkningen redovisade pensionskostnaden och avkastningen på förvaltningstillgångar avser den vid årets början beräknade pensionskostnaden och avkastningen. Förvaltningstillgångarnas avkastning beräknas med samma räntesats som används vid diskontering av pensionsförpliktelserna. Avvikelser mot faktisk pensionskostnad och verklig avkastning samt effekter av ändrade antaganden utgör omvärderingar vilka redovisas i övrigt totalresultat.

Om villkoren för en förmånsbestämd plan ändras väsentligt eller antalet anställda som omfattas av en plan minskas väsentligt inträffar en reducering. Förpliktelserna räknas om enligt de nya förutsättningarna. Effekten av reduceringen redovisas i resultaträkningen.

När det finns en skillnad mellan hur pensionskostnaden fastställs i juridisk person och koncern redovisas en avsättning eller fordran avseende skillnaden för sådana skatter och sociala avgifter för vilka företagets pensionskostnader utgör underlag. Avsättningen eller fordran nuvärdesberäknas ej eftersom den baseras på ett underlag som är nuvärdesberäknat. Uppskjutna skatter och sociala avgifter på omvärderingar redovisas bland övrigt totalresultat.

Förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad i resultaträkningen när de uppstår.

Koncernens nettoförpliktelse avseende övriga långfristiga ersättningar, förutom pensioner, uppgår till värdet av framtida ersättningar som anställda har intjänat som ersättning för de tjänster som de utfört i innevarande och tidigare perioder. Förpliktelser beräknas med den så kallade "projected unit credit method" och diskonteras till ett nuvärde och det verkliga värdet på eventuella förvaltnings-tillgångar dras av. Diskonteringsräntan är även här baserad på avkastning på förstklassiga företagsobligationer inklusive bostadsobligationer, eller alternativt statsobligationer, med en löptid som motsvarar löptiden för förpliktelserna.

En avsättning redovisas i samband med uppsägning av personal endast om företaget är förpliktigt genom egen detaljerad formell plan för uppsägningen, och det saknas realistiskt möjlighet att annullera planen, att avsluta en anställning före den normala tidpunkten eller när ersättningar lämnas som ett erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång. I de fall företaget säger upp personal beräknas avsättningen efter en detaljerad plan som minst innehåller arbetsplats, befattningar och ungefärligt antal berörda personer samt ersättningarna för varje personal-kategori eller befattning och tiden för planens genomförande.

Endast en obetydlig del av koncernens förmånsbestämda pensionsåtaganden har finansierats genom premier till Alecta. Då erforderliga uppgifter ej kan erhållas från Alecta redovisas dessa pensionsåtaganden som en avgiftsbestämd plan. Då samma förutsättningar gäller för AFP-planen i Norge redovisas även denna plan som avgiftsbestämd.

### IFRS 2 Aktierelaterade ersättningar

Aktiesparprogrammen Seop 3 och Seop 4 redovisas som aktierelaterade ersättningar som regleras med egetkapitalinstrument i enlighet med IFRS 2. Detta innebär att det verkliga värdet beräknas utifrån bedömd måluppfyllelse. Värdet fördelas över respektive intjänandeperiod. Någon omvärdering efter att det verkliga värdet fastställts sker ej sedan under resterande intjänandeperiod förutom för förändringar av antalet aktier på grund av att villkoret om fortsatt anställning under intjänandeperioden ej längre uppfylls.

### Sociala avgifter

Sociala avgifter som utgår på grund av aktierelaterade ersättningar redovisas i enlighet med Rådets för finansiell rapportering uttalande UFR 7. Kostnaden för sociala avgifter fördelas på de perioder under vilka tjänsterna utförs. Den avsättning som uppkommer omvärderas vid varje rapporttillfälle för att motsvara beräknade avgifter som skall erläggas vid intjänandeperiodens slut.

### IAS 7 Kassaflödesanalys

Vid upprättandet av kassaflödesanalysen tillämpas den indirekta metoden enligt redovisningsstandarden. Förutom kassa- och bankflöden gäller att till likvida medel hänförs kortfristiga placeringar, vilkas omvandlande till bankmedel kan ske till ett i huvudsak i förväg känt belopp. Som likvida medel anses kortfristiga placeringar med en kortare löptid vid anskaffningstidpunkten än tre månader. Likvida medel som är belagda med restriktioner redovisas antingen som kortfristiga fordringar eller som långfristiga fordringar.

Förutom kassaflödesanalys enligt standarden visas i förvaltningsberättelsen en operativ kassaflödesanalys, som inte överensstämmer med den i standarden angivna uppställningen. Den operativa kassaflödesanalysen är upprättad utifrån den verksamhet som de olika verksamhetsgrenarna bedriver.

### IAS 33 Resultat per aktie

Resultat per aktie redovisas i anslutning till koncernens resultaträkning och erhålls genom att den del av årets resultat som är hänförligt till moderbolagets aktieägare divideras med genomsnittligt antal utestående aktier under perioden.

För aktiesparprogrammen Seop 3 och Seop 4 beräknas utspädningseffekten genom att potentiella stamaktier läggs till antalet stamaktier före utspädning. Beräkningen av potentiella stamaktier sker i två steg. Först sker en bedömning av antalet aktier som kan komma utges när uppställda mål uppfyllts. Fastställelse av antalet aktier för respektive år, som programmen gäller, sker sedan året efter med förbehåll för att villkoret om fortsatt anställning uppfylls. I nästa steg reduceras antalet potentiella stamaktier med värdet av den motprestation som Skanska förväntas erhålla, dividerad med genomsnittlig börskurs under perioden.

### IAS 24 Upplýsingar om närstående

Enligt redovisningsstandarden skall information lämnas om transaktioner och avtal med närstående företag och fysiska personer. I koncernredovisningen faller koncerninterna transaktioner utanför redovisningskravet. I noterna 36, 37 och 39 lämnas upplýsingar enligt redovisningsstandarden. Beträffande moderbolaget lämnas informationen i noterna 62 och 63.

### IAS 40 Förvaltningsfastigheter

Skanska redovisar inga förvaltningsfastigheter. Fastigheter som används i den egna verksamheten redovisas enligt IAS 16. Koncernens innehav av omsättningsfastigheter omfattas av IAS 2 och faller därmed utanför tillämpningen av IAS 40.

### IFRS 8 Rörelsesegment

Enligt denna standard är ett rörelsesegment en del i koncernen som bedriver affärsverksamhet, vars rörelseresultat regelbundet granskas av koncernens högste verkställande beslutsfattare och om vilket det finns fristående finansiell information.

Skanskas rörelsesegment utgörs av verksamhetsgrenarna Byggverksamhet, Bostadsutveckling, Kommersiell fastighetsutveckling och Infrastrukturutveckling. Koncernledningen (Senior Executive Team till och med 2017. Från 2018 Group Leadership Team) är koncernens högste verkställande beslutsfattare.

Principen för segmentsredovisning i resultaträkningen av Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling skiljer sig från IFRS på två punkter. I segmentsredovisningen redovisas försäljningsresultatet vid tidpunkten för tecknande av bindande försäljningsavtal. Inom Bostadsutveckling tillämpas klyvningsmetoden för samtliga joint ventures i segmentsredovisningen. I not 4 redovisas avstämning mellan segmentsredovisning och resultaträkning enligt IFRS.

I not 4 lämnas information om rörelsesegment. Den finansiella rapportering som sker till koncernledningen är inriktad mot de områden för vilka respektive rörelsesegment har det operativa ansvaret, nämligen rörelseresultat i resultaträkningen och sysselsatt kapital. För respektive rörelsesegment redovisas därför i noten externa och interna intäkter, kostnader för produktion och förvaltning, försäljnings- och administrationskostnader samt sysselsatt kapital. Med sysselsatt kapital avses totala tillgångar med avdrag för skattefordringar och fordringar på internbanken minus icke räntebärande skulder exklusive skatteskulder. För segmenten bostadsutveckling och kommersiell fastighetsutveckling gäller dessutom att kapitaliserade ränteutgifter avgår från totala tillgångar vid beräkningen av sysselsatt kapital. Förvärvsgodwill har hänförs till det rörelsesegment som den avser.

Vid transaktioner mellan rörelsesegmenten sker prissättningen på marknads-mässiga villkor.

Vissa delar av koncernen tillhör inte något rörelsesegment. Dessa delar redovisas i not 4 under rubriken Centralt och eliminerings. Det inkluderar den latinamerikanska verksamheten där det inte finns några pågående projekt kvar. I rörelsesegmentens resultat ingår även internvinster varför eliminering av dessa sker vid avstämning mot koncernens resultaträkning och rapport över finansiell ställning.

Utöver information om rörelsesegment lämnas i not 4 även uppgifter för hela koncernen om externa intäkter fördelade på Sverige, USA och övriga länder och vissa tillgångars fördelning mellan Sverige och övriga länder.

### IAS 10 Händelser efter rapportperioden

Händelser efter balansdagen kan i vissa fall bekräfta ett förhållande som förelåg på balansdagen. Sådana händelser beaktas när de finansiella rapporterna upprättas. Om andra händelser efter balansdagen, vilka inträffar före undertecknandet av den finansiella rapporten, lämnas information om ett utelämnande skulle påverka möjligheten för en läsare att göra en korrekt bedömning och fatta ett välgrundat beslut.

Information lämnas i not 41 och not 66.

### IAS 32 Finansiella instrument: Klassificering

Kvittning av finansiella tillgångar och finansiella skulder sker när legal rätt att kvitta posterna mot varandra föreligger samt avsikt finns att reglera posterna med ett nettobelopp eller avyttra tillgången och reglera skulden samtidigt.

Förutbetalda intäkter och kostnader är inte finansiella instrument. Upp-lupna intäkter och kostnader som är relaterade till rörelsen redovisas inte som finansiella instrument. Således räknas inte fordringar (eller skulder) på beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal som finansiella instrument. Förpliktelser

för ersättningsplaner till anställda enligt IAS 19, exempelvis pensionsplaner, är undantagna från IAS 32 och redovisas således inte som finansiella instrument. Tillgångar och skulder som inte är grundade på avtal, som exempelvis inkomstskatter, är inte finansiella instrument.

Information enligt redovisningsstandarderna lämnas främst i noterna 6, 21 och 27.

### IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering

Redovisningsstandarderna behandlar värdering och redovisning av finansiella instrument. Undantagna från tillämpning enligt IAS 39 är bland annat andelar i dotterbolag, intressebolag och joint ventures, leasingavtal, rättigheter i anställningsavtal, egna aktier, och finansiella instrument som lyder under IFRS 2.

Alla finansiella instrument som omfattas av denna rekommendation, inklusive alla derivat, redovisas i rapport över finansiell ställning.

Ett derivat är ett finansiellt instrument vars värde ändras till följd av ändringar i en underliggande variabel och som kräver ingen eller liten initial investering och som avräknas vid ett framtida datum. Ett inbäddat derivat är ett avtalsvillkor som innebär att värdet på ett avtal påverkas på samma sätt som om villkoret vore ett fristående derivat. Det är exempelvis fallet när ett entreprenadkontrakt är uttryckt i en valuta som är utländsk valuta för bägge parter. Om det är brukligt att den utländska valutan används för denna typ av avtal så skall det inbäddade derivatet inte brytas ut. Ny bedömning av huruvida inbäddade derivat skall skiljas från värdavtalet görs endast om värdavtalet ändras.

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i rapport över finansiell ställning när koncernen blir part till instrumentets avtalsmässiga villkor. Kundfordringar tas upp i rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då bolaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader, dock med undantag för instrument i kategorin "tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen", vilka redovisas exklusive transaktionskostnader. Redovisning sker därefter beroende av hur de har klassificerats enligt nedan.

Finansiella tillgångar klassificeras i, "tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen", "investeringar som hålles till förfall", "lånefordringar och kundfordringar" samt "tillgångar som kan säljas". En tillgång klassificeras som "tillgång som kan säljas" om tillgången inte är derivat och tillgången inte klassificerats i någon av de övriga kategorierna. Derivat klassificeras i "tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen" om de inte ingår i säkringsredovisning. Egetkapitalinstrument med obegränsad livslängd klassificeras antingen som "tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen" eller "tillgångar som kan säljas".

"Tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen" samt "tillgångar som kan säljas" värderas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning. Värdeförändringen på "tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen" redovisas i resultaträkningen, medan värdeförändringen på "tillgångar som kan säljas" redovisas bland övrigt totalresultat. Vid avyttring av sistnämnda tillgångar omfattas de ackumulerade vinsterna eller förlusterna till resultaträkningen. Investeringar i andelar i andra företag än koncernföretag, joint ventures och intresseföretag ingår i "tillgångar som kan säljas" men värderas till anskaffningsvärde om inte verkligt värde kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. Nedskrivningar av "tillgångar som kan säljas" liksom räntor och utdelningar för instrument inom denna kategori redovisas dock i resultaträkningen direkt. Valutakursförändringar på monetära "tillgångar som kan säljas" redovisas också i resultaträkningen direkt medan valutakursförändringar på icke-monetära "tillgångar som kan säljas" redovisas i övrigt totalresultat. "Investeringar som hålles till förfall" samt "lånefordringar och kundfordringar" värderas till upplupet anskaffningsvärde. Nedskrivningar av "investeringar som hålles till förfall", "lånefordringar och kundfordringar" och "tillgångar som kan säljas" sker när förväntat diskonterat kassaflöde från den finansiella tillgången understiger redovisat värde.

Finansiella skulder klassificeras i "skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen" samt "andra finansiella skulder". Derivat klassificeras i "skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen" om de inte ingår i säkringsredovisning. "Skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen" värderas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning med värdeförändringen redovisad i resultaträkningen. "Andra finansiella skulder" värderas initialt till upplåningsbeloppet med avdrag för eventuella transaktionskostnader. Därefter värderas skulderna till upplupet anskaffningsvärde. Eventuella skillnader mellan upplåningsbeloppet och återbetalningsbeloppet redovisas i årets resultat fördelat över låneperioden med tillämpning av effektivräntemetoden. Metoden innebär en beräkning med effektivräntan, vilken är den ränta som exakt diskonterar uppskattade framtida in- och utbetalningar under instrumentets löptid till den finansiella tillgångens eller skuldens redovisade nettovärde. Vid redovisning i not 6 av såväl finansiella tillgångar som finansiella skulder har Skanska valt att särredovisa "derivat som säkringsredovisas". Skanska använder säkringsredovisning för kassaflödessäkringar och säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamhet. Vid säkringsredovisning av kassaflödessäkringar och säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter bedöms säkringarnas effektivitet löpande och säkringsredovisning tillämpas endast till den del en säkring bedöms vara effektiv. Information om säkringar och säkringsredovisning lämnas i not 6. Skanska använder sig av valutaderivat och valutalån som säkring mot fluktuationer i valutakurser. Redovisningen av derivaten är olika beroende på om säkringsredovisning enligt IAS 39 tillämpas eller ej. Orealiserade vinster och förluster på valutaderivat avseende säkring av operativ transaktionsexponering (kassaflödessäkring) marknadsvärderas och redovisas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning. Hela värdeförändringen redovisas direkt i rörelseresultatet förutom i de fall säkringsredovisning tillämpas. Vid säkringsredovisning redovisas realiserad vinst eller förlust bland övrigt totalresultat. När den säkrade transaktionen inträffar och redovisas i resultaträkningen överförs ackumulerade värdeförändringar från övrigt totalresultat till rörelseresultatet. Inbäddade valutaderivat i kommersiella kontrakt uttryckta i utländsk valuta för bägge parter marknadsvärderas under förutsättning att valutan inte är bruklig för denna typ av kontrakt. Orealiserade vinster och förluster vid marknadsvärdering av dessa inbäddade valutaderivat redovisas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning. Värdeförändringar redovisas i rörelseresultatet. Valutaderivat för säkring av omräkningsexponering värderas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning. Valutalån för säkring av omräkningsexponering värderas till bokslutsdagens kurs. Då säkringsredovisning tillämpas redovisas kursdifferenser, efter beaktande av skatteeffekten, bland övrigt totalresultat. Om en utlandsverksamhet avyttras föres ackumulerade kursdifferenser hänförliga till den verksamheten om från övrigt totalresultat till resultaträkningen. Räntekomponenten och värdeförändringar i räntekomponenten för valutaderivaten redovisas som finansiella intäkter eller kostnader. I projekt inom infrastrukturutveckling användes räntederivat för att åstadkomma fast ränta på långfristig finansiering. Säkringsredovisning tillämpas för dessa räntederivat. Skanska använder även andra räntederivat mot andra fluktuationer i räntesatser. Säkringsredovisning enligt IAS 39 sker för vissa av dessa derivat. Orealiserade vinster och förluster på räntederivat redovisas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning. I de fall säkringsredovisning tillämpas redovisas värdeförändringar i övrigt totalresultat. I de fall säkringsredovisning ej tillämpas redovisas värdeförändringar direkt som finansiella intäkter eller kostnader i resultaträkningen. Löpande räntekupongdel är redovisad som ränteutäkt eller räntekostnad.

Finansiella skulder klassificeras i "skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen" samt "andra finansiella skulder". Derivat klassificeras i "skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen" om de inte ingår i säkringsredovisning.

"Skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen" värderas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning med värdeförändringen redovisad i resultaträkningen. "Andra finansiella skulder" värderas initialt till upplåningsbeloppet med avdrag för eventuella transaktionskostnader. Därefter värderas skulderna till upplupet anskaffningsvärde. Eventuella skillnader mellan upplåningsbeloppet och återbetalningsbeloppet redovisas i årets resultat fördelat över låneperioden med tillämpning av effektivräntemetoden. Metoden innebär en beräkning med effektivräntan, vilken är den ränta som exakt diskonterar uppskattade framtida in- och utbetalningar under instrumentets löptid till den finansiella tillgångens eller skuldens redovisade nettovärde.

Vid redovisning i not 6 av såväl finansiella tillgångar som finansiella skulder har Skanska valt att särredovisa "derivat som säkringsredovisas".

Skanska använder säkringsredovisning för kassaflödessäkringar och säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamhet. Vid säkringsredovisning av kassaflödessäkringar och säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter bedöms säkringarnas effektivitet löpande och säkringsredovisning tillämpas endast till den del en säkring bedöms vara effektiv. Information om säkringar och säkringsredovisning lämnas i not 6.

Skanska använder sig av valutaderivat och valutalån som säkring mot fluktuationer i valutakurser. Redovisningen av derivaten är olika beroende på om säkringsredovisning enligt IAS 39 tillämpas eller ej.

Orealiserade vinster och förluster på valutaderivat avseende säkring av operativ transaktionsexponering (kassaflödessäkring) marknadsvärderas och redovisas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning. Hela värdeförändringen redovisas direkt i rörelseresultatet förutom i de fall säkringsredovisning tillämpas. Vid säkringsredovisning redovisas realiserad vinst eller förlust bland övrigt totalresultat. När den säkrade transaktionen inträffar och redovisas i resultaträkningen överförs ackumulerade värdeförändringar från övrigt totalresultat till rörelseresultatet.

Inbäddade valutaderivat i kommersiella kontrakt uttryckta i utländsk valuta för bägge parter marknadsvärderas under förutsättning att valutan inte är bruklig för denna typ av kontrakt.

Orealiserade vinster och förluster vid marknadsvärdering av dessa inbäddade valutaderivat redovisas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning. Värdeförändringar redovisas i rörelseresultatet.

Valutaderivat för säkring av omräkningsexponering värderas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning. Valutalån för säkring av omräkningsexponering värderas till bokslutsdagens kurs. Då säkringsredovisning tillämpas redovisas kursdifferenser, efter beaktande av skatteeffekten, bland övrigt totalresultat. Om en utlandsverksamhet avyttras föres ackumulerade kursdifferenser hänförliga till den verksamheten om från övrigt totalresultat till resultaträkningen. Räntekomponenten och värdeförändringar i räntekomponenten för valutaderivaten redovisas som finansiella intäkter eller kostnader.

I projekt inom infrastrukturutveckling användes räntederivat för att åstadkomma fast ränta på långfristig finansiering. Säkringsredovisning tillämpas för dessa räntederivat.

Skanska använder även andra räntederivat mot andra fluktuationer i räntesatser.

Säkringsredovisning enligt IAS 39 sker för vissa av dessa derivat.

Orealiserade vinster och förluster på räntederivat redovisas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning. I de fall säkringsredovisning tillämpas redovisas värdeförändringar i övrigt totalresultat. I de fall säkringsredovisning ej tillämpas redovisas värdeförändringar direkt som finansiella intäkter eller kostnader i resultaträkningen. Löpande räntekupongdel är redovisad som ränteutäkt eller räntekostnad.

### IFRS 9 Finansiella instrument – Gäller från 1 januari 2018

Den nya standarden IFRS 9 träder i kraft den 1 januari 2018 och ersätter den gamla standarden IAS 39. Hänvisningar i andra standarder till IAS 39 kommer att ersättas med hänvisning till IFRS 9.

IFRS 9 Finansiella instrument behandlar redovisning av finansiella tillgångar och skulder. Undantagna från tillämpning enligt IFRS 9 är bland annat andelar i dotterbolag, intressebolag och joint ventures, leasingavtal, rättigheter i anställningsavtal, egna aktier, finansiella instrument som lyder under IFRS 2 och

rättigheter och skyldigheter inom IFRS 15 förutom för sådana rättigheter i IFRS 15 där krav på nedskrivning enligt IFRS 9 gäller. Alla finansiella instrument inklusive derivat redovisas som en finansiell tillgång eller en finansiell skuld i rapport över finansiell ställning när företaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Ett avstaköp eller en avstaförsäljning av finansiella tillgångar redovisas i och tas bort från rapporten över finansiell ställning genom användandet av affärsdagsredovisning. En finansiell tillgång tas bort från rapporten över finansiell ställning när de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphör eller när företaget överför de avtalsenliga rättigheterna att erhålla kassaflöden från den finansiella tillgången eller behåller de avtalsenliga rättigheterna att erhålla kassaflöden men påtar sig en avtalsenlig förpliktelse att betala kassaflöden till en eller flera mottagare. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning endast när förpliktelsen i avtalet fullgörs, annulleras eller upphör.

Klassificering av finansiella tillgångar sker på grundval av företagets affärsmodell och på de kontraktuella kassaflödena av tillgången. En finansiell tillgång värderas till upplupet anskaffningsvärde om tillgången innehåller inom ramen för en affärsmodell vars mål är att innehålla finansiella tillgångar i syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden och kassaflödet vid bestämda tidpunkter endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet.

En finansiell tillgång värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat om tillgången innehåller enligt en affärsmodell vars mål kan uppnås både genom att samla in avtalsenliga kassaflöden och sälja finansiella tillgångar samt att kassaflödena endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. En finansiell tillgång värderas till verkligt värde via resultatet om den inte värderas till upplupet anskaffningsvärde eller till verkligt värde via övrigt totalresultat.

Alla finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde, med undantag av; a) finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet (sådana skulder, inklusive derivat som är skulder, ska därefter värderas till verkligt värde), b) finansiella skulder som uppkommer när en överföring av en finansiell tillgång inte uppfyller villkoren för att tas bort från rapporten över finansiell ställning eller när fortsatt engagemang är tillämpligt, c) finansiella garantiavtal, d) ett åtagande om ett lån till en ränta som ligger under marknadsränta och e) villkorad tilläggsköpskilling som erkänns av en förvärvare i samband med ett rörelseförvärv som omfattas av IFRS 3 (sådan villkorad tilläggsköpskilling ska därefter värderas till verkligt värde med förändringar som redovisas i resultatet).

Endast när ett företag byter affärsmodell för förvaltning av finansiella tillgångar ska företaget omklassificera alla berörda finansiella tillgångar. Finansiella skulder får inte omklassificeras.

Finansiella tillgångar och skulder ska vid första redovisningstillfället värderas till verkligt värde plus eller minus transaktionskostnader vid förvärv av en finansiell tillgång eller finansiell skuld, när det gäller en finansiell tillgång eller finansiell skuld som inte värderas till verkligt värde via resultat. Kundfordringar, som inte har en betydande finansieringskomponent, värderas vid första redovisningstillfället till transaktionspris (enligt definition i IFRS 15). Efter det första redovisningstillfället ska finansiella tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via övrigt totalresultat, eller verkligt värde via resultatet. Efterföljande värdering av finansiella skulder sker till upplupet anskaffningsvärde eller till verkligt värde via resultatet.

Ett företag ska tillämpa nedskrivningskrav för förväntade kreditförluster på finansiella tillgångar och en förlustreserv för dessa ska redovisas som ett avdrag på tillgången. Vid varje balansdag ska förlustreserven värderas till ett belopp som motsvarar de förväntade kreditförlusterna för återstående löptid, om kreditrisken har ökat betydligt sedan det första redovisningstillfället. Om kreditrisken inte har ökat betydligt sedan det första redovisningstillfället ska förlustreserven värderas till ett belopp som motsvarar 12 månaders förväntade kreditförluster. För kundfordringar, avtalsstillgångar och leasingfordringar gäller att förlustreserven alltid ska värderas till ett belopp som motsvarar återstående löptid. Värderingen av förväntade kreditförluster ska återspegla ett objektivt och sannolikhetsvägt belopp, pengars tidsvärde, rimliga och verifierbara uppgifter för tidigare händelser, nuvarande förhållanden och prognoser för framtida ekonomiska förutsättningar.

Syftet med säkringsredovisning är att, i de finansiella rapporterna, redovisa effekten av ett företags riskhantering som använder finansiella instrument för att hantera exponering som härrör från särskilda risker som skulle kunna påverka resultatet. Ett derivat som värderas till verkligt värde via resultatet kan identifieras som ett säkringsinstrument. En finansiell tillgång eller skuld som inte är ett derivat som värderas till verkligt värde via resultatet kan identifieras som ett säkrings-

instrument såvida den inte är en finansiell skuld som identifieras som värderad till verkligt värde via resultatet för vilket beloppet av de förändringar i verkligt värde som härrör från förändringar i kreditrisk för den skulden redovisas i övrigt totalresultat. För säkringsredovisning kan endast kontrakt med en koncernextern part identifieras som säkringsinstrument. En säkrad post kan vara en redovisad tillgång eller skuld, ett ej redovisat bindande åtagande, en mycket sannolik prognostiserad transaktion eller en nettoinvestering i en utlandsverksamhet. Ett säkringsförhållande uppfyller endast villkoren för säkringsredovisning när säkringsförhållandet består endast av möjliga säkringsinstrument och möjliga säkrade poster, när det finns en formell identifiering och dokumentation avseende säkringsförhållandet samt företagets mål för riskhantering och riskhanteringsstrategi avseende säkringen, samt att effektivitetskravet för säkringar är uppfyllt. Effektivitetskravet är uppfyllt när det föreligger ett ekonomiskt samband mellan den säkrade posten och säkringsinstrumentet, effekten av kreditrisken dominerar inte de förändringar som följer av det ekonomiska sambandet och när säkringskvoten för säkringsförhållandet är densamma som den som följer av den kvantitet av den säkrade posten som företaget faktiskt säkrar och den kvantitet som företaget faktiskt använder för att säkra mängden säkrade poster.

Skanska använder säkringsredovisning för kassaflödessäkringar och säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamhet. Säkringsredovisning för kassaflödessäkringar tillämpas när ett framtida kassaflöde är hänförligt till en redovisad tillgång eller skuld eller en högst sannolik framtida transaktion. Säkringsredovisning för säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamhet tillämpas när nettoinvesteringen är i enlighet med IAS 21.

En kassaflödessäkring redovisas enligt följande:

- a) den separata komponenten i eget kapital som är förknippad med den säkrade posten ska justeras till det lägre av följande: den ackumulerade vinsten eller förlusten från säkringsinstrumentet från den tidpunkt säkringen ingicks eller den ackumulerade förändringen i verkligt värde för den säkrade posten från den tidpunkt säkringen ingick,
- b) den del av vinsten eller förlusten för säkringsinstrumentet som bestäms vara en effektiv säkring redovisas i övrigt totalresultat,
- c) återstående vinst eller förlust för säkringsinstrumentet är säkringsineffektivitet som ska redovisas i resultatet,
- d) det belopp som har ackumulerats i den reserv som härrör från säkring av kassaflöden i enlighet med a ska redovisas enligt följande:
  - i) om en säkrad prognostiserad transaktion därefter leder till redovisning av en icke-finansiell tillgång eller skuld, eller en säkrad prognostiserad transaktion för en icke-finansiell tillgång eller skuld blir ett bindande åtagande för vilket säkringsredovisning av verkligt värde tillämpas, ska företaget ta bort det från den reserv som härrör från säkring av kassaflöden och ta med det direkt i det första anskaffningsvärdet eller annat redovisat värde för tillgången eller skulden,
  - ii) för alla kassaflödessäkringar förutom dem som omfattas av i) ska detta belopp omklassificeras från den reserv som härrör från säkring av kassaflöden till resultatet som en omklassificeringsjustering under samma period eller samma perioder under vilken eller vilka de säkrade förväntade framtida kassaflödena påverkar resultatet,
  - iii) om detta belopp är en förlust och ett företag väntar sig att hela eller en del av förlusten inte kommer att återvinnas under en eller flera framtida perioder ska det dock omedelbart omklassificera det belopp som inte väntas bli återvunnet till resultatet som en omklassificeringsjustering.

Säkringar av nettoinvesteringar i en utlandsverksamhet, inklusive en säkring av en monetär post som redovisas som en del av en nettoinvestering, ska redovisas på ett liknande sätt som kassaflödessäkringar: den del av vinsten eller förlusten för säkringsinstrumentet som bestäms vara en effektiv säkring ska redovisas i övrigt totalresultat, och den ineffektiva delen ska redovisas i resultatet. Den ackumulerade vinsten eller förlusten för säkringsinstrumentet som är hänförligt till den effektiva delen av säkringen och som har ackumulerats i valutaomräkningsreserven ska omklassificeras från eget kapital till resultatet vid en avyttring eller delayttring av utlandsverksamheten.

### IFRS 7 Finansiella instrument: Upplysningar

Upplysningar lämnas som gör det möjligt att bedöma dels betydelsen av finansiella instrument för företagets finansiella ställning och resultat, dels karaktär och risker till följd av finansiella instrument som företaget varit exponerat för under perioden och är exponerat för vid rapportperiodens slut. Upplysningarna skall också ge underlag för bedömning av hur dessa risker hanteras av företaget.



Standarden kompletterar principerna för redovisning, värdering och klassificering av finansiella tillgångar och skulder i IAS 32 och IAS 39.

Standarden tillämpas för alla typer av finansiella instrument med undantag för främst andelar i dotterföretag, intresseföretag och joint ventures, samt förpliktelser för ersättningsplaner till anställda enligt IAS 19, exempelvis pensionsplaner. Således ingår såväl upplupna räntetäckter och depositioner som upplupna räntekostnader i de lämnade upplysningarna. Upplupna intäkter avseende beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal är inte finansiella instrument.

De lämnade upplysningarna kompletteras med en avstämning mot övriga poster i resultaträkningen och i rapport över finansiell ställning.

Information enligt standarden lämnas i not 6.

## IAS 20 Redovisning av statliga bidrag och upplysningar om statligt stöd

Med statliga stöd avses åtgärder från staten i syfte att lämna en ekonomisk fördel som är begränsad till ett företag eller en kategori av företag som uppfyller vissa kriterier. Statliga bidrag är stöd från staten i form av överföringar av resurser till ett företag i utbyte mot att företaget uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor rörande sin verksamhet.

Statliga bidrag redovisas som förutbetalad intäkt alternativt reduktion av investeringen när det föreligger rimlig säkerhet att bidraget kommer att erhållas och att koncernen kommer att uppfylla de villkor som är förknippade med bidraget.

## Rådet för finansiell rapportering rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner

I rekommendationen anges vilka ytterligare uppgifter som skall lämnas för att årsredovisningen skall vara i överensstämmelse med Årsredovisningslagen. Den tillkommande informationen avser främst uppgifter relaterade till personalen.

Uppgift om antal anställda med dels fördelning mellan kvinnor och män, dels fördelning mellan länder, lämnas i not 36. Antal anställda under året har beräknats som ett genomsnitt av genomsnittligt antal anställda för de under året ingående kvartalen. Deltidsanställning motsvarar i denna beräkning 60 procent av en heltidsanställning. Verksamheter som sålts under året ingår ej.

Uppgift om fördelningen mellan kvinnor och män för ledande befattningshavare avser situationen på balansdagen. Med ledande befattningshavare i de olika dotterföretagen avses medlemmarna av respektive affärsenhetens ledningsgrupp. Informationen lämnas i noterna 36 och 37.

Förutom styrelseledamöter och verkställande direktör ingår samtliga andra personer i koncernens ledning i den grupp för vilken särredovisning sker av sammanlagda belopp för löner och andra ersättningar respektive kostnader och förpliktelser som avser pensioner och liknande förmåner. Dessutom lämnas samma uppgifter på individnivå för var och en av styrelseledamöterna och för verkställande direktören samt även för tidigare sådana befattningshavare. Arbetstagarrepresentanter är undantagna.

Upplysningar lämnas i not 36 om lån, ställda säkerheter och eventualförpliktelser till förmån för styrelseledamot och verkställande direktör inom koncernen.

Upplysningar lämnas också om ersättningar till revisorer och de revisionsföretag där revisorerna verkar. Se not 38.

## Orderingång och orderstock

Med orderingång avses för entreprenaduppdrag skriftlig orderbekräftelse eller undertecknat kontrakt förutsatt att finansieringen är ordnad och byggstart beräknas ske inom tolv månader. Om en tidigare erhållen order annulleras ett senare kvartal redovisas annulleringen som en avdragspost vid rapportering av orderingång för det kvartal annulleringen sker. Rapporterad orderingång inkluderar även order från Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling vilket förutsätter att bygglov finns och att igångsättning beräknas ske inom tre månader. För servicetjänster vid fastprisarbeten registreras orderingång vid undertecknande av kontrakt, och för servicetjänster vid löpande räkningsarbeten så överensstämmer orderingången med intäkterna. För serviceavtal tas maximalt 24 månaders framtida intäkter med.

För Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling rapporteras ingen orderingång.

Med orderstock avses skillnaden mellan periodens orderingång och upparbetade intäkter (upparbetade projektkostnader plus upparbetade projektsultat justerat för förlustavsättningar) plus orderstocken vid periodens ingång.

Vid förvärvstidpunkten inbegripande orderstock i förvärvade dotterföretag redovisas ej som orderingång, men ingår i beloppen för orderstock.

## Marknadsvärdering

### Kommersiell fastighetsutveckling

I not 22 anges beräknade marknadsvärden för omsättningsfastigheterna. För färdigställda kommersiella fastigheter och exploateringsfastigheter har marknadsvärdet för flertalet fastigheter beräknats i samarbete med externa värderingsmän. Pågående projekt värderas internt. Det beräknade marknadsvärdet för de pågående projekten avser varje fastighet vid färdigställande och till full uthyrning.

### Bostadsutveckling

Vid värdering av fastigheter inom Bostadsutveckling har marknadsvärderingen gjorts med beaktande av det värde som kan erhållas inom sedvanlig konjunkturcykel, och avser fastigheter vid färdigställande.

### Infrastrukturutveckling

Beräknat värde enligt Skanskas modell för värdering av infrastrukturprojekt erhålls genom att framtida bedömda kassaflöden i form av utdelningar och återbetalning av lån och eget kapital diskonteras med en diskonteringsräntesats som baseras på land, riskmodell och projektfas för de olika projekten. Den valda diskonteringsräntesatsen appliceras på samtliga framtida kassaflöden från och med värdetidpunkten. Den senast uppdaterade finansiella modellen används som bas. Denna finansiella modell beskriver samtliga kassaflöden i projektet och ligger ytterst till grund för finansieringen som görs med full projektrisk och utan garantier från Skanska.

Beräknat värde anges endast för projekt där kontraktering och finansiering uppnåtts. Samtliga flöden värderas – investeringar i projektet (eget kapital och efterställda förlagslån), ränta på återbetalningar av efterställda förlagslån samt utdelningar till och från projektbolaget. Idag är alla investeringar utom Nya Karolinska Solna denominerade i andra valutor än svenska kronor, vilket betyder att det dessutom finns en valutarisk.

Beräknade värden har delvis beräknats i samarbete med externa värderingsmän och anges i not 20.

## Not 1. Moderbolagets redovisnings- och värderingsprinciper

Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt Årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapportering rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer. RFR 2 innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen skall tillämpa International Financial Reporting Standards (IFRS) och International Accounting Standards (IAS), utgivna av International Accounting Standards Board (IASB), till den del dessa har godkänts av EU, samt tolkningsuttalanden från IFRS Interpretations Committee och dess föregångare Standing Interpretation Committee (SIC), så långt det är möjligt inom ramen för Årsredovisningslagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Redogörelse för de olika redovisningsstandarderna finns i koncernens not 1. Dessutom tillämpas Uttalanden från Rådet för finansiell rapportering.

I enlighet med RFR 2 tillämpas inte IAS 39 för finansiella garantiavtal till förmån för dotter- och intresseföretag samt joint ventures. Istället tillämpas IAS 37, vilket normalt innebär att någon avsättning för dessa åtaganden inte redovisas då det inte är sannolikt att något utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen.

Koncernbidrag redovisas enligt i RFR 2 angiven huvudregel.

Aktiesparprogrammen Seop 3 och Seop 4 redovisas som aktierelaterade ersättningar som regleras med egetkapitalinstrument i enlighet med IFRS 2. Den del av koncernens kostnad för dessa aktiesparprogram som avser anställda i dotterföretag bokförs hos moderbolaget som ökning av redovisat värde på andelar i dotterföretag och ökning av eget kapital. När belopp som kommer att debiteras dotterföretag fastställts sker omföring till fordringar på dotterföretag. I de fall ersättningen från dotterföretag för tilldelade aktier avviker från vad som tidigare bokats som ökning av redovisat värde på andelar i dotterföretag reduceras redovisat värde på andelar i dotterföretag till den del som beloppet ej överstiger tidigare redovisad ökning. Eventuell resterande del av ersättningen bokförs direkt mot eget kapital.

### Väsentliga skillnader mot koncernens redovisningsprinciper

Resultaträkningen och balansräkningen följer Årsredovisningslagens uppställningsformer.

Förmånsbestämda pensionsplaner redovisas enligt tryggandelagens bestämmelser. Pensionsåtaganden som säkras av tillgångar i pensionsstiftelse upptas ej i balansräkningen.

Andelar i intresseföretag och samarbetsarrangemang, liksom andelar i dotterföretag, värderas före eventuell nedskrivning till anskaffningsvärde.

## Not 2. Kritiska uppskattningar och bedömningar

### Kritiska uppskattningar och bedömningar

Företagsledningen har med styrelsen och revisionskommittén diskuterat utvecklingen och upplysningarna avseende koncernens viktiga redovisningsprinciper och uppskattningar, samt tillämpningen av dessa principer och uppskattningar.

Vissa viktiga redovisningsmässiga uppskattningar som gjorts vid tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper beskrivs nedan.

### Nedskrivningsprövning av goodwill

Vid beräkning av kassagenererande enheters återvinningsvärde för bedömning av eventuellt nedskrivningsbehov av goodwill, har flera antaganden om framtida förhållanden och uppskattningar av parametrar gjorts. En redogörelse av dessa återfinns i not 18, Goodwill. Som förstås av beskrivningen i noten skulle större ändringar av förutsättningarna för dessa antaganden och uppskattningar kunna ha en väsentlig effekt på värdet av goodwill.

### Pensionsantaganden

Skanska har förmånsbaserade pensionsplaner i flera länder. Planerna redovisas enligt IAS 19 vilket innebär att pensionsåtagandena beräknas med aktuariella antaganden och att förvaltningstillgångarna marknadsvärderas på balansdagen. Effekten av ändrade aktuariella antaganden och marknadsvärdering av förvaltningstillgångarna redovisas som omvärderingar i övrigt totalresultat. Omvärderingarna påverkar räntebärande pensionsskulder och eget kapital.

I not 28, Pensioner, ges en redogörelse för de antaganden och förutsättningar som ligger till grund för redovisningen av pensionsskulden inklusive känslighetsanalys.

### Successiv vinstavräkning

Skanska tillämpar successiv vinstavräkning, dvs utifrån en slutlägesprognos för projektets resultatutfall redovisas successivt under projektets varaktighet resultat baserat på projektets färdigställandegrad. Detta kräver att projektintäkter och projektkostnader kan storleksbestämmas på ett tillförlitligt sätt. Förutsättningen för detta är att effektiva och samordnade system för kalkylering, prognos och intäkts/kostnadsrapportering finns i koncernen. Systemet kräver vidare en konsekvent bedömning (prognos) av projektets slutliga utfall, inklusive analys av avvikelser i förhållande till tidigare bedömningstillfälle. Denna kritiska bedömning görs minst en gång per kvartal. Det verkliga utfallet av projektet vid dess slut kan dock avvika, antingen positivt eller negativt, från denna bedömning.

### Tvister

Ledningens bästa bedömning har beaktats vid redovisningen av tvistiga belopp men det faktiska framtida utfallet kan avvika från det bedömda. Se not 33, Ställda säkerheter, eventualförpliktelser och eventualtillgångar och not 29, Avsättningar.

### Investeringar i Infrastrukturverksamheten

I not 20 B anges beräknade värden för gjorda investeringar. Beräknade marknadsvärden bygger på diskontering av förväntade kassaflöden för respektive investering. Som diskonteringsränta har använts bedömda avkastningskrav på investeringar av detta slag. Förändringar i förväntade kassaflöden, som i flera fall sträcker sig 20-30 år framåt i tiden, och/eller ändrade avkastningskrav kan väsentligt påverka såväl beräknade värden som redovisade värden för respektive investering.

### Omsättningsfastigheter

Angivet sammanlagt marknadsvärde i not 22 är beräknat utifrån rådande prisnivå på respektive ort för de enskilda fastigheterna. Förändringar i utbud av liknande fastigheter liksom ändrad efterfrågan på grund av ändrade avkastningskrav kan väsentligt påverka såväl bedömda marknadsvärden som redovisade värden för respektive fastighet.

Inom kommersiella fastigheter avser de uppskattade marknadsvärdena för pågående projekt varje fastighet vid färdigställande och till full uthyrning.

För bostadsutvecklingsverksamheten är tillgången på kapital och priset för kapital för att finansiera bostadsköparnas investering en kritisk faktor. Bedömda marknadsvärden avser även här fastigheter vid färdigställande, och hänsyn tas till det värde som kan erhållas inom sedvanlig konjunkturcykel.

## Not 2. Fortsättning

### Priser på varor och tjänster

I koncernens verksamhet finns många olika typer av kontraktsformer. Graden av risk när det gäller priser på varor och tjänster varierar starkt beroende på kontraktstyp.

Kraftiga ökningarna i materialpriser kan utgöra en risk framför allt i långa projekt med fastprisåtagande. Resursknapphet avseende personal och även vissa insatsvaror kan också påverka verksamheten negativt. Förseningar i designfasen eller förändringar i design är andra omständigheter som kan påverka projekten negativt.

## Not 3. Effekter av ändrade redovisningsprinciper

Inga ändrade redovisningsprinciper under 2017.

## Not 4. Rörelsesegment

Som rörelsesegment redovisas Skanskas verksamhetsgrenar; Byggverksamhet, Bostadsutveckling, Kommersiell fastighetsutveckling och Infrastrukturutveckling. Verksamhetsgrenarna sammanfaller med Skanskas operativa organisation så som koncernledningen följer verksamheten. Koncernledningen utgör Skanskas "högste verkställande beslutsfattare".

Varje rörelsesegment bedriver skilda typer av verksamheter med olika risker. Byggverksamhet omfattar såväl hus- som anläggningsbyggande. Bostadsutveckling utvecklar bostadsprojekt för omedelbar försäljning. Bostäderna anpassas till utvalda kundgrupper. Enheterna svarar för att planera och sälja projekten. Bygguppdragen utförs av de byggande enheterna i verksamhetsgren Byggverksamhet på respektive marknad. Kommersiell fastighetsutveckling initierar, utvecklar, hyr ut och säljer kommersiella fastighetsprojekt. Projektutvecklingen fokuseras på kontor, handel samt logistikfastigheter. Bygguppdragen utförs på de flesta marknader av segmentet Byggverksamhet. Infrastrukturutveckling inriktas på att identifiera, utveckla och investera i privatfinansierade infrastrukturprojekt, till exempel vägar, sjukhus och flygplats. Verksamhetsgrenen är fokuserad på att skapa nya projektmöjligheter främst på de marknader där koncernen har verksamhet. Bygguppdragen utförs av de byggande enheterna där Skanska har Byggverksamhet. Internprissättningen mellan rörelsesegmenten sker till marknadsmässiga villkor. Centralt innefattar kostnad för koncernkontor, resultat från centrala bolag, samt verksamheter under nedläggning. Elimineringar består huvudsakligen av vinster i Byggverksamheten avseende fastighetsprojekt. Se även Not 1, Koncernens redovisnings- och värderingsprinciper; IFRS 8 Rörelsesegment.

### Intäkter och kostnader per rörelsesegment

Respektive verksamhetsgren har ett operativt ansvar för sin resultaträkning ner till och med rörelseresultatet.

### Tillgångar och skulder per rörelsesegment

Varje verksamhetsgren har ett operativt ansvar för sitt sysselsatta kapital. Sysselsatt kapital för de respektive verksamhetsgrenarna är totala tillgångar med avdrag för skattefordringar och interna fordringar som placerats i internbanken minus icke räntebärande skulder exklusive skatteskulder. För segmenten Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling gäller dessutom att kapitaliserade ränteutgifter avgår från totala tillgångar vid beräkningen av sysselsatt kapital. Förvärvsgoodwill har hänförs till den verksamhetsgren den tillhör.

Kassaflöde per segment framgår som separat rapport; Koncernens operativa kassaflödesanalys och förändring i räntebärande nettofordran.

## Not 4. Fortsättning

2017	Bygg- verksamhet	Bostads- utveckling	Kommersiell fastighets- utveckling	Infrastruktur- utveckling	Summa rörelse segment	Centralt	Elimine- ringar	Summa segment	Skilnad redovis- nings- principer	Summa IFRS
Externa intäkter	135 997	13 158	11 255	81	160 491	332	0	160 823	-2 946	157 877
Intäkter från interna kunder	14 053	79	185	0	14 317	1 032	-15 349	0	0	0
<b>Totala intäkter</b>	<b>150 050</b>	<b>13 237</b>	<b>11 440</b>	<b>81</b>	<b>174 808</b>	<b>1 364</b>	<b>-15 349</b>	<b>160 823</b>	<b>-2 946</b>	<b>157 877</b>
Kostnader för produktion och förvaltning	-141 751	-10 855	-8 451	-177	-161 234	-1 275	15 209	-147 300	2 197	-145 103
<b>Bruttoresultat</b>	<b>8 299</b>	<b>2 382</b>	<b>2 989</b>	<b>-96</b>	<b>13 574</b>	<b>89</b>	<b>-140</b>	<b>13 523</b>	<b>-749</b>	<b>12 774</b>
Försäljnings- och administrationskostnader	-7 132	-666	-899	-121	-8 818	-1 033	0	-9 851	0	-9 851
Resultat från joint ventures och intresseföretag	38	0	624	1 142	1 804	0	28	1 832	-177	1 655
<b>Rörelseresultat</b>	<b>1 205</b>	<b>1 716</b>	<b>2 714</b>	<b>925</b>	<b>6 560</b>	<b>-944</b>	<b>-112</b>	<b>5 504</b>	<b>-926</b>	<b>4 578</b>
varav avskrivningar	-1 478	-1	-6	-3	-1 488	-99		-1 587	0	-1 587
varav nedskrivningar /återföring av nedskrivningar										
Goodwill	-592				-592			-592	0	-592
Övriga tillgångar	-265	-14	-6	-11	-296		13	-283	0	-283
varav resultat försäljning kommersiella fastigheter			2 879		2 879		197	3 076	-370	2 706
varav resultat försäljning infrastrukturprojekt				985	985			985	0	985
Personal	39 002	482	389	94	39 967	792		40 759		
Bruttomarginal, %	5,5	18,0								
Försäljnings- och administrations- kostnader, %	-4,8	-5,0								
Rörelsemarginal, %	0,8	13,0								
<b>Tillgångar, varav</b>										
Materiella anläggningstillgångar	6 771	5	19	9	6 804	86	-16	6 874	0	6 874
Immateriella tillgångar	4 770	409	7		5 186	330		5 516	0	5 516
Placeringar i joint ventures och intresseföretag	218	527	658	1 944	3 347	3	-36	3 314	0	3 314
Omsättningsfastigheter	11	15 505	24 043		39 559	-91	-458	39 010	0	39 010
Sysselsatt kapital	-2 761	12 652	24 481	1 809	36 181	7 930		44 111	0	44 111
Investeringar	-2 062	-11 093	-10 716	-449	-24 320	45	90	-24 185	0	-24 185
Desinvesteringar	237	11 773	9 341	1 950	23 301	0	-202	23 099	0	23 099
<b>Investeringar, netto</b>	<b>-1 825</b>	<b>680</b>	<b>-1 375</b>	<b>1 501</b>	<b>-1 019</b>	<b>45</b>	<b>-112</b>	<b>-1 086</b>	<b>0</b>	<b>-1 086</b>
<b>Avstämning från segment till IFRS</b>										
Intäkter enligt segment – bindande kontrakt	150 050	13 237	11 440	81	174 808	1 364	-15 349	160 823		
Tillkommer fastigheter sålda före perioden		14 070	3 120		17 190			17 190		
Avgår fastigheter ej övertagna av köpare per balansdagen		-14 646	-5 116		-19 762		79	-19 683		
Klyvningsmetoden för joint ventures		-875			-875		313	-562		
Kursdifferens		37	72		109			109		
<b>Intäkter enligt IFRS – frånträde</b>	<b>150 050</b>	<b>11 823</b>	<b>9 516</b>	<b>81</b>	<b>171 470</b>	<b>1 364</b>	<b>-14 957</b>	<b>157 877</b>		
Rörelseresultat enligt segment – bindande kontrakt	1 205	1 716	2 714	925	6 560	-944	-112	5 504		
Tillkommer fastigheter sålda före perioden		2 237	627		2 864		2	2 866		
Avgår fastigheter ej övertagna av köpare per balansdagen		-2 316	-951		-3 267		-12	-3 279		
Justering av resultat från joint ventures och intressebolag		-78	-338		-416		-18	-434		
Nya internvinster							-47	-47		
Kursdifferens		-51	15		-36	1	3	-32		
<b>Rörelseresultat enligt IFRS – frånträde</b>	<b>1 205</b>	<b>1 508</b>	<b>2 067</b>	<b>925</b>	<b>5 705</b>	<b>-943</b>	<b>-184</b>	<b>4 578</b>		

## Not 4. Fortsättning

2016	Bygg- verksamhet	Bostads- utveckling	Kommersiell fastighets- utveckling	Infrastruktur- utveckling	Summa rörelse segment	Centralt	Elimine- ringar	Summa segment	Skillnad i redovisnings- principer	Summa IFRS
Externa intäkter	127 113	13 255	10 208	237	150 813	494	0	151 307	-5 942	145 365
Intäkter från interna kunder	10 888	9	18	0	10 915	943	-11 858	0	0	0
<b>Totala intäkter</b>	<b>138 001</b>	<b>13 264</b>	<b>10 226</b>	<b>237</b>	<b>161 728</b>	<b>1 437</b>	<b>-11 858</b>	<b>151 307</b>	<b>-5 942</b>	<b>145 365</b>
Kostnader för produktion och förvaltning	-127 921	-11 100	-7 159	-181	-146 361	-1 449	11 892	-135 918	4 799	-131 119
<b>Bruttoresultat</b>	<b>10 080</b>	<b>2 164</b>	<b>3 067</b>	<b>56</b>	<b>15 367</b>	<b>-12</b>	<b>34</b>	<b>15 389</b>	<b>-1 143</b>	<b>14 246</b>
Försäljnings- och administrationskostnader	-6 567	-559	-751	-147	-8 024	-1 128	0	-9 152	0	-9 152
Resultat från joint ventures och intresseföretag	33	0	20	1 909	1 962	0	0	1 962	164	2 126
<b>Rörelseresultat</b>	<b>3 546</b>	<b>1 605</b>	<b>2 336</b>	<b>1 818</b>	<b>9 305</b>	<b>-1 140</b>	<b>34</b>	<b>8 199</b>	<b>-979</b>	<b>7 220</b>
varav avskrivningar	-1 348	-1	-3	-4	-1 356	-83		-1 439	0	-1 439
varav nedskrivningar/återföring av nedskrivningar Goodwill					0			0	0	0
Övriga tillgångar	8	-42	-198	-331	-563		29	-534	0	-534
varav resultat försäljning kommersiella lokaler			3 111		3 111		173	3 284	17	3 301
varav resultat försäljning infrastrukturprojekt				1 729	1 729			1 729	0	1 729
Personal	40 991	434	364	102	41 891	1 012		42 903		
Bruttomarginal, %	7,3	16,3								
Försäljnings- och administrations- kostnader, %	-4,8	-4,2								
Rörelsemarginal, %	2,6	12,1								
<b>Tillgångar, varav</b>										
Materiella anläggningstillgångar	6 691	23	12	13	6 739	98		6 837	0	6 837
Immateriella tillgångar	5 494	429			5 923	381		6 304	0	6 304
Placeringar i joint ventures och intresseföretag	205	440	847	2 701	4 193	4	-37	4 160	0	4 160
Omsättningsfastigheter	47	14 011	20 000		34 058	-93	-287	33 678	0	33 678
Sysselsatt kapital	-53	11 607	19 936	5 434	36 924	5 681		42 605	0	42 605
Investeringar	-1 829	-9 148	-8 364	-1 336	-20 677	-122	0	-20 799	0	-20 799
Desinvesteringar	595	7 517	9 043	3 102	20 257	694	-9	20 942	0	20 942
<b>Investeringar, netto</b>	<b>-1 234</b>	<b>-1 631</b>	<b>679</b>	<b>1 766</b>	<b>-420</b>	<b>572</b>	<b>-9</b>	<b>143</b>	<b>0</b>	<b>143</b>
<b>Avstämning från segment till IFRS</b>										
Intäkter enligt segment – bindande kontrakt	138 001	13 264	10 226	237	161 728	1 437	-11 858	151 307		
Tillkommer fastigheter sålda före perioden		9 704	2 561		12 265	0		12 265		
Avgår fastigheter ej övertagna av köpare per balansdagen		-14 070	-3 120		-17 190			-17 190		
Klyvningsmetoden för joint ventures		-1 548			-1 548		266	-1 282		
Kursdifferens		221	44		265			265		
<b>Intäkter enligt IFRS - frånträde</b>	<b>138 001</b>	<b>7 571</b>	<b>9 711</b>	<b>237</b>	<b>155 520</b>	<b>1 437</b>	<b>-11 592</b>	<b>145 365</b>		
Rörelseresultat enligt segment – bindande kontrakt	3 546	1 605	2 336	1 818	9 305	-1 140	34	8 199		
Tillkommer fastigheter sålda före perioden		1 480	482		1 962		9	1 971		
Avgår fastigheter ej övertagna av köpare per balansdagen		-2 237	-627		-2 864		-2	-2 866		
Justering av resultat från joint ventures och intressebolag		-133	0		-133			-133		
Nya internvinster							14	14		
Kursdifferens		31	8		39	-1	-3	35		
<b>Rörelseresultat enligt IFRS - frånträde</b>	<b>3 546</b>	<b>746</b>	<b>2 199</b>	<b>1 818</b>	<b>8 309</b>	<b>-1 141</b>	<b>52</b>	<b>7 220</b>		

## Not 4. Fortsättning

### Externa intäkter enligt IFRS per geografiskt område

	Sverige		USA		Övrigt		Totalt	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Byggverksamhet	27 801	26 321	58 781	52 457	49 728	48 601	136 310	127 379
Bostadsutveckling	7 291	4 007			4 533	3 555	11 824	7 562
Kommersiell fastighetsutveckling	5 010	3 481	103	4 022	4 218	2 190	9 331	9 693
Infrastrukturutveckling	12	17	41	174	28	46	81	237
Centralt och elimineringar					331	494	331	494
<b>Summa rörelsesegment</b>	<b>40 114</b>	<b>33 826</b>	<b>58 925</b>	<b>56 653</b>	<b>58 838</b>	<b>54 886</b>	<b>157 877</b>	<b>145 365</b>

Koncernen har inga kunder som svarar för tio procent eller mer av koncernens intäkter.

### Anläggningstillgångar och omsättningsfastigheter per geografiskt område

	Materiella anläggningstillgångar		Immateriella tillgångar <sup>1)</sup>		Placeringar i joint ventures och intresseföretag		Omsättningsfastigheter	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Sverige	2 084	1 962	635	590	1 312	1 210	12 704	13 124
USA	2 320	2 451	984	1 514	1 765	2 338	7 383	4 932
Övriga	2 470	2 424	3 897	4 200	237	612	18 923	15 622
	<b>6 874</b>	<b>6 837</b>	<b>5 516</b>	<b>6 304</b>	<b>3 314</b>	<b>4 160</b>	<b>39 010</b>	<b>33 678</b>

1) Av posten övriga för immateriella tillgångar avser 1 344 (1 415) Mkr den norska verksamheten och 1 503 (1 585) Mkr den brittiska verksamheten.

## Not 5. Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter

Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter redovisas i enlighet med IFRS 5. Se redovisnings- och värderingsprinciper, not 1.

Under 2017 och 2016 har inga verksamheter redovisats som avvecklade.

I slutet av 2017 fanns inga anläggningstillgångar som i enlighet med IFRS 5 ska redovisas som omsättningstillgångar och anges som tillgångar som innehas för försäljning. Ej heller under 2016 fanns sådana anläggningstillgångar.

## Not 6. Finansiella instrument och finansiell riskhantering

Finansiella instrument redovisas i enlighet med IAS 39 Finansiella instrument, redovisning och värdering, IAS 32 Finansiella instrument, klassificering och IFRS 7 Finansiella instrument; upplysningar.

Skanskas fordringar på och skulder till beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal redovisas ej som ett finansiellt instrument och därav redovisas ej heller risken i dessa fordringar och skulder i denna not.

Risker i delägda joint venture bolag inom Infrastrukturutveckling hanteras inom respektive bolag. Skanskas målsättning är att den finansiella riskhanteringen i bolagen motsvarar den som gäller för koncernens helägda bolag. Då kontraktperioden i många fall uppgår till tiotal år är hanteringen av ränterisken på finansieringen väsentlig i respektive bolag. Risken hanteras med hjälp av långa ränteswappar. Innehaven redovisas enligt kapitalandelsmetoden, vilket medför att de finansiella instrumenten i respektive bolag ingår i posten. Resultat från joint ventures och intresseföretag. Uppgifter om finansiella instrument i joint ventures och intresseföretag ingår inte i följande uppgifter.

### Finansiell riskhantering

Skanska är genom sin verksamhet, utöver affärsrisker, exponerad för olika finansiella risker såsom kreditrisk, likviditetsrisk och marknadsrisk. Dessa risker uppstår i koncernens redovisade finansiella instrument såsom likvida medel, räntebärande fordringar, kundfordringar, leverantörsskulder, upplåning samt derivat.

### Mål och policy

Koncernen strävar efter att uppnå en systematisk riskbedömning av såväl finansiella som affärsrättsliga risker. För detta används en gemensam modell för riskhantering. Riskhanteringsmodellen innebär inte att risk undviks utan syftar till att identifiera och hantera dessa risker.

Styrelsen fastställer årligen genom koncernens finanspolicy riktlinjer, mål och limiter för finansförvaltning och hantering av finansiella risker inom koncernen. Finanspolicyen reglerar ansvarsfördelningen mellan Skanskas styrelse, koncernledning, Skanska Financial Services (Skanskas interna finansfunktion) och affärsenheterna.

Inom koncernen har Skanska Financial Services det operativa ansvaret för att säkerställa koncernens finansiering och att förvalta kassalikviditet, finansiella tillgångar och finansiella skulder. Genom en centraliserad finansfunktion tillvaratas skalfördelar och synergieffekter.

Mål och policy för varje typ av risk beskrivs under respektive avsnitt nedan.

### Kreditrisk

Kreditrisk beskriver koncernens risk i de finansiella tillgångarna och uppstår om en motpart inte uppfyller sitt kontrakterade betalningsåtagande gentemot Skanska. Kreditrisken fördelas på finansiell kreditrisk som avser risken i de räntebärande tillgångarna samt på kundkreditrisk som avser risken i kundfordringarna.

### Finansiell kreditrisk - risken i räntebärande tillgångar

Finansiell kreditrisk är den risk koncernen löper i förhållande till finansiella motparter vid placering av överskottsmedel, tillgodohavanden på bankkonton och investering i finansiella tillgångar. Kreditrisk i form av motpartsrisk uppstår även vid användandet av derivatinstrument och utgörs av risken att en potentiell vinst inte realiserar ifall motparten inte fullföljer sin del av kontraktet.

Skanska skall enligt policy begränsa sin exponering mot finansiella motparter genom att använda banker och finansiella institutioner som innehar tillfredställande rating hos kreditinstituten Standard & Poors, Moodys eller Fitch. Tillåten exponeringsvolym per motpart är beroende av motpartens kreditbetyg och exponeringens löptid. Koncernen har också, för att reducera kreditrisken i derivatinstrument, tecknat standardiserade kvittningsavtal (ISDA avtal) med samtliga finansiella motparter med vilka derivatkontrakt ingås.

Vid placering av överskottsmedel är målsättningen att löpande uppnå en god riskspridning. Per årsskiftet var överskottsmedel huvudsakligen placerade i större banker med global närvaro från främst Norden, Europa och USA. Skanska använder för närvarande ett tiotal banker för derivattransaktioner.

Den maximala exponeringen motsvarar tillgångarnas verkliga värde och uppgår till 15 903 (16 497) Mkr. Genomsnittlig löptid för räntebärande tillgångar uppgick till 0,3 (0,2) år per 31 december 2017.

### Kundkreditrisk - risken i kundfordringarna

Kundkreditrisk hanteras inom Skanska koncernens gemensamma rutin för att identifiera och hantera risker - Skanska Tender Approval Procedure (STAP) och Operational Risk Assessment (ORA).

Skanskas kreditrisk vad gäller kundfordringar har en hög grad av riskspridning genom ett stort antal projekt av varierande storlek och typ med en mängd olika kundkategorier på ett stort antal geografiska marknader.

Den del av Skanskas verksamhet som avser byggprojekt orsakar en begränsad kreditgivning då projekten så långt det är möjligt förskotts faktureras. I övrig verksamhet begränsar sig kreditgivningen till sedvanliga fakturaperioder.

Kundfordringar	31 dec 2017	31 dec 2016
Utestående fordringar	20 684	24 360
Nedskrivna belopp	-435	-545
<b>Redovisat värde</b>	<b>20 249</b>	<b>23 815</b>

Förändring nedskrivna kundfordringar	2017	2016
Belopp vid årets ingång	545	1 071
Årets nedskrivning/reversering av nedskrivning	170	-373
Reglerade nedskrivningar	-287	-187
Kursdifferenser	7	34
<b>Belopp vid årets utgång</b>	<b>435</b>	<b>545</b>

### Risken i övriga rörelsefordringar inklusive aktier

Övriga finansiella rörelsefordringar utgörs av fordringar för sålda fastigheter, upplupna ränteintäkter, depositioner etc.

Av upptagna rörelsefordringar per balansdagen var inga förfallna eller nedskrivna.

Övriga finansiella rörelsefordringar redovisas fördelat på tidsintervall med avseende på när i framtiden beloppen förfaller.

	2017	2016
Förfaller inom 30 dagar	22	9
Förfaller efter 30 dagar men inom 1 år	1 028	83
Förfaller efter 1 år	14	5
<b>Summa</b>	<b>1 064</b>	<b>97</b>

Som aktier redovisas innehav med mindre än 20 procent av röstandelen i bolaget. Redovisat värde uppgår till 42 (44) Mkr.

Aktierna är värderade till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde. Nedskrivning av aktierna har varken gjorts 2017 eller 2016.

### Likviditets- och refinansieringsrisk

Likviditets- och refinansieringsrisk definieras som risken att Skanska inte kan möta betalningsförpliktelser till följd av bristande likviditet eller av svårigheter att ta upp eller omsätta externa lån.

Koncernen använder likviditetsprognostisering som ett medel för hantering av fluktuationer i den kortfristiga likviditeten. Överskottslikviditet skall i första hand, då så är möjligt, användas till att amortera ner låneskulden.

## Not 6. Fortsättning

### Finansiering

Skanska har ett flertal program för upplåning, såväl bekräftade bankkreditfaciliteter som marknadsfinansieringsprogram, vilket ger en god beredskap för tillfälliga svängningar i koncernens likviditetsbehov på kort sikt samt säkerställer finansieringen på lång sikt.

Under 2017 refinansierade Skanska det syndikerade banklånet. Den nya kreditfaciliteten om 600 MEUR har en löptid på fem år med möjlighet till två förlängningar på ett år vardera efter första respektive andra året. Vidare etablerades en syndikerad kreditfacilitet med grön profil om 200 MEUR med två års löptid med möjlighet till ett års förlängning. För att förlänga förfalloprofilen i skuldportföljen och för att säkerställa tillgången till USD upptogs under året ett bilateralt lån från Svensk Exportkredit (SEK) om 100 MUSD som löper till 2024 samt två bilaterala lån från Nordiska Investeringsbanken (NIB) om vardera 50 MUSD som löper till 2023 respektive 2024.

Inga nya MTN-lån emmitterades under 2017. Kortfristig likviditetsbehov på grund av säsongsmässiga variationer i kassaflödet täcktes genom upplåning via certifikatprogrammet. Inga certifikat var utestående per 31 december 2017.

Vid slutet av året uppgick den centrala skuldportföljen till 4,6 (4,2) Mdr kronor. De outnyttjade kreditfaciliteterna på drygt 8 (5,7) Mdr kronor i kombination med de operativa finansiella nettotillgångarna på 9,7 (10,6) Mdr kronor säkerställer att koncernen har tillräcklig ekonomisk kapacitet.

	Förfall	Valuta	Ram	2017		2016	
				Nominellt	Utnyttjat	Nominellt	Utnyttjat
<b>Marknadsfinansieringsprogram</b>							
Commercial paper (CP) program, löptider 0-1 år		SEK/EUR	6 000 Mkr	6 000		6 000	1 315
Medium Term Note (MTN) program, löptider 1-10 år		SEK/EUR	8 000 Mkr	8 000	2 350	8 000	2 349
				<b>14 000</b>	<b>2 350</b>	<b>14 000</b>	<b>3 664</b>
<b>Bekräftade kreditfaciliteter</b>							
Grönt Syndikerat banklån	2019	SEK/EUR/USD	200 MEUR	1 967			
Syndikerat banklån	2022	SEK/EUR/USD	600 MEUR	5 901		5 312	
Bilateralt låneavtal	2020	EUR	60 MEUR	590	590	574	574
Bilaterala låneavtal	2023/2024	USD	200 MUSD	1 638	1 638		
Övriga kreditlöften				413		401	
				<b>10 509</b>	<b>2 228</b>	<b>6 287</b>	<b>574</b>

Koncernens outnyttjade kreditlöften uppgick vid årsskiftet till 8 281 (5 713) Mkr.



## Not 6. Fortsättning

### Likviditetsreserv och förfallostruktur

Målsättningen är att ha en likviditetsreserv på minst 4 Mdr kronor att tillgå inom en vecka genom kassalikviditet eller bindande kreditlöften. Per årsskiftet uppgick kassa och bindande kreditlöften till cirka 15 (11) Mdr kronor, varav cirka 12 (10) Mdr kronor är tillgängliga inom en vecka.

Koncernens policy är att den centrala låneportföljens förfallostruktur ska vara spridd över tiden samt ha en vägd genomsnittlig återstående löptid på tre år, inklusive outnyttjade bekräftade kreditfaciliteter, med ett mandat att avvika inom intervallet två till fyra år. Per den 31 december 2017 hade låneportföljen en genomsnittlig löptid på 3,5 (2,0) år, om kreditlöften som är outnyttjade vägs in.

Förfallostrukturen, inklusive räntebetalningar, för koncernens finansiella räntebärande skulder och derivat relaterade till upplåning, fördelar sig över de kommande åren enligt följande tabell.

2017	Förfaller						2016	Förfaller					
	Redovisat värde	Framtida likvidbe- lopp	inom 3 mån	efter 3 mån inom 1 år	efter 1 år inom 5 år	efter 5 år		Redovisat värde	Framtida likvidbe- lopp	inom 3 mån	efter 3 mån inom 1 år	efter 1 år inom 5 år	efter 5 år
Förfallotidpunkt							Förfallotidpunkt						
Räntebärande finansiella skulder	11 323	11 800	1 046	6 743	2 269	1 742	Räntebärande finansiella skulder	10 172	10 309	1 689	5 041	3 572	7
Derivat: valutaterminer							Derivat: valutaterminer						
Inflöde	-99	-10 296	-9 924	-330	-42		Inflöde	-177	-4 342	-4 085	-255	-2	
Utflöde	97	10 292	9 920	331	41		Utflöde	48	4 295	4 046	247	2	
Derivat: ränteswappar							Derivat: ränteswappar						
Inflöde	-1	-5		4	-9		Inflöde		10		8	2	
Utflöde	59	63	24	25	14		Utflöde	116	108	24	32	52	
<b>Summa</b>	<b>11 379</b>	<b>11 854</b>	<b>1 066</b>	<b>6 773</b>	<b>2 273</b>	<b>1 742</b>	<b>Summa</b>	<b>10 159</b>	<b>10 380</b>	<b>1 674</b>	<b>5 073</b>	<b>3 626</b>	<b>7</b>

Genomsnittlig löptid för räntebärande skulder uppgick till 1,8 (1,1) år.

## Not 6. Fortsättning

### Övriga rörelseskulder

Övriga rörelseskulder som utgör finansiella instrument förfaller till betalning enligt nedanstående tabell.

Övriga rörelseskulder	2017	2016
Förfaller inom 30 dagar	494	569
Förfaller efter 30 dagar men inom 1 år		112
Förfaller efter 1 år	2	13
<b>Summa</b>	<b>496</b>	<b>694</b>

### Marknadsrisk

Marknadsrisk är koncernens risk att verkligt värde på finansiella instrument eller framtida kassaflöden från finansiella instrument kommer att fluktueras på grund av förändringar i marknadspriser. Huvudsakliga marknadsrisker i koncernen är ränterisk och valutarisk.

### Ränterisk

Ränterisk utgör risken att ränteförändringar inverkar negativt på koncernens finansnetto och kassaflöde (kassaflödesrisk) eller verkligt värde på finansiella tillgångar och skulder (verkligt värde ränterisk).

I koncernen är det framförallt räntebärande upplåning som medför att koncernen exponeras för verkligt värde ränterisk. För att begränsa risken ska räntebindningen vara spridd över tiden och ha en vägd genomsnittlig återstående räntebindningstid på två år med ett mandat att avvika på +/- ett år. Förändringen i verkligt värde mäts på räntebärande tillgångar och skulder inklusive derivat, dels vid en ökning med en procentenhet av räntenivån över alla löptider, dels vid ett positivt respektive negativt skift av räntenivån med en halv procentenhet. Förändringen i verkligt värde får inte överstiga 150 Mkr för något av dessa räntescenarier mätt som den relativa avvikelser mot en jämförelseportfölj med en vägd genomsnittlig räntebindningstid på två år vilket identifierats som riskneutral löptid.

Verkligt värde på räntebärande finansiella tillgångar och skulder, samt derivat, skulle vid ovan beskrivna räntescenarier förändras inom intervallet 38–61 Mkr givet samma volym och räntebindningstid som per 31 december 2017. Den relativa ränterisken är 8–9 Mkr lägre än i jämförelseportföljen som har en risk på cirka 46–70 Mkr och förklaras av att räntebindningstiden är kortare än jämförelseportföljens 2 år. Förändringen i verkligt värde skulle påverka finansnettot med cirka 20–24 Mkr och övrigt totalresultat med cirka 18–37 Mkr, då säkringsredovisning tillämpas. Samtliga belopp är angivna före skatt. Eget kapital skulle således påverkas med cirka 30–48 Mkr med hänsyn tagen till skatt.

Koncernens kassaflödesrisk får inte överstiga 150 Mkr över en 12 månaders period vid en ökning med en procentenhet av marknadsräntorna. Givet samma volym och räntebindningstid som per årsskiftet skulle en genomsnittlig höjning av marknadsräntan med en procentenhet från nivån vid årsskiftet ge en uppskattad positiv effekt på koncernens finansnetto på cirka 41 Mkr för 2018.

Såväl avvikelser i kassaflödesrisk, verkligt värde ränterisk och räntebindningstid ligger inom koncernens mandat per 31 december 2017.

Den genomsnittliga räntebindningstiden för samtliga räntebärande tillgångar var 0,1 (0,1) år med hänsyn tagen till derivat. Räntesatsen för dessa uppgick vid årsskiftet till 0,63 (0,58) procent. Av koncernens totala räntebärande finansiella tillgångar löper 23 (7) procent med fast ränta och 77 (93) procent med rörlig ränta.

Den genomsnittliga räntebindningstiden för samtliga räntebärande skulder med hänsyn tagen till derivat, exklusive pensionskund, var 0,5 (0,6) år.

Räntesatsen för räntebärande skulder uppgick vid årsskiftet till 1,43 (1,03), med hänsyn tagen till derivat var räntesatsen 1,75 (1,25) procent. Av totala räntebärande finansiella skulder, efter hänsyn tagen till derivat, löper 33 (52) procent med fast ränta respektive 67 (48) procent med rörlig ränta.

Per 31 december 2017 fanns utestående ränteswapavtal uppgående till nominellt 3 585 (3 836) Mkr. Samtliga avtal har ingåtts för att swappa om koncernens upplåning från rörlig till fast ränta. För hälften av dessa ränteswapavtal tillämpar Skanska säkringsredovisning. Säkringarna uppfyller kraven på effektivitet vilket innebär att realiserad vinst eller förlust redovisas i övrigt totalresultat. Verkligt värde för dessa säkringar uppgick per 31 december 2017 till –36 (–68) Mkr. Verkligt värde avseende ränteswapavtal för vilka säkringsredovisning inte tillämpas uppgick

till –22 (–48) Mkr per den 31 december 2017. För dessa ränteswapavtal redovisas förändringar i verkligt värde över resultaträkningen. Därutöver fanns ingångna ränteswapavtal i delägda joint venturebolag.

### Valutarisk

Valutarisk definieras som risken att koncernens resultaträkning och rapport över finansiell ställning påverkas negativt av valutakursförändringar. Denna risk kan delas upp i transaktionsexponering, det vill säga nettot av operativa och finansiella (räntor/amorteringar) flöden, och omräkningsexponering avseende nettoinvesteringar i utländska koncernbolag.

### Transaktionsexponering

Transaktionsexponering uppstår i den lokala enheten när in- och utflöden i, för enheten, utländska valutor inte är matchade. Trots att koncernen har en stor internationell närvaro så är verksamheten huvudsakligen av lokal natur avseende valutarisker då projektens intäkter och kostnader normalt möts i samma valuta. Om så inte är fallet, är målsättningen att respektive affärsenhet ska säkra exponeringen i kontrakterade kassaflöden mot sin funktionella valuta för att minska resultatpåverkan orsakad av valutakursförändringar. Till detta används främst valutaterminskontrakt.

Valutarisken för koncernen får totalt uppgå till 50 Mkr där risken beräknas som den resultatpåverkan en fem procentenheters förändring av valutakurserna medför. Per den 31 december 2017 uppgick valutarisken i transaktionsexponeringen till 35 (35) Mkr före skatt, vilket skulle ge en effekt i övrigt totalresultat på 27 (27) Mkr efter skatt.

Kontrakterade nettovalutaflöden, i för respektive koncernföretag främmande valuta, fördelas sig mellan valutor och löptider på följande sätt.

Koncernens kontrakterade nettovalutaflöde i Mkr <sup>1)</sup>	Per 31 dec 2017			Per 31 dec 2016		
	2018	2019	2020 och senare	2017	2018	2019 och senare
PLN	–2 729	–102		–1 446	–155	–283
EUR	–504	–135	19	–413	54	–33
CZK	–308	–82		–184	–58	
USD	–19	–6		–42	–1	
RON	–10	–9		–2	–6	
HUF	123			–417	–217	
GBP	225	–1		–107	–23	–1
Övriga valutor	–8	4		–10	–1	
<b>Totalt motvärde</b>	<b>–3 231</b>	<b>–332</b>	<b>19</b>	<b>–2 621</b>	<b>–407</b>	<b>–317</b>

1) Flöden i PLN, CZK, HUF och RON avser främst kostnader i fastighetsutvecklingsprojekt. Flöden i EUR är främst hänförliga till Byggverksamheterna i Sverige, Polen, Tjeckien och Norge. Flöden i GBP avser en utdelning samt flöden hänförliga till Nya Karolinska Sjukhuset (NKS) och byggandet av den sameuropeiska forskningsanläggningen European Spallation Source (ESS).

Skanska tillämpar huvudsakligen säkringsredovisning för säkringar av kostnader i andra valutor än EUR i den europeiska fastighetsutvecklingsverksamheten.

Verkligt värde för dessa säkringar uppgick per den 31 december 2017 till 70 (–4) Mkr. Säkringarna uppfyller kraven på effektivitet vilket innebär att realiserad vinst eller förlust redovisas i övrigt totalresultat. Verkligt värde avseende valutasakringar för vilka säkringsredovisning inte tillämpas uppgick per den 31 december 2017 till 31 (8) Mkr, inklusive verkligt värde på inbäddade derivat. Förändringar i verkligt värde för dessa redovisas över resultaträkningen.

Information om de förändringar som redovisats i koncernens resultaträkning och övrigt totalresultat under perioden återfinns i tabell "Finansiella instruments påverkan på koncernens resultaträkning, övrigt totalresultat och eget kapital".

## Not 6. Fortsättning

### Omräkningsexponering

Skanskas policy är att nettoinvesteringar i Kommersiell- och Infrastrukturutvecklingsverksamheterna ska valutasäkras, eftersom avsikten är att över tiden sälja dessa tillgångar. Säkringarna består av valutaterminkontrakt och valutalån. Positivt verkligt värde för valutaterminkontrakten uppgår till 14 (105) Mkr och negativt verkligt värde uppgår till 0 (0) Mkr. Verkligt värde för valutalånen uppgår till 607 (590) Mkr.

Nettoinvesteringar i andra utländska dotterbolag ska normalt inte säkras, om inte annat beslutas av styrelsen för Skanska AB.

Vid utgången av 2017 var knappt 20 procent av nettoinvesteringar i utländsk valuta valutasäkrat. En valutakursförändring där kronan faller/stiger med 10 procent gentemot övriga valutor skulle ge en effekt i övrigt totalresultat på +/- 2,2 Mdr kronor efter skatt och hänsyn till säkringar.

### Säkring av nettoinvesteringar i utlandet

Valuta	2017					2016				
	Nettoinvesteringar	Säkringar <sup>1)</sup>	Säkrad andel, %	Nettoinvesteringar <sup>2)</sup>	Nettoinvesteringar, % <sup>2)</sup>	Nettoinvesteringar	Säkringar <sup>1)</sup>	Säkrad andel, %	Nettoinvesteringar <sup>2)</sup>	Nettoinvesteringar, % <sup>2)</sup>
CZK	2 505			2 505	9	2 560			2 560	9
EUR	6 868	-4 324	63	2 544	9	5 843	-3 041	52	2 802	10
GBP	1 679	-255	15	1 424	5	3 577	-2 220	62	1 358	5
NOK	4 149			4 149	15	3 688			3 688	13
PLN	615			615	2	1 726			1 726	6
USD	8 912	-204	2	8 708	32	10 806	-120	1	10 686	39
Övriga utländska	614			613	2	618			618	2
<b>Summa utländska valutor</b>	<b>25 341</b>	<b>-4 783</b>	<b>19</b>	<b>20 558</b>	<b>76</b>	<b>28 817</b>	<b>-5 380</b>	<b>19</b>	<b>23 437</b>	<b>86</b>
SEK och eliminerings				6 506	24				3 913	14
<b>Summa</b>				<b>27 064</b>	<b>100</b>				<b>27 350</b>	<b>100</b>

1) Säkrat belopp före avdrag för skattedel.

2) Efter avdrag för säkrad andel.

Säkringsredovisning tillämpas vid säkring av nettoinvesteringar i utlandet. Säkringarna uppfyller kraven på effektivitet vilket innebär att vinster och förluster på säkringarna redovisas i övrigt totalresultat tills den säkrade transaktionen inträffar då ackumulerade värdeförändringar överförs till resultaträkningen.

Se även not 34, Valutakurser, samt effekt av ändrade valutakurser.

## Not 6. Fortsättning

### De finansiella instrumentens betydelse för koncernens finansiella ställning och resultat

#### Finansiella instrument i rapporten över finansiell ställning

I följande tabell redovisas de finansiella instrumentens redovisade värde fördelade per kategori samt en avstämning mot totala tillgångar och skulder i rapporten över finansiell ställning. Derivat som säkringsredovisas redovisas separat både som finansiella tillgångar och finansiella skulder.

Se även not 21, Finansiella tillgångar, not 24, Rörelsefordringar, not 27, Finansiella skulder och not 30, Rörelseskulder.

Tillgångar	Värderade till verkligt värde över resultat- räkningen	Derivat som säkrings- redovisas	Investeringar som hålls till förfall	Tillgångar som kan säljas	Låne- och kundford- ringar	Summa redovisat värde
<b>2017</b>						
<b>Finansiella instrument</b>						
<b>Räntebärande tillgångar och derivat</b>						
Finansiella tillgångar <sup>1)</sup>						
Finansiella placeringar värderade till verkligt värde	86	17				103
Finansiella placeringar värderade till upplupet anskaffningsvärde			1 240			1 240
Finansiella räntebärande fordringar					7 562	7 562
	<b>86</b>	<b>17</b>	<b>1 240</b>	<b>0</b>	<b>7 562</b>	<b>8 905</b>
Kassa och bank					6 998	6 998
	<b>86</b>	<b>17</b>	<b>1 240</b>	<b>0</b>	<b>14 560</b>	<b>15 903</b>
<b>Kundfordringar <sup>2)</sup></b>					<b>20 249</b>	<b>20 249</b>
<b>Övriga rörelsefordringar inklusive aktier</b>						
Aktier redovisade som tillgångar som kan säljas <sup>3)</sup>				42		42
Övriga rörelsefordringar <sup>2) 4)</sup>					1 064	1 064
	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>42</b>	<b>1 064</b>	<b>1 106</b>
<b>Summa finansiella instrument</b>	<b>86</b>	<b>17</b>	<b>1 240</b>	<b>42</b>	<b>35 873</b>	<b>37 258</b>
<b>2016</b>						
<b>Finansiella instrument</b>						
<b>Räntebärande tillgångar och derivat</b>						
Finansiella tillgångar <sup>1)</sup>						
Finansiella placeringar värderade till verkligt värde	74	105				179
Finansiella placeringar värderade till upplupet anskaffningsvärde			1 295			1 295
Finansiella räntebärande fordringar					9 593	9 593
	<b>74</b>	<b>105</b>	<b>1 295</b>	<b>0</b>	<b>9 593</b>	<b>11 067</b>
Kassa och bank					5 430	5 430
	<b>74</b>	<b>105</b>	<b>1 295</b>	<b>0</b>	<b>15 023</b>	<b>16 497</b>
<b>Kundfordringar <sup>2)</sup></b>					<b>23 815</b>	<b>23 815</b>
<b>Övriga rörelsefordringar inklusive aktier</b>						
Aktier redovisade som tillgångar som kan säljas <sup>3)</sup>				44		44
Övriga rörelsefordringar <sup>2) 4)</sup>					97	97
				<b>44</b>	<b>97</b>	<b>141</b>
<b>Summa finansiella instrument</b>	<b>74</b>	<b>105</b>	<b>1 295</b>	<b>44</b>	<b>38 935</b>	<b>40 453</b>

Skillnaden mellan verkligt värde och redovisat värde för finansiella tillgångar är marginell.

1) Redovisat värde för finansiella tillgångar exklusive aktier, totalt 8 905 (11 067) Mkr framgår av not 21, Finansiella tillgångar.

2) Se not 24, Övriga rörelsefordringar.

3) Aktierna är värderade till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde. Aktier redovisas i koncernens rapport över finansiell ställning bland finansiella tillgångar, se vidare not 21, Finansiella tillgångar.

4) I koncernens rapport över finansiell ställning finns övriga rörelsefordringar uppgående till 27 778 (29 759) Mkr. Se not 24, Övriga rörelsefordringar. Av beloppet utgör kundfordringar 20 249 (23 815) Mkr. Dessa redovisas som finansiella instrument. Resterande belopp utgör 7 529 (5 944) Mkr och fördelas med 1 064 (97) Mkr på finansiella instrument och 6 465 (5 847) Mkr på icke finansiella instrument. I beloppet som redovisas som finansiella instrument ingår upplupna ränteintäkter, depositioner etc. Som icke finansiella instrument redovisas exempelvis interimsposter som ej utgör upplupna räntor, momsfordringar, fordringar rörande pensioner och andra personalrelaterade fordringar.

## Not 6. Fortsättning

Avstämning mot rapport över finansiell ställning	31 dec 2017	31 dec 2016
<b>Tillgångar</b>		
Finansiella instrument	37 258	40 453
<b>Övriga tillgångar</b>		
Materiella och immateriella tillgångar	12 390	13 141
Placeringar i joint ventures och intresseföretag	3 314	4 160
Skattefordringar	2 945	2 433
Omsättningsfastigheter	39 010	33 678
Material och varulager	1 058	1 042
Fordringar på beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal	6 997	5 751
Övriga rörelsefordringar <sup>1)</sup>	6 465	5 847
<b>Summa tillgångar</b>	<b>109 437</b>	<b>106 505</b>

1) I koncernens rapport över finansiell ställning finns övriga rörelsefordringar uppgående till 27 778 (29 759) Mkr. Se not 24, Övriga rörelsefordringar. Av beloppet utgör kundfordringar 20 249 (23 815) Mkr. Dessa redovisas som finansiella instrument. Resterande belopp utgör 7 529 (5 944) Mkr och fördelas med 1 064 (97) Mkr på finansiella instrument och 6 465 (5 847) Mkr på icke finansiella instrument. I beloppet som redovisas som finansiella instrument ingår upplupna räntetäckter, depositioner etc. Som icke finansiella instrument redovisas exempelvis interimsposter som ej utgör upplupna räntor, momsfordringar, fordringar rörande pensioner och andra personalrelaterade fordringar.

Skulder	Värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Derivat som säkringsredovisas	Värderade till upplupet anskaffningsvärde	Summa redovisat värde
<b>2017</b>				
<b>Finansiella instrument</b>				
<b>Räntebärande skulder och derivat</b>				
Finansiella skulder <sup>1)</sup>				
Finansiella skulder värderade till verkligt värde	120	38		158
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde			12 161	12 161
	<b>120</b>	<b>38</b>	<b>12 161</b>	<b>12 319</b>
<b>Rörelseskulder</b>				
Leverantörsskulder			15 638	15 638
Övriga rörelseskulder <sup>2)</sup>			496	496
			<b>16 134</b>	<b>16 134</b>
<b>Summa finansiella instrument</b>	<b>120</b>	<b>38</b>	<b>28 295</b>	<b>28 453</b>
<b>2016</b>				
<b>Finansiella instrument</b>				
<b>Räntebärande skulder och derivat</b>				
Finansiella skulder <sup>1)</sup>				
Finansiella skulder värderade till verkligt värde	96	69		165
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde			10 705	10 705
	<b>96</b>	<b>69</b>	<b>10 705</b>	<b>10 870</b>
<b>Rörelseskulder</b>				
Leverantörsskulder			15 520	15 520
Övriga rörelseskulder <sup>2)</sup>			694	694
	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>16 214</b>	<b>16 214</b>
<b>Summa finansiella instrument</b>	<b>96</b>	<b>69</b>	<b>26 919</b>	<b>27 084</b>

Verkligt värde är 82 (47) Mkr högre än redovisat värde för finansiella skulder.

1) Redovisat värde för finansiella skulder, totalt 12 319 (10 870) Mkr, redovisas i rapporten över finansiell ställning tillsammans med finansiella skulder 11 481 (10 337) från not 27 och tilläggsköpeskilling om 838 (533) från not 29. Tilläggsköpeskilling ingår i finansiella skulder värderade till verkligt värde med 0 (0) och i finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde med 838 (533). Under året har 9 (16) Mkr betalats ut av tilläggsköpeskillingen, 49 (0) Mkr tillkommit som ränteutgift, och ytterligare 265 (0) Mkr tillkommit som tilläggsköpeskilling.

2) Övriga finansiella rörelseskulder, totalt 16 134 (16 214) Mkr redovisas i rapporten över finansiell ställning tillsammans med leverantörsskulder på 15 638 (15 520) Mkr och övriga finansiella instrument om 496 (694) Mkr. Totala balansposten uppgår till 38 428 (36 080) Mkr. Se not 30. Som finansiella övriga rörelseskulder redovisas upplupna räntekostnader, utställda men ej inlösta checkar, skulder för obetalda fastigheter etc. Övriga rörelseskulder, icke finansiella, är exempelvis interimsposter som ej utgör upplupna räntor, momsskulder, skulder rörande pensioner och andra personalrelaterade skulder. Rörelseskulderna är värderade till upplupet anskaffningsvärde.

## Not 6. Fortsättning

Avstämning mot rapporten över finansiell ställning	31 dec 2017	31 dec 2016
<b>Eget kapital och skulder</b>		
Finansiella instrument	28 453	27 084
<b>Övriga skulder</b>		
Eget kapital	27 185	27 506
Pensioner	5 603	4 901
Skatteskulder	1 547	1 980
Avsättningar	7 719	6 695
Skulder till beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal	16 636	18 473
Övriga rörelseskulder <sup>1)</sup>	22 294	19 866
<b>Summa Eget kapital och skulder</b>	<b>109 437</b>	<b>106 505</b>

1) Övriga finansiella rörelseskulder, totalt 16 134 (16 214) Mkr redovisas i rapporten över finansiell ställning tillsammans med leverantörsskulder på 15 638 (15 520) Mkr och övriga finansiella instrument om 496 (694) Mkr. Totala balansposten uppgår till 38 428 (36 080) Mkr. Se not 30. Som finansiella övriga rörelseskulder redovisas upplupna räntekostnader, utställda men ej inlösta checkar, skulder för obetalda fastigheter etc. Övriga rörelseskulder, icke finansiella, är exempelvis interimsposter som ej utgör upplupna räntor, momsskulder, skulder rörande pensioner och andra personalrelaterade skulder. Rörelseskulderna är värderade till upplupet anskaffningsvärde.

Finansiella instrument – redovisat värde	2017	2016
Tillgångar värderade till verkligt värde	103	179
Tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	37 155	40 274
<b>Summa finansiella tillgångar</b>	<b>37 258</b>	<b>40 453</b>
Skulder värderade till verkligt värde	158	165
Skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	28 295	26 919
<b>Summa finansiella skulder</b>	<b>28 453</b>	<b>27 084</b>

Finansiella instrument värderas till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde i balansräkningen beroende på klassificering. Finansiella instrument värderade till verkligt värde i balansräkningen tillhör värderingsnivå två enligt IFRS 13. Skillnaden mellan verkligt värde och redovisat värde är marginell.

Uppllysning om kvittning – finansiella instrument	2017		2016	
	Finansiella tillgångar	Finansiella skulder	Finansiella tillgångar	Finansiella skulder
Bruttobelopp	37 258	28 453	40 453	27 084
Belopp som har kvittats	0	0	0	0
<b>Redovisat i balansräkningen</b>	<b>37 258</b>	<b>28 453</b>	<b>40 453</b>	<b>27 084</b>
Belopp som omfattas av avtal om nettning	-53	-53	-61	-61
<b>Nettobelopp efter avtal om nettning</b>	<b>37 205</b>	<b>28 400</b>	<b>40 392</b>	<b>27 023</b>

## Not 6. Fortsättning

### Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen tillhör den kategori som vid första redovisningstillfället identifierats som sådana eller utgörs av derivat. Beloppen avseende 2017 och 2016 avser derivat-instrument.

### Derivat som säkringsredovisas

Derivat tillhör kategorin "Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen". Skanska särredovisar derivat som säkringsredovisas. Beloppen avseende 2017 och 2016 avser valutaterminskontrakt för säkring av nettoinvesteringar i utlandet, samt ränteswappar för säkring av lån med rörlig ränta.

Verkligt värde avseende säkringar av transaktionsexponering redovisas under Fordringar på/skulder till beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal alternativt under Övriga rörelsefordringar/skulder.

### Verkliga värden

Vid fastställande av verkligt värde finns tre olika nivåer. I den första nivån används den officiella prisnoteringen på en aktiv marknad. I den andra nivån, som används då prisnotering på aktiv marknad saknas, beräknas verkligt värde med omvärdering till observerbara valutakurser samt med diskontering av framtida kassaflöden baserad på observerbara marknadsräntor för respektive löptid och valuta. I den tredje nivån används väsentliga inslag av indata som inte är observerbara på marknaden.

Verkliga värden för kategorierna "Värderade till verkligt värde över resultaträkningen" och "Derivat som säkringsredovisas" har värderats enligt nivå två ovan. Vid beräkning av verkligt värde i låneportföljen beaktas aktuella marknadsräntor som inkluderar det kreditrispåslag Skanska uppskattas erlagga för upplåning. Totalt har tillgångar uppgående till 103 (179) Mkr och skulder uppgående till 158 (165) Mkr värderats enligt denna nivå.

Värdering av finansiella instrument med optionsinslag beräknas enligt Black-Scholes modell. Skanska hade per 31 december 2017 inga instrument med optionsinslag.

De skulder för tilläggsköpeskillningar som värderas till verkligt värde är värderade enligt nivå tre. Alla andra finansiella tillgångar och skulder är värderade enligt nivå två.

## Not 6. Fortsättning

### Finansiella instruments påverkan på koncernens resultaträkning, övrigt totalresultat och eget kapital

Intäkter och kostnader från finansiella instrument redovisat i resultaträkningen	2017	2016
<b>Redovisat i rörelseresultatet</b>		
Ränteintäkter på lånefordringar		6
Räntekostnader på finansiella skulder värderade till anskaffningsvärde	-1	-3
Kassaflödessäkringar borttagna ur eget kapital och redovisade i resultaträkningen	226	1 851
<b>Summa intäkter och kostnader i rörelseresultatet</b>	<b>225</b>	<b>1 854</b>
<b>Redovisat i finansnettot</b>		
Ränteintäkter på investeringar som hålles till förfall	10	2
Ränteintäkter på lånefordringar	24	39
Ränteintäkter på kassa och bank	55	30
Utdelningar	33	43
Förändring av marknadsvärde på finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	1	5
Förändring av marknadsvärde på finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen	25	
<b>Summa intäkter i finansnettot</b>	<b>148</b>	<b>119</b>
Räntekostnader på finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen	-47	-84
Räntekostnader på finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	-219	-161
Förändring av marknadsvärde på finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen	-2	-3
Netto kursdifferenser	23	-24
Kostnad för låneprogram	-15	-17
Bankkostnader och övrigt	2	-24
<b>Summa kostnader i finansnettot</b>	<b>-258</b>	<b>-313</b>
<b>Netto intäkter och kostnader från finansiella instrument redovisat i resultaträkningen</b>	<b>115</b>	<b>1 660</b>
varav ränteintäkter på finansiella tillgångar som inte värderats till verkligt värde via resultaträkningen	89	77
varav räntekostnader på finansiella skulder som inte värderats till verkligt värde via resultaträkningen	-220	-164

Avstämning mot finansnettot	2017	2016
Summa intäkter från finansiella instrument i finansnettot	148	119
Summa kostnader på finansiella instrument i finansnettot	-258	-313
Räntenetto på pensioner	-102	-101
Övriga räntekostnader	257	176
<b>Summa finansnetto</b>	<b>45</b>	<b>-119</b>

Se även not 14, Finansnetto.

Intäkter och kostnader från finansiella instrument redovisade i övrigt totalresultat	2017	2016
Kassaflödessäkringar redovisade direkt mot eget kapital	-5	-965
Kassaflödessäkringar borttagna ur eget kapital och redovisade i resultaträkningen	226	1 851
Omräkningsdifferenser	-599	1 165
Säkring av valutarisk i utlandsverksamheter	-125	36
<b>Summa</b>	<b>-503</b>	<b>2 087</b>
varav redovisat i reserv för kassaflödessäkring	221	886
varav redovisat i omräkningsreserv	-724	1 201
	<b>-503</b>	<b>2 087</b>

### Säkerheter

Koncernen har lämnat ställda säkerheter i form av finansiella fordringar som uppgår till 940 (1 021) Mkr. Se vidare not 33, Ställda säkerheter, eventualförpliktelser och eventuatillgångar. Dessa säkerheter kan tas i anspråk av beställare om Skanska ej fullföljer sina åtaganden enligt respektive entreprenadkontrakt.

Koncernen har i varierande omfattning erhållit säkerheter för kundfordringar i form av garantier utgivna av bank- och försäkringsföretag samt i vissa fall i form av garantier från moderbolag till beställare.



## Not 7. Förvärv av rörelse

Rörelseförvärv redovisas enligt IFRS 3 Rörelseförvärv. Se redovisnings- och värderingsprinciper, not 1.

### Förvärv av koncernbolag/rörelse

Varken under året eller under jämförelseåret har några förvärv gjorts.

## Not 8. Intäkter

Projekt i entreprenadverksamheten redovisas i enlighet med IAS 11 Entreprenadavtal. Se not 9.

Andra intäkter än projektintäkter redovisas enligt IAS 18 Intäkter. Se redovisnings- och värderingsprinciper, not 1.

### Intäkter per verksamhetsgren

	2017	2016
Byggverksamhet	150 050	138 001
Bostadsutveckling	11 823	7 571
Kommersiell fastighetsutveckling	9 516	9 711
Infrastrukturutveckling	81	237
Övrigt		
Centralt	1 364	1 437
Elimineringar, se nedan	-14 957	-11 592
<b>Summa</b>	<b>157 877</b>	<b>145 365</b>

som elimineringar redovisas

	2017	2016
<b>Intern byggnation till</b>		
Byggverksamheten	-317	-516
Bostadsutveckling	-5 817	-4 678
Kommersiell fastighetsutveckling	-7 603	-5 426
Infrastrukturutveckling <sup>1)</sup>		
Interna fastighetsförsäljningar	-179	-9
Övrigt	-1 041	-963
	<b>-14 957</b>	<b>-11 592</b>

1) Intern byggnation till Infrastrukturutveckling ingår i Byggverksamheten med 9 405 (7 220) Mkr. Eliminering sker ej då dessa intäkter utgör fakturering till joint ventures, vilka redovisas enligt kapitalandelsmetoden.

### Intäkter per intäktsslag

	2017	2016
Entreprenader	131 510	123 095
Tjänster	3 043	3 066
Varuförsäljning	2 296	2 061
Hysesintäkter	551	594
Fastighetsförsäljningar	20 477	16 549
<b>Summa</b>	<b>157 877</b>	<b>145 365</b>

Beträffande övriga intäktsslag så redovisas utdelningar och ränteutgifter i finansnettot, se not 14, Finansnetto.

### Övrigt

Fakturering till intresseföretag och joint ventures uppgick till 9 454 (7 310) Mkr.

För övriga transaktioner med närstående se not 39, Upplysningar om närstående.

## Not 9. Entreprenadavtal

Entreprenaduppdrag intäktsförs i takt med upparbetning av projekten. Se redovisnings- och värderingsprinciper, not 1.

För risker i pågående uppdrag, se not 2 Kritiska uppskattningar och bedömningar, samt Förvaltningsberättelsen.

### Uppgifter ur resultaträkningen

Under året upparbetade intäkter uppgår till 131 510 (123 095) Mkr.

### Uppgifter ur rapporten över finansiell ställning

Fordringar på beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal	31 dec 2017	31 dec 2016
Upparbetad intäkt	152 713	184 109
Fakturering	-145 716	-178 358
<b>Summa tillgång</b>	<b>6 997</b>	<b>5 751</b>
Skulder till beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal	31 dec 2017	31 dec 2016
Fakturering	327 530	301 316
Upparbetad intäkt	-310 894	-282 843
<b>Summa skuld</b>	<b>16 636</b>	<b>18 473</b>

Upparbetade intäkter i pågående projekt inklusive redovisade vinster med avdrag för redovisade förlustreservationer uppgår till 463 607 (466 952) Mkr.

Erhållna förskott uppgick till 2 150 (1 771) Mkr.

Av beställaren innehållna belopp, som har delfakturerats enligt fastställd plan och som beställaren innehåller enligt kontraktsvillkoren tillsammans samtliga i kontraktet specificerade villkor har uppfyllts, uppgick till 3 682 (4 404) Mkr.

## Not 10. Rörelsens kostnader fördelat per kostnadslag

Under året har intäkterna ökat med 12 512 Mkr till 157 877 (145 365) Mkr. Rörelseresultatet har minskat med 2 642 Mkr, till 4 578 (7 220) Mkr. Personalkostnaderna för året uppgick till -27 933 (-27 879) Mkr.

Andra rörelsekostnader rensat för sålda omsättningsfastigheter och resultat i joint venture och intresseföretag uppgick till -109 283 (-98 652) Mkr.

	2017	2016
Intäkter	157 877	145 365
Personalkostnader <sup>1)</sup>	-27 933	-27 879
Avskrivningar	-1 587	-1 439
Nedskrivningar	-875	-534
Redovisat värde sålda omsättningsfastigheter	-15 276	-11 767
Resultat från joint ventures och intresseföretag	1 655	2 126
Övrigt <sup>2)</sup>	-109 283	-98 652
<b>Totala kostnader</b>	<b>-153 299</b>	<b>-138 145</b>
<b>Rörelseresultat</b>	<b>4 578</b>	<b>7 220</b>

1) I personalkostnader ingår löner och ersättningar om 22 002 (21 778) Mkr och sociala kostnader om 5 415 (5 531) Mkr som redovisas enligt not 36, Personal, samt icke monetära ersättningar såsom bilförmån och erhållna aktier i enlighet med Seop om 516 (570) Mkr.

2) I övrigt ingår bland annat inköpt material, maskinhyror och underentreprenörer.

## Not 11. Försäljnings- och administrationskostnader

Försäljnings- och administrationskostnader redovisas i en post. Se redovisnings- och värderingsprinciper, not 1.

Försäljnings- och administrationskostnader	2017	2016
Byggverksamhet	-7 132	-6 567
Bostadsutveckling	-666	-559
Kommersiell fastighetsutveckling	-899	-751
Infrastrukturutveckling	-121	-147
Centrala kostnader <sup>1)</sup>	-1 033	-1 128
<b>Summa</b>	<b>-9 851</b>	<b>-9 152</b>

1) Inklusive eliminerings.

## Not 12. Avskrivningar

Avskrivningar sker i enlighet med IAS 16 Materiella anläggningstillgångar och IAS 38 Immateriella tillgångar. Se not 1, Redovisnings- och värderingsprinciper.

Nedan redovisas avskrivningar per verksamhetsgren.

För ytterligare information om avskrivningar se not 17, Materiella anläggningstillgångar och not 19, Immateriella tillgångar.

### Avskrivningar per tillgång och verksamhetsgren

	Byggverksamhet	Bostadsutveckling	Kommersiell fastighetsutveckling	Infrastrukturutveckling	Centralt och eliminerings	Summa
<b>2017</b>						
Immateriella tillgångar	-103				-73	-176
Materiella anläggningstillgångar						
Byggnader och mark	-88				-1	-89
Maskiner och inventarier	-1 287	-1	-6	-3	-25	-1 322
<b>Summa</b>	<b>-1 478</b>	<b>-1</b>	<b>-6</b>	<b>-3</b>	<b>-99</b>	<b>-1 587</b>
<b>2016</b>						
Immateriella tillgångar	-77				-56	-133
Materiella anläggningstillgångar						
Byggnader och mark	-77				-1	-78
Maskiner och inventarier	-1 194	-1	-3	-4	-26	-1 228
<b>Summa</b>	<b>-1 348</b>	<b>-1</b>	<b>-3</b>	<b>-4</b>	<b>-83</b>	<b>-1 439</b>

## Not 13. Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar

Nedskrivningar redovisas i enlighet med IAS 36 Nedskrivningar. Se redovisnings- och värderingsprinciper, not 1.

Nedskrivning av omsättningsfastigheter redovisas i enlighet med IAS 2 Varulager.

Nedan redovisas nedskrivningar/återföring av nedskrivningar per verksamhetsgren.

För ytterligare information om nedskrivningar/återföring av nedskrivningar se not 17, Materiella anläggningstillgångar, not 18, Goodwill, not 19, Immateriella tillgångar och not 22, Omsättningsfastigheter/Projektutveckling.

### Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar per tillgång och verksamhetsgren

	Bygg- verksamhet	Bostads- utveckling	Kommersiell fastighets- utveckling	Infrastruktur- utveckling	Centralt och elimineringar	Summa
<b>2017</b>						
<b>Redovisat i rörelseresultatet</b>						
<b>Immateriella tillgångar</b>						
Goodwill	-592					-592
Övriga immateriella tillgångar	-129					-129
<b>Materiella anläggningstillgångar</b>						
Byggnader och mark	-106					-106
Maskiner och inventarier	-12					-12
<b>Placeringar i joint ventures och intresseföretag</b>	-2		-6	-11		-19
<b>Omsättningsfastigheter</b>						
Kommersiell fastighetsutveckling	-16				13	-3
Bostadsutveckling		-14				-14
<b>Summa</b>	<b>-857</b>	<b>-14</b>	<b>-6</b>	<b>-11</b>	<b>13</b>	<b>-875</b>
<b>2016</b>						
<b>Redovisat i rörelseresultatet</b>						
<b>Materiella anläggningstillgångar</b>						
Byggnader och mark	8					8
Maskiner och inventarier						
Placeringar i joint ventures och intresseföretag				-331		-331
<b>Omsättningsfastigheter</b>						
Kommersiell fastighetsutveckling			-198		29	-169
Bostadsutveckling		-42				-42
<b>Summa</b>	<b>8</b>	<b>-42</b>	<b>-198</b>	<b>-331</b>	<b>29</b>	<b>-534</b>

## Not 14. Finansnetto

	2017	2016
<b>Finansiella intäkter</b>		
Ränteintäkter	89	71
Resultat från aktieförsäljningar	2	12
Utdelningar	31	31
Förändring av marknadsvärde	25	5
Netto kursdifferenser	23	-
	<b>170</b>	<b>119</b>
<b>Finansiella kostnader</b>		
Räntekostnader	-266	-245
Räntenetto på pensioner	-102	-101
Aktiverade räntekostnader	257	176
Förändring av marknadsvärde	-1	-3
Netto kursdifferenser	-	-24
Övrigt finansnetto	-13	-41
	<b>-125</b>	<b>-238</b>
<b>Summa</b>	<b>45</b>	<b>-119</b>

Uppgift om hur stor del av finansnettots intäkter och kostnader som kommer från finansiella instrument redovisas i not 6, Finansiella instrument och finansiell riskhantering.

### Räntenetto

Finansnettot uppgick sammanlagt till 45 (-119) Mkr. Räntenettet förbättrades till -22 (-99) Mkr.

Ränteintäkterna ökade till 89 (71) Mkr, framförallt till följd av ökade marknadsräntor på den amerikanska marknaden. Räntekostnaderna före aktiverade räntor försämrades till -266 (-245) Mkr, vilket förklaras av en volymökning av byggkrediter i Sverige. Under året aktiverades räntekostnader om 257 (176) Mkr i pågående projekt för egen räkning.

Ränteintäkter erhöles till en genomsnittlig räntesats på 0,63 (0,49) procent. Räntekostnader, exklusive ränta på pensionsskuld, betalades till en under året genomsnittlig räntesats om 1,26 (1,21) procent. Med hänsyn tagen till derivat uppgick den genomsnittliga räntesatsen till 1,60 (2,04) procent.

Räntenetto på pensioner, som avser det vid årets början, baserat på utfallet 2017, beräknade nettot av kostnadsräntor på förmånsbestämda pensionsförpliktelser och avkastning på pensionsförvaltningstillgångar, ökade till -102 (-101) Mkr. Se vidare not 28, Pensioner.

Koncernen har ett räntenetto som redovisas i rörelseresultatet med -1 (3) Mkr, se redovisnings- och värderingsprinciper, not 1.

### Förändring av marknadsvärde

Förändring av marknadsvärde uppgick till 24 (2) Mkr och ökningen beror främst på en positiv marknadsvärdesförändring i ingångna ränteswapavtal.

### Övrigt finansnetto

Övrigt finansnetto uppgick till -13 (-41) Mkr och avsåg främst olika avgifter för kreditfaciliteter och bankgarantier.

## Not 15. Lånekostnader

Aktivering av lånekostnader sker för investeringar som tar betydande tid i anspråk för färdigställande. Se redovisnings- och värderingsprinciper, not 1.

Lånekostnader har under året aktiverats till en räntesats om cirka 1,7 (1,5) procent.

	Under året aktiverade räntor		Totalt ackumulerat aktiverade räntor ingående i anskaffningsvärdet	
	2017	2016	2017	2016
Omsättningsfastigheter	257	176	366	245
<b>Summa</b>	<b>257</b>	<b>176</b>	<b>366</b>	<b>245</b>

## Not 16. Inkomstskatter

Inkomstskatter redovisas i enlighet med IAS 12 Inkomstskatter. Se redovisnings- och värderingsprinciper not 1.

### Skattekostnad

	2017	2016
Aktuell skatt	-519	-969
Uppskjutna skattekostnader från förändring av temporära skillnader	-43	-385
Uppskjutna skatteintäkter från förändring av förlustavdrag	68	82
Skatter i joint ventures	-17	-94
Skatter i intressebolag	-1	-
<b>Summa</b>	<b>-512</b>	<b>-1 366</b>

### Skatteposter som redovisats i övrigt totalresultat

	2017	2016
Uppskjutna skatter hänförliga till kassaflödes-säkringar	-25	-4
Uppskjutna skatter hänförliga till pensioner	69	189
<b>Summa</b>	<b>44</b>	<b>185</b>

Uppskjutna skatter hänförliga till kategorin finansiella tillgångar som kan säljas finns ej.

### Sambandet mellan skatt beräknad efter sammanvägning av nominella skattesatser och redovisad skatt

Koncernens redovisade skatt uppgår till 11 (19) procent.

Koncernens sammanvägda nominella skattesats har beräknats till 20 (26) procent.

Genomsnittlig nominell skattesats för hemmamarknaderna i Europa uppgår till cirka 21 (21) procent och för USA till drygt 40 (40) procent, beroende på resultatets fördelning mellan de olika delstaterna.

Sambandet mellan skatt beräknad efter sammanvägning av nominella skattesatser 20 (26) procent och redovisad skatt 11 (19) procent belyses i följande tabell.

## Not 16. Fortsättning

	2017	2016
Resultat efter finansiella poster	4 623	7 101
Skatt enligt sammanvägning av nominella skattesatser, 20 (26) procent	-925	-1 846
<b>Skatteeffekt av</b>		
Fastighetsförsäljningar <sup>1)</sup>	663	366
Avyttring infrastrukturprojekt <sup>2)</sup>	219	269
Förluster Polen <sup>3)</sup>	-190	
Ändrad skattesats USA <sup>4)</sup>	-121	
Övrigt	-158	-155
<b>Redovisad skattekostnad</b>	<b>-512</b>	<b>-1 366</b>

- 1) I flera av de länder där Skanska är verksamt är försäljning av fastighetsprojekt genom avyttring av bolag skattefria.  
 2) I flera av de länder där Skanska är verksamt är försäljning av infrastrukturprojekt genom avyttring av bolag skattefria.  
 3) Möjligheten att utnyttja förlustavdrag i Polen är begränsad både vad gäller belopp och tid. Då det råder osäkerhet om Skanska kommer att kunna utnyttja förlusterna inom byggverksamheten i Polen belastar 190 Mkr årets skattekostnad.  
 4) Den federala skatten i USA har reducerats från 35 procent till 21 procent till slutet av 2017. Uppskjutna skattefordringar överstiger uppskjutna skatteskulder för Skanska i USA. Nettoeffekten av justerat redovisat värde för uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder genom den reducerade federala skatten i USA belastar årets skattekostnad med en engångseffekt uppgående till 121 Mkr.

Årets betalda inkomstskatter uppgår till -968 (-1 205) Mkr.

Betalda inkomstskatter kan variera väsentligt mellan åren för de länder vari koncernen har verksamhet.

Underlaget för inkomstbeskattningen bestäms ofta efter andra principer än de som gäller för upprättandet av koncernens resultaträkning. Om slutlig inkomstskatt understiger preliminärt uttagen skatt tidigare år kan årets betalda inkomstskatter bli väsentligt reducerade.

I nedanstående tabell visas hur betalda inkomstskatter fördelar sig mellan olika länder:

Land	2017	Land	2016
Sverige	736	Sverige	630
Norge	140	USA	292
Finland	57	Norge	79
Tjeckien	27	Finland	59
Storbritannien	24	Tjeckien	52
Övriga	-16	Övriga	93
	<b>968</b>		<b>1 205</b>

### Skattefordringar och skatteskulder

	31 dec 2017	31 dec 2016
Skattefordringar	1 188	784
Skatteskulder	312	489
<b>Netto skattefordringar (+), skatteskulder (-)</b>	<b>876</b>	<b>295</b>

Skattefordringar och skatteskulder avser skillnad mellan årets beräknade inkomstskatt och erlagd preliminär skatt samt ännu ej reglerade inkomstskatter för tidigare år.

### Uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder

	31 dec 2017	31 dec 2016
Uppskjutna skattefordringar enligt rapport över finansiell ställning	1 757	1 649
Uppskjutna skatteskulder enligt rapport över finansiell ställning	1 235	1 491
<b>Netto uppskjutna skattefordringar (+), uppskjutna skatteskulder (-)</b>	<b>522</b>	<b>158</b>
	<b>31 dec 2017</b>	<b>31 dec 2016</b>
Uppskjutna skattefordringar för förlustavdrag	237	167
Uppskjutna skattefordringar för andra tillgångar	271	272
Uppskjutna skattefordringar för avsättningspensioner	1 297	1 140
Uppskjutna skattefordringar för pågående projekt	713	647
Andra uppskjutna skattefordringar	1 253	1 633
<b>Summa före nettoredovisning</b>	<b>3 771</b>	<b>3 859</b>
Nettoredovisning av kvittningsbara uppskjutna skattefordringar/skatteskulder	-2 014	-2 210
<b>Uppskjutna skattefordringar enligt rapport över finansiell ställning</b>	<b>1 757</b>	<b>1 649</b>
Uppskjutna skatteskulder för långfristiga tillgångar	207	432
Uppskjutna skatteskulder för pågående projekt	1 769	1 596
Uppskjutna skatteskulder för andra kortfristiga tillgångar	200	202
Andra uppskjutna skatteskulder	1 073	1 471
<b>Summa före nettoredovisning</b>	<b>3 249</b>	<b>3 701</b>
Nettoredovisning av kvittningsbara uppskjutna skattefordringar/skatteskulder	-2 014	-2 210
<b>Uppskjutna skatteskulder enligt rapport över finansiell ställning</b>	<b>1 235</b>	<b>1 491</b>

### Förändring av nettofordran (+), nettoskuld (-) uppskjutna skatter

	2017	2016
Nettofordran uppskjutna skatter vid årets början	158	98
Företagsförsäljningar		221
Redovisat i övrigt totalresultat	44	185
Uppskjutna skatteintäkter/kostnader	25	-303
Omklassificeringar	290	-19
Kursdifferenser	5	-24
<b>Nettofordran uppskjutna skatter vid årets slut</b>	<b>522</b>	<b>158</b>

## Not 16. Fortsättning

Andra uppskjutna skattefordringar än för förlustavdrag avser temporära skillnader mellan skattemässiga värden och i rapporten över finansiell ställning redovisade värden. Dessa skillnader uppkommer bland annat när koncernens värderingsprincip avviker från den som tillämpas lokalt av koncernbolaget. I huvudsak är dessa uppskjutna skattefordringar realiserade inom fem år.

Uppskjutna skattefordringar uppstår exempelvis när redovisad avskrivning/nedskrivning av tillgångar blir skattemässigt avdragsgill först en senare period, vid eliminering av internvinster, när avsättningar för förmånsbestämda pensioner skiljer mellan lokala regler och IAS 19, när erforderliga avsättningar blir skattemässigt avdragsgilla en senare period samt när förskottsbetalningar till pågående projekt beskattas enligt kontantprincipen.

Uppskjutna skatteskulder för andra tillgångar och andra uppskjutna skatteskulder avser temporära skillnader mellan skattemässiga värden och i rapporten över finansiell ställning redovisade värden. Dessa skillnader uppkommer bland annat när koncernens värderingsprincip avviker från den som tillämpas lokalt av koncernbolaget. I huvudsak bedöms dessa uppskjutna skatteskulder bli realiserade inom fem år.

Uppskjutna skatteskulder uppstår exempelvis när skattemässig avskrivning innevarande period är större än erforderlig ekonomisk avskrivning samt när upparbetade vinster i pågående projekt beskattas först när projektet är färdigställt.

Temporära skillnader som hänför sig till investeringar i koncernföretag, filialer, intresseföretag och joint ventures, för vilka uppskjutna skatteskulder inte redovisats uppgår till 0 (0) Mkr. I Sverige och flera andra länder gäller skattefrihet vid avyttring av andelar i aktiebolag under vissa förutsättningar varför temporära skillnader normalt ej finns på aktier ägda av koncernens bolag i dessa länder.

Uppskjutna skatteskulder för framtida utdelningar från dotterföretag uppgår till 0 (0) eftersom utdelning från dotterföretag på de marknader där Skanska för närvarande är verksamt inte medför någon skattekonsekvens.

### Temporära skillnader och förlustavdrag som inte redovisas som uppskjutna skattefordringar

	31 dec 2017	31 dec 2016
Förlustavdrag med förfallodag inom ett år	1	
Förlustavdrag med förfallodag senare än ett år men inom tre år	523	13
Förlustavdrag med förfallodag senare än tre år	2 241	1 799
<b>Summa</b>	<b>2 765</b>	<b>1 812</b>

Skanska har förlustavdrag i flera olika länder. För några av dessa länder är sannolikheten för utnyttjandet av förlustavdragen svår att bedöma varför ingen uppskjuten skattefordran redovisas.

## Not 17. Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas i enlighet med IAS 16 Materiella anläggningstillgångar, se not 1, redovisnings- och värderingsprinciper.

Som materiella anläggningstillgångar redovisas kontor och andra byggnader som används

### Materiella anläggningstillgångar fördelat per tillgångsslag

	2017	2016
Byggnader och mark	1 610	1 855
Maskiner och inventarier	5 126	4 865
Pågående nyanläggningar	138	117
<b>Summa</b>	<b>6 874</b>	<b>6 837</b>

### Avskrivningar per tillgång och funktion på materiella anläggningstillgångar

	Produktion och förvaltning		Försäljning och administration		Summa	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Byggnader och mark	-57	-54	-32	-24	-89	-78
Maskiner och inventarier	-1 176	-1 077	-146	-151	-1 322	-1 228
<b>Summa</b>	<b>-1 233</b>	<b>-1 131</b>	<b>-178</b>	<b>-175</b>	<b>-1 411</b>	<b>-1 306</b>

### Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar på materiella anläggningstillgångar

Under året har återföring av nedskrivningar redovisats brutto med 0 (8) Mkr. Nedskrivningarna under året och återföringar av nedskrivningarna under jämförelseåret har skett i Polen. Samtliga nedskrivningar/återföring av nedskrivningar har redovisats som kostnader för produktion och förvaltning.

	Byggnader och mark		Maskiner och inventarier		Summa	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
<b>Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar</b>						
Nedskrivningar	-106		-12		-118	0
Återföring av nedskrivningar		8			0	8
<b>Summa</b>	<b>-106</b>	<b>8</b>	<b>-12</b>	<b>0</b>	<b>-118</b>	<b>8</b>

Belopp för nedskrivningar/återföring av nedskrivningar baseras på	2017	2016	2017	2016	2017	2016
	Verkligt värde efter avdrag för kostnader vid försäljning/utrangering	-106		-12		-118
Nyttjandevärde		8			0	8
<b>Summa</b>	<b>-106</b>	<b>8</b>	<b>-12</b>	<b>0</b>	<b>-118</b>	<b>8</b>

### Uppgift om anskaffningsvärden, ackumulerade avskrivningar och ackumulerade nedskrivningar

	Byggnader och mark		Maskiner och inventarier		Pågående nyanläggningar	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
<b>Ackumulerade anskaffningsvärden</b>						
Vid årets början	3 597	3 490	21 472	21 022	117	85
Investeringar	27	42	1 764	1 472	85	122
Företagsförvärv						
Avyttringar	-51	-74	-97	-755	-11	-36
Omklassificeringar	43	29	323	37	-58	-56
Årets kursdifferenser	17	110	-254	-304	5	2
	<b>3 633</b>	<b>3 597</b>	<b>23 208</b>	<b>21 472</b>	<b>138</b>	<b>117</b>
<b>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</b>						
Vid årets början	-1 458	-1 369	-16 424	-16 260		
Avyttringar och utrangeringar	0	18	55	550		
Omklassificeringar	-59		-260			
Årets avskrivningar	-89	-78	-1 322	-1 228		
Årets kursdifferenser	-26	-29	63	514		
	<b>-1 632</b>	<b>-1 458</b>	<b>-17 888</b>	<b>-16 424</b>		
<b>Ackumulerade nedskrivningar</b>						
Vid årets början	-284	-284	-183	-180		
Avyttringar	12	-1	0			
Omklassificeringar	0		0			
Årets nedskrivningar/återföring av nedskrivningar	-106	8	-12			
Årets kursdifferenser	-13	-7	1	-3		
	<b>-391</b>	<b>-284</b>	<b>-194</b>	<b>-183</b>		
<b>Redovisat värde vid årets slut</b>	<b>1 610</b>	<b>1 855</b>	<b>5 126</b>	<b>4 865</b>	<b>138</b>	<b>117</b>
Redovisat värde vid årets början	1 855	1 837	4 865	4 582	117	85

### Övrigt

Uppgift om aktiverade räntor redovisas i not 15, Lånekostnader.

Uppgifter om finansiell leasing se not 40, Leasing. Skanska har åtaganden om förvärv av materiella anläggningstillgångar med 0 (0) Mkr.

Skanska har varken under året eller jämförelseåret erhållit någon väsentlig kompensation från tredje part för materiella anläggningstillgångar som skadats eller gått förlorade.

## Not 18. Goodwill

Goodwill redovisas enligt IFRS 3 Rörelseförvärv. Se not 1, Redovisnings- och värderingsprinciper. För kritiska bedömningar se not 2.

Goodwill uppgår till 4 554 (5 270) Mkr. Under året har goodwill minskat netto med 716 Mkr på grund av kursdifferenser och nedskrivningar.

Under jämförelseåret ökade goodwill med 14 Mkr.

### Goodwillvärden fördelade per kassagenererande enheter

	2017	2016	årets förändring	varav nedskrivning	varav kursdifferens
<b>Byggverksamhet</b>					
Sverige	49	49	0		0
Norge	947	996	-49		-49
Finland	431	419	12		12
Polen	0	46	-46	-48	2
Tjeckien/Slovakien	519	535	-16	-59	43
Storbritannien	1 468	1 578	-110	-100	-10
USA Building	333	368	-35		-35
USA Civil	400	850	-450	-385	-65
<b>Bostadsutveckling</b>					
Norge	397	419	-22		-22
Finland	10	10	0		0
<b>Summa</b>	<b>4 554</b>	<b>5 270</b>	<b>-716</b>	<b>-592</b>	<b>-124</b>

Återvinningsvärdet för goodwill baseras på nyttjandevärdet. Goodwillvärdet tillsammans med övriga värden på anläggningstillgångar, omsättningsfastigheter och netto rörelsekapital prövas årligen.

Förväntade kassaflöden baseras på prognoser för bygginvesteringarnas och bostadsutvecklingarnas utveckling på varje delmarknad i de länder där koncernen är verksam.

Basen för prognoserna är enheternas tvåårsprognoser, och den femåriga fastställda affärsplanen. Den framtida makroekonomiska utvecklingen och ränteutvecklingen är också viktiga variabler.

Prognosperioden omfattar tio år, som är den period som används i modeller i värdering av andra typer av tillgångar, till exempel kommersiella projekt.

Med tioåriga modeller finns bättre förutsättningar att göra antaganden om cykler, och beroendet av residualvärden minskar.

Den tillväxttakt som används för att extrapolera kassaflödesprognoser bortom den period som täcks av de tioåriga prognoserna är för branschen normala i respektive land.

För varje affärsenhet används en unik diskonteringsfaktor baserad på WACC-ränta (vägd genomsnittlig kostnad för lånat och eget kapital).

Parametrar som påverkar WACC-räntan är låneränta, marknadsrisker och förhållandet mellan lånat och eget kapital. WACC-räntan anges både före och efter skatt.

Följande tabell anger hur redovisat värde förhåller sig till återvinningsvärdet för respektive affärsenhet för Skanskas största goodwillposter. Återvinningsvärdet uttrycks som 100. Testerna baseras på bedömning av utvecklingen under den kommande tioårsperioden.

	Norge	Finland	Tjeckien	Storbritannien	USA Civil
Återvinningsvärde, 100	100	100	100	100	100
Redovisat värde <sup>1)</sup>	49	21	24	7	e.t
Redovisat värde, föregående år	40	21	8	5	e.t
Räntesats, procent (WACC), före skatt	10	8	7	8	9
Räntesats, procent (WACC), efter skatt	8	7	7	7	8
Förväntad tillväxt, %	2	2	3	2	3
Räntesats, procent (WACC), föregående år (före skatt)	12	8	9	10	10
Räntesats, procent (WACC), föregående år (efter skatt)	8	7	8	9	7
Förväntad tillväxt, %, föregående år	2	2	3	3	2
Redovisat värde i förhållande till återvinningsvärdet 100 vid en höjning av räntan med					
+ 1 procentenhet	61	26	29	8	e.t
+ 5 procentenheter	122	52	49	14	e.t
Redovisat värde, föregående år, i förhållande till återvinningsvärdet 100 vid en höjning av räntan med					
+ 1 procentenhet	48	26	9	6	e.t
+ 5 procentenheter	81	49	15	8	e.t

1) Värde > 100 uttrycker att återvinningsvärde understiger redovisat värde och nedskrivningsbehov föreligger. För verksamheten i USA är redovisat värde negativt till följd av ett negativt rörelsekapital som överstiger anläggningstillgångarnas värde.

### Nedskrivning av goodwill

Ändrade marknadsförhållanden för verksamheterna i Polen, Tjeckien, Storbritannien och USA Civil har medfört beslut om omstrukturering och nedskrivning av goodwill med 592 (0) Mkr.



## Not 19. Immateriella tillgångar

Immateriella anläggningstillgångar redovisas enligt IAS 38 Immateriella tillgångar, se redovisnings- och värderingsprinciper, not 1.

### Immateriella tillgångar med tillämpade nyttjandeperioder

	31 dec 2017	31 dec 2016	Tillämpade nyttjandeperioder
Immateriella tillgångar, externt förvärvade	438	567	3–10 år
Immateriella tillgångar, internt upparbetade	524	467	3–7 år
<b>Summa</b>	<b>962</b>	<b>1 034</b>	

De internt upparbetade immateriella tillgångarna består av affärssystem. I externt förvärvade immateriella tillgångar ingår förvärv av programvaror i USA och Finland, samt licenser i Sverige.

Affärssystem skrivs av på maximalt sju år. Servicekontrakt skrivs av på tre till sex år, kundkontrakt i takt med upparbetning och patent skrivs av på tio år.

### Avskrivningar per funktion på övriga immateriella tillgångar

Avskrivningar görs på samtliga immateriella tillgångar då dessa har en begränsad nyttjandeperiod.

Avskrivning per funktion	2017	2016
Produktion och förvaltning	-58	-53
Försäljning och administration	-118	-80
<b>Summa</b>	<b>-176</b>	<b>-133</b>

### Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar på övriga immateriella tillgångar

Under året har nedskrivningar redovisats med 129 (0) Mkr. Nedskrivningarna under året har skett i Polen.

### Uppgift om anskaffningsvärden, ackumulerade avskrivningar och ackumulerade nedskrivningar

	Immateriella tillgångar, externt förvärvade		Immateriella tillgångar, internt upparbetade <sup>1)</sup>	
	2017	2016	2017	2016
<b>Ackumulerade anskaffningsvärden</b>				
Vid årets början	1 594	1 407	552	391
Övriga investeringar	131	232	124	162
Avyttringar	-30	-1		
Omklassificeringar	-99	-78	7	0
Årets kursdifferenser	-19	34	0	-1
	<b>1 577</b>	<b>1 594</b>	<b>683</b>	<b>552</b>
<b>Ackumulerade avskrivningar</b>				
Vid årets början	-977	-948	-85	-42
Avyttringar	29			
Årets avskrivningar	-108	-89	-68	-44
Omklassificeringar	97	78	-4	
Årets kursdifferenser	6	-18	-2	1
	<b>-953</b>	<b>-977</b>	<b>-159</b>	<b>-85</b>
<b>Ackumulerade nedskrivningar</b>				
Vid årets början	-50	-54	0	0
Årets nedskrivningar	-129			
Årets kursdifferenser	-7	4		
	<b>-186</b>	<b>-50</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Redovisat värde vid årets slut</b>	<b>438</b>	<b>567</b>	<b>524</b>	<b>467</b>
Redovisat värde vid årets början	567	405	467	349

1) De internt upparbetade immateriella tillgångarna utgörs av affärssystem.

### Övrigt

Uppgift om aktiverade räntor redovisas i not 15, Lånekostnader.

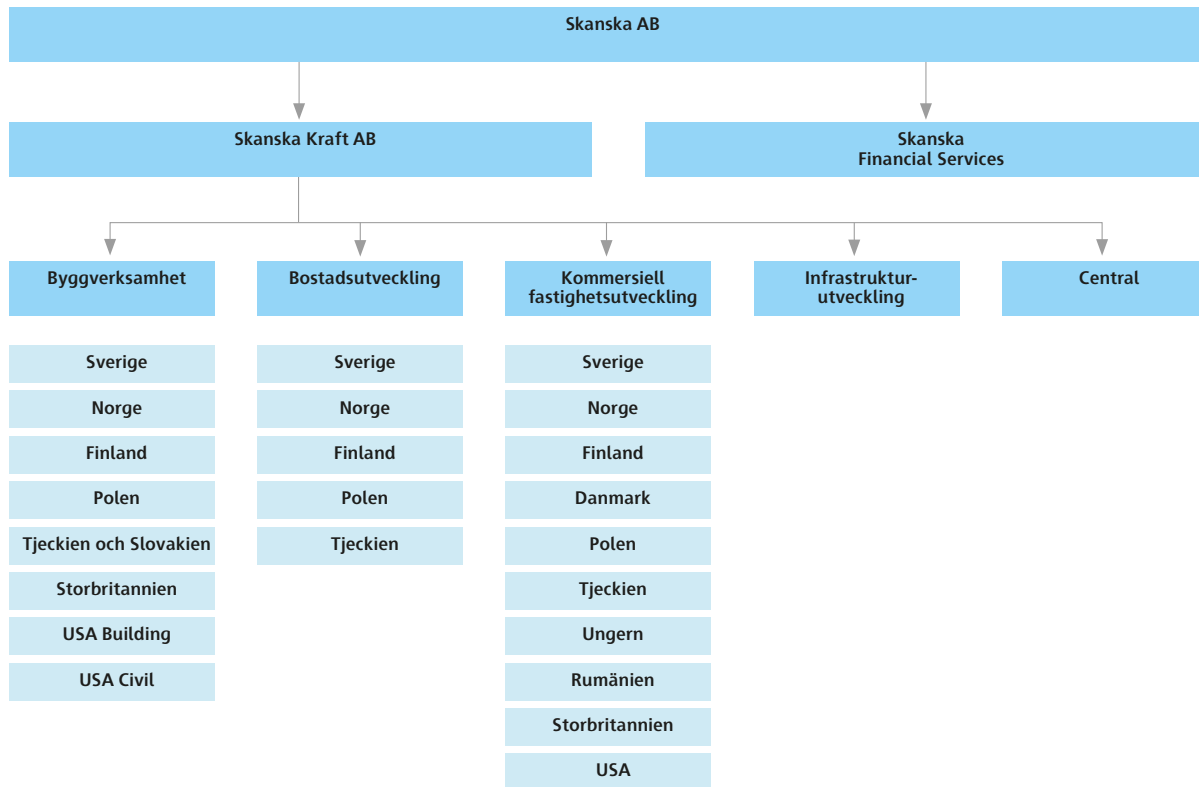
Direkta kostnader för forskning och utveckling uppgår till 253 (231) Mkr.

## Not 20A. Dotterföretag

Moderföretaget Skanska AB äger 100 procent av aktierna i Skanska Financial Services AB och Skanska Kraft AB. Skanska Kraft AB äger i sin tur direkt eller indirekt dotterföretagen i de länder som Skanska har verksamhet i. Alla dotterföretag är

egna självständiga aktiebolag, handelsbolag eller motsvarande bolagsformer i respektive land. För bolagens säte, se not 52 i Moderbolagets noter, Andelar i koncernföretag.

### Skanskas bolagsstruktur



Av vad som framgår av not 26 finns endast smärre intressen i innehav utan bestämmande inflytande.

## Not 20B. Placeringar i joint ventures och intresseföretag

För alla samarbetsarrangemang sker en bedömning av dess legala form, avtal mellan delägarna och andra omständigheter. Samarbetsarrangemang redovisas enligt IFRS 11 som ett joint venture om delägarna endast har rätt till nettotillgångarna. Se även not 1.

Placeringar i joint ventures och intresseföretag redovisas i enlighet med kapitalandelsmetoden. Resultat från joint ventures och intresseföretag redovisas på egen rad i rörelseresultatet. Resultatet utgörs av koncernens andel av joint ventures och intresseföretags resultat efter finansiella poster justerat för eventuell nedskrivning av koncernmässig goodwill och internvinster.

Resultat från joint ventures och intresseföretag framgår av följande tabell.

	2017	2016
Andel av joint ventures resultat enligt kapitalandelsmetoden <sup>1)</sup>	386	724
Andel av intresseföretags resultat enligt kapitalandelsmetoden <sup>1)</sup>	2	4
Försäljning av joint ventures	1 286	1 729
Nedskrivning joint ventures	-19	-331
<b>Summa</b>	<b>1 655</b>	<b>2 126</b>

1) Vid beräkning av joint ventures och intresseföretags resultat enligt kapitalandelsmetoden redovisas koncernens andel av skatt på raden för skatter i resultaträkningen. Koncernens andel av joint ventures skatt uppgår till -17 (-94) Mkr och andelen av intresseföretags skatt uppgår till -1 (0) Mkr. Se även not 16, Inkomstskatter.

Redovisat värde enligt rapporten över finansiell ställning samt förändringen som skett framgår av följande tabell.

	2017			2016		
	Joint ventures	Intresseföretag	Summa	Joint ventures	Intresseföretag	Summa
Vid årets början	4 137	23	4 160	2 833	19	2 852
Nyanskaffningar	603		603	1 661		1 661
Avyttringar	-1 019		-1 019	-1 328		-1 328
Omklassificeringar	-376		-376	40		40
Årets kursdifferenser	-223	-1	-224	146	1	147
Årets avsättning/återföring för internresultat på entreprenadarbeten	-9		-9	-11		-11
Förändring av verkligt värde på derivat	83		83	855		855
Årets nedskrivningar	-19		-19	-331		-331
Årets förändring genom andel i joint ventures och intresseföretags resultat efter avdrag för erhållen utdelning	114	1	115	272	3	275
<b>Redovisat värde vid årets slut</b>	<b>3 291</b>	<b>23</b>	<b>3 314</b>	<b>4 137</b>	<b>23</b>	<b>4 160</b>

### Joint ventures

Joint ventures redovisas i enlighet med IFRS 11 Andelar i joint ventures. Se redovisnings- och värderingsprinciper, not 1.

Koncernen har andelar i joint ventures till ett redovisat värde om 3 291 (4 137) Mkr.

Inom Infrastrukturutveckling finns redovisade värden i joint ventures om 1 944 (2 701) Mkr.

### Resultat från joint ventures

Andelar i joint ventures resultat exklusive skattekostnad redovisas i rörelseresultatet eftersom andelarna innehas som ett led i rörelsen.

Andel av joint ventures resultat enligt kapitalandelsmetoden kommer huvudsakligen från verksamheten inom Infrastrukturutveckling.

## Not 20B. Fortsättning

### Infrastrukturutveckling

Infrastrukturutveckling är inriktad mot identifiering, utveckling och investering i privatfinansierade infrastrukturprojekt, till exempel vägar, sjukhus och flygplatser för kunder inom den offentliga sektorn. Verksamheten är fokuserad på att skapa nya projektmöjligheter främst på de marknader där koncernen har verksamhet. Offentlig-privat samverkan är en form av offentlig upphandling där ett projektbolag, ägt av privata företag, får ett helhetsansvar för att utveckla, finansiera, bygga, driva och underhålla offentliga samhällsnyttiga funktioner.

Betalningsformen för investeringarna kan antingen vara baserade på marknadsrisk, till exempel vägavgifter, eller baserade på tillgänglighet. Koncessionsperioderna för nuvarande investeringar varierar mellan 30 och 58 år och ägarandelen i nuvarande portfölj ligger mellan 32 och 80 procent. För tillfället har Infrastrukturutveckling investeringar i Sverige, Storbritannien och USA.

### Specifikation över större innehav i aktier och andelar i joint ventures

Bolag	Verksamhet	Land	Andel (%) av kapital	Andel (%) av röster	Koncernmässigt redovisat värde <sup>1)</sup>	
					31 dec 2017	31 dec 2016
<b>Joint ventures inom Infrastrukturutveckling<sup>2)</sup></b>						
Bristol LEP Ltd <sup>3)</sup>	Undervisning	Storbritannien	80	80	6	6
Elizabeth River Crossings LLC	Motorväg/Tunnel	USA	50	50	0	0
Elizabeth River Crossings Holdco LLC	Motorväg/Tunnel	USA	50	50	1 236	1 703
Essex LEP Ltd <sup>3)</sup>	Undervisning	Storbritannien	70	70	12	13
Gdansk Transport Company S.A. <sup>4)</sup>	Motorväg	Polen	30	30	-	401
I-4 Mobility Partners Holdco LLC	Motorväg	USA	50	50	0	11
Mullbergs Vindpark AB <sup>4)</sup>	Vindkraft	Sverige	50	50	-	0
NPH Healthcare (Holdings) Limited shares	Sjukvård	Storbritannien	50	50	0	0
Sjjsjka Vind AB <sup>4)</sup>	Vindkraft	Sverige	67	67	-	138
Swedish Hospital Partners Holding AB	Sjukvård	Sverige	50	50	677	427
LaGuardia Gateway Partners LLC	Flygplats	USA	32	32	13	2
<b>Summa joint ventures inom Infrastrukturutveckling</b>					<b>1 944</b>	<b>2 701</b>
AB Sydsten	Byggverksamhet	Sverige	50	50	112	102
Alley 111 Owner LLC <sup>4)</sup>	Kommersiell fastighetsutveckling	USA	20	20	-	62
SKPR 1350 Boylston LP	Kommersiell fastighetsutveckling	USA	50	50	210	234
SKPR Watermark Seaport Operating Company LLC	Kommersiell fastighetsutveckling	USA	50	50	184	193
Sundtkvartalet Holding AS <sup>3)</sup>	Kommersiell fastighetsutveckling	Norge	50	50	-	94
T-C/SK 400 Fairview Holding LLC	Kommersiell fastighetsutveckling	USA	10	10	122	133
Tiedemannsbyen DA	Bostadsutveckling	Norge	50	50	79	104
Botkyrka Södra Porten Holding AB	Byggverksamhet	Sverige	50	50	102	103
Nacka 13:79 JV AB	Bostadsutveckling	Sverige	50	50	98	93
Sjöstadsbo AB	Bostadsutveckling	Sverige	50	50	131	142
Järvastaden AB	Bostadsutveckling	Sverige	50	50	119	0
Övriga joint ventures					190	176
<b>Summa joint ventures, koncernen</b>					<b>3 291</b>	<b>4 137</b>

1) Koncernmässigt redovisat värde motsvarar koncernens andel i det egna kapitalet inklusive upparbetat resultat, koncernmässiga justeringar och avdrag för lämnade utdelningar.

2) Redovisat värde på joint ventures inom Infrastrukturutveckling är påverkat av kassflödessäkringar. Värdet på dessa kassflödessäkringarna uppgår till -552 (-640) Mkr. Vid försäljning av joint ventures där redovisat värde är påverkat av kassflödessäkringar kommer resultatet av försäljningen att påverkas då effekten av kassflödessäkringar återförs mot resultatet.

3) För bolagen Bristol LEP Ltd och Essex LEP Ltd finns aktieägaravtal med delägarna, där det framgår att bland annat centrala frågor som till exempel budget och investeringar måste beslutas gemensamt, vilket Skanska har bedömt som att Skanska inte har bestämmande inflytande, trots hög andel av kapital och röster.

4) Innehaven har avyttrats under 2017.

### Orealiserad utvecklingsvinst i Infrastrukturutveckling

Mdr kr	31 dec 2017	31 dec 2016
Nuvärde av kassaflöde från projekt	3,8	5,2
Nuvärde av återstående investeringar	-0,8	-0,9
<b>Nuvärde av projekt</b>	<b>3,0</b>	<b>4,3</b>
Redovisat värde före kassaflödessäkringar	-2,5	-2,9
<b>Orealiserad utvecklingsvinst</b>	<b>0,5</b>	<b>1,4</b>
Kassaflödessäkring	0,6	0,6
<b>Påverkan i realiserat eget kapital<sup>1)</sup></b>	<b>1,1</b>	<b>2,0</b>

1) Skatteeffekter ej inkluderade.

## Not 20B. Fortsättning

### Uppgift om Skanskas väsentliga joint ventures

De väsentliga joint ventures återfinns alla inom Infrastrukturutveckling. Nedan redovisas större joint ventures vari Skanska deltar. Beloppen avser 100 procent av respektive joint ventures resultaträkning och rapport över finansiell ställning.

	14 Ultimate	Connect Plus Holdings Ltd	Elizabeth River Crossings Holdings LLC	Gdansk Transport Company S.A.	NPH Healthcare (Holdings) Limited shares/Paworth Hospital	Swedish Hospital Partners Holdings AB	LaGuardia Airport	Övriga joint ventures	Totalt alla joint ventures
Resultaträkning	2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017
Intäkter	3 567		675		213	1 411	5 841	1 925	13 632
Avskrivningar			0					-79	-79
Nedskrivningar								-17	-17
Övriga rörelsekostnader	-3 706		-444		-169	-1 381	-5 803	-1 446	-12 949
<b>Rörelseresultat</b>	<b>-139</b>	<b>0</b>	<b>231</b>	<b>0</b>	<b>44</b>	<b>30</b>	<b>38</b>	<b>383</b>	<b>587</b>
Ränteutgifter	428					844	21	41	1 334
Räntekostnader	-288		-313		-39	-559		-64	-1 263
Finansiella poster								5	5
<b>Resultat efter finansiella poster<sup>1)</sup></b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>-82</b>	<b>0</b>	<b>5</b>	<b>315</b>	<b>59</b>	<b>365</b>	<b>663</b>
Skatt					-19	-75		-14	-108
Årets resultat	1	0	-82	0	-14	240	59	351	555
<b>Årets totalresultat</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>-82</b>	<b>0</b>	<b>-14</b>	<b>240</b>	<b>59</b>	<b>351</b>	<b>555</b>

### Rapport över finansiell ställning

Anläggningstillgångar	8 618		12 269	0	1 116		5 108	4 614	31 725
Omsättningstillgångar	266		386		29	10 479	3 756	2 472	17 388
Kassa och bank	380		35			797	14 518	605	16 335
<b>Summa tillgångar</b>	<b>9 264</b>	<b>0</b>	<b>12 690</b>	<b>0</b>	<b>1 145</b>	<b>11 276</b>	<b>23 382</b>	<b>7 691</b>	<b>65 448</b>
Eget kapital hänförligt till aktieägaren <sup>2)</sup>	25		2 738		-51	1 352	55	4 300	8 419
Innehav utan bestämmande inflytande								0	
Långfristiga finansiella skulder	8 259		9 943		1 196	9 770	21 706	647	51 521
Andra långfristiga skulder								584	584
Kortfristiga finansiella skulder								1 528	1 528
Andra kortfristiga skulder	980		9			154	1 621	632	3 396
<b>Summa eget kapital och skulder</b>	<b>9 264</b>	<b>0</b>	<b>12 690</b>	<b>0</b>	<b>1 145</b>	<b>11 276</b>	<b>23 382</b>	<b>7 691</b>	<b>65 448</b>
Skanska har mottagit följande utdelning <sup>3)</sup>		15						241	256
<b>Avstämning mot andelar i joint ventures</b>									
Eget kapital hänförligt till andelsägarna i joint ventures	25	0	2 738	0	-51	1 352	55	4 300	8 419
Avgår eget kapital hänförligt till andra delägare än Skanska	-20	0	-1 502	0	26	-675	-42	-2 920	-5 133
<b>Skanskas andel av eget kapital i joint ventures justerat för övervärden och goodwill</b>	<b>5</b>	<b>0</b>	<b>1 236</b>	<b>0</b>	<b>-25</b>	<b>677</b>	<b>13</b>	<b>1 380</b>	<b>3 286</b>
+ Förluster som redovisas som avsättning	6				25			29	60
- Nedskrivningar	-11							-8	-19
+ Eliminering intervinst								-36	-36
<b>Redovisat värde på andelarna</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1 236</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>677</b>	<b>13</b>	<b>1 365</b>	<b>3 291</b>

1) Beloppet inkluderar nedskrivningar på koncernnivå.

2) Eget kapital innehåller efterställda lån från ägarna.

3) Utdelning innehåller även betalda räntor på de efterställda lånen.

## Not 20B. Fortsättning

### Uppgift om Skanskas väsentliga joint ventures

De väsentliga joint ventures återfinns alla inom Infrastrukturutveckling. Nedan redovisas större joint ventures vari Skanska deltar. Beloppen avser 100 procent av respektive joint ventures resultaträkning och rapport över finansiell ställning.

	I4 Ultimate	Connect Plus Holdings Ltd	Elizabeth River Crossings Holdings LLC	Gdansk Transport Company S.A.	NPH Healthcare (Holdings) Limited shares/Paworth Hospital	Swedish Hospital Partners Holdings AB	LaGuardia Airport	Övriga joint ventures	Totalt alla joint ventures
Resultaträkning	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Intäkter	1 845	1 238	3 009	364	306	2 317	4 607	1 595	15 281
Avskrivningar			-47					-24	-71
Nedskrivningar								-79	-79
Övriga rörelsekostnader	-1 935	-1 064	-2 547	-180	-287	-2 284	-4 601	-1 470	-14 368
<b>Rörelseresultat</b>	<b>-90</b>	<b>174</b>	<b>415</b>	<b>184</b>	<b>19</b>	<b>33</b>	<b>6</b>	<b>22</b>	<b>763</b>
Ränteintäkter	300	1 007		606		738		8	2 659
Räntekostnader	-179	-729		-448	-13	-481		-48	-1 898
Finansiella poster		0						-558	-558
<b>Resultat efter finansiella poster<sup>1)</sup></b>	<b>31</b>	<b>452</b>	<b>415</b>	<b>342</b>	<b>6</b>	<b>290</b>	<b>6</b>	<b>-576</b>	<b>966</b>
Skatt		-50		-65	-1	-37		-24	-177
Årets resultat	31	402	415	277	5	253	6	-600	789
<b>Årets totalresultat</b>	<b>31</b>	<b>402</b>	<b>415</b>	<b>277</b>	<b>5</b>	<b>253</b>	<b>6</b>	<b>-600</b>	<b>789</b>

### Rapport över finansiell ställning

Anläggningstillgångar	7 047		13 066	15 095	969	9 925	23 572	8 645	78 319
Omsättningstillgångar	681		513	63			900	2 164	4 321
Kassa och bank	148		76	608			720	482	2 034
<b>Summa tillgångar</b>	<b>7 876</b>	<b>0</b>	<b>13 655</b>	<b>15 766</b>	<b>969</b>	<b>9 925</b>	<b>25 192</b>	<b>11 291</b>	<b>84 674</b>
Eget kapital hänförligt till aktieägaren <sup>2)</sup>	-38		3 406	1 337	-60	855	7	5 188	10 695
Innehav utan bestämmande inflytande								0	
Långfristiga finansiella skulder	7 641		10 216	12 721	984	8 611	23 737	2 208	66 118
Andra långfristiga skulder				509				459	968
Kortfristiga finansiella skulder								2 629	2 629
Andra kortfristiga skulder	273		33	1 199	45	459	1 448	807	4 264
<b>Summa eget kapital och skulder</b>	<b>7 876</b>	<b>0</b>	<b>13 655</b>	<b>15 766</b>	<b>969</b>	<b>9 925</b>	<b>25 192</b>	<b>11 291</b>	<b>84 674</b>
Skanska har mottagit följande utdelning <sup>3)</sup>		28		90				240	358
<b>Avstämning mot andelar i joint ventures</b>									
Eget kapital hänförligt till andelsägarna i joint ventures	-38	0	3 406	1 337	-60	855	7	5 188	10 695
Avgår eget kapital hänförligt till andra delägare än Skanska	19	0	-1 703	-936	30	-429	-5	-3 306	-6 329
<b>Skanskas andel av eget kapital i joint ventures justerat för övervärden och goodwill</b>	<b>-19</b>	<b>0</b>	<b>1 703</b>	<b>401</b>	<b>-30</b>	<b>427</b>	<b>2</b>	<b>1 882</b>	<b>4 366</b>
+ Förluster som redovisas som avsättning	30				30			79	139
- Nedskrivningar								-331	-331
+ Eliminering intervinst								-37	-37
<b>Redovisat värde på andelarna</b>	<b>11</b>	<b>0</b>	<b>1 703</b>	<b>401</b>	<b>0</b>	<b>427</b>	<b>2</b>	<b>1 593</b>	<b>4 137</b>

1) Beloppet inkluderar nedskrivningar på koncernnivå.

2) Eget kapital innehåller efterställda lån från ägarerna.

3) Utdelning innehåller även betalda räntor på de efterställda lånen.

## Not 20B. Fortsättning

### Ställda säkerheter

Aktier i joint ventures som ställts som säkerhet för lån och andra förpliktelser uppgår till 1 925 (2 682) Mkr.

### Övrigt

Skanskas joint ventures ägs av Skanska och andra investorer. Var och en av dem är kapitalintensiva projekt och finansiering sker delvis av kapital från ägarna, men majoriteten av dem finansieras via banker eller kreditinstitut. Säkerheten för skulderna är alla tillgångar i respektive joint venture. Enligt avtal med bankerna begränsas möjligheten att disponera bankmedel från dessa joint ventures.

I delägda joint ventures totala investeringsåtaganden uppgår Skanskas andel till 2 677 (3 849) Mkr, varav Skanska har återstående åtaganden om att investera 1 183 (1 402) Mkr i infrastrukturinvesteringar i form av andelar och lån. Övrig del förväntas finansieras främst i form av bankkrediter eller obligationslån i respektive joint venture samt i form av andelar och lån från andra delägare.

Eventualförpliktelser för joint ventures uppgår till 814 (1 379) Mkr.

### Intresseföretag

Intresseföretag redovisas i enlighet med IAS 28 Intresseföretag. Se redovisnings- och värderingsprinciper, not 1.

Redovisat värde på intresseföretag uppgår till 23 (23) Mkr.

### Uppgift om koncernens andel av intäkter, resultat, tillgångar, skulder och eget kapital i intresseföretag

	2017	2016
Intäkter	26	30
Resultat	2	3
Tillgångar	25	25
Eget kapital <sup>1)</sup>	23	23
Skulder	2	2
	25	25

1) Avstämning mellan eget kapital och redovisat värde på andelarna enligt kapitalandelsmetoden.

	2017	2016
Eget kapital i intressebolag	23	23
Justering för förluster som ej redovisats	0	0
<b>Redovisat värde</b>	<b>23</b>	<b>23</b>

### Övrigt

I intressebolagen finns inga skulder eller eventalförpliktelser som koncernen kan bli betalningsansvarig för. Det finns ej heller några åtaganden om framtida investeringar.

## Not 20c. Gemensamma verksamheter

Skanska utför en del projekt med en gemensam part utan att ett speciellt legalt bolag bildas för ändamålet. Dessa projekt klassificeras då som en gemensam verksamhet enligt IFRS 11. Gemensamma verksamheter utan att ett speciellt bolag bildas återfinns främst i USA.

Skanska utför även en del projekt med en gemensam part där ett speciellt bolag bildas för ändamålet. Dessa projekt klassificeras som en gemensam verksamhet under förutsättning att övriga kriterier i IFRS 11 uppfylls.

### Specifikation över större intressen i gemensamma verksamheter, efter omsättning innevarande år

Namn på den gemensamma verksamheten	Verksamhet	Land	Andel (%) av kapital
A14	Motorväg	Storbritannien	33
AMP6 Thames water	Vatten underhåll	Storbritannien	33
Mid-Coast Transit Constructors	Kollektivtrafik	USA	33
Regional Connector Constructors	Kollektivtrafik	USA	63
Skanska Burns & McDonnell ECCO III	Kraftverk	USA	55
Skanska Koch - Kiewit	Motorväg/broar	USA	54
Skanska Morrison	Gas underhåll	Storbritannien	50
Skanska/Walsh	Flygplats	USA	70
Skanska Ames	Motorväg	USA	60
Skanska Closner	Sjukhus	USA	85
Skanska-Granite-Lane	Motorväg/Bro	USA	40
Skanska-Traylor-Shea	Kollektivtrafik	USA	50
SKW Constructors	Tunnel	USA	45

Det finns ytterligare cirka 150 mindre gemensamma verksamheter i ovan nämnda länder, samt i Sverige, Norge och Tjeckien.

## Not 21. Finansiella tillgångar

Som finansiella anläggningstillgångar redovisas finansiella placeringar, finansiella fordringar och aktieinnehav där ägandet understiger 20 procent och koncernen inte innehar betydande inflytande.

Som finansiella omsättningstillgångar redovisas finansiella placeringar och finansiella fordringar. Se även not 6, Finansiella instrument och finansiell riskhantering.

Finansiella anläggningstillgångar	31 dec 2017	31 dec 2016
<b>Finansiella placeringar</b>		
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		
Derivat	4	0
Derivat som säkringsredovisas	2	2
Finansiella tillgångar som kan säljas <sup>1)</sup>	42	44
	<b>48</b>	<b>46</b>
<b>Finansiella fordringar, räntebärande</b>		
Fordringar hos joint ventures	98	204
Likvida medel med restriktioner	361	355
Nettotillgångar i fonderade pensionsplaner	693	364
Övriga räntebärande fordringar	1 076	47
	<b>2 228</b>	<b>970</b>
<b>Summa</b>	<b>2 276</b>	<b>1 016</b>
varav räntebärande finansiella anläggningstillgångar	2 228	970
varav icke räntebärande finansiella anläggningstillgångar	48	46
<b>Finansiella omsättningstillgångar</b>		
Finansiella placeringar		
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		
Derivat	83	170
Derivat som säkringsredovisas	14	7
Investeringar som hålles till förfall	1 240	1 295
	<b>1 337</b>	<b>1 472</b>
<b>Finansiella fordringar, räntebärande</b>		
Likvida medel med restriktioner	4 748	7 938
Fordringar hos joint ventures	86	189
Övriga räntebärande fordringar	500	496
	<b>5 334</b>	<b>8 623</b>
<b>Summa</b>	<b>6 671</b>	<b>10 095</b>
varav räntebärande finansiella omsättningstillgångar	6 574	9 918
varav icke räntebärande finansiella omsättningstillgångar	97	177
<b>Totalt redovisat värde för finansiella tillgångar</b>	<b>8 947</b>	<b>11 111</b>
varav finansiella tillgångar exklusive aktier	8 905	11 067

1) Aktier värderade till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde ingår med 42 (44) Mkr. Aktieinnehavet har under året påverkats av nedskrivning med 0 (0) Mkr.



## Not 22. Omsättningsfastigheter/Projektutveckling

Omsättningsfastigheter redovisas enligt IAS 2 Varulager. Se redovisnings- och värderingsprinciper, not 1.

Balansposternas fördelning per verksamhetsgren framgår nedan.

Verksamhetsgren	31 dec 2017	31 dec 2016
Kommersiell fastighetsutveckling	23 615	19 728
Bostadsutveckling	15 395	13 950
<b>Summa</b>	<b>39 010</b>	<b>33 678</b>

För ytterligare beskrivning av verksamhetsgrenarna, se not 4, Rörelsesegment.

Omsättningsfastigheter indelas i färdiga fastigheter, fastigheter under uppförande och exploateringsfastigheter.

### Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar

Omsättningsfastigheter värderas enligt IAS 2 Varulager och värderas därmed till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Justering till nettoförsäljningsvärde via en nedskrivning redovisas liksom återföring av gjorda nedskrivningar i resultaträkningen som produktions- och förvaltningskostnad.

Nettoförsäljningsvärdet påverkas såväl av fastighetens typ och belägenhet som av marknadens avkastningskrav.

Av följande tabell framgår att det under året återförts nedskrivningar med ett belopp om 0 (0) Mkr.

	Nedskrivningar		Återföring av nedskrivningar		Summa	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Kommersiell fastighetsutveckling	-3	-169	0	0	-3	-169
Bostadsutveckling	-14	-42	0	0	-14	-42
<b>Summa</b>	<b>-17</b>	<b>-211</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-17</b>	<b>-211</b>

### Redovisade värden

	Färdigställda fastigheter		Fastigheter under uppförande		Exploateringsfastigheter		Omsättningsfastigheter	
	31 dec 2017	31 dec 2016	31 dec 2017	31 dec 2016	31 dec 2017	31 dec 2016	31 dec 2017	31 dec 2016
Kommersiell fastighetsutveckling	3 255	3 955	13 097	7 861	7 263	7 912	23 615	19 728
Bostadsutveckling	655	631	7 750	6 955	6 990	6 364	15 395	13 950
<b>Summa</b>	<b>3 910</b>	<b>4 586</b>	<b>20 847</b>	<b>14 816</b>	<b>14 253</b>	<b>14 276</b>	<b>39 010</b>	<b>33 678</b>

	Kommersiell fastighetsutveckling		Bostadsutveckling		Summa omsättningsfastigheter	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
<b>Redovisat värde</b>						
Vid årets början	19 728	16 650	13 950	10 370	33 678	27 020
Investeringar	10 650	8 103	10 801	9 005	21 451	17 108
Redovisat värde sålda fastigheter	-5 862	-5 740	-9 414	-6 027	-15 276	-11 767
Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar	-3	-169	-14	-42	-17	-211
Årets avsättning för internvinst på entreprenadarbeten	-340	-166	-104	-30	-444	-196
Omklassificeringar	-164	496	43	337	-121	833
Årets kursdifferenser	-394	554	133	337	-261	891
<b>Vid årets slut</b>	<b>23 615</b>	<b>19 728</b>	<b>15 395</b>	<b>13 950</b>	<b>39 010</b>	<b>33 678</b>

Redovisat värde för omsättningsfastigheter fördelas på fastigheter värderade efter anskaffningsvärde och fastigheter värderade enligt nettoförsäljningsvärde enligt följande tabell.

	Anskaffningsvärde		Nettoförsäljningsvärde		Summa	
	31 dec 2017	31 dec 2016	31 dec 2017	31 dec 2016	31 dec 2017	31 dec 2016
Kommersiell fastighetsutveckling	22 893	19 646	722	82	23 615	19 728
Bostadsutveckling	15 123	13 942	272	8	15 395	13 950
<b>Summa</b>	<b>38 016</b>	<b>33 588</b>	<b>994</b>	<b>90</b>	<b>39 010</b>	<b>33 678</b>

## Not 22. Fortsättning

### Skillnad mellan verkligt värde och redovisat värde på omsättningsfastigheterna

Mdr kronor	Övervärde	
	31 dec 2017	31 dec 2016
<b>Kommersiell fastighetsutveckling</b>		
Färdigställda projekt	0,8	1,3
Råmark och exploateringsfastigheter	0,6	0,3
Pågående projekt <sup>1)</sup>	7,4	5,0
	<b>8,8</b>	<b>6,6</b>
<b>Bostadsutveckling</b>		
Råmark och exploateringsfastigheter	3,6	1,0
<b>Summa</b>	<b>12,4</b>	<b>7,6</b>

1) Bedömt marknadsvärde. Intern värdering med värdetidpunkt vid respektive färdigställande.

### Ställda säkerheter

Omsättningsfastigheter som ställts som säkerhet för lån och andra förpliktelser uppgår till 0 (445) Mkr. Se not 33, Ställda säkerheter, eventalförpliktelser, och eventuelltillgångar.

### Övrigt

Uppgift om aktiverade räntor redovisas i not 15, Lånekostnader.

Skanska har åtaganden om att investera 1 330 (1 173) Mkr i omsättningsfastigheter.

## Not 23. Material- och varulager

Material- och varulager redovisas enligt IAS 2 Varulager. Se redovisnings- och värderingsprinciper, not 1.

	31 dec 2017	31 dec 2016
Råvaror och förnödenheter	392	420
Varor under tillverkning	114	128
Färdigvaror och handelsvaror	552	494
<b>Summa</b>	<b>1 058</b>	<b>1 042</b>

Det finns inga väsentliga skillnader mellan redovisat värde för varulagret och dess verkliga värde.

Ingen del av varulagret har justerats till följd av att nettoförsäljningsvärdet har ökat.

Inga varor har ställts som säkerhet för lån och andra förpliktelser.

## Not 24. Övriga rörelsefordringar

Som övriga rörelsefordringar redovisas icke räntebärande fordringar i rörelsen. Rörelsefordringarna ingår i koncernens verksamhetscykel och redovisas som omsättningstillgångar.

	31 dec 2017	31 dec 2016
Kundfordringar på joint ventures	0	139
Kundfordringar, övriga	20 249	23 676
Övriga rörelsefordringar	4 558	3 122
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2 971	2 822
<b>Summa</b>	<b>27 778</b>	<b>29 759</b>
Varav finansiella instrument redovisat i not 6, Finansiella instrument och finansiell riskhantering.		
Kundfordringar	20 249	23 815
Övriga rörelsefordringar inklusive upplupna ränteutgifter	1 064	97
	<b>21 313</b>	<b>23 912</b>
Varav icke finansiella instrument	6 465	5 847

## Not 25. Kassa och bank

Kassa och bank består av kassa och disponibla medel på bank och motsvarande kreditinstitut. Kassa och bank uppgår till 6 998 (5 430) Mkr. Koncernen har ej några kortfristiga placeringar per balansdagen, ej heller per föregående års balansdag.

## Not 26. Eget kapital/Resultat per aktie

Eget kapital i koncernen fördelas på eget kapital hänförligt till aktieägarna och innehav utan bestämmande inflytande. Innehav utan bestämmande inflytande utgör cirka en procent av totala egna kapitalet.

Eget kapital har under året förändrat sig enligt följande.

	2017	2016
<b>Ingående balans</b>	<b>27 506</b>	<b>24 206</b>
varav innehav utan bestämmande inflytande	156	127
<b>Årets totalresultat</b>		
Årets resultat hänförligt till		
Aktieägarna	4 095	5 722
Innehav utan bestämmande inflytande	16	13
<b>Övrigt totalresultat</b>		
Poster som inte kommer att omklassificeras till periodens resultat		
Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner <sup>1)</sup>	-399	-1 127
Skatt hänförligt till poster som inte kommer att omklassificeras till periodens resultat	69	189
<b>Summa</b>	<b>-330</b>	<b>-938</b>
Poster som har eller kommer att omklassificeras till periodens resultat	-599	1 165
Omräkningsdifferenser hänförliga till aktieägarna <sup>2)</sup>	8	8
Omräkningsdifferenser hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande	-125	36
Säkring av valutarisk i utlandsverksamheter <sup>2)</sup>	221	886
Påverkan av kassaflödessäkringar <sup>3)</sup>		
Skatt hänförligt till poster som har eller kommer att omklassificeras till periodens resultat	-25	-4
<b>Summa</b>	<b>-520</b>	<b>2 091</b>
<b>Årets övrigt totalresultat efter skatt</b>	<b>-850</b>	<b>1 153</b>
<b>Årets totalresultat</b>	<b>3 261</b>	<b>6 888</b>
varav hänförligt till aktieägarna	3 237	6 867
varav hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	24	21
<b>Övriga förändringar i eget kapital som ej ingår i årets totalresultat</b>		
Utdelning till aktieägarna	-3 380	-3 075
Utdelning till innehav utan bestämmande inflytande	-59	-6
Förändring i koncernens sammansättning	0	14
Påverkan av aktierelaterade ersättningar	297	272
Återköp aktier	-440	-793
<b>Summa</b>	<b>-3 582</b>	<b>-3 588</b>
<b>Utgående eget kapital</b>	<b>27 185</b>	<b>27 506</b>
varav innehav utan bestämmande inflytande	121	156

1) Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner, -399 (-1 127) Mkr, tillsammans med skatt 69 (189) Mkr, totalt -330 (-938) Mkr utgör koncernens totala påverkan på övrigt totalresultat av omvärderingar pensioner redovisade enligt IAS 19 och redovisas i balanserade vinstmedel.

2) Omräkningsdifferenser hänförliga till aktieägarna, -599 (1 165) Mkr samt säkring av valutarisk i utlandsverksamheter, -125 (36) Mkr, totalt -724 (1 201) Mkr, utgör koncernens förändring av omräkningsreserv.

3) Påverkan av kassaflödessäkringar 221 (886) Mkr, tillsammans med skatt -25 (-4) Mkr, totalt 196 (882) Mkr utgör koncernens förändring av reserv för kassaflödessäkring.

### Eget kapital hänförligt till aktieägarna fördelas på:

	31 dec 2017	31 dec 2016
Aktiekapital	1 260	1 260
Tillskjutet kapital	2 528	2 231
Reserver	1 144	1 672
Balanserat resultat	22 132	22 187
<b>Summa</b>	<b>27 064</b>	<b>27 350</b>

### Tillskjutet kapital

Inbetalt kapital utöver kvotvärde vid historiska nyemissioner redovisas som tillskjutet kapital.

Förändringen under 2017 och 2016 hänför sig till aktierelaterade ersättningar och uppgår till 297 (272) Mkr.

Reserver	2017	2016
Omräkningsreserv	1 759	2 483
Reserv för kassaflödessäkring	-615	-811
<b>Summa</b>	<b>1 144</b>	<b>1 672</b>

Avstämning reserver	2017	2016
<b>Omräkningsreserv</b>		
Ingående omräkningsreserv	2 483	1 282
Årets omräkningsdifferenser	-599	1 165
Avgår säkring av valutarisk i utlandsverksamhet	-125	36
<b>Utgående omräkningsreserv</b>	<b>1 759</b>	<b>2 483</b>
<b>Reserv för kassaflödessäkring</b>		
Ingående säkringsreserv	-811	-1 693
<b>Kassaflödessäkringar redovisade i övrigt totalresultat</b>		
Årets säkringar	-5	-965
Upplöst mot resultaträkningen	226	1 851
Skatt hänförligt till årets säkringar	-25	-4
<b>Utgående säkringsreserv</b>	<b>-615</b>	<b>-811</b>
<b>Summa reserver</b>	<b>1 144</b>	<b>1 672</b>

### Omräkningsreserv

Omräkningsreserven består av ackumulerade omräkningsdifferenser vid omräkning av finansiella rapporter för utländska verksamheter. I omräkningsreserven ingår även kursdifferenser som uppstått vid säkring av nettoinvesteringar i utländska verksamheter: Omräkningsreserven "nollställdes" vid övergången till IFRS redovisningen 1 januari 2004.

Årets omräkningsdifferenser uppgår till -599 (1 165) Mkr och består av negativa omräkningsdifferenser i främst USD och NOK, och av positiva omräkningsdifferenser i de övriga valutor i vilka koncernen bedriver verksamhet.

(För förkortning av valutor, se not 34, Valutakurser, samt effekt av ändrade valutakurser).

Omräkningsreserven har under året påverkats av kursdifferenser med -125 (36) Mkr genom valutasäkringsåtgärder.

Koncernen har valutasäkringar mot nettoinvesteringar främst i EUR, GBP och USD.

Totalt uppgår ackumulerad omräkningsreserv till 1 759 (2 483) Mkr.

## Not 26. Fortsättning

### Reserv för kassaflödessäkring

Säkringsredovisning tillämpas huvudsakligen för Infrastrukturutveckling.

I reserven för kassaflödessäkring redovisas orealiserade vinster och förluster på säkringsinstrumenten.

Förändringen under året uppgår till 196 (882) Mkr vilket förklaras av ändrade valutakurser där terminskontrakt tecknats för framtida transaktioner i utländsk valuta och säkringsredovisning tillämpas, samt att ränteswappar har förfallit och realiserats vilket till viss del motverkas av ändrade marknadsräntor.

Utgående reserv uppgår till –615 (–811) Mkr.

### Balanserat resultat

I balanserat resultat ingår årets resultat samt ej utdelade tidigare års intjänade vinstmedel i koncernen. Moderbolagets reservfond ingår i balanserat resultat tillsammans med omvärderingar av pensionskulder som enligt IAS 19 endast redovisas i övrigt totalresultat.

### Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner

Eget kapital har påverkats av omvärderingar av förmånsbaserade planer med –330 (–938) Mkr efter hänsyn till sociala kostnader och skatt. Omvärderingar av pensionsförpliktelser uppgår till –1 024 (–2 325) Mkr och beror till stor del på ökat inflationsantagande för pensionsplanerna i Sverige och sänkt diskonteringsränta för pensionsplanerna i Storbritannien. Omvärderingar av förvaltningstillgångar uppgår till 690 (1 303) Mkr vilket huvudsakligen beror på att avkastningen på aktier under 2017 överstiger den beräknade intäkten, se även not 28, Pensioner.

	2017	2016
Omvärderingar pensionsförpliktelser	–1 024	–2 325
Skillnad mellan beräknad och verklig avkastning på förvaltningstillgångar	690	1 303
Sociala avgifter inklusive särskild löneskatt	–65	–105
Skatt	69	189
<b>Summa</b>	<b>–330</b>	<b>–938</b>

### IFRS 2, Aktierelaterade ersättningar

De aktiesparprogram som infördes 2014 och 2017 redovisas som aktierelaterade ersättningar som regleras med ett eget kapitalinstrument i enlighet med IFRS 2. Detta innebär att det verkliga värdet beräknas baserat på bedömd måluppfyllelse av uppställda resultatmål under mätperioden. Efter mätperiodens slut fastställs det verkliga värdet. Värdet fördelas över den treåriga intjänandeperioden. Någon omvärdering efter att det verkliga värdet fastställts sker ej under resterande intjänandeperiod förutom för förändringar av antalet aktier på grund av att villkoret om fortsatt anställning under intjänandeperioden ej längre uppfylls.

### Utdelning

Efter balansdagen har styrelsen föreslagit en ordinarie utdelning med 8,25 (8,25) kronor per aktie för verksamhetsåret 2017.

Årets utdelning beräknas uppgå till 3 372 (3 380) Mkr.

För moderbolagets innehav av B-aktier utgår ingen utdelning. Det totala utdelningsbeloppet kan komma att förändras fram till avstämningsdagen, beroende på återköp av aktier och överföring av B-aktier till deltagarna i långsiktiga aktieinstrumentsprogram. Utdelningen fastställs på årsstämman den 13 april 2018.

### Aktier

Uppgift om antal aktier samt resultat respektive eget kapital per aktie framgår av tabell nedan.

	2017	2016
Antal aktier vid årets slut	419 903 072	419 903 072
varav A-aktier	19 755 414	19 793 202
varav B-aktier	400 147 658	400 109 870
Genomsnittskurs, återköpta aktier, kronor	137,31	132,18
varav under året återköpta	2 350 000	4 345 000
Antal B-aktier i eget förvar vid årets slut	11 190 028	10 594 644
Antal utestående aktier vid årets slut	408 713 044	409 308 428
Genomsnittligt antal utestående aktier	409 447 407	409 896 419
Genomsnittligt antal utestående aktier efter utspädning	411 905 245	412 174 095
Genomsnittlig utspädning, procent	0,60	0,55
Resultat per aktie, kronor	10,00	13,96
Resultat per aktie efter utspädning, kronor	9,94	13,88
Eget kapital per aktie, kronor	66,22	66,82

### Förändring av antal aktier

Antal vid årets ingång	409 308 428	411 036 849
Antal återköpta B-aktier	–2 350 000	–4 345 000
Antal aktier tilldelade anställda	1 754 616	2 616 579
<b>Antal vid årets utgång</b>	<b>408 713 044</b>	<b>409 308 428</b>

### Utspädningseffekt

För det aktiesparprogram som infördes 2014 och 2017 beräknas antalet potentiella stamaktier under mätperioden utifrån bedömt antal aktier som kommer att utges som en följd av uppfyllelse av uppställda mål. Efter mätperiodens slut fastställs det antal aktier som kan komma att utges förutsatt att villkoren om fortsatt anställning uppfylls. Sålunda framräknade antal potentiella stamaktier reduceras därefter för funktionen mellan det vederlag som Skanska förväntas erhålla och genomsnittlig börskurs under perioden.

Kostnaden exklusive sociala avgifter för båda aktiesparprogrammen bedöms uppgå till cirka 1 173 Mkr fördelad på de tre intjänandeåren, motsvarande 6 482 282 aktier. Maximal utspädning vid intjänandeperiodernas utgång beräknas till 1,15 procent.

Årets kostnad för båda programmen uppgår till 297 Mkr exklusive sociala avgifter. Intjänade, ej ännu utdelade aktierätter till och med 2017 uppgår till 2 434 770 aktier. Utspädningseffekten till och med 2017 uppgår till 0,60 procent.

### Kapitalhantering

Kapitalbehovet varierar mellan de olika verksamhetsgrenarna. Skanskas byggprojekt finansieras huvudsakligen av kunderna. Det leder till att bolaget inom Byggverksamheten kan arbeta med ett negativt (fritt) rörelsekapital. Det fria rörelsekapitalet inom Byggverksamheten tillsammans med vinster från koncernens verksamheter, liksom möjligheten att öka belåningen genom kreditfinansiering, gör det möjligt att finansiera investeringar i egen projektutveckling. Behovet av eget kapital för ett byggföretag är betydande. Sett till Byggverksamhetens stora volym med differentierade risker i olika typer av uppdrag och beställares krav på säkerheter, exempelvis utförandegarantier vid offentligt upphandlade projekt på den amerikanska marknaden, föreligger ett betydande krav på eget kapital. Hänsyn måste också tas till finansiering av goodwill liksom kommande investeringar inom Projektutveckling.

Ett antal finansiella mål har fastställts, som bedöms vara de som bäst reflekterar lönsamheten i verksamheten och som bäst visar det finansiella utrymmet för investeringar och tillväxt. Avkastning på eget kapital respektive sysselsatt kapital är ett mått på hur väl aktieägarnas och långivarnas kapital används. Målet för 2016–2020 är avkastning på koncernens eget kapital om minst 18% och

## Not 26. Fortsättning

avkastning på sysselsatt kapital sammantaget för verksamhetsgrenarna inom Projektutveckling om minst 10%. Skanska har en utdelningspolicy att dela ut 40–70% av årets resultat efter skatt till delägarna, förutsatt att bolagets finansiella situation i sin helhet är stabil.

Det är styrelsens bedömning att koncernens eget kapital uppgår till ett rimligt belopp med hänsyn till de behov som Skanskas finansiella ställning och marknadsomständigheter erfordrar.

## Not 27. Finansiella skulder

Finansiella skulder fördelas på långfristiga och kortfristiga skulder. I normalfallet gäller en förfallotidpunkt inom ett år om skulden skall behandlas som kortfristig. Detta gäller inte för diskonterade rörelseskulder, vilka tillhör verksamhetscykeln och därför redovisas som kortfristiga skulder oavsett förfallotidpunkt.

Beträffande finansiella risker och finanspolicy, se not 6, Finansiella instrument och finansiell riskhantering.

Långfristiga finansiella skulder	31 dec 2017	31 dec 2016
<b>Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen</b>		
Derivat	5	48
Derivat som säkringsredovisas	16	68
<b>Andra finansiella skulder</b>		
Skulder till kreditinstitut	2 265	611
Skulder till joint ventures	0	10
Övriga skulder	1 571	2 919
<b>Summa</b>	<b>3 857</b>	<b>3 656</b>
varav räntebärande långfristiga finansiella skulder	3 836	3 540
varav icke räntebärande långfristiga finansiella skulder	21	116
<b>Kortfristiga finansiella skulder</b>		
<b>Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen</b>		
Derivat	115	48
Derivat som säkringsredovisas	22	1
<b>Andra finansiella skulder</b>		
Byggnadskreditiv till bostadsrättsföreningar	5 961	4 839
Skulder till kreditinstitut	0	110
Övriga skulder	1 526	1 683
<b>Summa</b>	<b>7 624</b>	<b>6 681</b>
varav räntebärande kortfristiga finansiella skulder	7 487	6 632
varav icke räntebärande kortfristiga finansiella skulder	137	49
<b>Totalt redovisat värde för finansiella skulder</b>	<b>11 481</b>	<b>10 337</b>

## Not 28. Pensioner

Avsättningar för pensioner redovisas i enlighet med IAS 19 Ersättningar till anställda. Se redovisnings- och värderingsprinciper, not 1.

### Pensionskund enligt rapport över finansiell ställning

Räntebärande pensionskulder uppgår enligt rapporten över finansiell ställning till 5 603 (4 901) Mkr och räntebärande pensionsfordringar uppgår till 693 (364) Mkr. Räntebärande pensionskulder och räntebärande pensionsfordringar uppgår netto till 4 910 (4 537) Mkr.

Skanska har förmånsbestämda planer för pensioner i Sverige, Norge och Storbritannien. Pensionen i dessa planer baseras huvudsakligen på slutlönen eller genomsnittligt intjänande under anställningsperioden. Planerna omfattar ett stort antal anställda men det förekommer även avgiftsbestämda planer i dessa länder. Koncernbolag i andra länder har pensionsplaner som redovisas som avgiftsbestämda planer.

### Förmånsbestämda planer

Pensionsplanerna omfattar huvudsakligen ålderspension. Respektive arbetsgivare har vanligen ett åtagande att betala livsvarig pension. Intjänandet bygger på antalet anställningsår. Den anställde måste vara ansluten till planen ett visst antal år för att uppnå full rätt till ålderspension. För varje år tjänar den anställde in ökad rätt till pension vilket redovisas som pension intjänad under perioden samt ökning av pensionsåtagande.

Pensionsplanerna är fonderade genom att pensionsförpliktelserna tryggs av tillgångar i pensionsstiftelser och avsättningar i räkenskaper.

Förvaltningstillgångarna i Sverige och Storbritannien understiger pensionsförpliktelserna varför mellanskillnaden redovisas som en skuld i rapport över finansiell ställning. Förvaltningstillgångarna i Norge överstiger pensionsförpliktelserna varför mellanskillnaden redovisas som en fordran. Den takregel som i vissa fall begränsar tillgångarnas värde i rapport över finansiell ställning är inte aktuell enligt befintliga stadgar i stiftelserna, förutom för en av planerna i Norge och en av de mindre planerna i Storbritannien. Förvaltningstillgångarnas redovisade värde har reducerats med 20 (48) Mkr genom begränsning enligt takregeln.

Pensionsförpliktelserna per balansdagen uppgår till 23 271 (21 803) Mkr. Ökat åtagande för pensioner beror till stor del på omvärderingar av pensionsförpliktelser till följd av ökat inflationsantagande för pensionsplanerna i Sverige och sänkt diskonteringsränta för pensionsplanerna i Storbritannien. Omvärderingarna ingår i övrigt totalresultat och uppgår under 2017 till netto 1 024 (2 325) Mkr. Pensionsförpliktelserna har även ökat genom att kostnaderna för intjänade pensioner och räntekostnader överstiger utbetalda pensioner vilket till viss del motverkas av lägre valutakurs för norska kronor.

Förvaltningstillgångarna uppgår till 18 361 (17 266) Mkr. Förvaltningstillgångarnas ökade värde beror på att tillskjutna medel och verklig avkastning på förvaltningstillgångar överstiger betalda förmåner vilket till viss del motverkas av lägre valutakurs för norska kronor. Omvärderingar av förvaltningstillgångar över övrigt totalresultat under 2017 uppgår till 690 (1 303) Mkr vilket huvudsakligen beror på att verklig avkastning på aktier under 2017 överstiger den beräknade avkastningen.

I resultaträkningen redovisas intäkt på förvaltningstillgångarna uppgick till 472 (518) Mkr medan verklig avkastning uppgick till 1 162 (1 821) Mkr. Den högre avkastningen är hänförlig främst till pensionsplanerna i Norge och Storbritannien.

Förvaltningstillgångarna består huvudsakligen av aktier, räntebärande värdepapper, andelar i fonder samt investeringar i fastigheter och infrastrukturprojekt. Inga tillgångar används i rörelsen. Antalet direktägda aktier i Skanska AB uppgår till 370 000 (370 000) stycken B-aktier. Det finns också en obetydlig andel indirekt ägda aktier i Skanska AB via investeringar i olika slags fonder.

De risker som följer av bolagets förmånsbestämda pensionsplaner är av flera slag. Pensionsåtagandena påverkas huvudsakligen av aktuell diskonteringsränta, löneökningar, inflation samt livslängd. Risken i förvaltningstillgångarna utgörs huvudsakligen av marknadsrisk. Sammantaget kan effekten av dessa risker innebära volatilitet i bolagets egna kapital samt medföra ökade framtida kostnader för pensioner och högre pensionsutbetalningar än beräknat. Skanska följer löpande utvecklingen av pensionsåtagandena och uppdaterar antagandena kvartalsvis. Beräkning av pensionsåtagandena utföres av oberoende aktuarier. Bolaget har upprättat styrdokument för hantering av förvaltningstillgångarna

## Not 28. Fortsättning

i form av placeringsriktlinjer där tillåtna investeringar och allokeringsramar för dessa regleras. Härutöver använder bolaget externa investeringsrådgivare som löpande följer förvaltningstillgångarnas utveckling. Den långa durationen i pensionsåtagandena matchas delvis genom långfristiga investeringar i infrastrukturprojekt och fastighetsinvesteringar samt placeringar i långfristiga räntebärande värdepapper.

Den största förmånsbestämde planen för Skanska i Sverige är ITP 2-planen där pensionen baseras på slutlön vid pensionstillfället. ITP 2 omfattar tjänstemän födda 1978 eller tidigare. Pensionsåtagandena säkras genom tillgångar i pensionsstiftelse samt genom försäkring hos PRI Pensionsgaranti. Pensionsåtagandet är livslångt och känsligt för ändringar av diskonteringsräntan, löneökningar, inflationen samt livslängden.

En mindre del av ITP 2-planen tryggas genom försäkring i Alecta. Denna försäkring omfattar flera arbetsgivare och det föreligger inte tillräcklig information för att redovisa dessa förpliktelser som en förmånsbestämde plan. Pension som tryggas genom försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämde plan. Betalda avgifter under 2017 uppgår till cirka 3 (3) Mkr. Vid utgången av 2017 uppgick den kollektiva konsolideringsnivån för förmånsbestämde försäkring i Alecta till preliminärt 154 (149) procent. Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av tillgångar i procent av försäkringstekniska åtaganden.

Inom Skanska Norge är den största förmånsbestämde pensionsplanen Skanska Norge Pensionskassa. Planen omfattar så gott som samtliga anställda inom Skanska i Norge och pensionen baseras på slutlön och antal år som anställd i Skanska. Pensionsåtagandena säkras genom tillgångar i pensionskassan. Pensionsåtagandet är livslångt och känsligt för ändringar av diskonteringsräntan, löneökningar, inflationen samt livslängden.

Den största av Skanskas förmånsbestämde pensionsplaner i Storbritannien är Skanska Pension Fund. Planen omfattar tjänstemän och baseras på genomsnittligt intjänad lön över anställningsperioden. Pensionen omvärderas efter ändringar i prisinflationsbeloppet. Pensionsåtagandena säkras genom tillgångar i pensionsfonden. Pensionsåtagandet är känsligt för ändringar av diskonteringsräntan, inflationen samt livslängden.

### Nettoskuld avseende ersättningar till anställda, förmånsbestämde planer

	2017	2016
Pensionsförpliktelser fonderade planer, nuvärde per den 31 december	23 271	21 803
Förvaltningstillgångar, verkligt värde per den 31 december	-18 361	-17 266
<b>Nettoskuld enligt rapport över finansiell ställning</b>	<b>4 910</b>	<b>4 537</b>

### Pensionsförpliktelser och förvaltningstillgångar per land

	Sverige	Norge	Storbritannien	Totalt
<b>2017</b>				
Pensionsförpliktelser	8 781	3 941	10 549	23 271
Förvaltningstillgångar	-4 392	-4 634	-9 335	-18 361
<b>Nettoskuld enligt rapport över finansiell ställning</b>	<b>4 389</b>	<b>-693</b>	<b>1 214</b>	<b>4 910</b>
<b>2016</b>				
Pensionsförpliktelser	8 086	3 984	9 733	21 803
Förvaltningstillgångar	-4 290	-4 348	-8 628	-17 266
<b>Nettoskuld enligt rapport över finansiell ställning</b>	<b>3 796</b>	<b>-364</b>	<b>1 105</b>	<b>4 537</b>

### Räntebärande pensionsskuld, netto

	2017	2016
Ingående balans pensionsskuld, netto	4 537	3 740
Pensionskostnader	861	763
Betalda förmåner från arbetsgivare	-226	-226
Tillskjutna medel från arbetsgivare	-571	-464
Omvärderingar <sup>1)</sup>	334	1 022
Avyttringar	0	-123
Reduceringar och regleringar	-49	-62
Kursdifferenser	24	-113
<b>Nettoskuld enligt rapport över finansiell ställning</b>	<b>4 910</b>	<b>4 537</b>

1) Se även not 26 där skattedel och sociala kostnader som redovisas i övrigt totalresultat framgår.

### Pensionsförpliktelser

	2017	2016
Ingående balans	21 803	19 646
Pensioner intjänade under perioden	768	671
Ränta på förpliktelser	574	619
Betalda förmåner från arbetsgivare	-226	-226
Betalda förmåner från förvaltningstillgångar	-364	-340
Omvärderingar:		
- Aktuariella vinster (-), förluster (+) förändrade finansiella antaganden	1 123	2 860
- Aktuariella vinster (-), förluster (+) förändrade demografiska antaganden	-97	-155
- Erfarenhetsbaserade förändringar	-2	-380
Avyttringar	0	-205
Reduceringar och regleringar <sup>1)</sup>	-49	-62
Kursdifferenser	-259	-625
<b>Pensionsförpliktelser, nuvärde</b>	<b>23 271</b>	<b>21 803</b>

1) För 2017: avser reduceringar i Norge.

### Pensionsförpliktelsernas fördelning och genomsnittlig löptid per land

	Sverige	Norge	Storbritannien
<b>2017</b>			
Aktiva medlemmars del av förpliktelserna	37%	48%	17%
Vilande pensionsrättigheter	25%	11%	48%
Pensionärsers del av förpliktelserna	38%	41%	35%
Vägd genomsnittlig löptid	19 år	20 år	21 år
<b>2016</b>			
Aktiva medlemmars del av förpliktelserna	38%	53%	16%
Vilande pensionsrättigheter	24%	5%	50%
Pensionärsers del av förpliktelserna	38%	42%	34%
Vägd genomsnittlig löptid	19 år	20 år	21 år

## Not 28. Fortsättning

### Förvaltningstillgångar

	2017	2016
Ingående balans	17 266	15 906
Beräknad avkastning på förvaltningstillgångar	472	518
Tillskjutna medel från arbetsgivare	571	464
Tillskjutna medel från anställda	9	9
Betalda förmåner	-364	-340
Skillnad mellan verklig avkastning och beräknad avkastning	690	1 303
Avyttningar	0	-82
Kursdifferenser	-283	-512
<b>Förvaltningstillgångar, verkligt värde</b>	<b>18 361</b>	<b>17 266</b>

Tillskjutna medel förväntas uppgå till cirka 400 Mkr under 2018.

### Förvaltningstillgångar som inte ingår i redovisat värde genom begränsning enligt takregeln

	2017	2016
Ingående balans	48	1
Årets förändring	-28	47
<b>Förvaltningstillgångar som inte ingår i redovisat värde</b>	<b>20</b>	<b>48</b>

### Förvaltningstillgångar och avkastning per land

	Sverige	Norge	Storbritannien
<b>2017</b>			
Aktier	29%	39%	29%
Räntebärande värdepapper	28%	42%	41%
Alternativa investeringar	43%	19%	30%
Beräknad avkastning	2,50%	3,00%	2,75%
Verklig avkastning	4,20%	9,40%	6,40%
<b>2016</b>			
Aktier	26%	38%	29%
Räntebärande värdepapper	29%	42%	38%
Alternativa investeringar	45%	20%	33%
Beräknad avkastning	3,00%	2,75%	3,75%
Verklig avkastning	7,90%	7,10%	15,60%

### Totala förvaltningstillgångar fördelade på tillgångsklasser

	2017	2016
<b>Aktier och fonder</b>		
Svenska aktier och fonder	408	379
Norska aktier och fonder	692	682
Brittiska aktier och fonder	840	956
Globala fonder	3 825	3 277
<b>Summa aktier och fonder</b>	<b>5 765</b>	<b>5 294</b>
<b>Räntebärande värdepapper</b>		
Svenska obligationer	925	958
Norska obligationer	907	952
Brittiska obligationer	2 934	3 297
Obligationer i andra länder	2 197	1 180
<b>Summa räntebärande värdepapper</b>	<b>6 963</b>	<b>6 387</b>
<b>Alternativa investeringar</b>		
Hedgefonder	385	970
Fastighetsinvesteringar	1 573	1 531
Infrastrukturprojekt	1 844	1 626
Övrigt	1 831	1 458
<b>Summa alternativa investeringar</b>	<b>5 633</b>	<b>5 585</b>
<b>Totala förvaltningstillgångar</b>	<b>18 361</b>	<b>17 266</b>

Aktier och fonder, räntebärande värdepapper samt hedgefonder har värderats till aktuella marknadspriser. Fastighetsinvesteringar och infrastrukturprojekt har värderats med diskontering av framtida kassaflöden. Av de totala förvaltningstillgångarna har cirka 75 procent ett noterat pris på en aktiv marknad.

### Aktuariella antaganden

	Sverige	Norge	Storbritannien
<b>2017</b>			
<b>Finansiella antaganden</b>			
Diskonteringsränta, den 1 januari	2,50%	3,00%	2,75%
Diskonteringsränta, den 31 december	2,50%	2,75%	2,50%
Beräknad avkastning på förvaltnings-tillgångar, perioden	2,50%	2,75%	2,50%
Förväntad löneökning, den 31 december	3,00%	2,25%	3,50%
Förväntad inflation, den 31 december	2,00%	1,75%	3,25%
<b>Demografiska antaganden</b>			
Förväntad livslängd efter 65 års ålder, män	23 år	21 år	24 år
Förväntad livslängd efter 65 års ålder, kvinnor	25 år	24 år	25 år
Livslängdstabell	PRI	K2013	S2
<b>2016</b>			
<b>Finansiella antaganden</b>			
Diskonteringsränta, den 1 januari	3,00%	2,75%	3,75%
Diskonteringsränta, den 31 december	2,50%	3,00%	2,75%
Beräknad avkastning på förvaltnings-tillgångar, perioden	3,00%	2,75%	3,75%
Förväntad löneökning, den 31 december	3,00%	2,50%	3,50%
Förväntad inflation, den 31 december	1,50%	2,00%	3,25%
<b>Demografiska antaganden</b>			
Förväntad livslängd efter 65 års ålder, män	23 år	21 år	24 år
Förväntad livslängd efter 65 års ålder, kvinnor	25 år	24 år	25 år
Livslängdstabell	PRI	K2013	S2

## Not 28. Fortsättning

Samtliga tre länder där Skanska har förmånsbestämda planer har en omfattande marknad för förstklassiga långfristiga företagsobligationer inklusive bostadsobligationer. Diskonteringsräntan fastställs med utgångspunkt från marknadsräntan på balansdagen för dessa obligationer.

### Pensionsförpliktelseernas känslighet för ändrade antaganden

	Sverige	Norge	Storbritannien	Summa <sup>1)</sup>
Pensionsförpliktelser, den 31 december, 2017	8 781	3 941	10 549	23 271
Diskonteringsräntan ökar med 0,25%	-400	-200	-550	-1 150
Diskonteringsräntan reduceras med 0,25%	400	200	550	1 150
Förväntad löneökning ökar med 0,25%	100	75	0	175
Förväntad löneökning reduceras med 0,25%	-100	-75	0	-175
Förväntad inflation ökar med 0,25%	325	150	350	825
Förväntad inflation minskar med 0,25%	-325	-150	-350	-825
Förväntad livslängd ökar med 1 år	350	175	325	850

1) Beräknad förändring av pensionsförpliktelsen/pensionsskulden om antagandet ändras för samtliga tre länder. Om pensionsskulden ökar reduceras koncernens eget kapital med cirka 90 procent av den ökade pensionsskulden efter hänsyn tagen till uppskjuten skatt och sociala kostnader.

### Förvaltningstillgångarnas känslighet för avvikelser mellan beräknad avkastning och verklig avkastning

	Sverige	Norge	Storbritannien	Summa <sup>1)</sup>
Förvaltningstillgångar, den 31 december, 2017	4 392	4 634	9 335	18 361
Avkastningen ökar 5%	220	230	470	920
Avkastningen reduceras 5%	-220	-230	-470	-920

1) Om verklig avkastning överstiger beräknande avkastning med 5 procent förväntas vinsten vid omvärderingen uppgå till cirka 920 Mkr. Om verklig avkastning understiger beräknad avkastning med 5 procent förväntas förlusten vid omvärderingen uppgå till cirka 920 Mkr.

Känslighetsanalyserna baseras på befintliga förhållanden, antaganden och populationer. Applicering på andra nivåer kan ge andra effekter av förändringar.

### Avgiftsbestämda planer

Planerna omfattar huvudsakligen ålderspension, sjukpension och familjepension. Premierna betalas löpande under året av respektive koncernföretag till separata juridiska enheter, exempelvis försäkringsbolag. Storleken på premien baseras på lönen. Pensionskostnaden för perioden ingår i resultaträkningen.

### Totala pensionskostnader i resultaträkningen för förmånsbestämda planer och avgiftsbestämda planer

	2017	2016
Pensioner förmånsbestämda planer intjänade under perioden	-768	-671
Avgår: Tillskjutna medel från anställda	9	9
Ränta på förpliktelser	-574	-619
Beräknad avkastning på förvaltningstillgångar	472	518
Reduceringar och regleringar	49	62
<b>Pensionskostnader, förmånsbestämda planer</b>	<b>-812</b>	<b>-701</b>
Pensionskostnader, avgiftsbestämda planer	-1 393	-1 413
Sociala kostnader, förmånsbestämda och avgiftsbestämda planer <sup>1)</sup>	-139	-131
<b>Totala pensionskostnader</b>	<b>-2 344</b>	<b>-2 245</b>

1) Avser särskild löneskatt i Sverige och arbetsgivaravgift i Norge.

### Fördelning av pensionskostnader i resultaträkningen

	2017	2016
Kostnader för produktion och förvaltning	-1 731	-1 711
Försäljnings- och administrationskostnader	-511	-433
Finansnetto	-102	-101
<b>Totala pensionskostnader</b>	<b>-2 344</b>	<b>-2 245</b>



## Not 29. Avsättningar

Avsättningar redovisas i enlighet med IAS 37 Avsättningar, eventalförpliktelser och eventualtillgångar. Se redovisnings- och värderingsprinciper, not 1.

Avsättningar fördelas i rapporten över finansiell ställning på långfristiga skulder och kortfristiga skulder. Avsättningar är både räntebärande och icke räntebärande. Avsättningar som ingår i verksamhetscykeln redovisas som kortfristiga. Räntebärande avsättningar som förfaller inom ett år behandlas som kortfristiga.

	31 dec 2017	31 dec 2016
<b>Långfristiga avsättningar</b>		
Räntebärande	0	1
<b>Kortfristiga avsättningar</b>		
Räntebärande	0	25
Icke räntebärande	8 557	7 202
<b>Summa</b>	<b>8 557</b>	<b>7 228</b>

Förändring av avsättningar fördelat på tvistreserv, avsättning för garantier samt övrigt framgår av följande tabell.

	Tvistreserv		Avsättning för garantier		Övriga avsättningar		Summa	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Belopp vid årets ingång	950	1 085	2 938	2 678	3 340	2 669	7 228	6 432
Avyttrade avsättningar	0	0	0	-4	0	-4	0	-8
Årets avsättningar	600	731	1248	944	1 393	1 669	3 241	3 344
Ianspråktaga avsättningar	-394	-547	-660	-510	-380	-859	-1 434	-1 916
Outnyttjade belopp som återförts, värdeförändring	-180	-422	-309	-226	-71	-80	-560	-728
Kursdifferenser	7	19	39	-1	-5	69	41	87
Omklassificeringar	-42	84	44	57	39	-124	41	17
<b>Belopp vid årets slut</b>	<b>941</b>	<b>950</b>	<b>3 300</b>	<b>2 938</b>	<b>4 316</b>	<b>3 340</b>	<b>8 557</b>	<b>7 228</b>

### Specifikation av övriga avsättningar

	2017	2016
Omstruktureringsåtgärder	603	470
Personalrelaterade avsättningar	334	350
Miljöåtaganden	108	126
Avsättning för sociala avgifter på pensioner	909	752
Tilläggsköpeskillingar <sup>1)</sup>	838	533
Avsättning för åtaganden i joint ventures	60	139
Andra avsättningar	1 464	970
<b>Summa</b>	<b>4 316</b>	<b>3 340</b>

1) Varav 838 (533) Mkr kommer från förvärv av omsättningsfastigheter. De redovisas som finansiella instrument, Se not 6.

Normal omloppstid för övriga avsättningar är cirka ett till tre år.

Avsättningar för garantiåtaganden avser kostnader som kan uppstå under garantiperioden. Avsättningarna i Byggverksamhet baseras på individuell bedömning av aktuellt projekt alternativt på en erfarenhetsmässig genomsnittlig kostnad uttryckt som en procentandel av omsättningen under en femårsperiod. Kostnaderna belastar respektive projekt löpande. Avsättningar för garantiåtaganden inom övriga verksamhetsgrenar sker efter individuell bedömning av aktuellt projekt. Årets förändring avser huvudsakligen Byggverksamhet.

Avsättning för tvister avser avsättningar i Byggverksamhet för projekt som avslutats.

Avsättningar för omstruktureringsåtgärder innehåller främst poster rörande Polen och nedläggningen i Latinamerika.

Personalrelaterade avsättningar innehåller poster som exempelvis kostnader för vinstandelar, vissa bonusprogram samt övriga personalåtaganden.

Som avsättning för miljöåtaganden redovisas bland annat återställningskostnader för grustag i den svenska verksamheten.

## Not 30. Övriga rörelseskulder

Som övriga rörelseskulder redovisas icke räntebärande skulder i rörelsen. Rörelseskulderna ingår i koncernens verksamhetscykel och redovisas som kortfristiga skulder.

	31 dec 2017	31 dec 2016
Leverantörsskulder	15 638	15 520
Andra rörelseskulder till intressebolag	15	0
Andra rörelseskulder <sup>1)</sup>	7 454	6 439
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	15 321	14 121
<b>Summa</b>	<b>38 428</b>	<b>36 080</b>
Varav finansiella instrument redovisat i not 6, Finansiella instrument och finansiell riskhantering		
Leverantörsskulder	15 638	15 520
Övriga rörelseskulder inklusive upplupna räntekostnader	496	694
	<b>16 134</b>	<b>16 214</b>
Varav ej finansiella instrument	22 294	19 866

1) I andra rörelseskulder ingår 491 (538) Mkr för utställda men ej inlösta checkar främst i USA. Se redovisnings- och värderingsprinciper, not 1.

## Not 31. Specifikation av räntebärande nettofordran/nettoskuld per tillgång och skuld

I följande tabell fördelas finansiella omsättnings- och anläggningstillgångar samt skulder på räntebärande och icke räntebärande poster.

	31 dec 2017			31 dec 2016		
	Räntebärande	Icke räntebärande	Summa	Räntebärande	Icke räntebärande	Summa
<b>TILLGÅNGAR</b>						
<b>Anläggningstillgångar</b>						
Materiella anläggningstillgångar		6 874	6 874		6 837	6 837
Goodwill		4 554	4 554		5 270	5 270
Övriga immateriella tillgångar		962	962		1 034	1 034
Placeringar i joint ventures och intresseföretag		3 314	3 314		4 160	4 160
Finansiella anläggningstillgångar	2 228	48	2 276	970	46	1 016
Uppskjutna skattefordringar		1 757	1 757		1 649	1 649
<b>Summa anläggningstillgångar</b>	<b>2 228</b>	<b>17 509</b>	<b>19 737</b>	<b>970</b>	<b>18 996</b>	<b>19 966</b>
<b>Omsättningstillgångar</b>						
Omsättningsfastigheter		39 010	39 010		33 678	33 678
Material och varulager		1 058	1 058		1 042	1 042
Finansiella omsättningstillgångar	6 574	97	6 671	9 918	177	10 095
Skattefordringar		1 188	1 188		784	784
Fordringar på beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal		6 997	6 997		5 751	5 751
Övriga rörelsefordringar		27 778	27 778		29 759	29 759
Kassa och bank	6 998		6 998	5 430		5 430
<b>Summa omsättningstillgångar</b>	<b>13 572</b>	<b>76 128</b>	<b>89 700</b>	<b>15 348</b>	<b>71 191</b>	<b>86 539</b>
<b>SUMMA TILLGÅNGAR</b>	<b>15 800</b>	<b>93 637</b>	<b>109 437</b>	<b>16 318</b>	<b>90 187</b>	<b>106 505</b>
<b>SKULDER</b>						
<b>Långfristiga skulder</b>						
Finansiella långfristiga skulder	3 836	21	3 857	3 540	116	3 656
Pensioner	5 603		5 603	4 901		4 901
Uppskjutna skatteskulder		1 235	1 235		1 491	1 491
Långfristiga avsättningar	0		0	1		1
<b>Summa långfristiga skulder</b>	<b>9 439</b>	<b>1 256</b>	<b>10 695</b>	<b>8 442</b>	<b>1 607</b>	<b>10 049</b>
<b>Kortfristiga skulder</b>						
Finansiella kortfristiga skulder	7 487	137	7 624	6 632	49	6 681
Skatteskulder		312	312		489	489
Kortfristiga avsättningar	0	8 557	8 557	25	7 202	7 227
Skulder till beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal		16 636	16 636		18 473	18 473
Övriga rörelseskulder		38 428	38 428		36 080	36 080
<b>Summa kortfristiga skulder</b>	<b>7 487</b>	<b>64 070</b>	<b>71 557</b>	<b>6 657</b>	<b>62 293</b>	<b>68 950</b>
<b>SUMMA SKULDER</b>	<b>16 926</b>	<b>65 326</b>	<b>82 252</b>	<b>15 099</b>	<b>63 900</b>	<b>78 999</b>
<b>Summa eget kapital</b>			<b>27 185</b>			<b>27 506</b>
<b>EGET KAPITAL OCH SKULDER</b>			<b>109 437</b>			<b>106 505</b>
Räntebärande nettofordran/nettoskuld	-1 126			1 219		

## Not 32. Förväntade återvinningstider på tillgångar och skulder

Belopp som förväntas återvinnas	31 dec 2017			31 dec 2016		
	inom 12 månader	efter 12 månader	Summa	inom 12 månader	efter 12 månader	Summa
<b>TILLGÅNGAR</b>						
<b>Anläggningstillgångar</b>						
Materiella anläggningstillgångar <sup>1)</sup>	1 415	5 459	6 874	1 305	5 532	6 837
Goodwil		4 554	4 554		5 270	5 270
Övriga immateriella tillgångar <sup>1)</sup>	175	787	962	135	899	1 034
Placeringar i joint ventures och intresseföretag <sup>2)</sup>		3 314	3 314		4 160	4 160
Finansiella anläggningstillgångar		2 276	2 276		1 016	1 016
Uppskjutna skattefordringar <sup>3)</sup>		1 757	1 757		1 649	1 649
<b>Summa anläggningstillgångar</b>	<b>1 590</b>	<b>18 147</b>	<b>19 737</b>	<b>1 440</b>	<b>18 526</b>	<b>19 966</b>
<b>Omsättningstillgångar</b>						
Omsättningsfastigheter <sup>4)</sup>	19 000	20 010	39 010	17 000	16 678	33 678
Material och varulager	474	584	1 058	484	558	1 042
Finansiella omsättningstillgångar	6 671		6 671	10 095		10 095
Skattefordringar	1 188		1 188	784		784
Fordringar på beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal <sup>5)</sup>	5 909	1 088	6 997	4 457	1 294	5 751
Övriga rörelsefordringar <sup>5)</sup>	23 843	3 935	27 778	28 110	1 649	29 759
Kassa och bank	6 998		6 998	5 430		5 430
<b>Summa omsättningstillgångar</b>	<b>64 083</b>	<b>25 617</b>	<b>89 700</b>	<b>66 360</b>	<b>20 179</b>	<b>86 539</b>
<b>SUMMA TILLGÅNGAR</b>	<b>65 673</b>	<b>43 764</b>	<b>109 437</b>	<b>67 800</b>	<b>38 705</b>	<b>106 505</b>
<b>SKULDER</b>						
<b>Långfristiga skulder</b>						
Finansiella långfristiga skulder	180	3 677	3 857	227	3 429	3 656
Pensioner <sup>6)</sup>	249	5 354	5 603	251	4 650	4 901
Uppskjutna skatteskulder		1 235	1 235		1 491	1 491
Långfristiga avsättningar		0	0		1	1
<b>Summa långfristiga skulder</b>	<b>429</b>	<b>10 266</b>	<b>10 695</b>	<b>478</b>	<b>9 571</b>	<b>10 049</b>
<b>Kortfristiga skulder</b>						
Finansiella kortfristiga skulder	5 636	1 988	7 624	4 869	1 812	6 681
Skatteskulder	312		312	489		489
Kortfristiga avsättningar	3 409	5 148	8 557	2 791	4 436	7 227
Skulder till beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal	14 187	2 449	16 636	15 328	3 145	18 473
Övriga rörelseskulder	36 922	1 506	38 428	35 314	766	36 080
<b>Summa kortfristiga skulder</b>	<b>60 466</b>	<b>11 091</b>	<b>71 557</b>	<b>58 791</b>	<b>10 159</b>	<b>68 950</b>
<b>SUMMA SKULDER</b>	<b>60 895</b>	<b>21 357</b>	<b>82 252</b>	<b>59 269</b>	<b>19 730</b>	<b>78 999</b>
<b>Summa eget kapital</b>			<b>27 185</b>			<b>27 506</b>
<b>EGET KAPITAL OCH SKULDER</b>			<b>109 437</b>			<b>106 505</b>

1) Med belopp som förväntas återvinnas inom tolv månader har förväntad årlig avskrivning redovisats.

2) Fördelningen kan ej uppskattas.

3) Uppskjutna skattefordringar förväntas i sin helhet återvinnas efter tolv månader.

4) Återvinning inom ett år av omsättningsfastigheter grundar sig på en historisk bedömning baserad på de senaste tre åren.

5) Kortfristiga fordringar som förfaller efter tolv månader ingår i verksamhetscykeln och redovisas som kortfristiga.

6) Inom 12 månader avser förväntade betalningar av förmåner (betalningar från fonderade medel ingår ej).

## Not 33. Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och eventualtillgångar

### Ställda säkerheter

	2017	2016
Fastighetsinteckningar, omsättningsfastigheter	0	445
Aktier och andelar	1 925	2 682
Fordringar	940	1 021
<b>Summa</b>	<b>2 865</b>	<b>4 148</b>

Joint ventures inom verksamhetsgrenen Infrastrukturutveckling redovisas som ställda säkerheter när andelarna i projektbolaget, vilka kan vara direktägda av Skanska eller ägda via mellanliggande holdingbolag, lämnats som säkerhet för lån från banker eller andra långivare än delägarna. Jämförelseåret är omräknat enligt denna princip.

### Ställda säkerheter för skuld

	Fastighets- inteckning		Aktier och fordringar		Summa	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
<b>Egna åtaganden</b>						
Skuld till kreditinstitut	0	445	0	44	0	489
Andra skulder			940	977	940	977
<b>Summa egna åtaganden</b>	<b>0</b>	<b>445</b>	<b>940</b>	<b>1 021</b>	<b>940</b>	<b>1 466</b>
Övriga åtaganden			1 925	2 682	1 925	2 682
<b>Summa</b>	<b>0</b>	<b>445</b>	<b>2 865</b>	<b>3 703</b>	<b>2 865</b>	<b>4 148</b>

Ställda säkerheter för andra skulder, 1,0 (1,0) Mdr kronor, avser till allra största delen finansiella instrument lämnade som säkerhet till beställaren i samband med entreprenadarbeten i USA.

### Eventalförpliktelser

Eventalförpliktelser redovisas i enlighet med IAS 37 Avsättningar, eventalförpliktelser och eventualtillgångar. Se redovisnings- och värderingsprinciper, not 1.

	2017	2016
Eventalförpliktelser avseende gemensamma verksamheter i Byggverksamheten	46 830	59 857
Eventalförpliktelser avseende övriga gemensamma verksamheter	28	28
Eventalförpliktelser avseende joint ventures	814	1 379
Övriga eventalförpliktelser	1 260	631
<b>Summa</b>	<b>48 932</b>	<b>61 895</b>

Koncernens eventalförpliktelser som avser entreprenadarbeten som bedrivs gemensamt med andra entreprenörer uppgår totalt till 46,8 (59,9) Mdr kronor. Beloppet avser den del av solidariskt ansvar för respektive gemensam verksamhets åtaganden som belöper på övriga deltagare i den gemensamma verksamheten. Sådant ansvar är ofta ett krav från beställaren. I den mån det bedöms som sannolikt att Skanska kommer att utkrävas ansvar redovisas åtagandet som skuld.

Eventalförpliktelser avseende joint ventures avser huvudsakligen garantier lämnade för joint ventures tillhörande rörelsesegmenten Bostadsutveckling och Kommersiell Fastighetsutveckling.

I koncernens övriga eventalförpliktelser, nära 1,3 (0,6) Mdr kronor avser huvudsakligen åtagande för bostadsprojekt.

Skanska väljer att avtala om gemensamma verksamheter och joint venture när det är fördelaktigt med tanke på projektets storlek och/eller typ av åtaganden som ingår i projektet. Att kombinera expertis och resurser med andra byggbolag är då ett sätt att optimera projektplanering och genomförande likväl som att hantera specifika projektrisken. Utomstående parter i dessa samarbetsarrangemang granskas enligt processen om anbudsförfarande. För mer information om gemensamma verksamheter och joint ventures se not 20 B och 20 C.

I december 2016 mottog Skanska ett krav från den maltesiska staten gällande bristfällig betong i sjukhuset Mater Dei, ett sjukhus på Malta som Skanska International var involverat i, med start 1995. Skanska motsätter sig detta krav i sin helhet, på såväl formella som materiella grunder. Ett skiljeförfarande är initierat, men Skanska har ännu inte formellt delgivits påkallandeskriften.

I oktober 2016 meddelade hovrätten i Helsingfors, Finland, dom i skadeståndsmålet avseende asfaltkartellen. Hovrätten avslag delar av kommunernas anspråk mot Skanska. En kommun har fått prövningstillstånd av Högsta domstolen, och två kommuners begäran om prövningstillstånd har vilandeförklarats. Högsta domstolen har hänskjutit målet för bedömning av EU-domstolen, vilket kommer att fördröja processen sannolikt i ett till två år.

Som Skanska meddelade i mars 2015, så har Brasiliens konkurrensmyndighet (the Administrative Council of Economic Defence, CADE) och revisionsmyndighet (Comptroller General, CGU) inkluderat Skanska Brasil i deras utredningar kring korruption och karteller kopplade till specifika Petrobras-projekt. Under slutet av 2015 initierades två administrativa rättsprocesser mot Skanska Brasil och tjugo andra bolag. I juni 2016 uteslöt CGU (numera Ministry of Transparency, Inspection and Control) Skanska från att delta i offentliga upphandlingar i Brasilien under minst två år. CADEs rättsprocess befinner sig fortfarande i tidigt skede och förväntas pågå under ett flertal år.

Ytterligare myndigheter i Brasilien har initierat rättsliga processer baserat på samma utredningar. Som Skanska meddelade i april 2016 har regeringen i Brasilien (AGU) lämnat in en stämningensansökan mot sju företag, varav ett är Skanska Brasil, och sju personer utan koppling till Skanska. Stämningensansökan fokuserar på påstådda betalningar utförda av en joint venture partner till Skanska Brasil. Första och andra instans har ogillat stämningensansökan mot Skanska. AGU har överklagat till högsta instans och meddelats prövningstillstånd. Det råder stor osäkerhet om hur dessa förfaranden kommer att utvecklas och när de avslutas.

Från tid till annan uppstår tvister med beställare om avtalsvillkor avseende både pågående och avslutade projekt. Utfallen är ofta svåra att bedöma. I den mån det är troligt att en tvist kommer att medföra en kostnad för koncernen beaktas detta i redovisningen.

### Eventualtillgångar

Koncernen saknar eventualtillgångar av väsentlig betydelse för bedömningen av koncernens ställning. Se not 1, Redovisnings- och värderingsprinciper.

## Not 34. Valutakurser, samt effekt av ändrade valutakurser

Valutakurser hanteras i enlighet med IAS 21 Effekter av ändrade valutakurser. Se redovisnings- och värderingsprinciper, not 1.

### Valutakurser

Valutakursen för svenska kronor har under året fluktuerat gentemot valutor i länder i vilka koncernen bedriver verksamhet.

Valuta	Land	Genomsnittskurs			Förändring, %	
		2017	2016	2015	2016-2017	2015-2016
CZK	Tjeckien	0,366	0,350	0,343	5	2
DKK	Danmark	1,296	1,272	1,254	2	1
EUR	EU	9,638	9,468	9,357	2	1
GBP	Storbritannien	11,002	11,587	12,890	-5	-10
NOK	Norge	1,033	1,019	1,048	1	-3
PLN	Polen	2,265	2,170	2,238	4	-3
USD	USA	8,549	8,559	8,435	0	1

Valuta	Land	Balansdagskurs			Förändring, %	
		2017	2016	2015	2016-2017	2015-2016
CZK	Tjeckien	0,384	0,354	0,339	9	4
DKK	Danmark	1,321	1,287	1,229	3	5
EUR	EU	9,834	9,571	9,171	3	4
GBP	Storbritannien	11,081	11,150	12,433	-1	-10
NOK	Norge	1,000	1,053	0,956	-5	10
PLN	Polen	2,355	2,168	2,159	9	0
USD	USA	8,204	9,064	8,395	-9	8

### Resultaträkningen

Genomsnittskursen under året för svenska kronan mot koncernens övriga valutor har förstärkts gentemot valutan GBP och försvagats gentemot valutorna CZK, DKK, EUR, NOK, PLN och USD. Kronförstärkningen mot GBP har inneburit en negativ effekt på intäkterna med -1,1 Mdr kronor. Totalt blev valutapåverkan på koncernens intäkter -198 (-1 728) Mkr vilket motsvarar -0,1 (-1,1) procent. Totalt uppgick valutaeffekten på koncernens rörelseresultat till -33 (6) Mkr vilket motsvarar -0,5 (0,1) procent. Se vidare tabell nedan.

### Valutaeffekt fördelad per valuta

2017	USD	EUR	GBP	NOK	CZK	PLN	Övriga	Summa
Intäkter	-74	189	-1 113	196	235	370	-1	-198
Rörelseresultat	0	13	-12	8	4	-44	-2	-33
Resultat efter finansnetto	0	12	-13	9	4	-44	-1	-33
Periodens resultat	0	10	-11	7	0	-48	-1	-43

2016	USD	EUR	GBP	NOK	CZK	PLN	Övriga	Summa
Intäkter	846	111	-2 183	-353	115	-258	-6	-1 728
Rörelseresultat	31	6	-38	-14	5	10	6	6
Resultat efter finansnetto	25	5	-37	-16	5	10	6	-2
Periodens resultat	15	5	-26	-12	4	10	6	2

## Not 34. Fortsättning

### Koncernens rapport över finansiell ställning fördelad per valuta

Koncernens balansomslutning har ökat med 2,9 Mdr kronor från 106,5 till 109,4 Mdr kronor. Effekten av valutakursförändringar har påverkat med -3,0 Mdr kronor. Balansdagskursen för den svenska kronan förstärktes mot GBP, NOK och USD.

31 dec 2017, Mdr kronor	USD	GBP	EUR	NOK	CZK	PLN	DKK	Övriga utländska valutor <sup>1)</sup>	Säkringar av utländsk valuta <sup>2)</sup>	SEK	Summa
<b>Tillgångar</b>											
Materiella anläggningstillgångar	2,3	0,2	0,4	1,1	0,5	0,2	0,0	0,1		2,1	6,9
Immateriella tillgångar	1,0	1,5	0,5	1,3	0,5	0,0	0,0	0,1		0,6	5,5
Aktier och andelar	1,8	0,0	0,1	0,2	0,1	0,0	0,0	-0,2		1,3	3,3
Räntebärande fordringar	21,1	3,4	2,2	3,8	1,1	2,1	0,0	-26,8	-0,4	2,3	8,8
Omsättningsfastigheter	7,4	0,3	11,1	3,4	1,7	0,9	1,5	0,0		12,7	39,0
Icke räntebärande fordringar	17,3	4,9	2,5	4,0	1,2	2,1	0,0	0,4		6,5	38,9
Likvida medel	1,1	0,0	0,1	0,1	0,7	0,1	0,1	0,1		4,7	7,0
<b>Summa</b>	<b>52,0</b>	<b>10,3</b>	<b>16,9</b>	<b>13,9</b>	<b>5,8</b>	<b>5,4</b>	<b>1,6</b>	<b>-26,3</b>	<b>-0,4</b>	<b>30,2</b>	<b>109,4</b>
<b>Eget kapital och Skulder</b>											
Eget kapital hänförligt till aktieägarna <sup>3)</sup>	8,9	1,7	6,9	4,1	2,5	0,6	0,5	0,1	-4,8	6,6	27,1
Innehav utan bestämmande inflytande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0		0,0	0,1
Räntebärande skulder	17,1	2,4	4,7	2,7	0,6	1,1	0,7	-26,8	4,4	10,0	16,9
Räntefria skulder	26,0	6,2	5,3	7,1	2,6	3,7	0,4	0,4		13,6	65,3
<b>Summa</b>	<b>52,0</b>	<b>10,3</b>	<b>16,9</b>	<b>13,9</b>	<b>5,8</b>	<b>5,4</b>	<b>1,6</b>	<b>-26,3</b>	<b>-0,4</b>	<b>30,2</b>	<b>109,4</b>

31 dec 2016, Mdr kronor	USD	GBP	EUR	NOK	CZK	PLN	DKK	Övriga utländska valutor <sup>1)</sup>	Säkringar av utländsk valuta <sup>2)</sup>	SEK	Summa
<b>Tillgångar</b>											
Materiella anläggningstillgångar	2,5	0,2	0,4	1,0	0,5	0,4	0,0	-0,1		1,9	6,8
Immateriella tillgångar	1,5	1,6	0,5	1,4	0,5	0,1	0,0	0,1		0,6	6,3
Aktier och andelar	2,3	0,0	0,4	0,3	0,1	0,0	0,0	-0,1		1,2	4,2
Räntebärande fordringar	20,1	3,0	1,8	4,1	1,9	2,3	0,1	-24,0	-2,6	4,2	10,9
Omsättningsfastigheter	4,9	0,9	9,4	2,8	1,0	0,7	0,8	0,0		13,2	33,7
Icke räntebärande fordringar	16,0	6,6	2,3	3,9	1,1	2,6	0,0	0,3		6,4	39,2
Likvida medel	0,6	0,0	0,3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,3		4,1	5,4
<b>Summa</b>	<b>47,9</b>	<b>12,3</b>	<b>15,1</b>	<b>13,5</b>	<b>5,2</b>	<b>6,1</b>	<b>0,9</b>	<b>-23,5</b>	<b>-2,6</b>	<b>31,6</b>	<b>106,5</b>
<b>Eget kapital och Skulder</b>											
Eget kapital hänförligt till aktieägarna <sup>3)</sup>	11,7	3,6	5,8	3,7	2,6	1,7	0,5	0,0	-5,4	3,2	27,4
Innehav utan bestämmande inflytande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1		0,0	0,2
Räntebärande skulder	10,1	3,2	4,5	2,5	0,1	0,8	0,1	-24,0	2,8	15,0	15,1
Räntefria skulder	26,1	5,5	4,8	7,3	2,4	3,6	0,3	0,4		13,4	63,8
<b>Summa</b>	<b>47,9</b>	<b>12,3</b>	<b>15,1</b>	<b>13,5</b>	<b>5,2</b>	<b>6,1</b>	<b>0,9</b>	<b>-23,5</b>	<b>-2,6</b>	<b>31,6</b>	<b>106,5</b>

1) Inklusive eliminering av interna fordringar och skulder.

2) Beloppen avser säkringar före avdrag för skatt. Nettoinvesteringar i utlandet valutasäkras till viss del genom valutalån och valutatermins kontrakt, se även not 6. Säkring av nettoinvesteringar genom valutalån i EUR och GBP uppgår till 4,4 (2,8) Mdr kronor. Säkring av nettoinvesteringar genom valutatermins kontrakt uppgår till 0,4 (2,6) Mdr kronor och fördelas på USD 0,2 (0,1) EUR, 0,0 (0,3) och GBP 0,2 (2,2).

3) De respektive valutorna beräknas inklusive koncernmässig goodwill och nettot av koncernmässiga övervärden efter avdrag för uppskjuten skatt.

### Påverkan på koncernen vid förändring av SEK mot övriga valutor samt förändring av USD mot SEK

Följande känslighetsanalys visar på koncernens känslighet, baserad på 2017 års resultaträkning och finansiella ställning, för ensidig förändring i SEK mot samtliga valutor med 10 procent samt ensidig förändring i USD mot SEK med 10 procent (+ innebär en försvagning av svenska kronan, - innebär en förstärkning av svenska kronan).

Mdr kronor	+/- 10%	varav USD +/- 10%
Intäkter	+/- 12,2	+/- 6,2
Rörelseresultat	+/- 0,0	+/- 0,0
Eget kapital	+/- 2,2	+/- 0,9
Nettfordran/nettoskuld	+/- 0,2	+/- 0,5

### Övrigt

För uppgift om förändringen av omräkningsreserven i Eget kapital hänvisas till not 26, Eget kapital/Resultat per aktie.

## Not 35. Kassaflödesanalys

Förutom kassaflödesanalysen som upprättas enligt IAS 7 Kassaflödesanalys, visas i Skanska en kassaflödesanalys som upprättats utifrån den verksamhet som de respektive verksamhetsgrenarna bedriver. Denna kassaflödesanalys benämns "Koncernens operativa kassaflödesanalys". Kopplingen mellan de respektive kassaflödesanalyserna framgår nedan.

### Justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet

	2017	2016
Av- och nedskrivningar samt återföring av nedskrivningar	2 462	1 973
Resultat sålda anläggningstillgångar och omsättningsfastigheter	-5 323	-4 936
Resultat efter finansnetto från joint ventures och intressebolag	-388	-728
Utdelning från joint ventures och intressebolag	256	358
Årets avsättning för internvinster på entreprenadarbeten	452	207
Kostnadsförda pensioner som ej avser betalningar	710	600
Utbetalda pensioner	-590	-566
Kostnad för aktiesparprogrammet Seop	297	272
Resultat sålda joint ventures	-1 362	-1 774
Övriga poster som ej påverkat kassaflödet från den löpande verksamheten	-35	-324
<b>Summa</b>	<b>-3 521</b>	<b>-4 918</b>

### Betald skatt

Betald skatt är fördelad på löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet.

Totalt betald skatt för koncernen under året uppgår till -968 (-1 205) Mkr.

### Uppgift om räntor och utdelningar

	2017	2016
Erhållen intäktsränta under året	87	69
Betald kostnadsränta under året	-237	-243
Erhållen utdelning under året	287	389

### Likvida medel

Likvida medel i kassaflödesanalysen består av kassa och bank samt kortfristiga placeringar. Definitionen av kassa och bank i rapporten över finansiell ställning framgår av not 1, Redovisnings- och värderingsprinciper.

Samma regel som använts vid bestämmande av likvida medel i rapporten över finansiell ställning har använts vid bestämmandet av likvida medel enligt kassaflödesanalysen. Som kassa och bank redovisas endast belopp som kan användas utan restriktioner.

	2017	2016
Kassa och bank	6 998	5 430
<b>Summa</b>	<b>6 998</b>	<b>5 430</b>

### Övrigt

Koncernens outnyttjade krediter uppgick vid årets slut till 8 281 (5 713) Mkr.

### Uppgift om tillgångar och skulder i avyttrade koncernföretag/rörelser

	2017	2016
<b>Tillgångar</b>		
Immateriella tillgångar		-67
Materiella tillgångar		-39
Aktier och andelar		-22
Räntebärande tillgångar		-689
Icke räntebärande tillgångar		-698
<b>Summa</b>	<b>0</b>	<b>-1 515</b>
<b>Skulder</b>		
Räntebärande skulder		-26
Icke räntebärande skulder		-905
<b>Summa</b>	<b>0</b>	<b>-931</b>
Köpeskilling		961
Likvida medel i de avyttrade företagen		-99
<b>Påverkan på likvida medel, avyttring</b>	<b>0</b>	<b>862</b>

Inga koncernföretag avyttrades under 2017. Avyttrade koncernföretag under 2016 gav en vinst om 268 Mkr. Detta redovisades bland kostnader för produktion och förvaltning. För 2016 gällde att avyttringarna avsåg 100 procent av andelarna i respektive koncernföretag.

### Sambandet mellan koncernens operativa kassaflödesanalys och koncernens kassaflödesanalys

Skillnaden mellan koncernens operativa kassaflödesanalys och koncernens kassaflödesanalys enligt IAS 7 Kassaflödesanalys, framgår av följande.

I koncernens kassaflödesanalys enligt IAS 7 redovisas kassaflödet fördelat på:  
Kassaflöde från löpande verksamhet  
Kassaflöde från investeringsverksamhet  
Kassaflöde från finansieringsverksamhet

I koncernens operativa kassaflödesanalys redovisas kassaflödet fördelat på:  
Kassaflöde från operativ verksamhet  
Kassaflöde från finansieringsverksamhet  
Kassaflöde från strategiska investeringar  
Utdelning etc.  
Förändring i räntebärande fordringar och skulder

I koncernens operativa kassaflödesanalys benämns löpande verksamhet som "operativ verksamhet". Till skillnad från kassaflödesanalysen enligt IAS 7 så innehåller den "operativa verksamheten" även nettoinvesteringar som anses vara ett led i den operativa verksamheten tillsammans med skattebetalningar på dessa. Sådana nettoinvesteringar är nettoinvesteringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar samt nettoinvesteringar i Infrastrukturutveckling.

Investeringar av strategisk karaktär redovisas i kassaflödet från strategiska investeringar.

I den operativa kassaflödesanalysen redovisas i kassaflödet från finansieringsverksamheten endast räntor och övrigt finansnetto samt betald skatt på dessa. Utdelning redovisas separat. Lämnade lån och återbetalning av lån redovisas också separat tillsammans med förändringen av de räntebärande fordringarna längst ner i den operativa kassaflödesanalysen, vilket ger en delsumma i analysen som visar kassaflödet före förändring i räntebärande fordringar och skulder.

## Not 35. Fortsättning

### Årets kassaflöde

	2017	2016
Kassaflöde från operativ verksamhet inklusive betalda skatter enligt operativt kassaflöde	2 702	-1 078
Avgår nettoinvesteringar i materiella och immateriella tillgångar	112	160
Avgår skattebetalningar på sålda materiella och immateriella tillgångar samt försäljning av tillgångar i Infrastrukturutveckling	32	35
<b>Kassaflöde från löpande verksamhet</b>	<b>2 846</b>	<b>-883</b>
Kassaflöde från strategiska investeringar enligt operativt kassaflöde	0	862
Nettoinvestering materiella och immateriella tillgångar	-112	-160
Ökning och minskning av räntebärande fordringar	1 734	-2 260
Betald skatt på sålda materiella och immateriella tillgångar samt tillgångar i Infrastrukturutveckling	-32	-35
<b>Kassaflöde från investeringsverksamhet</b>	<b>1 590</b>	<b>-1 593</b>
Kassaflöde från finansieringsverksamheten enligt operativt kassaflöde, inklusive förändring i räntebärande fordringar och skulder	2 796	-2 476
Ökning och minskning i räntebärande skulder	-1 734	2 260
Utdelning etc <sup>1)</sup>	-3 879	-3 874
<b>Kassaflöde från finansieringsverksamhet</b>	<b>-2 817</b>	<b>-4 090</b>
<b>Årets kassaflöde</b>	<b>1 619</b>	<b>-6 566</b>
1) Varav återköp aktier	-440	-793

### Sambandet mellan koncernens investeringar i kassaflödesanalysen och investeringar i koncernens operativa kassaflödesanalys

Totala nettoinvesteringar redovisas i kassaflödesanalysen fördelade på löpande verksamhet och investeringsverksamhet med hänsyn taget till likvidreglering av investeringar och desinvesteringar.

I löpande verksamheten redovisas köp och försäljning av omsättningsfastigheter medan övriga nettoinvesteringar redovisas i investeringsverksamheten.

	2017	2016
Nettoinvesteringar i löpande verksamhet	-1 217	-655
Nettoinvesteringar i investeringsverksamhet	-112	702
	<b>-1 329</b>	<b>47</b>
Avgår justering för periodisering, kassapåverkan investeringar	243	96
<b>Totala nettoinvesteringar</b>	<b>-1 086</b>	<b>143</b>

I koncernens operativa kassaflödesanalys redovisas nettoinvesteringar fördelat på nettoinvesteringar i rörelsen och strategiska nettoinvesteringar enligt följande.

### Investeringar/Desinvesteringar

	2017	2016
<b>Rörelsen – Investeringar</b>		
Immateriella tillgångar	-255	-394
Materiella anläggningstillgångar	-1 876	-1 636
Tillgångar i Infrastrukturutveckling	-449	-1 336
Aktier	-154	-325
Omsättningsfastigheter	-21 451	-17 108
varav Bostadsutveckling	-10 801	-9 005
varav Kommersiell fastighetsutveckling	-10 650	-8 103
	<b>-24 185</b>	<b>-20 799</b>
<b>Rörelsen – Desinvesteringar</b>		
Immateriella tillgångar	1	2
Materiella anläggningstillgångar	213	411
Tillgångar i Infrastrukturutveckling	1 950	3 102
Aktier	458	16
Omsättningsfastigheter	20 477	16 549
varav Bostadsutveckling	11 767	7 508
varav Kommersiell fastighetsutveckling	8 710	9 041
	<b>23 099</b>	<b>20 080</b>
Nettoinvesteringar i rörelsen	-1 086	-719
<b>Strategiska desinvesteringar</b>		
Försäljning av rörelse	0	862
<b>Netto strategiska investeringar</b>	<b>0</b>	<b>862</b>
<b>Totala nettoinvesteringar</b>	<b>-1 086</b>	<b>143</b>

Förändring av räntebärande skulder tillhörande finansieringsverksamheten framgår av följande tabell.

### Räntebärande skulder

	2017	2016
Ingående balans	10 172	10 184
Poster som påverkar kassaflödet från finansieringsverksamheten	885	-140
Kursdifferenser	266	128
<b>Belopp vid årets slut</b>	<b>11 323</b>	<b>10 172</b>



## Not 36. Personal

### Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2017	2016
<b>Löner och ersättningar</b>		
Styrelse, VD, vVD och övrig ledningsgrupp <sup>1)</sup>	554	588
varav rörliga ersättningar	213	223
Övriga anställda	21 448	21 190
<b>Summa löner och ersättningar</b>	<b>22 002</b>	<b>21 778</b>
Sociala kostnader	5 415	5 531
varav pensionskostnader	2 130	2 144

1) I belopp avseende styrelse, VD, vVD och övrig ledningsgrupp inkluderas ersättningar till tidigare styrelse, VD och vVD i samtliga koncernbolag under räkenskapsåret.

Av koncernens totala pensionskostnader avser 49 (52) Mkr styrelse, VD, vVD och övrig ledningsgrupp. I beloppet inkluderas ersättningar till tidigare styrelse, VD och vVD.

### Medelantal anställda

Personal beräknas som genomsnittligt antal anställda. Se redovisnings- och värderingsprinciper, not 1.

	2017	varav män	%	varav kvinnor	%	2016	varav män	%	varav kvinnor	%
Sverige	9 304	7 500	81	1 804	19	10 158	8 476	83	1 682	17
Norge	3 867	3 472	90	395	10	3 864	3 482	90	382	10
Danmark	15	10	67	5	33	18	11	61	7	39
Finland	2 091	1 740	83	351	17	2 056	1 760	86	296	14
Storbritannien	5 813	4 586	79	1 227	21	5 617	4 387	78	1 230	22
Polen	5 598	4 378	78	1 220	22	6 892	5 396	78	1 496	22
Tjeckien	3 039	2 528	83	511	17	3 141	2 626	84	515	16
Slovakien	838	718	86	120	14	790	656	83	134	17
USA	9 350	7 975	85	1 375	15	9 276	7 941	86	1 335	14
Övriga länder	844	775	92	69	8	1 091	1 023	94	68	6
<b>Summa</b>	<b>40 759</b>	<b>33 682</b>	<b>83</b>	<b>7 077</b>	<b>17</b>	<b>42 903</b>	<b>35 758</b>	<b>83</b>	<b>7 145</b>	<b>17</b>

Antalet anställda vid årets slut uppgick till 40 400 (40 642).

### Män och kvinnor per balansdagen i styrelse och ledning

	2017	varav män	varav kvinnor	2016	varav män	varav kvinnor
Antal styrelseledamöter	193	84%	16%	206	86%	14%
Antal verkställande direktörer och medlemmar i affärsenheternas ledningsgrupper	191	77%	23%	189	80%	20%

### Övrigt

Inga lån, ställda säkerheter eller eventalförpliktelser har lämnats till förmån för styrelseledamot och verkställande direktör inom koncernen.

## Not 37. Ersättning till ledande befattningshavare och styrelseledamöter

I koncernledningen ingick verkställande direktören och samtliga åtta vice verkställande direktörer, "Senior Executive Team". Gruppen omfattade sammanlagt nio personer vid utgången av 2017, varav tre kvinnor och sex män.

Med ledande befattningshavare avses medlemmar i koncernledningen.

### Berednings- och beslutsprocesser

Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare fastställs årligen av årsstämman. Lön och övriga förmåner för verkställande direktören fastställs av Skanska AB:s styrelse efter förslag från styrelsens ersättningskommitté. Ersättningskommittén beslutar om löner, rörlig ersättning och övriga förmåner för övriga medlemmar i koncernledningen. Verkställande direktören informerar löpande ersättningskommittén om löner, rörlig ersättning och övriga förmåner för koncernstabschefer och affärsenhetschefer. I ersättningskommittén ingick under 2017 styrelseordförande Hans Biörck, styrelseledamoten Pär Boman, styrelseledamoten Jayne McGivern och styrelseledamoten John Carrig. Ersättningskommittén sammanträdde sju gånger under året. Årsstämman beslutar om styrelsearvodet och ersättning för kommittéarbete efter förslag från valberedningen.

### Ersättningar till ledande befattningshavare

#### Ersättningsprinciper

Vid årsstämman 2017 godkändes följande riktlinjer för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare:

Ersättning till ledande befattningshavare i Skanska AB skall utgöras av fast lön, eventuell rörlig ersättning, övriga sedvanliga förmåner samt pension. Med ledande befattningshavare avses verkställande direktören och övriga medlemmar i koncernledningen.

Den sammanlagda ersättningen för varje ledande befattningshavare skall vara marknadsmässig och konkurrenskraftig på den arbetsmarknad där befattningshavaren är placerad och framstående prestationer skall reflekteras i den totala ersättningen.

Fast lön och rörlig ersättning skall vara relaterad till befattningshavarens ansvar och befogenhet. Den rörliga ersättningen skall kunna utges i kontanter och/eller aktier och den skall ha en högsta gräns och vara relaterad till den fasta lönen. Erhållande av aktier skall kräva tre års intjänandeperiod och skall ingå i ett

långsiktigt incitamentsprogram. Den rörliga ersättningen skall baseras på utfallet i förhållande till uppsatta mål och utformas så att ökad intressegemenskap uppstår mellan befattningshavaren och bolagets aktieägare. Villkor för rörlig ersättning bör utformas så att styrelsen, om exceptionella ekonomiska förhållanden råder, har möjlighet att begränsa eller underlåta att ge ut rörlig ersättning om ett sådant utgivande bedöms som orimligt och oförenligt med bolagets ansvar i övrigt gentemot aktieägare, anställda och andra intressenter. För årlig bonus bör det finnas möjlighet att begränsa eller underlåta att ge ut rörlig ersättning, om styrelsen bedömer att det är rimligt av andra skäl.

I den mån styrelseledamot utför arbete för bolagets räkning, vid sidan av styrelsearbetet, skall konsultarvode och annan ersättning för sådant arbete kunna utgå.

Vid uppsägning gäller normalt en uppsägningstid om sex månader, i kombination med avgångsvederlag motsvarande högst 18 månaders fast lön eller, alternativt, en uppsägningstid motsvarande högst 24 månader.

Pensionsförmåner skall vara antingen förmåns- eller premiebestämda, eller en kombination därav och ge befattningshavaren rätt att erhålla tjänstepension från 65 års ålder. Pensionsåldern kan dock i enskilda fall vara lägst 60 år. För intjänande av förmånsbestämd pension förutsätts för fullt intjänande att anställningsförhållandet pågått under så lång tid som krävs enligt företagets generella pensionsplan i respektive land. Rörlig ersättning skall inte vara pensionsgrundande, med undantag för de fall där det följer av reglerna i en generell pensionsplan (till exempel den svenska ITP-planen).

Styrelsen får frångå dessa riktlinjer, om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det.

Frågor om lön och annan ersättning till verkställande direktören bereds av ersättningskommittén och beslutas av styrelsen. Frågor om lön och annan ersättning till andra ledande befattningshavare beslutas av ersättningskommittén.

### Målsättning och prestation avseende rörliga ersättningar

Rörlig ersättning kan bestå av två delar, dels årlig rörlig ersättning som är kontantbaserad, dels aktieprogram som omfattar ersättning i form av aktier.

De långsiktiga aktieprogrammen beskrivs under avsnitten "Långsiktiga aktieprogram" samt "Tidigare långsiktiga aktieprogram" i denna not. I tabellen nedan anges, per verksamhetsgren, startpunkt och outperform för respektive mål som

### Finansiella mål för rörliga lönedelar 2017

	Vinstmätt	Startpunkt	Outperform	Utfall	Uppfyllandegrad <sup>2)</sup>
<b>Koncernen</b>	Resultat efter finansiella poster, Mdr kr <sup>1)</sup>	4,9	7,1	5,7	33%
<b>Byggverksamhet</b>	Rörelseresultat, Mdr kr	2,8	4,7	1,2	50%
	Skanska Value Added, Mdr kr <sup>3)</sup>	3,5	5,2	2,3	58%
<b>Bostadsutveckling<sup>4)</sup></b>	Rörelseresultat, Mdr kr	0,9	1,4	1,7	98%
	Avkastning på sysselsatt kapital, %	8	12	18	100%
<b>Kommersiell fastighetsutveckling</b>	Rörelseresultat, Mdr kr	1,2	1,9	2,7	98%
	Avkastning på sysselsatt kapital, % <sup>5)</sup>	7	11	15	92%
	Uthyrning, tusental, m <sup>2</sup>	168	331	434	100%
<b>Infrastrukturutveckling</b>	Rörelseresultat, Mdr kr	0,8	0,9	0,9	100%
	Projektutveckling, % <sup>6)</sup>	0	100	63	63%

1) Resultatet exkluderar elimineringar på koncernnivå. "Outperform"-målet på koncernnivå utgör 95 procent av verksamhetsgrenarnas sammanlagda "Outperform"-mål och Startpunktsmålet utgör 105 procent av verksamhetsgrenarnas sammanlagda Startpunktsmål.

2) Uppfyllandegraden baseras på utfallen i respektive affärsenhet som vägs samman. Då uppfyllnad per affärsenhet minst ska vara 0 procent kan negativa resultat i affärsenheterna påverka jämförelsen mot verksamhetsgrenens sammanvägda resultat.

3) Målet Skanska Value Added (SVA) motsvarar rörelseresultat efter avdrag för kapitalkostnad på sysselsatt kapital. Kapitalkostnaden avser den bedömda kostnaden för lånat och eget kapital före skatt.

4) Bostadsutveckling i Centraleuropa samt BoKlok mäts även på antal sålda enheter. Hyresbostäder mäts även på antal startade enheter.

5) Inklusive orealiserade utvecklingsvinster och förändringar i marknadsvärde. Omfattar affärsenheterna Kommersiell fastighetsutveckling i Norden, Europa och USA.

6) Innehåller mål för projektutveckling i Europa och USA, samt tillgångsförvaltning och avyttringar.

## Not 37. Fortsättning

beslutades av styrelsen för den kontantbaserade rörliga ersättningen 2017. I tillägg till ovan nämnda finansiella målsättningar har respektive person i koncernledningen icke-finansiella mål som kan reducera utfallet mätt enbart på de finansiella målen. De icke-finansiella målen gäller i huvudsak strategiska initiativ kopplade till affärsplanen. I de fall den verksamhet personen i fråga är ansvarig för inte har uppnått de icke-finansiella målen reduceras utfallet.

För koncernledningen, exklusive verkställande direktören, knyts årlig rörlig ersättning huvudsakligen till koncernmålen och/eller till de affärsenheter de är direkt ansvariga för. De icke-finansiella målen är kopplade till de affärsenheter och/eller verksamheter personerna i koncernledningen är ansvariga för. Det preliminära utfallet för övrig koncernledning blev i genomsnitt 47 (83) procent av fast årslön. Beräkningen är preliminär såtillvida att eventuella avdrag som följd av de icke-finansiella målen ännu inte beaktats. Styrelsen beslutar om det slutliga utfallet av rörliga ersättningar efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2018.

### Målsättning och prestation avseende rörlig ersättning för verkställande direktören

För verkställande direktören har de finansiella målen varit desamma som koncernmålen enligt tabellen ovan. Styrelsen har möjlighet att reducera utfallet av den rörliga ersättningen mätt enbart på de finansiella målen med maximalt 50 procent baserat på utfallet av de icke-finansiella målen i koncernen. Det preliminära utfallet av verkställande direktörens rörliga ersättning (det vill säga exklusive aktiesparprogrammet) visar på utfall om 33 (100) procent av fast årslön baserat på finansiella mål med en måluppfyllelse på 33 (100) procent. Beräkningen är preliminär såtillvida att eventuella avdrag som följd av de icke-finansiella målen ännu inte beaktats. Styrelsen beslutar om det slutliga utfallet efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2018.

### Pensionsförmåner

Pensionsåldern för personer i koncernledningen är 62–65 år och anställda i Sverige har rätt till pensionsförmån enligt ITP-planen. ITP-planen omfattar premiebestämd pension ITP1 samt förmånsbestämd pension ITP2. Anställda utanför Sverige omfattas av lokala pensionsplaner. Premien i ITP1 utgör 4,5 procent av kontant bruttolön upp till 7,5 inkomstbasbelopp och 30 procent av kontant bruttolön därutöver. Den förmånsbestämda ITP2 garanterar livsvarig ålderspension från 55 års ålder. Pensionsbeloppet utgör viss procent av slutlönen och tjänstetid för full pension är 30 år. Pensionsrätten för lönedelar upp till 7,5 inkomstbasbelopp är 10 procent, för lönedelar mellan 7,5 och 20 inkomstbasbelopp är förmånen 65 procent och för lönedelar mellan 20 och 30 inkomstbasbelopp är förmånen 32,5 procent av lönen. För lönedelar överstigande 30 inkomstbasbelopp omfattas gruppen som deltar i ITP2 av en kompletterande pensionsrätt, med en premie om 20 procent.

### Avgångsvederlag

För personer i koncernledningen gäller vid uppsägning från bolagets sida, en uppsägningstid om sex månader med bibehållen fast lön och förmåner, exklusive rörlig ersättning. Efter uppsägningstiden utbetalas avgångsvederlag under 12–18 månader. Avgångsvederlag som utbetalas efter uppsägningstid är normalt förenad med avräkningskyldighet.

Mellan Skanska och verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägnings-tid om 24 månader med bibehållen fast lön och förmåner, exklusive rörlig ersättning. Inget avgångsvederlag utgår vid uppsägning.

### Kostnadsförda ersättningar och förmåner 2017

#### Styrelsearvoden

Årsstämman 2017 beslöt att arvoden skulle utgå till de stämموvalda ledamöterna, med undantag för verkställande direktören, med sammanlagt 9 715 (8 485) Tkr inklusive ett särskilt anslag för kommittéarbete, se tabell nedan.

### Styrelse

Tkr	Styrelsearvode		Revisionskommittén		Ersättningskommittén		Projektkommittén		Summa	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
<b>Styrelsens ordförande</b>										
Hans Biörck	2 040	1 995	158	150	110	100	205	200	2 513	2 445
<b>Övrig styrelse</b>										
John Carrig	680	665	158	150	105	100	205	200	1 148	1 115
Nina Linander	680	665	158	150	0	0	205	200	1 043	1 015
Fredrik Lundberg	680	665	0	0	0	0	205	200	885	865
Charlotte Strömberg	680	665	220	200	0	100	205	200	1 105	1 165
Pär Boman	680	665	158	150	105	0	205	200	1 148	1 015
Jayne McGivern	680	665	0	0	105	0	205	200	990	865
Catherine Marcus	680	-	0	-	0	-	205	-	885	-
<b>Styrelse</b>	<b>6 800</b>	<b>5 985</b>	<b>850</b>	<b>800</b>	<b>425</b>	<b>300</b>	<b>1 640</b>	<b>1 400</b>	<b>9 715</b>	<b>8 485</b>

#### Styrelsens ordförande

Styrelsens ordförande Hans Biörck har under verksamhetsåret tillerkänts styrelsearvode med totalt 2 513 (2 445) Tkr varav 473 (450) Tkr avseende kommittéarbete.

#### Styrelseledamöter

Utöver ordinarie styrelsearvode och arvode för kommittéarbete har konsultarvode om 239 Tkr utbetalats till styrelseledamot John Carrig. Till övriga styrelseledamöter har inga arvoden utbetalats i deras roll som styrelseledamot, utöver ordinarie styrelsearvode och arvode för kommittéarbete.

För styrelseledamöter utsedda av de anställda redovisas inte uppgift om löner och ersättningar samt pensioner då de inte uppbär dessa i egenskap av styrelseledamöter. För styrelseledamöter som tidigare, före räkenskapsårets ingång, varit anställda i koncernen redovisas uppgift om pensionsförpliktelser i deras tidigare roll som anställda.

# Not 37. Fortsättning

## Koncernledning

Tkr	Årslön		Rörlig ersättning <sup>1)</sup>		Tilldelat värde aktiesparprogram <sup>2)</sup>		Övriga ersättningar och förmåner <sup>3)</sup>		Pensionskostnad		Summa	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
<b>Verkställande direktören</b>												
Johan Karlström	12 670	12 360	4 243	12 360	1 988	8 645	84	73	6 335	6 180	25 320	39 618
Övrig koncernledning (8 personer) <sup>4)</sup>	40 854	39 779	15 216	28 792	5 408	27 440	42 914	1 172	17 018	13 250	121 409	110 432
<b>Summa</b>	<b>53 524</b>	<b>52 139</b>	<b>19 459</b>	<b>41 152</b>	<b>7 396</b>	<b>36 085</b>	<b>42 998</b>	<b>1 245</b>	<b>23 353</b>	<b>19 430</b>	<b>146 729</b>	<b>150 050</b>

- 1) Rörlig ersättning avseende verksamhetsåret 2017 är preliminär och fastställs slutgiltigt samt utbetalas efter uppföljning av utfallet i första kvartalet 2018. Beloppen som ingår i rubriken "Rörlig ersättning" i ovanstående uppställning avser verksamhetsåret 2017. I avtalen för rörlig ersättning ingår en allmän klausul som stipulerar att Styrelsen och Ersättningskommittén har rätt att helt eller delvis reducera den rörliga ersättningen.
- 2) Angivet värde avser preliminär tilldelning av matchningsaktier och prestationsaktier för 2017 års investerade aktier, med aktiekurs per 29 december 2017 (170 kr). Koncernledningen beräknas erhålla 6 445 (6 990) matchningsaktier och 37 062 (160 768) prestationsaktier. Styrelsen beslutar om det slutliga utfallet efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2018. För erhållande av matchningsaktierna och prestationsaktierna förutsätts ytterligare tre års tjänstgöring. Det totala värdet är dock inte kostnadsfört ännu, då kostnaden fördelas över tre år i enlighet med IFRS 2, se avsnitt "Långsiktiga aktieprogram". Verkställande direktören och delar av den övriga koncernledningen har erhållit ersättning relaterade till verksamhetsåret 2014. Verkställande direktören har, efter en treårig inläsningsperiod, inom det tidigare aktiesparprogrammet Seop 3 erhållit 38 860 (35 302) aktier motsvarande 6 606 Tkr (7 594) 2017, avseende tilldelade aktier under verksamhetsåret 2014. Övrig koncernledning har inom Seop 3, efter en treårig inläsningsperiod, under 2017 erhållit 80 403 (86 998) Skanska B-aktier motsvarande 13 669 (18 713) Tkr, avseende tilldelade aktier under verksamhetsåret 2014.
- 3) I beloppet ingår kostnader maximalt för lön under uppsägningstid och avgångsvederlag för fem personer som lämnat bolaget och koncernledningen under 2017 och i början av 2018. Dessa kostnader belastar bolaget under 2017 men kommer att utbetalas under 2018–2020.
- 4) Under perioden 16 januari – 31 maj bestod övrig koncernledning av nio personer.

### Verkställande direktören

Verkställande direktören, Johan Karlström, har under verksamhetsåret uppburit fast lön om 12 670 (12 360) Tkr samt en beräknad rörlig lönedel om 4 243 (12 360) Tkr baserad på finansiella mål med en måluppfyllelse på 33 procent. Den rörliga ersättningen kan uppgå till högst 100 (100) procent av den fasta årslönen. Utfallet för verkställande direktörens rörliga ersättning fastställs slutligen av styrelsen efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2018. Det preliminära utfallet motsvarade 33 (100) procent av den fasta årslönen. Utbetalning sker normalt under maj månad året efter prestationsåret.

Vidare deltar verkställande direktören i koncernens pågående aktiesparprogram Seop 4 med tilldelning av matchningsaktier och prestationsaktier, se avsnitt "Långsiktiga aktieprogram" i denna not. Johan Karlström förvärvade, inom ramen för Seop 4, 6 931 (6 698) Skanska B-aktier, vilket beräknas medföra tilldelning av 1 733 (1 675) matchningsaktier motsvarande 295 (360) Tkr. Antalet prestationsaktier som beräknas tilldelas är 9 964 (38 515) med ett värde av 1 694 (8 285) Tkr genom att "outperform"-målen preliminärt uppfylldes till 25 (100) procent. Angivet värde avser aktiekurs per 29 december 2017 (170 kr). Tilldelning av prestationsaktier fastställs slutligen av styrelsen efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2018.

Årliga pensionsavsättningar uppgår till 50 procent av den fasta årslönen. Kostnaden under året uppgick till 6 335 (6 180) Tkr. Johan Karlström lämnade sin roll som VD och medlem av koncernledningen den 31 december 2017. Johan Karlström kvarstår i anställning som senior rådgivare till och med 31 januari 2019.

### Övrig koncernledning

Under året har en ny person tillkommit i koncernledningen och en person lämnat koncernledningen. Övrig koncernledning omfattar vid utgången av 2017 sammanlagt åtta personer.

Koncernledningen har fast årslön och en rörlig ersättning baserad på koncernens resultat och/eller resultatet i de affärsenheter de är direkt ansvariga för. Vidare omfattas ledande befattningshavare av koncernens pågående aktiesparprogram Seop 4 med tilldelning av matchningsaktier och prestationsaktier, se avsnitt "Långsiktiga aktieprogram" i denna not. Totalt förvärvades 18 851 (21 261) Skanska B-aktier av övriga koncernledningsmedlemmar inom ramen för Seop 4, vilket medförde 4 713 (5 315) matchningsaktier motsvarande 801 (1 143) Tkr. Antalet prestationsaktier som beräknas tilldelas är 27 098 (122 252) med ett värde av 4 607 (26 296) Tkr genom att "outperform"-målen preliminärt uppfylldes till 25 (100) procent. Angivet värde avser aktiekurs per 29 december 2017 (170 kr). Rörlig ersättning samt utfallet av prestationsaktier för verksamhetsåret 2017 är preliminära och fastställs slutligen efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2018. Utbetalning av den kontantbaserade rörliga ersättningen sker normalt under maj månad året efter prestationsåret.

Samtliga ovan nämnda ersättningar och förmåner har belastat Skanska AB utom 10 739 (31 157) Tkr till övrig koncernledning vilket har belastat andra koncernbolag.

### Pensionsförpliktelser till nuvarande och tidigare ledande befattningshavare

Utestående pensionsförpliktelser till verkställande direktören och tidigare verkställande direktörer uppgår år 2017 till 151 393 (149 947) Tkr. Till övrig koncernledning och tidigare övrig koncernledning uppgår utestående förpliktelser till 109 782 (112 085) Tkr.

### Långsiktiga aktieprogram

#### Aktiesparprogram – Skanska Employee Ownership Program, Seop 4 (2017–2019)

Vid årsstämman 2016 beslutades att för koncernens anställda införa det långsiktiga aktiesparprogrammet Seop 4, vilket huvudsakligen är en förlängning av det tidigare aktiesparprogrammet Seop 3, som löpte 2014–2016. Villkoren överensstämmer i allt väsentligt med villkoren i det tidigare programmet, Seop 3.

Programmet riktar sig till cirka 40 000 fast anställda inom Skanska koncernen varav cirka 2 000 nyckelanställda och cirka 300 chefer, inklusive verkställande direktören och övrig koncernledning.

Programmet innebär att anställda, nyckelanställda och chefer erbjuds möjlighet att, förutsatt en egen investering i aktier av serie B i Skanska under ett visst räkningsår, av Skanska, vederlagsfritt erhålla aktier av serie B i Skanska. Vid en egen investering av 4 så kallade sparaktier har den anställde rätt att, efter en treårig inläsningsperiod, vederlagsfritt erhålla 1 aktie av serie B i Skanska. Därutöver har den anställde möjligheten att, beroende på uppfyllande av vissa resultatbaserade prestationsvillkor under förvärvsperioden, efter inläsningsperioden vederlagsfritt erhålla ytterligare aktier av serie B i Skanska.

Förvärvsperioden täcker perioden 2017–2019 och inläsningsperioden löper under tre år från den månad sparaktien förvärvades. Anställda kan för varje 4 förvärvade sparaktier högst erhålla 3 prestationsaktier (utöver 1 matchningsaktie). Nyckelanställda kan för varje 4 förvärvade sparaktier högst erhålla 7 prestationsaktier (utöver 1 matchningsaktie). Chefer (vilka delas in i tre underkategorier) kan för varje 4 förvärvade sparaktier högst erhålla 15, 19 respektive 23 prestationsaktier (utöver 1 matchningsaktie). Det antal sparaktier som en deltagare i programmet högst får förvärva, genom månatligt sparande, är beroende av den anställdes lön och om den anställde deltar i programmet såsom anställd, nyckelanställd eller chef.

En förutsättning för att en deltagare skall ha möjlighet att erhålla matchnings- och prestationsaktier är att denne är anställd inom koncernen under hela inläsningsperioden och under denna inläsningsperiod, har behållit sparaktierna.

Programmet innefattar två kostnadstak. Det första kostnadstaket är beroende av i vilken utsträckning de finansiella "Seop-specifika Outperform-målen" är

## Not 37. Fortsättning

### Finansiella mål för aktiesparprogrammet Seop 4, 2017 <sup>1)</sup>

	Vinstmätt	Startpunkt	Outperform	Utfall	Uppfyllandegrad <sup>2)</sup>
<b>Koncernen</b>	Resultat per aktie, kr <sup>3)</sup>	11,3	14,2	12,0	25%
<b>Byggverksamhet</b>	Rörelseresultat, Mdr kr	3,0	4,8	1,2	45%
<b>Bostadsutveckling <sup>4)</sup></b>	Rörelseresultat, Mdr kr	1,1	1,5	1,7	98%
<b>Kommersiell fastighetsutveckling</b>	Rörelseresultat, Mdr kr	1,4	1,9	2,7	97%
	Uthyrning, tusental, m <sup>2</sup>	161	323	427	100%
<b>Infrastrukturutveckling</b>	Rörelseresultat, Mdr kr	0,8	0,9	0,9	100%
	Projektutveckling, %	0	100	63	63%

1) För ytterligare information se tabellen Finansiella målsättningar för rörliga lönedelar i not 37 på sidan 158.

2) Uppfyllandegraden baseras på utfallen i respektive affärsenhet som vägs samman.

3) Periodens resultat hänförligt till aktieägarna, dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier under året.

4) Enheterna för bostadsutveckling i Centraleuropa samt BoKlok mäts även på avkastning på sysselsatt kapital. Hyresbostäder mäts även på antal startade enheter.

uppfyllda, vilket begränsar Skanskas totala kostnad för respektive investeringsår till 208–655 Mkr, relaterat till uppfyllelse av de finansiella "Seop-specifika Outperform-målen" på koncernnivå. Det första kostnadstaket justeras i enlighet med konsumentprisindex med basår 2016 för Seop 4. Det andra kostnadstaket innebär att Skanskas totala kostnad för respektive år inte får överstiga 15 procent av rörelseresultatet på koncernnivå. Det faktiska kostnadstaket är det lägsta av de båda kostnadstaken. Kostnaderna för tidigare års aktiesparutfall ingår i de resultatmål som fastställs årligen. Utöver kostnadstaken begränsas även det antal aktier som får återköpas inom ramen för det treåriga programmet till 13 500 000 aktier. Vid en preliminär bedömning av utfallet för 2017 överskrider det första kostnadstaket, vilket innebär att tilldelningsgraden preliminärt kommer att reduceras proportionellt för aktiespardeltagarna. Utfallet fastställs slutligen av styrelsen efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2018.

I ovanstående tabell visas måluppfyllelsen i Seop 4 2017 för respektive verksamhetsgren.

Inom Skanskakoncernen totalt deltog cirka 32 (30) procent av tillsvidareanställda i programmet Seop 4 2017.

Kostnaden exklusive sociala avgifter gällande Seop 4 för investeringar under 2017 bedöms preliminärt uppgå till cirka 311 Mkr varav årets kostnad uppgår till cirka 63 Mkr. Återstående kostnad för Seop 4 fram till och med 2022 bedöms till cirka 248 Mkr.

Utspädningseffekten till och med 2017 gällande Seop 4 för programmet 2017 beräknas till 287 989 aktier eller 0,07 procent av antalet utestående Skanska B-aktier. Maximal utspädning för programmet 2017 bedöms till 1 473 955 aktier eller 0,36 procent.

Antalet emitterade aktier kommer inte att förändras utan utskiftningen av matchnings- och prestationsaktier möts av återköpta aktier. Återköpen sprids jämnt över tiden. Därmed uppstår i praktiken ingen utspädningseffekt.

### Tidigare långsiktiga aktieprogram

#### Aktiesparprogram – Skanska Employee Ownership Program, Seop 3 (2014–2016)

För det tidigare aktiesparprogrammet som löpte 2014–2016 har utskiftning av aktier skett under 2017. Det avser aktier som är intjänade under 2014, och som efter en treårig inlåsningsperiod utskiftas till de som varit anställda inom koncernen under hela inlåsningsperioden och under denna inlåsningsperiod, har behållit sina sparaktier.

Den totala kostnaden, exklusive sociala avgifter, för Seop 3 bedöms uppgå till cirka 862 Mkr varav 420 Mkr har kostnadsförts 2014–2016, medan årets kostnad uppgår till cirka 234 Mkr. Återstående kostnad för Seop 3 fram till och med 2019 bedöms till cirka 208 Mkr.

Utspädningseffekten till och med 2017 för Seop 3 beräknas till 2 146 781 aktier eller 0,52 procent av antalet utestående Skanska B-aktier. Maximal utspädning för programmet vid intjänandeperiodens slut 2019 bedöms till 3 253 711 aktier eller 0,79 procent.

### Lokala incitamentsprogram

Löner och andra ersättningar fastställs med hänsyn till vad som gäller i branschen i övrigt och vad som är gängse i respektive lokal marknad. Koncernen tillämpar en ersättningsmodell till berörda chefer med en fast årslön och en rörlig ersättning som baseras på uppnådda finansiella mål.

## Not 38. Arvode och ersättningar till revisorer

	Ernst & Young		KPMG	
	2017	2016	2017	2016
Revisionsuppdrag	49	46		8
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	5	0		
Skatterådgivning	1	3		1
Övriga tjänster	3	1		2
<b>Summa</b>	<b>58</b>	<b>50</b>	<b>0</b>	<b>11</b>

Under 2017 avsåg EY's revisionsuppdrag för första gången ensamt hela koncernen då revisionen av Skanska Sverige för jämförelseåret 2016 utfördes gemensamt med KPMG.

För moderbolaget uppgick under året arvode för revisionsuppdrag till 6 Mkr.

Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal. Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

Med övriga tjänster avses rådgivning avseende redovisningsfrågor, rådgivning vid avyttring och förvärv av verksamheter samt rådgivning kring processer och intern kontroll.

## Not 39. Upplysningar om närstående

Joint ventures och intresseföretag är närstående företag till Skanska. Uppgifter om transaktioner med dessa redovisas i följande tabeller.

Information om ersättningar och transaktioner med ledande befattningshavare finns i not 36, Personal, och not 37, Ersättning till ledande befattningshavare och styrelseledamöter.

Transaktioner med joint ventures	2017	2016
Försäljning till joint ventures	9 454	7 310
Inköp från joint ventures	38	57
Utdelning från joint ventures	256	358
Fordringar hos joint ventures	184	532
Skulder till joint ventures	0	10
Eventualförpliktelser för joint ventures	814	1 379

Transaktioner med intressebolag	2017	2016
Inköp från intressebolag	0	0
Fordringar hos intressebolag	0	0
Skulder till intressebolag	15	0

L E Lundbergföretagen AB-koncernen har gett Skanska i uppdrag att utföra fyra byggentreprenader med en total utgående orderstock om 246 (465) Mkr. Omsättningen har under året uppgått till 236 (91) Mkr och orderingången var 17 (0) Mkr.

Skanskas pensionsstiftelse direktäger 370 000 (370 000) aktier i Skanska, serie B. Det finns också en obetydlig andel indirekt ägda aktier via investeringar i olika fonder.

Under 2017 har inga transaktioner skett mellan Skanskas pensionsstiftelser och företaget, förutom att Skanska erhållit gottgörelse från pensionsstiftelserna och att debitering skett för andra tjänster utförda av Skanska.

## Not 40. Leasing

Skanska är leasetagare till både finansiella och operationella leasingavtal.

Då Skanska är leasetagare redovisas de finansiella leasingtillgångarna som en anläggningstillgång i rapporten över finansiell ställning medan den framtida förpliktelsen till leasegivaren redovisas som en skuld i rapporten över finansiell ställning.

Skanska är ej leasegivare till finansiella leasingavtal.

Som operationell leasegivare bedriver Skanska uthyrning av fastigheter huvudsakligen i verksamhetsgrenen Kommersiell fastighetsutveckling.

### A. Skanska som leasetagare

#### Finansiella leasingavtal

Som finansiella leasingavtal i koncernen redovisas leasade materiella anläggningstillgångar, både byggnader och mark samt maskiner och inventarier.

Av beloppet för finansiella leasingavtal i rapporten över finansiell ställning avser huvuddelen leasing av bilar i Sverige.

Avtalen med leasingföretagen i övriga länder utgör operationell leasing.

Finansiella leasingavtal, redovisat värde	2017	2016
<b>Materiella anläggningstillgångar</b>		
Byggnader och mark	0	0
Maskiner och inventarier	274	266
<b>Summa</b>	<b>274</b>	<b>266</b>
Anskaffningsvärden	1 215	1 098
Årets avskrivning	-88	-80
Accumulerade avskrivningar vid årets början	-853	-752
<b>Redovisat värde</b>	<b>274</b>	<b>266</b>

Variabla avgifter för finansiella leasingkontrakt som ingår i årets resultat uppgår till 0 (0) Mkr. Inga leasingavtal har vidareuthyrts.

Framtida minimileaseavgifter och dessas nuvärden framgår av följande tabell.

	Framtida minimileaseavgifter		Nuvärden av framtida minimileaseavgifter	
	2017	2016	2017	2016
<b>Kostnader, förfallotidpunkt</b>				
Inom ett år	-65	-50	-52	-38
Senare än ett år men inom fem år	-209	-196	-163	-152
Senare än fem år	0	0	0	0
<b>Summa</b>	<b>-274</b>	<b>-246</b>	<b>-215</b>	<b>-190</b>
<b>Avstämning framtida minimileaseavgifter och dessas nuvärden</b>				
Framtida minimileaseavgifter			-274	-246
Avgår räntebelastning			59	56
<b>Nuvärde av framtida minimileaseavgifter</b>			<b>-215</b>	<b>-190</b>

#### Operationella leasingavtal

Huvuddelen av beloppen från framtida minimileaseavgifter avser leasingbilar och kontorslokaler för verksamheten i Sverige, Storbritannien, Polen och USA. Dessutom ingår nyttjanderättsavtal avseende mark.

Koncernens leasingkostnader avseende operationella leasingavtal för året uppgår till -994 (-638) Mkr varav -967 (-615) Mkr avser minimileaseavgifter och -27 (-23) Mkr avser variabla avgifter. Koncernen har 12 (13) Mkr i leasingintäkter som avser vidareuthyrning av operationella leasingavtal.

Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal fördelar sig på förfallotidpunkter enligt följande;

Kostnader, förfallotidpunkt	2017	2016
Inom ett år	-1 183	-532
Senare än ett år men inom fem år	-2 626	-1 256
Senare än fem år	-2 168	-2 119
<b>Summa</b>	<b>-5 977</b>	<b>-3 907</b>

Av beloppet avser 34 (53) Mkr objekt som vidareuthyrts.

### B. Skanska som leasegivare

#### Finansiella leasingavtal

Skanska är ej leasegivare till finansiella leasingavtal.

#### Operationella leasingavtal

Operationell leasing genom uthyrning av fastigheter bedrivs huvudsakligen inom verksamhetsgrenen Kommersiell fastighetsutveckling. Dessa fastigheter redovisas som omsättningstillgångar i rapporten över finansiell ställning, se not 4, Rörelsesegment.

Årets leasingintäkt för Kommersiell fastighetsutveckling uppgick till 510 (571) Mkr.

Koncernens variabla leasinginkomster avseende operationella leasingkontrakt uppgår för året till 88 (139) Mkr.

Framtida minimileaseavgifter som hänför sig till icke uppsägningsbara operationella leasingavtal fördelar sig på förfallotidpunkter enligt följande;

Intäkter, förfallotidpunkt	2017	2016
Inom ett år	171	425
Senare än ett år men inom fem år	2 040	632
Senare än fem år	3 748	674
<b>Summa</b>	<b>5 959</b>	<b>1 731</b>

Redovisat värde på omsättningsfastigheter i Kommersiell fastighetsutveckling uppgick till 23 615 (19 728) Mkr.

## Not 41. Händelser efter rapportperioden

Styrelsen för Skanska AB beslöt i januari 2018 att omstrukturera verksamheten på flera marknader utanför Norden men även att göra en översyn av styrningen av koncernen. Kostnaden för dessa åtgärder ska tas i 2018 och beräknas bli cirka 600 Mkr, som huvudsakligen avser uppsägningar av omkring 3 000 anställda, merparten i Polen.

## Not 42. Koncernen fem år i sammandrag

### Resultaträkningar, enligt IFRS

	2017	2016	2015	2014	2013
Intäkter	157 877	145 365	153 049	143 325	136 589
Kostnader för produktion och förvaltning	-145 103	-131 119	-139 160	-130 215	-124 161
<b>Bruttoresultat</b>	<b>12 774</b>	<b>14 246</b>	<b>13 889</b>	<b>13 110</b>	<b>12 428</b>
Försäljnings- och administrationskostnader	-9 851	-9 152	-8 869	-8 370	-7 681
Resultat från joint ventures och intresseföretag	1 655	2 126	1 270	669	813
<b>Rörelseresultat</b>	<b>4 578</b>	<b>7 220</b>	<b>6 290</b>	<b>5 409</b>	<b>5 560</b>
Finansnetto	45	-119	-314	-280	-241
<b>Resultat efter finansiella poster</b>	<b>4 623</b>	<b>7 101</b>	<b>5 976</b>	<b>5 129</b>	<b>5 319</b>
Skatter	-512	-1 366	-1 185	-1 279	-1 551
<b>Årets resultat</b>	<b>4 111</b>	<b>5 735</b>	<b>4 791</b>	<b>3 850</b>	<b>3 768</b>
<b>Årets resultat hänförligt till</b>					
Aktieägarna	4 095	5 722	4 780	3 843	3 765
Innehav utan bestämmande inflytande	16	13	11	7	3
<b>Övrigt totalresultat</b>					
<b>Poster som inte kommer att omklassificeras till periodens resultat</b>					
Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	-399	-1 127	785	-2 299	723
Skatt hänförlig till poster som inte kommer att omklassificeras till periodens resultat	69	189	-175	509	-183
	<b>-330</b>	<b>-938</b>	<b>610</b>	<b>-1 790</b>	<b>540</b>
<b>Poster som har eller kommer att omklassificeras till periodens resultat</b>					
Omräkningsdifferenser hänförliga till aktieägarna	-599	1 165	71	1 817	-560
Omräkningsdifferenser hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande	8	8	-3	6	-9
Säkring av valutarisk i utlandsverksamheter	-125	36	-21	-325	201
Påverkan av kassaflödessäkringar	138	31	54	-75	-87
Andel övrigt totalresultat för joint ventures och intresseföretag	83	855	281	-748	613
Skatt hänförlig till poster som har eller kommer att omklassificeras till periodens resultat	-25	-4	-15	23	17
	<b>-520</b>	<b>2 091</b>	<b>367</b>	<b>698</b>	<b>175</b>
<b>Årets övrigt totalresultat efter skatt</b>	<b>-850</b>	<b>1 153</b>	<b>977</b>	<b>-1 092</b>	<b>715</b>
<b>Årets totalresultat</b>	<b>3 261</b>	<b>6 888</b>	<b>5 768</b>	<b>2 758</b>	<b>4 483</b>
<b>Årets totalresultat hänförligt till</b>					
Aktieägarna	3 237	6 867	5 760	2 745	4 489
Innehav utan bestämmande inflytande	24	21	8	13	-6
<b>Kassaflöde</b>					
Kassaflöde från löpande verksamhet	2 846	-883	8 584	4 756	6 252
Kassaflöde från investeringsverksamhet	1 590	-1 593	-1 385	238	-1 447
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	-2 817	-4 090	-4 544	-3 615	-3 238
<b>Årets kassaflöde</b>	<b>1 619</b>	<b>-6 566</b>	<b>2 655</b>	<b>1 379</b>	<b>1 567</b>



## Not 42. Fortsättning

### Resultaträkningar, enligt Segmentsredovisning

	2017	2016	2015	2014	2013
<b>Intäkter</b>					
Byggverksamhet	150 050	138 001	140 648	128 663	118 976
Bostadsutveckling	13 237	13 264	12 298	9 558	9 234
Kommersiell fastighetsutveckling	11 440	10 226	9 034	10 228	6 206
Infrastrukturutveckling	81	237	106	163	87
Centralt och eliminerings	-13 985	-10 421	-7 151	-3 583	1 943
<b>Koncernen</b>	<b>160 823</b>	<b>151 307</b>	<b>154 935</b>	<b>145 029</b>	<b>136 446</b>
<b>Rörelseresultat</b>					
Byggverksamhet	1 205	3 546	3 874	4 508	3 880
Bostadsutveckling	1 716	1 605	1 174	683	573
Kommersiell fastighetsutveckling	2 714	2 336	1 947	1 700	1 068
Infrastrukturutveckling	925	1 818	863	463	401
Centralt	-944	-1 140	-1 346	-1 604	-732
Elimineringar	-112	34	-51	16	-46
<b>Rörelseresultat</b>	<b>5 504</b>	<b>8 199</b>	<b>6 461</b>	<b>5 766</b>	<b>5 144</b>
<b>Finansnetto</b>	<b>45</b>	<b>-118</b>	<b>-313</b>	<b>-293</b>	<b>-241</b>
<b>Resultat efter finansiella poster</b>	<b>5 549</b>	<b>8 081</b>	<b>6 148</b>	<b>5 473</b>	<b>4 903</b>
Skatt	-615	-1 555	-1 219	-1 365	-1 430
<b>Årets resultat</b>	<b>4 934</b>	<b>6 526</b>	<b>4 929</b>	<b>4 108</b>	<b>3 473</b>
Resultat per aktie, segment, kronor	12,01	15,89	11,96	9,98	8,43
Resultat per aktie efter utspädning, segment, kronor	11,94	15,80	11,87	9,88	8,39

# Not 42. Fortsättning

## Rapporter över finansiell ställning

	31 dec 2017	31 dec 2016	31 dec 2015	31 dec 2014	31 dec 2013
<b>TILLGÅNGAR</b>					
<b>Anläggningstillgångar</b>					
Materiella anläggningstillgångar	6 874	6 837	6 504	7 122	7 449
Goodwill	4 554	5 270	5 256	5 276	4 849
Immateriella tillgångar	962	1 034	754	464	346
Placeringar i joint ventures och intresseföretag	3 314	4 160	2 852	2 618	2 734
Finansiella anläggningstillgångar <sup>1) 3)</sup>	2 276	1 016	1 357	1 302	1 892
Uppskjutna skattefordringar	1 757	1 649	1 384	1 225	1 059
<b>Summa anläggningstillgångar</b>	<b>19 737</b>	<b>19 966</b>	<b>18 107</b>	<b>18 007</b>	<b>18 329</b>
<b>Omsättningstillgångar</b>					
Omsättningsfastigheter <sup>2)</sup>	39 010	33 678	27 020	26 115	25 757
Material och varulager	1 058	1 042	944	1 017	944
Finansiella omsättningstillgångar <sup>3)</sup>	6 671	10 095	7 496	5 839	5 955
Skattefordringar	1 188	784	691	929	984
Fordringar på beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal	6 997	5 751	5 692	5 472	6 232
Övriga rörelsefordringar	27 778	29 759	25 877	26 288	22 227
Kassa och bank	6 998	5 430	11 840	9 107	7 303
<b>Summa omsättningstillgångar</b>	<b>89 700</b>	<b>86 539</b>	<b>79 560</b>	<b>74 767</b>	<b>69 402</b>
<b>SUMMA TILLGÅNGAR</b>	<b>109 437</b>	<b>106 505</b>	<b>97 667</b>	<b>92 774</b>	<b>87 731</b>
varav räntebärande	15 800	16 318	20 511	16 049	14 997
<b>EGET KAPITAL</b>					
Eget kapital hänförligt till aktieägarna	27 064	27 350	24 079	21 251	21 177
Innehav utan bestämmande inflytande	121	156	127	154	187
<b>Summa Eget kapital</b>	<b>27 185</b>	<b>27 506</b>	<b>24 206</b>	<b>21 405</b>	<b>21 364</b>
<b>SKULDER</b>					
<b>Långfristiga skulder</b>					
Finansiella långfristiga skulder <sup>3)</sup>	3 857	3 656	3 874	7 112	6 556
Pensioner	5 603	4 901	3 969	4 655	3 411
Uppskjutna skatteskulder	1 235	1 491	1 286	966	1 002
Långfristiga avsättningar	0	1	0	0	2
<b>Summa långfristiga skulder</b>	<b>10 695</b>	<b>10 049</b>	<b>9 129</b>	<b>12 733</b>	<b>10 971</b>
<b>Kortfristiga skulder</b>					
Finansiella kortfristiga skulder <sup>3)</sup>	7 624	6 681	6 555	4 086	4 118
Skatteskulder	312	489	560	504	622
Kortfristiga avsättningar	8 557	7 227	6 432	6 005	5 649
Skulder till beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal	16 636	18 473	15 821	14 545	15 013
Övriga rörelseskulder	38 428	36 080	34 964	33 496	29 994
<b>Summa kortfristiga skulder</b>	<b>71 557</b>	<b>68 950</b>	<b>64 332</b>	<b>58 636</b>	<b>55 396</b>
<b>SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER</b>	<b>109 437</b>	<b>106 505</b>	<b>97 667</b>	<b>92 774</b>	<b>87 731</b>
varav räntebärande	16 926	15 099	14 194	15 351	14 025
1) Varav aktier	42	44	61	35	32
2) Omsättningsfastigheter					
Kommersiell fastighetsutveckling	23 615	19 728	16 650	14 956	13 700
Bostadsutveckling	15 395	13 950	10 370	11 159	11 257
Centralt					800
<b>Summa</b>	<b>39 010</b>	<b>33 678</b>	<b>27 020</b>	<b>26 115</b>	<b>25 757</b>
3) Poster avseende icke räntebärande orealiserade värdeförändringar på derivat/ värdepapper ingår i följande med:					
Finansiella anläggningstillgångar	6	2	1	0	6
Finansiella omsättningstillgångar	97	177	120	164	115
Finansiella långfristiga skulder	21	116	173	202	49
Finansiella kortfristiga skulder	137	49	72	335	55

# Not 42. Fortsättning

## Nyckeltal <sup>4)</sup>

	31 dec 2017	31 dec 2016	31 dec 2015	31 dec 2014	31 dec 2013
Orderingång <sup>5)</sup>	151 811	170 244	122 104	146 939	113 944
Orderstock <sup>5)</sup>	188 411	196 254	158 248	170 498	134 532
Medelantal anställda	40 759	42 903	48 470	57 858	57 105
Ordinarie utdelning per aktie, kronor <sup>6)</sup>	8,25	8,25	7,50	6,75	6,25
Resultat per aktie, kronor	10,00	13,96	11,63	9,35	9,14
Resultat per aktie efter utspädning, kronor	9,94	13,88	11,53	9,25	9,11
Operativa finansiella tillgångar	9 745	10 595	13 818	8 356	6 718
Sysselsatt kapital	44 111	42 605	38 400	36 756	35 389
Räntebärande nettofordran/nettoskuld	-1 126	1 219	6 317	698	972
Eget kapital per aktie, kronor	66,22	66,82	58,58	51,73	51,49
Soliditet, %	24,8	25,8	24,8	23,1	24,4
Skuldsättningsgrad	0,0	0,0	-0,3	0,0	0,0
Räntetäckningsgrad	288,0	88,7	57,9	59,5	40,5
Avkastning på eget kapital, %	15,5	24,9	21,9	18,8	18,8
Avkastning på sysselsatt kapital, %	11,1	19,2	17,4	15,5	16,1
Avkastning på eget kapital, segment, %	18,6	28,3	22,5	20,1	17,4
Avkastning på sysselsatt kapital i Projektutvecklingsenheterna, segment, %	14,5	18,4	14,9	10,4	10,1
Rörelsemarginal, %	2,9	5,0	4,1	3,8	4,1
Rörelsemarginal, Byggverksamheten, %	0,8	2,6	2,8	3,5	3,3
Kassaflöde per aktie, kronor	-2,44	-10,16	11,90	2,20	4,94
Antal aktier vid årets slut	419 903 072	419 903 072	419 903 072	419 903 072	419 903 072
varav A-aktier	19 755 414	19 793 202	19 859 200	19 901 355	19 923 597
varav B-aktier	400 147 658	400 109 870	400 043 872	400 001 717	399 979 475
Genomsnittskurs, återköpta aktier	137,31	132,18	121,02	113,81	107,85
Antal B-aktier återköpta under året	2 350 000	4 345 000	2 340 000	2 484 648	2 392 580
Antal B-aktier i eget förvar vid årets slut	11 190 028	10 594 644	8 866 223	9 113 814	8 625 005
Antal utestående aktier vid årets slut	408 713 044	409 308 428	411 036 849	410 789 258	411 278 067
Genomsnittligt antal utestående aktier	409 447 407	409 896 419	411 059 056	411 088 591	411 721 772
Genomsnittligt antal utestående aktier efter utspädning	411 905 245	412 174 095	414 445 854	415 286 339	413 426 939
Genomsnittlig utspädning, %	0,60	0,55	0,82	1,01	0,41

4) För definitioner se not 43 och 44.

5) Avser Byggverksamheten.

6) Styrelsens förslag: ordinarie utdelning om 8,25 kronor per aktie.

## Not 43. Definitioner

<b>Avkastning på eget kapital</b>	Resultat hänförligt till aktieägarna i procent av genomsnittligt synligt eget kapital hänförligt till aktieägarna.
<b>Avkastning på eget kapital, segment</b>	Resultat enligt segmentsredovisning hänförligt till aktieägarna i procent av genomsnittligt synligt eget kapital hänförligt till aktieägarna.
<b>Avkastning på sysselsatt kapital, koncernen</b>	Rörelseresultat och finansiella intäkter i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital.
<b>Avkastning på sysselsatt kapital, verksamhetsgrenar, marknader och affärsenheter/rapportenheter</b>	Rörelseresultat, finansiella intäkter reducerat med ränteintäkter från Skanskas internbank och övriga finansiella poster i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital. För segmenten Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling gäller dessutom att kapitaliserade räntor avgår från rörelseresultatet, för att avkastningen ska avspegla avkastningen före belåning.
<b>Avkastning på sysselsatt kapital i Projektutvecklingsenheterna, segment</b>	Rörelseresultat, finansiella intäkter reducerat med ränteintäkter från Skanskas internbank och övriga finansiella poster i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital. För segmenten Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling gäller dessutom att kapitaliserade räntor avgår från rörelseresultatet, för att avkastningen ska avspegla avkastningen före belåning. För Kommersiell fastighetsutveckling och Infrastrukturutveckling justeras resultatet så att värdeförändringen i pågående projekt adderas samt skillnaden mellan ingående års marknadsvärde och försäljningspris adderas.
<b>Eget kapital per aktie</b>	Synligt eget kapital hänförligt till aktieägarna, dividerat med antal utestående aktier vid årets slut.
<b>Genomsnittligt synligt eget kapital</b>	Beräknas utifrån fem mätpunkter: hälften av eget kapital hänförligt till aktieägarna vid årets början plus eget kapital hänförligt till aktieägarna vid utgången av kvartal 1, kvartal 2 och kvartal 3 plus hälften av eget kapital hänförligt till aktieägarna vid årets slut, dividerat med fyra.
<b>Genomsnittligt sysselsatt kapital</b>	Beräknas utifrån fem mätpunkter: hälften av sysselsatt kapital vid årets början plus sysselsatt kapital vid utgången av kvartal 1, kvartal 2 och kvartal 3 plus hälften av sysselsatt kapital vid årets slut, dividerat med fyra.
<b>Kassaflöde per aktie</b>	Kassaflöde före förändring i räntebärande fordringar och skulder, dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier.
<b>Koncernens operativa kassaflöde</b>	I koncernens operativa kassaflödesanalys, vilken inkluderar betalda skatter, redovisas investeringar både i kassaflöde från löpande rörelse och i kassaflöde från strategiska investeringar. Se även not 35.
<b>Negativt/fritt rörelsekapital</b>	Icke räntebärande fordringar minus icke räntebärande skulder exklusive skatter.
<b>Operativt kassaflöde</b>	Kassaflöde från verksamheten före skatt och före finansieringsverksamhet. Se även not 35.
<b>Operativa finansiella tillgångar/skulder netto</b>	Räntebärande nettofordran/skuld exklusive byggnadskreditiv till bostadsrättsföreningar och räntebärande pensionsskuld netto.
<b>Orderingång</b>	<p>Entreprenaduppdrag: Vid skriftlig orderbekräftelse eller undertecknat kontrakt, då finansiering är ordnad samt att byggstart beräknas ske inom 12 månader. Om en tidigare erhållen order annulleras ett senare kvartal redovisas annulleringen som en avdragspost vid rapportering av orderingång för det kvartal annulleringen sker. Rapporterad orderingång inkluderar även order från Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling, vilket förutsätter att bygglov finns och att igångsättning beräknas ske inom tre månader.</p> <p>Servicejäster: För fastprisarbeten; vid undertecknandet av kontrakt. Vid löpande räkningsarbeten; orderingången överensstämmer med intäkterna. För serviceavtal tas maximalt 24 månaders framtida intäkter med.</p> <p>För Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling rapporteras ingen orderingång.</p>
<b>Orderstock</b>	<p>Entreprenaduppdrag: Skillnaden mellan periodens orderingång och upparbetade intäkter (upparbetade projektkostnader plus upparbetade projektresultat justerat för förlustavsättningar) plus orderstocken vid periodens ingång.</p> <p>Servicejäster: Skillnaden mellan periodens orderingång och upparbetade intäkter plus orderstocken vid periodens ingång.</p>
<b>Resultat per aktie</b>	Periodens resultat hänförligt till aktieägarna, dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier.

## Not 43. Fortsättning

---

<b>Resultat per aktie efter utspädning</b>	Periodens resultat hänförligt till aktieägarna, dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier efter utspädning.
<b>Räntebärande nettofordran/nettoskuld</b>	Räntebärande tillgångar minus räntebärande skulder.
<b>Räntetäckningsgrad</b>	Rörelseresultat och finansiella intäkter plus avskrivningar dividerat med räntenetto.
<b>Skuldsättningsgrad</b>	Räntebärande nettoskuld dividerat med synligt eget kapital inklusive innehav utan bestämmande inflytande.
<b>Soliditet</b>	Eget kapital inklusive innehav utan bestämmande inflytande i procent av balansomslutningen.
<b>Sysselsatt kapital, koncernen</b>	Totala tillgångar minus icke räntebärande skulder.
<b>Sysselsatt kapital, verksamhetsgrenar, marknader och affärsenheter/rapportenheter</b>	Totala tillgångar reducerade med skattefordringar och fordringar på Skanskas internbank minus icke räntebärande skulder exklusive skatteskulder. För segmenten Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling gäller dessutom att kapitaliserade ränteutgifter avgår från totala tillgångar.
<b>Totalresultat</b>	Förändring i eget kapital som ej hänför sig till transaktioner med ägarna.
<b>Övrigt totalresultat</b>	Totalresultat minus resultat enligt resultaträkningen. I posten ingår omräkningsdifferenser, säkring av valutarisk i utlandsverksamheter, omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner, påverkan av kassaflödessäkringar samt skatt hänförligt till övrigt totalresultat.

## Not 44. Definitioner – Icke IFRS finansiella nyckeltal

Icke IFRS finansiella nyckeltal	Definition	Anledning för användning																																													
		Följande nyckeltal används eftersom de anses bäst och mest korrekt bedöma Skanska's verksamhet återspeglad i dess affärsmodell och strategi. De hjälper därmed investerare och ledning att analysera trender och resultat i Skanska.																																													
<b>Avkastning på eget kapital segment, rullande 12 månader Mkr</b>	<p>Resultat hänförligt till aktieägarna i procent av genomsnittligt eget kapital hänförligt till aktieägarna.</p> <p>4 918 / 26 400 = 18,6%</p>	Mäter lönsamhet i investerat kapital.																																													
<b>Avkastning på sysselsatt kapital i Bostadsutveckling segment, rullande 12 månader exklusive Bostadsutveckling i UK (då denna verksamhet avslutas) Mkr</b>	<table border="0"> <tr> <td>Rörelseresultat</td> <td>1 716</td> <td></td> </tr> <tr> <td>+ kapitaliserade ränteutgifter</td> <td>118</td> <td></td> </tr> <tr> <td>+/- finansiella intäkter och andra finansiella poster</td> <td>12</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- ränteintäkter från internbanken</td> <td>-4</td> <td></td> </tr> <tr> <td><b>Justerat resultat</b></td> <td><b>1 842</b></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Genomsnittligt sysselsatt kapital <sup>1)</sup></td> <td>11 993</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Avkastning på sysselsatt kapital i Bostadsutveckling</td> <td>15,4%</td> <td></td> </tr> </table> <p>1) Genomsnittligt sysselsatt kapital</p> <table border="0"> <tr> <td>Kv 4 2017</td> <td>12 686</td> <td>x 0,5</td> <td>6 343</td> </tr> <tr> <td>Kv 3 2017</td> <td>12 026</td> <td></td> <td>12 026</td> </tr> <tr> <td>Kv 2 2017</td> <td>11 728</td> <td></td> <td>11 728</td> </tr> <tr> <td>Kv 1 2017</td> <td>12 054</td> <td></td> <td>12 054</td> </tr> <tr> <td>Kv 4 2016</td> <td>11 642</td> <td>x 0,5</td> <td>5 821</td> </tr> <tr> <td></td> <td><b>47 972 / 4</b></td> <td></td> <td><b>11 993</b></td> </tr> </table>	Rörelseresultat	1 716		+ kapitaliserade ränteutgifter	118		+/- finansiella intäkter och andra finansiella poster	12		- ränteintäkter från internbanken	-4		<b>Justerat resultat</b>	<b>1 842</b>		Genomsnittligt sysselsatt kapital <sup>1)</sup>	11 993		Avkastning på sysselsatt kapital i Bostadsutveckling	15,4%		Kv 4 2017	12 686	x 0,5	6 343	Kv 3 2017	12 026		12 026	Kv 2 2017	11 728		11 728	Kv 1 2017	12 054		12 054	Kv 4 2016	11 642	x 0,5	5 821		<b>47 972 / 4</b>		<b>11 993</b>	Mäter resultat (lönsamhet och kapitaleffektivitet) i Bostadsutveckling.
Rörelseresultat	1 716																																														
+ kapitaliserade ränteutgifter	118																																														
+/- finansiella intäkter och andra finansiella poster	12																																														
- ränteintäkter från internbanken	-4																																														
<b>Justerat resultat</b>	<b>1 842</b>																																														
Genomsnittligt sysselsatt kapital <sup>1)</sup>	11 993																																														
Avkastning på sysselsatt kapital i Bostadsutveckling	15,4%																																														
Kv 4 2017	12 686	x 0,5	6 343																																												
Kv 3 2017	12 026		12 026																																												
Kv 2 2017	11 728		11 728																																												
Kv 1 2017	12 054		12 054																																												
Kv 4 2016	11 642	x 0,5	5 821																																												
	<b>47 972 / 4</b>		<b>11 993</b>																																												
<b>Avkastning på sysselsatt kapital i Infrastrukturutveckling segment, rullande 12 månader Mkr</b>	<p>För Infrastrukturutveckling justeras resultatet så att värdeförändringen i pågående projekt samt skillnaden mellan ingående års marknadsvärde och försäljningspris avspeglas.</p> <table border="0"> <tr> <td>Rörelseresultat</td> <td>925</td> <td></td> </tr> <tr> <td>+/- justeringar enligt ovan</td> <td>-824</td> <td></td> </tr> <tr> <td><b>Justerat resultat</b></td> <td><b>101</b></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Genomsnittligt sysselsatt kapital<sup>1)</sup></td> <td>2 551</td> <td></td> </tr> <tr> <td>+/- justeringar enligt ovan</td> <td>228</td> <td></td> </tr> <tr> <td><b>Justerat genomsnittligt sysselsatt kapital</b></td> <td><b>2 779</b></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Avkastning på sysselsatt kapital i Infrastrukturutveckling</td> <td>3,6%</td> <td></td> </tr> </table> <p>1) Genomsnittligt sysselsatt kapital</p> <table border="0"> <tr> <td>Kv 4 2017</td> <td>1 809</td> <td>x 0,5</td> <td>904</td> </tr> <tr> <td>Kv 3 2017</td> <td>2 211</td> <td></td> <td>2 211</td> </tr> <tr> <td>Kv 2 2017</td> <td>2 227</td> <td></td> <td>2 227</td> </tr> <tr> <td>Kv 1 2017</td> <td>2 147</td> <td></td> <td>2 147</td> </tr> <tr> <td>Kv 4 2016</td> <td>5 434</td> <td>x 0,5</td> <td>2 717</td> </tr> <tr> <td></td> <td><b>10 206 / 4</b></td> <td></td> <td><b>2 551</b></td> </tr> </table>	Rörelseresultat	925		+/- justeringar enligt ovan	-824		<b>Justerat resultat</b>	<b>101</b>		Genomsnittligt sysselsatt kapital <sup>1)</sup>	2 551		+/- justeringar enligt ovan	228		<b>Justerat genomsnittligt sysselsatt kapital</b>	<b>2 779</b>		Avkastning på sysselsatt kapital i Infrastrukturutveckling	3,6%		Kv 4 2017	1 809	x 0,5	904	Kv 3 2017	2 211		2 211	Kv 2 2017	2 227		2 227	Kv 1 2017	2 147		2 147	Kv 4 2016	5 434	x 0,5	2 717		<b>10 206 / 4</b>		<b>2 551</b>	Mäter resultat (lönsamhet och kapitaleffektivitet) i Infrastrukturutveckling.
Rörelseresultat	925																																														
+/- justeringar enligt ovan	-824																																														
<b>Justerat resultat</b>	<b>101</b>																																														
Genomsnittligt sysselsatt kapital <sup>1)</sup>	2 551																																														
+/- justeringar enligt ovan	228																																														
<b>Justerat genomsnittligt sysselsatt kapital</b>	<b>2 779</b>																																														
Avkastning på sysselsatt kapital i Infrastrukturutveckling	3,6%																																														
Kv 4 2017	1 809	x 0,5	904																																												
Kv 3 2017	2 211		2 211																																												
Kv 2 2017	2 227		2 227																																												
Kv 1 2017	2 147		2 147																																												
Kv 4 2016	5 434	x 0,5	2 717																																												
	<b>10 206 / 4</b>		<b>2 551</b>																																												

# Not 44.

## Definitioner - Icke IFRS finansiella nyckeltal

Icke IFRS finansiella nyckeltal	Definition	Anledning för användning																																								
<b>Avkastning på sysselsatt kapital i Kommersiell fastighetsutveckling segment, rullande 12 månader Mkr</b>	<p>För Kommersiell fastighetsutveckling justeras resultatet så att värdeförändringen i pågående projekt samt skillnaden mellan ingående års marknadsvärde och försäljningspris avspeglas.</p> <table border="1"> <tr> <td>Rörelseresultat</td> <td>2 714</td> </tr> <tr> <td>+/- justeringar enligt ovan</td> <td>633</td> </tr> <tr> <td>+ kapitaliserade ränteutgifter</td> <td>59</td> </tr> <tr> <td>+/- finansiella intäkter och andra finansiella poster</td> <td>14</td> </tr> <tr> <td>- ränteintäkter från internbanken</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td><b>Justerat resultat</b></td> <td><b>3 420</b></td> </tr> <tr> <td>Genomsnittligt sysselsatt kapital <sup>1)</sup></td> <td>22 109</td> </tr> <tr> <td>Avkastning på sysselsatt kapital i Kommersiell fastighetsutveckling</td> <td>15,5%</td> </tr> </table> <p>1) Genomsnittligt sysselsatt kapital</p> <table border="1"> <tr> <td>Kv 4 2017</td> <td>24 481</td> <td>x 0,5</td> <td>12 240</td> </tr> <tr> <td>Kv 3 2017</td> <td>23 558</td> <td></td> <td>23 558</td> </tr> <tr> <td>Kv 2 2017</td> <td>22 012</td> <td></td> <td>22 012</td> </tr> <tr> <td>Kv 1 2017</td> <td>20 657</td> <td></td> <td>20 657</td> </tr> <tr> <td>Kv 4 2016</td> <td>19 936</td> <td>x 0,5</td> <td>9 968</td> </tr> <tr> <td></td> <td><b>88 435</b></td> <td><b>/ 4</b></td> <td><b>22 109</b></td> </tr> </table>	Rörelseresultat	2 714	+/- justeringar enligt ovan	633	+ kapitaliserade ränteutgifter	59	+/- finansiella intäkter och andra finansiella poster	14	- ränteintäkter från internbanken	0	<b>Justerat resultat</b>	<b>3 420</b>	Genomsnittligt sysselsatt kapital <sup>1)</sup>	22 109	Avkastning på sysselsatt kapital i Kommersiell fastighetsutveckling	15,5%	Kv 4 2017	24 481	x 0,5	12 240	Kv 3 2017	23 558		23 558	Kv 2 2017	22 012		22 012	Kv 1 2017	20 657		20 657	Kv 4 2016	19 936	x 0,5	9 968		<b>88 435</b>	<b>/ 4</b>	<b>22 109</b>	Mäter resultat (lönsamhet och kapitaleffektivitet) i Kommersiell fastighetsutveckling.
Rörelseresultat	2 714																																									
+/- justeringar enligt ovan	633																																									
+ kapitaliserade ränteutgifter	59																																									
+/- finansiella intäkter och andra finansiella poster	14																																									
- ränteintäkter från internbanken	0																																									
<b>Justerat resultat</b>	<b>3 420</b>																																									
Genomsnittligt sysselsatt kapital <sup>1)</sup>	22 109																																									
Avkastning på sysselsatt kapital i Kommersiell fastighetsutveckling	15,5%																																									
Kv 4 2017	24 481	x 0,5	12 240																																							
Kv 3 2017	23 558		23 558																																							
Kv 2 2017	22 012		22 012																																							
Kv 1 2017	20 657		20 657																																							
Kv 4 2016	19 936	x 0,5	9 968																																							
	<b>88 435</b>	<b>/ 4</b>	<b>22 109</b>																																							
<b>Avkastning på sysselsatt kapital i Projektutvecklingsenheterna, segment, Mkr</b>	<p>Beräknas som summan av det justerade resultatet i Bostadsutveckling, Kommersiell fastighetsutveckling och Infrastrukturutveckling dividerat med summan av sysselsatt kapital, genomsnitt, för Bostadsutveckling, Kommersiell fastighetsutveckling och Infrastrukturutveckling.</p> <p>Total avkastning på sysselsatt kapital i Bostadsutveckling, Kommersiell fastighetsutveckling och Infrastrukturutveckling</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Justerat resultat</th> <th>Sysselsatt kapital, genomsnitt</th> <th>Avkastning på sysselsatt kapital</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Bostadsutveckling</td> <td>1 842</td> <td>11 993</td> <td>15,4%</td> </tr> <tr> <td>Kommersiell fastighetsutveckling</td> <td>3 420</td> <td>22 109</td> <td>15,5%</td> </tr> <tr> <td>Infrastrukturutveckling</td> <td>101</td> <td>2 779</td> <td>3,6%</td> </tr> <tr> <td></td> <td><b>5 363</b></td> <td><b>36 881</b></td> <td><b>14,5%</b></td> </tr> </tbody> </table>		Justerat resultat	Sysselsatt kapital, genomsnitt	Avkastning på sysselsatt kapital	Bostadsutveckling	1 842	11 993	15,4%	Kommersiell fastighetsutveckling	3 420	22 109	15,5%	Infrastrukturutveckling	101	2 779	3,6%		<b>5 363</b>	<b>36 881</b>	<b>14,5%</b>	Mäter resultat (lönsamhet och kapitaleffektivitet) i projektutvecklingsverksamheterna.																				
	Justerat resultat	Sysselsatt kapital, genomsnitt	Avkastning på sysselsatt kapital																																							
Bostadsutveckling	1 842	11 993	15,4%																																							
Kommersiell fastighetsutveckling	3 420	22 109	15,5%																																							
Infrastrukturutveckling	101	2 779	3,6%																																							
	<b>5 363</b>	<b>36 881</b>	<b>14,5%</b>																																							
<b>Bruttomarginal</b>	Bruttoresultat dividerat med intäkter.	Mäter lönsamheten i projekten.																																								
<b>Bruttoresultat</b>	Intäkter minus kostnader för produktion och förvaltning.	Mäter resultatet genererade i projekten.																																								
<b>Finansnetto</b>	Nettot av ränteintäkter, pensionsränta, räntekostnader, aktiverade räntekostnader, förändring av marknadsvärde samt övrigt finansnetto.	Mäter nettot av finansiell verksamhet.																																								
<b>Fritt rörelsekapital i Byggverksamheten</b>	Icke räntebärande fordringar minus icke räntebärande skulder exklusive skatter.	Mäter finansiell kapacitet genererad ur negativt rörelsekapital i Byggverksamheten.																																								
<b>Försäljnings- och administrationskostnader, %</b>	Försäljnings- och administrationskostnader dividerat med intäkter.	Mäter kostnadseffektiviteten i försäljnings- och administrationskostnaderna.																																								

# Not 44.

## Fortsättning

Icke IFRS finansiella nyckeltal	Definition	Anledning för användning
<b>Genomsnittligt eget kapital hänförligt till aktieägarna Mkr</b>	Beräknas utifrån fem mätpunkter Kv 4 2017    27 064 x 0,5    13 532 Kv 3 2017    25 185    25 185 Kv 2 2017    24 342    24 342 Kv 1 2017    28 866    28 866 Kv 4 2016    27 350 x 0,5    13 675 <hr/> <b>105 600 / 4    26 400</b>	
<b>Genomsnittligt fritt rörelsekapital i Byggverksamheten Mkr</b>	Beräknas utifrån fem mätpunkter Kv 4 2017    -21 849 x 0,5    -10 924 Kv 3 2017    -19 414    -19 414 Kv 2 2017    -19 571    -19 571 Kv 1 2017    -20 694    -20 694 Kv 4 2016    -22 460 x 0,5    -11 230 <hr/> <b>-81 833 / 4    -20 458</b>	
<b>Genomsnittligt sysselsatt kapital</b>	Beräknas utifrån fem mätpunkter, se sidan 170-171.	
<b>Intäkter Segment</b>	Intäkter segment är samma som intäkter IFRS i alla verksamhetsgrenar förutom i Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling, där intäkterna redovisas när bindande kontrakt tecknas för försäljning av bostäder och fastigheter. I segmentsredovisningen tillämpar Bostadsutveckling klyvningsmetoden för joint ventures, vilket också påverkar intäkter segment.	Mäter intäkter genererade i rådande marknadsläge.
<b>Justerat eget kapital hänförligt till aktieägarna Mdr kr</b>	Eget kapital hänförligt till aktieägarna    27,1 Orealiserat övervärde i mark i Bostadsutveckling    3,6 Orealiserade utvecklingsvinster i Kommersiell fastighetsutveckling    9,3 Påverkan i realiserat eget kapital i Infrastrukturutveckling    1,1 Minus schablonmässig skatt om 10%    -1,3 <hr/> <b>Justerat eget kapital    39,8</b>	Mäter finansiell position justerad för potentiella framtida utvecklingsvinster i utvecklingsenheterna efter skatt. Den schablonmässiga skatten representerar en uppskattning av den genomsnittliga företagskatten inom Koncernen.
<b>Nettodesinvesteringar/investeringar</b>	Totala investeringar minus totala desinvesteringar.	Mäter balansen mellan investeringar och desinvesteringar.
<b>Orderingång i förhållande till intäkter i Byggverksamheten, rullande 12 månader</b>	Orderingång dividerat med intäkter i Byggverksamheten, rullande 12 månader (Book-to-build).	Mäter i vilken utsträckning nya order ersätter utfört arbete.
<b>Operativa finansiella tillgångar/skulder netto (ONFAL)</b>	Räntebärande nettofordran/skuld exklusive byggnadskreditiv till bostadsrättsföreningar och räntebärande pensionskulder netto.	Mäter finansiell position och investeringskapacitet. Den senare utläses i en jämförelse av ONFAL mot av styrelsen beslutade limiter.
<b>Operativt kassaflöde från verksamheten</b>	Kassaflöde från operativ verksamhet inklusive betalda skatter och kassaflöde från finansieringsverksamheten.	Mäter totalt kassaflöde genererat i verksamheten.
<b>Orealiserade utvecklingsvinster, Kommersiell fastighetsutveckling</b>	Marknadsvärde minus investerat kapital vid färdigställande för pågående projekt, färdigställda projekt och råmark och exploateringsfastigheter. Exkluderar projekt sålda enligt segmentsredovisningen.	Mäter potentiella framtida utvecklingsvinster i Kommersiell fastighetsutveckling.
<b>Resultat efter finansiella poster</b>	Rörelseresultat minus finansnetto.	Mäter resultatet före skatter.
<b>Resultat per aktie, segment</b>	Periodens resultat, segment, hänförligt till aktieägarna, dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier.	Mäter resultat per aktie, segment.
<b>Räntebärande nettofordran/nettoskuld</b>	Räntebärande tillgångar minus räntebärande skulder.	Mäter finansiell position.
<b>Rörelsemarginal</b>	Rörelseresultat dividerat med intäkter.	Mäter lönsamheten i verksamheten.



# Not 44.

## Fortsättning

Icke IFRS finansiella nyckeltal	Definition	Anledning för användning														
<b>Rörelseresultat</b>	Intäkter minus kostnader för produktion och förvaltning, försäljnings- och administrationskostnader och resultat från joint ventures och intresseföretag.	Mäter resultatet i verksamheten.														
<b>Rörelseresultat segment</b>	Intäkter minus kostnader för produktion och förvaltning, försäljnings- och administrationskostnader och resultat från joint ventures och intresseföretag, enligt segmentsredovisning och där Bostadsutveckling tillämpar klyvningsmetoden för joint ventures.	Mäter resultatet i verksamheten under rådande marknadsläge.														
<b>Rörelseresultat, rullande 12 månader</b>	Intäkter minus kostnader för produktion och förvaltning, försäljnings- och administrationskostnader och resultat från joint ventures och intresseföretag, rullande 12 månader.	Mäter resultatet i verksamheten.														
<b>Skuldsättningsgrad</b>	Räntebärande nettoskuld dividerat med eget kapital inklusive innehav utan bestämmande inflytande.	Mäter skuldsättningsgrad/hävtångseffekt i finansiell position.														
<b>Soliditet</b>	Eget kapital inklusive innehav utan bestämmande inflytande i procent av balansomsutningen.	Mäter finansiell position.														
<b>Sysselsatt kapital Bostadsutveckling Mkr</b>	<table border="0"> <tr> <td>Totala tillgångar</td> <td>19 357</td> </tr> <tr> <td>– skattefordringar</td> <td>–331</td> </tr> <tr> <td>– fordringar på internbanken</td> <td>–99</td> </tr> <tr> <td>– pensionsfordran</td> <td>–13</td> </tr> <tr> <td>– icke räntebärande skulder (exklusive skatteskulder)</td> <td>–6 167</td> </tr> <tr> <td>– kapitaliserade ränteutgifter</td> <td>–95</td> </tr> <tr> <td></td> <td><b>12 652</b></td> </tr> </table>	Totala tillgångar	19 357	– skattefordringar	–331	– fordringar på internbanken	–99	– pensionsfordran	–13	– icke räntebärande skulder (exklusive skatteskulder)	–6 167	– kapitaliserade ränteutgifter	–95		<b>12 652</b>	Mäter kapitalanvändning och effektivitet i Bostadsutveckling.
Totala tillgångar	19 357															
– skattefordringar	–331															
– fordringar på internbanken	–99															
– pensionsfordran	–13															
– icke räntebärande skulder (exklusive skatteskulder)	–6 167															
– kapitaliserade ränteutgifter	–95															
	<b>12 652</b>															
<b>Sysselsatt kapital Infrastrukturutveckling Mkr</b>	<table border="0"> <tr> <td>Totala tillgångar</td> <td>2 476</td> </tr> <tr> <td>– skattefordringar</td> <td>–495</td> </tr> <tr> <td>– fordringar på internbanken</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>– pensionsfordran</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>– icke räntebärande skulder (exklusive skatteskulder)</td> <td>–172</td> </tr> <tr> <td></td> <td><b>1 809</b></td> </tr> </table>	Totala tillgångar	2 476	– skattefordringar	–495	– fordringar på internbanken	0	– pensionsfordran	0	– icke räntebärande skulder (exklusive skatteskulder)	–172		<b>1 809</b>	Mäter kapitalanvändning och effektivitet i Infrastrukturutveckling.		
Totala tillgångar	2 476															
– skattefordringar	–495															
– fordringar på internbanken	0															
– pensionsfordran	0															
– icke räntebärande skulder (exklusive skatteskulder)	–172															
	<b>1 809</b>															
<b>Sysselsatt kapital Kommersiell fastighetsutveckling Mkr</b>	<table border="0"> <tr> <td>Totala tillgångar</td> <td>27 677</td> </tr> <tr> <td>– skattefordringar</td> <td>–335</td> </tr> <tr> <td>– fordringar på internbanken</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>– pensionsfordran</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>– icke räntebärande skulder (exklusive skatteskulder)</td> <td>–2 590</td> </tr> <tr> <td>– kapitaliserade ränteutgifter</td> <td>–271</td> </tr> <tr> <td></td> <td><b>24 481</b></td> </tr> </table>	Totala tillgångar	27 677	– skattefordringar	–335	– fordringar på internbanken	0	– pensionsfordran	0	– icke räntebärande skulder (exklusive skatteskulder)	–2 590	– kapitaliserade ränteutgifter	–271		<b>24 481</b>	Mäter kapitalanvändning och effektivitet i Kommersiell fastighetsutveckling.
Totala tillgångar	27 677															
– skattefordringar	–335															
– fordringar på internbanken	0															
– pensionsfordran	0															
– icke räntebärande skulder (exklusive skatteskulder)	–2 590															
– kapitaliserade ränteutgifter	–271															
	<b>24 481</b>															
<b>Sysselsatt kapital, koncernen</b>	Totala tillgångar minus icke räntebärande skulder.	Mäter kapitalanvändning och effektivitet.														
<b>Sysselsatt kapital, verksamhetsgrenar, marknader och affärsenheter/rapportenheter</b>	Totala tillgångar reducerade med skattefordringar, fordringar på Skankas internbank och pensionsfordringar, minus icke räntebärande skulder exklusive skatteskulder. För Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling gäller dessutom att kapitaliserade ränteutgifter avgår från totala tillgångar.	Mäter kapitalanvändning och effektivitet i verksamhetsgren.														

# Moderbolagets noter

## Not 45. Finansiella instrument, moderbolaget

Finansiella instrument presenteras enligt IFRS 7 Finansiella instrument, upplysningar. Denna not innehåller moderbolagets finansiella instrument i siffror. Se även koncernens not 1, Redovisnings- och värderingsprinciper, samt not 6, Finansiella instrument och finansiell riskhantering.

### Finansiella instrument i balansräkningen

	2017	2016
<b>Tillgångar</b>		
Långfristiga fordringar hos koncernföretag	247	253
Kortfristiga fordringar hos koncernföretag	18	15
<b>Summa finansiella instrument, tillgångar</b>	<b>265</b>	<b>268</b>
<b>Skulder</b>		
Långfristiga skulder till koncernföretag	4 177	4 918
Leverantörsskulder och kortfristiga skulder till koncernföretag	46	54
<b>Summa finansiella instrument, skulder</b>	<b>4 223</b>	<b>4 972</b>

Verkligt värde på moderbolagets finansiella instrument avviker inte väsentligt i något fall från redovisat värde. Samtliga tillgångar tillhör kategorin låne- och kundfordringar. Inga tillgångar har värderats till verkligt värde via resultaträkningen. Samtliga finansiella skulder tillhör kategorin "värderade till upplupet anskaffningsvärde".

Avstämning mot balansräkningen	2017	2016
<b>Tillgångar</b>		
Finansiella instrument	265	268
<b>Övriga tillgångar</b>		
Materiella och immateriella tillgångar	18	21
Andelar i koncernföretag, joint ventures och andra värdepapper	11 208	11 096
Andra långfristiga fordringar	107	95
Skattefordringar	85	75
Övriga kortfristiga fordringar och interimfordringar	137	137
<b>Summa tillgångar</b>	<b>11 820</b>	<b>11 692</b>
<b>Eget kapital och skulder</b>		
Finansiella instrument	4 223	4 972
<b>Övriga skulder</b>		
Eget kapital	7 213	6 360
Avsättningar	307	283
Övriga kortfristiga skulder och interimsskulder	77	77
<b>Summa eget kapital och skulder</b>	<b>11 820</b>	<b>11 692</b>

### Finansiella instruments påverkan på moderbolagets resultaträkning

Finansiella intäkter och kostnader redovisade i finansnettot	2017	2016
Ränteintäkter på fordringar	0	0
Räntekostnader på finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	-63	-75
<b>Summa</b>	<b>-63</b>	<b>-75</b>

Moderbolaget har inga intäkter eller kostnader från finansiella instrument som redovisas direkt i eget kapital.

### Risker som härrör från de finansiella instrumenten

Moderbolaget innehar nästan uteslutande finansiella instrument i form av interna fordringar och skulder. All extern hantering av utlåning, upplåning, räntor och valutor sköts av koncernens internbank, dotterföretaget Skanska Financial Services AB. Se vidare koncernens not 6, Finansiella instrument och finansiell riskhantering.

### Kreditrisk

Redovisat värde på finansiella instrument, tillgångar, motsvarar den maximala kreditexponeringen på balansdagen. Inga finansiella instrument har skrivits ned per balansdagen.

## Not 46. Intäkter, moderbolaget

Moderbolagets nettoomsättning utgörs av debiteringar på koncernbolag.

I beloppet ingår försäljning till dotterföretag med 693 (668) Mkr. För övriga transaktioner med närstående, se not 63, Upplysningar om närstående.

## Not 47. Finansnetto, moderbolaget

	Resultat från andelar i koncernföretag	Resultat från övriga finansiella anläggningstillgångar	Räntekostnader och liknande resultat poster	Summa
<b>2017</b>				
Utdelning	4 466			4 466
Ränteintäkter		0		0
Räntekostnader			-63	-63
<b>Summa</b>	<b>4 466</b>	<b>0</b>	<b>-63</b>	<b>4 403</b>
<b>2016</b>				
Utdelning	3 597			3 597
Ränteintäkter		0		0
Räntekostnader			-75	-75
<b>Summa</b>	<b>3 597</b>	<b>0</b>	<b>-75</b>	<b>3 522</b>

### Utdelningar

Beloppet för utdelningar består av utdelningar enligt årsstämmobeslut, 4 400 (3 500) Mkr och mottaget koncernbidrag 66 (97) Mkr.

### Räntenetto

Av räntekostnaderna avser -63 (-75) Mkr koncernföretag.

## Not 48. Inkomstskatter, moderbolaget

	2017	2016
Aktuell skatt	0	0
Skatt på grund av ändrad taxering	-6	
Uppskjuten skattekostnad/intäkt från förändring av temporära skillnader	17	-15
<b>Summa</b>	<b>11</b>	<b>-15</b>

Sambandet mellan den svenska skattesatsen om 22,0 procent och redovisad skatt belyses i nedanstående tabell.

	2017	2016
Resultat efter finansiella poster	4 310	3 444
Skatt med skattesatsen 22,0 (22,0) procent	-948	-758
<b>Skatteeffekt av</b>		
Utdelning från dotterföretag	968	770
Övriga ej avdragsgilla kostnader	-9	-27
<b>Redovisad skatteintäkt/kostnad</b>	<b>11</b>	<b>-15</b>

Ej avdragsgilla kostnader avser huvudsakligen kostnader relaterade till koncernens utländska verksamhet.

### Uppskjutna skattefordringar

	2017	2016
Uppskjutna skattefordringar för personalrelaterade avsättningar	78	61
Avgår uppskjutna skatteskulder för andelar	-1	-1
<b>Summa</b>	<b>77</b>	<b>60</b>

### Förändring av uppskjutna skatter i balansräkningen

	2017	2016
Uppskjutna skattefordringar vid årets början	60	75
Uppskjuten skatteintäkt/kostnad	17	-15
<b>Uppskjutna skattefordringar vid årets slut</b>	<b>77</b>	<b>60</b>

Uppskjutna skattefordringar beräknas kunna utnyttjas mot koncernbidrag från rörelsedrivande svenska dotterföretag.

## Not 49. Immateriella tillgångar, moderbolaget

Immateriella anläggningstillgångar redovisas enligt IAS 38, Immateriella tillgångar. Se not 1, Redovisnings- och värderingsprinciper.

För immateriella tillgångar uppgår årets avskrivningar enligt plan till -3 (-1) Mkr och ingår i försäljnings- och administrationskostnader.

Vid bedömning av avskrivningsbelopp har hänsyn särskilt tagits till beräknat restvärde vid nyttjandeperiodens slut.

	Immateriella tillgångar	
	2017	2016
<b>Ackumulerade anskaffningsvärden</b>		
Vid årets början	27	13
Anskaffningar	0	19
Utrangeringar	0	-5
	<b>27</b>	<b>27</b>
<b>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</b>		
Vid årets början	-8	-12
Årets avskrivningar	-3	-1
Årets utrangeringar	0	5
	<b>-11</b>	<b>-8</b>
<b>Ackumulerade nedskrivningar</b>		
Vid årets början	0	0
	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Redovisat värde vid årets slut</b>	<b>16</b>	<b>19</b>
Redovisat värde vid årets början	19	1

## Not 50. Materiella anläggningstillgångar, moderbolaget

Materiella anläggningstillgångar redovisas i enlighet med IAS 16, Materiella anläggningstillgångar. Se not 1, Redovisnings- och värderingsprinciper.

Som materiella anläggningstillgångar redovisas maskiner och inventarier som ägs av moderbolaget.

För materiella anläggningstillgångar uppgår årets avskrivningar enligt plan till 0 (-1) Mkr.

	Maskiner och inventarier	
	2017	2016
<b>Ackumulerade anskaffningsvärden</b>		
Vid årets början	7	7
Nyanskaffningar	0	0
Utrangeringar	0	0
	<b>7</b>	<b>7</b>
<b>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</b>		
Vid årets början	-5	-4
Årets avskrivningar	0	-1
Årets utrangeringar		
	<b>-5</b>	<b>-5</b>
<b>Redovisat värde vid årets slut</b>	<b>2</b>	<b>2</b>
Redovisat värde vid årets början	2	3

## Not 51. Finansiella anläggningstillgångar, moderbolaget

Som finansiella anläggningstillgångar redovisas andelar och fordringar. Andelar fördelas på andelar i koncernföretag och samarbetsarrangemang. Se not 52, Andelar i koncernföretag, och not 53, Andelar i samarbetsarrangemang. Fordringar fördelas på fordringar hos koncernföretag, uppskjutna skattefordringar och andra långfristiga fordringar. Skattefordringar beskrivs i not 48, Inkomstskatter. Samtliga fordringar förutom uppskjutna skattefordringar är räntebärande.

Andelar	Andelar i koncernföretag		Andelar i samarbetsarrangemang		Andra långfristiga värdepappersinnehav	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
<b>Ackumulerade anskaffningsvärden</b>						
Vid årets början	11 094	11 049	2	2	0	0
Aktierelaterad ersättning till anställda i dotterföretag <sup>1)</sup>	112	45				
Andel i resultat	0	0	0	0		
	<b>11 206</b>	<b>11 094</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Ackumulerade nedskrivningar</b>						
Vid årets början	0	0				
	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Redovisat värde vid årets slut</b>	<b>11 206</b>	<b>11 094</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Redovisat värde vid årets början	11 094	11 049	2	2	0	0

1) Motsvarar den del av koncernens kostnad för Seop 3 och 4 som avser anställda i dotterföretag och bokförs hos moderbolaget som ökning av redovisat värde på andelar i koncernföretag och ökning av eget kapital. Om beslut senare fattas att dotterföretaget skall ersätta moderbolaget för värdet av utgivna aktier så sker omföring till fordringar på koncernföretag. Beloppet för 2017 har sålunda reducerats med 163 (203) Mkr.

Fordringar	Fordringar hos koncernföretag		Andra långfristiga fordringar och uppskjutna skattefordringar	
	2017	2016	2017	2016
<b>Ackumulerade anskaffningsvärden</b>				
Vid årets början	253	216	155	228
Tillkommande/reglerade fordringar	-6	37	29	-73
	<b>247</b>	<b>253</b>	<b>184</b>	<b>155</b>
<b>Redovisat värde vid årets slut</b>	<b>247</b>	<b>253</b>	<b>184</b>	<b>155</b>
Redovisat värde vid årets början	253	216	155	228

## Not 52. Andelar i koncernföretag, moderbolaget

Skanska AB äger aktier i två dotterföretag. Dotterföretaget Skanska Kraft AB är ett holdingbolag och det bolag som äger koncernens innehav av aktier i koncernens rörelse drivande bolag. Skanska Financial Services AB utgör koncernens internbank.

Bolag	Organisations-nummer	Säte	Antal andelar	Redovisat värde	
				2017	2016
<b>Svenska dotterbolag</b>					
Skanska Financial Services AB	556106-3834	Stockholm	500 000	67	68
Skanska Kraft AB	556118-0943	Stockholm	4 000 000	11 139	11 026
<b>Summa</b>				<b>11 206</b>	<b>11 094</b>

Båda dotterföretagen ägs till 100 procent av moderbolaget.

## Not 53. Andel i samarbetsarrangemang, moderbolaget

Andelar i samarbetsarrangemang redovisas i enlighet med IFRS 11 Samarbetsarrangemang. Se not 1, Redovisnings- och värderingsprinciper.

Bolag	Organisationsnummer	Säte	Andel (%) av kapital och röster	Redovisat värde	
				2017	2016
<b>Svenskt Samarbetsarrangemang</b>					
Sundlink Contractors HB	969620-7134	Malmö	37	2	2
<b>Summa</b>				<b>2</b>	<b>2</b>

Bolaget bedriver ingen verksamhet förutom uppfyllande av garantiåtaganden.

## Not 54. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter, moderbolaget

Moderbolaget har förutbetalda kostnader och upplupna intäkter med 13 (9) Mkr. Beloppet utgörs av förutbetalda försäkringspremier med 2 (2) Mkr samt övriga interimfordringar med 11 (7) Mkr.

## Not 55. Eget kapital, moderbolaget

### Bundet och fritt kapital

Eget kapital skall enligt svensk lag fördelas mellan bundna respektive fria medel. Aktiekapital och reservfond utgör bundet eget kapital.

Fria medel utgörs av balanserade vinstmedel och årets resultat.

Moderbolagets egna kapital fördelas med 1 260 (1 260) Mkr på aktiekapital, 598 (598) Mkr på reservfond, 1 034 (1 073) Mkr på balanserad vinst och 4 321 (3 429) Mkr på årets resultat.

Styrelsen föreslår en utdelning för 2017 om 8,25 (8,25) kronor per aktie för verksamhetsåret 2017.

Årets utdelning beräknas uppgå till totalt 3 372 (3 380) Mkr.

För moderbolagets innehav av B-aktier utgår ingen utdelning. Det totala utdelningsbeloppet kan komma att förändras fram till avstämningstidpunkten, beroende på återköp av aktier och överföring av B-aktier till deltagarna i Skanskas aktiesparprogram.

### Antal aktier

	2017	2016
Genomsnittligt antal utestående aktier efter återköp och konvertering	409 447 407	409 896 419
efter återköp, konvertering och utspädning	411 905 245	412 174 095
<b>Totalt antal aktier</b>	<b>419 903 072</b>	<b>419 903 072</b>

Antalet aktier uppgår till 419 903 072 (419 903 072) st, fördelat på 19 755 414 (19 793 202) st aktier av serie A och 400 147 658 (400 109 870) st av serie B.

Under året har 37 788 (65 998) st aktier av serie A konverterats mot motsvarande antal av serie B. 2 350 000 (4 345 000) st B-aktier har återköpts. Efter utskiftning av 1 754 616 (2 616 579) st fanns 11 190 028 (10 594 644) st B-aktier i eget förvar.

Kvotvärdet per aktie uppgår till 3,00 (3,00) kronor. Samtliga aktier är fullt betalda.

En A-aktie har 10 röster och en B-aktie har 1 röst.

B-aktien är noterad på Nasdaq Stockholm.

Aktiekapitalet får enligt bolagsordningen lägst uppgå till 1 200 Mkr och högst till 4 800 Mkr.

## Not 56. Avsättningar, moderbolaget

Avsättningar redovisas i enlighet med IAS 37 Avsättningar, eventualförpliktelser och eventualtillgångar.

Se not 1, Redovisnings- och värderingsprinciper.

	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		Övriga avsättningar	
	2017	2016	2017	2016
Belopp vid årets ingång	172	224	111	86
Årets avsättningar	15	36	95	95
lanspråktaga avsättningar	-13	-88	-73	-70
<b>Belopp vid årets slut</b>	<b>174</b>	<b>172</b>	<b>133</b>	<b>111</b>

Övriga avsättningar utgörs av personalrelaterade avsättningar.

Normal omloppstid för övriga avsättningar är cirka ett till tre år.

Personalrelaterade avsättningar innehåller poster som sociala kostnader för aktiesparprogram, bonusprogram samt övriga personalåtaganden.

## Not 57. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser, moderbolaget

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser redovisas i enlighet med Tryggandelagen.

### Pensionsskuld enligt balansräkningen

	2017	2016
Räntebärande pensionsskuld <sup>1)</sup>	119	108
Övriga pensionsåtaganden	55	64
<b>Summa</b>	<b>174</b>	<b>172</b>

1) Skuld i enlighet med Tryggandelagen.

	2017	2016
Bolagets sammanlagda pensionsåtaganden	909	946
Avgår pensionsåtaganden tryggade genom pensionsstiftelser	-735	-774
<b>Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser <sup>1)</sup></b>	<b>174</b>	<b>172</b>

1) Härav är 12 (13) Mkr kreditförsäkrade. Övriga pensionsåtaganden är till större delen säkrade genom pantsatta kapitalförsäkringar.

Av bolagets sammanlagda pensionsåtaganden avser 657 (691) Mkr ITP. Under 2018 beräknas inga utbetalningar till pensionsstiftelse ske.

### Avstämning avsatt till pensioner

	2017	2016
Ingående balans	108	168
Pensionskostnader	15	22
Betalda förmåner	-4	-82
<b>Avsatt till pensioner enligt balansräkning</b>	<b>119</b>	<b>108</b>

## Not 58. Skulder, moderbolaget

Skulder fördelas på långfristiga och kortfristiga enligt IAS 1 Utformning av finansiella rapporter. Se not 1, Redovisnings- och värderingsprinciper.

### Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Moderbolaget har upplupna kostnader och förutbetalda intäkter med 72 (65) Mkr. Detta avser upplupna semesterlöner 30 (28) Mkr, upplupen löneskatt på pension 22 (21) Mkr, upplupna sociala avgifter 10 (9) Mkr samt övriga upplupna kostnader 10 (7) Mkr.

## Not 59. Förväntade återvinningstider på tillgångar, avsättningar och skulder, moderbolaget

Belopp som förväntas återvinnas	2017				2016			
	inom 12 månader	efter 12 månader	efter fem år (skulder)	Totalt	inom 12 månader	efter 12 månader	efter fem år (skulder)	Totalt
<b>Immateriella anläggningstillgångar<sup>1)</sup></b>	<b>3</b>	<b>13</b>		<b>16</b>	<b>3</b>	<b>16</b>		<b>19</b>
<b>Materiella anläggningstillgångar<sup>1)</sup></b>		<b>2</b>		<b>2</b>		<b>2</b>		<b>2</b>
<b>Finansiella anläggningstillgångar</b>								
Andelar i koncernföretag och samarbetsarrangemang <sup>2)</sup>		11 208		11 208		11 096		11 096
Fordringar hos koncernföretag <sup>3)</sup>		247		247		253		253
Andra långfristiga fordringar		107		107		95		95
Uppskjutna skattefordringar		77		77		60		60
		<b>11 639</b>		<b>11 639</b>		<b>11 504</b>		<b>11 504</b>
<b>Kortfristiga fordringar</b>								
Kortfristiga fordringar hos koncernföretag	18			18	15			15
Skattefordringar	8			8	15			15
Övriga kortfristiga fordringar	124			124	128			128
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	13			13	9			9
	<b>163</b>	<b>0</b>		<b>163</b>	<b>167</b>	<b>0</b>		<b>167</b>
<b>Summa tillgångar</b>	<b>166</b>	<b>11 654</b>		<b>11 820</b>	<b>170</b>	<b>11 522</b>		<b>11 692</b>

Belopp som förväntas betalas	2017				2016			
	inom 12 månader	efter 12 månader	efter fem år (skulder)	Totalt	inom 12 månader	efter 12 månader	efter fem år (skulder)	Totalt
<b>Avsättningar</b>								
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	13	161		174	24	148		172
Övriga avsättningar	77	56		133	84	27		111
	<b>90</b>	<b>217</b>		<b>307</b>	<b>108</b>	<b>175</b>		<b>283</b>
<b>Skulder</b>								
<b>Långfristiga skulder</b>								
Skulder till koncernföretag <sup>4)</sup>			4 177	4 177			4 918	4 918
	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>4 177</b>	<b>4 177</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>4 918</b>	<b>4 918</b>
<b>Kortfristiga skulder</b>								
Leverantörsskulder	20			20	28			28
Skulder till koncernföretag	26			26	26			26
Skatteskulder	0			0	0			0
Övriga skulder	5			5	12			12
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	72			72	65			65
	<b>123</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>123</b>	<b>131</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>131</b>
<b>Summa skulder och avsättningar</b>	<b>213</b>	<b>217</b>	<b>4 177</b>	<b>4 607</b>	<b>239</b>	<b>175</b>	<b>4 918</b>	<b>5 332</b>
<b>Summa eget kapital</b>				<b>7 213</b>				<b>6 360</b>
<b>Eget kapital och skulder</b>				<b>11 820</b>				<b>11 692</b>

1) Med belopp som förväntas återvinnas inom tolv månader har förväntad avskrivning redovisats.

2) Ingen del av beloppet förväntas återvinnas inom tolv månader.

3) Ingen del av beloppet förväntas återvinnas inom tolv månader då utlåningen behandlas som långfristig.

4) Interna långfristiga räntebärande skulder behandlas som om de förfaller senare än fem år från balansdagen.

## Not 60. Ställda säkerheter och eventalförpliktelser, moderbolaget

### Ställda säkerheter

Moderbolaget har ställt ut säkerheter bokförda till 107 (95) Mkr, som avser tillgångar i form av långfristiga fordringar. Säkerheterna har ställts för några av moderbolagets pensionsförpliktelser.

### Eventalförpliktelser

Eventalförpliktelser redovisas i enlighet med IAS 37 Avsättningar, eventalförpliktelser och eventulltillgångar. I not 1, Redovisnings- och värderingsprinciper, avsnittet IAS 37, lämnas redogörelse för redovisningsprinciperna.

	2017	2016
Eventalförpliktelser till förmån för koncernbolag	129 318	131 926
Övriga eventalförpliktelser	26 435	30 260
	<b>155 753</b>	<b>162 186</b>

Av moderbolagets eventalförpliktelser till förmån för koncernbolag avser nära 113 (117) Mdr kronor åtaganden för byggverksamheten, i huvudsak garantier lämnade när koncernbolag erhållit entreprenaduppdrag.

Resterande eventalförpliktelser för koncernbolag avser garantier för koncernbolags upplåning hos kreditinstitut, garantier i samband med koncernbolags försäljning av fastighet, garantier för koncernbolags åtaganden att tillskjuta kapital till sina joint ventures samt garantier för koncernbolags pensionsåtaganden.

Av övriga eventalförpliktelser avser 16,5 (21,7) Mdr kronor ansvar för utomståendes del i pågående entreprenadarbeten. Av resterande 9,9 (8,5) Mdr kronor härrör 0,6 (1,5) Mdr kronor från garantier lämnade vid finansiering av samarbetsarrangemang vari koncernbolag är delägare och 9,3 (7,0) Mdr kronor från garantier vid finansiering av bostadsprojekt i Sverige.

I beloppen i tabellen ovan ingår moderbolagets eventalförpliktelser avseende solidariskt ansvar för handelsbolags åtaganden med 1 (1) Mkr. Bolagets eventalförpliktelser avser helt ansvarsförbindelser härrörande från lämnade borgensförbindelser eller ansvar såsom delägare i bolag.

## Not 61. Kassaflödesanalys, moderbolaget

### Justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet

	2017	2016
Avskrivningar	3	2
Realisationsvinst	0	-1
Kostnad för aktiesparprogrammet Seop	22	25
<b>Summa</b>	<b>25</b>	<b>26</b>

### Betald skatt

Totalt betald skatt för moderbolaget under året uppgår till 0 (-1) Mkr.

### Uppgift om räntor och utdelningar

	2017	2016
Erhållen intäktsränta under året	0	0
Betald kostnadsränta under året	63	75

Förändring av räntebärande skulder tillhörande finansieringsverksamheten framgår av följande tabell.

	2017	2016
Ingående balans	4 918	4 769
Poster som påverkar kassaflödet från finansieringsverksamheten	-741	149
<b>Belopp vid årets slut</b>	<b>4 177</b>	<b>4 918</b>

## Not 62. Personal, moderbolaget

### Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

Mkr	2017		2016	
	Löner och ersättningar	Pensionskostnader	Löner och ersättningar	Pensionskostnader
Summa löner och ersättningar, styrelse, VD och andra ledande befattningshavare	148,8	23,1	104,1	19,1
varav rörliga ersättningar	12,2		34,0	
varav avgångsrelaterad ersättning	50,5			
Övriga anställda	94,6	90,9	92,3	103,9
Avgår gottgörelse från pensionsstiftelse		-99,0		-101,0
<b>Summa</b>	<b>243,4</b>	<b>15,0</b>	<b>196,4</b>	<b>22,0</b>
Sociala kostnader		102,0		110,0
varav pensionskostnader		15,0		22,0

För uppgifter om individuella ersättningar till var och en av styrelseledamöterna och VD, se not 37, Ersättning till ledande befattningshavare och styrelseledamöter.

För styrelseledamöter utsedda av de anställda redovisas ej uppgift om löner och ersättningar samt pensioner då de ej uppstår dessa i egenskap av styrelseledamöter. För styrelseledamöter som tidigare, före räkenskapsårets ingång, varit anställda i bolaget redovisas uppgift om pensionsförpliktelser i deras tidigare roll som anställda.

Under 2017 uppgår utbetald bonus till VD och andra ledande befattningshavare till 32,9 (31,2) Mkr.

Under 2017 har tilldelning av aktier enligt aktiesparprogrammet Seop 3 skett. Värdet av tilldelade aktier uppgår till 33,7 (32,3) Mkr, varav 23,0 (19,0) Mkr avser gruppen styrelse, VD och andra ledande befattningshavare.

Moderbolagets pensionskostnader är beräknade enligt Tryggandelagen.

För 2017 har gottgörelse lämnats från Skanskas svenska pensionsstiftelser till Skanska AB om cirka 99 (101) Mkr.

Företagets utestående pensionsförpliktelser till verkställande direktörer inklusive tidigare verkställande direktörer uppgår till 152,7 (146,6) Mkr. Till vice verkställande direktörer och tidigare vice verkställande direktörer uppgår företagets utestående pensionsförpliktelser till 89,8 (89,2) Mkr.

Årets kostnad för avgiftsbestämda pensionsplaner uppgår till 36,5 (41,5) Mkr exklusive gottgörelse.

### Medelantal anställda

Personal beräknas som genomsnittligt antal anställda. Se not 1, Redovisnings- och värderingsprinciper.

	2017	varav män	varav kvinnor	2016	varav män	varav kvinnor
Sverige	124	52	72	111	48	63

### Män och kvinnor per balansdagen i styrelse och ledning

	2017	varav män	varav kvinnor	2016	varav män	varav kvinnor
Antal styrelseledamöter och suppleanter	13	69%	31%	13	77%	23%
Verkställande direktör och andra ledande befattningshavare	9	67%	33%	9	78%	22%



## Not 63. Upplýsingar om närstående, moderbolaget

AB Industrivärden har genom ägande och röstandel ett betydande inflytande, såsom det definieras enligt IAS 24 Upplýsingar om närstående.

Information om personalkostnader finns i not 62, Personal. För transaktioner med ledande befattningshavare se not 37, Ersättning till ledande befattningshavare och styrelseledamöter.

	2017	2016
Försäljning till koncernföretag	693	668
Inköp från koncernföretag	-241	-224
Ränteutgifter från koncernföretag	0	0
Räntekostnader till koncernföretag	-63	-75
Utdelning från koncernföretag	4 466	3 597
Långfristiga fordringar hos koncernföretag	247	253
Kortfristiga fordringar hos koncernföretag	18	15
Långfristiga skulder till koncernföretag	4 177	4 918
Kortfristiga skulder till koncernföretag	26	26
Eventualförpliktelser till förmån för koncernföretag	129 318	131 926

## Not 65. Kompletterande upplýsingar, moderbolaget

Skanska AB (publ), organisationsnummer 556000-4615, är moderbolag i koncernen.

Bolaget har sitt säte i Stockholm, Stockholms län och är aktiebolag enligt svensk lagstiftning.

Huvudkontoret ligger i Stockholm, Stockholms län.

Adress:

Skanska AB

112 74 STOCKHOLM

Tel: +46-10-448 00 00

Fax: +46-8-755 12 56

www.skanska.com

Frågor beträffande finansiell information, kontakta

Skanska AB, Investor Relations, 112 74 STOCKHOLM

Tel: +46-10-448 00 00

E-post: investor.relations@skanska.se

## Not 66. Händelser efter rapportperioden

Moderbolaget rapporterar inga händelser av väsentlig betydelse under perioden.

## Not 64. Upplýsingar enligt Årsredovisningslagens 6 kapitel 2 a §, moderbolaget

Med anledning av kraven i Årsredovisningslagens 6 kapitel 2 a § beträffande uppgifter om vissa förhållanden som kan påverka möjligheterna att ta över bolaget genom ett offentligt uppköpsbud avseende aktierna i bolaget lämnas härmed följande upplýsingar.

1. Det totala antalet aktier i bolaget utgjorde per 31 december 2017, 419 903 072, fördelat på 19 755 414 aktier av serie A med 10 röster vardera, 400 147 658 aktier av serie B med en röst vardera.
2. Det finns inte några begränsningar i aktiernas överlåtbarhet på grund av bestämmelse i lag eller bolagsordningen.
3. Av bolagets aktieägare har endast AB Industrivärden samt Lundbergs direkt eller indirekt ett aktieinnehav, som representerar minst en tiondel av röstetalet för samtliga aktier i bolaget. AB Industrivärdens innehav uppgår per 31 december 2017 till 23,9 procent av det totala röstetalet i bolaget och Lundbergs 12,4 procent av det totala röstetalet i bolaget.
4. Skanska pensionsstiftelse direktäger 370 000 aktier i Skanska, serie B. Det finns också en obetydlig andel indirekt ägda aktier via investeringar i olika fonder.
5. Det finns inga begränsningar i fråga om hur många röster varje aktieägare kan avge vid en bolagsstämma.
6. Bolaget har ingen kännedom om avtal mellan aktieägare, som kan medföra begränsningar i rätten att överlåta aktierna.
7. I bolagsordningen föreskrivs att tillsättande av styrelseledamöter skall ske vid årsstämma i bolaget. Bolagsordningen innehåller inte några bestämmelser om entledigande av styrelseledamöter eller om ändring av bolagsordningen.
8. Årsstämman 2017 beslöt att ge styrelsen i bolaget bemyndigande att besluta om förvärv av egna aktier av serie B över en reglerad marknad på följande villkor:
  - A. Förvärv av aktier av serie B i Skanska får endast ske på Nasdaq Stockholm.
  - B. Bemyndigandet får utnyttjas vid ett eller flera tillfällen, dock längst intill årsstämman 2018
  - C. Högst 3 000 000 aktier av serie B i Skanska får förvärvas för säkerställande av leverans av aktier till delta-garna i aktiesparprogrammet Seop 4 och för efterföljande överlåtelser på en reglerad marknad för att täcka vissa kostnader förenade med Seop 4.
  - D. Förvärv av aktier av serie B i Skanska på Nasdaq Stockholm får ske endast till ett pris inom det vid var tid gällande kursintervallet, varmed avses intervallet mellan högsta köpkurs och lägsta säljkurs.
9. Skanska AB eller dess koncernbolag är inte part i något väsentligt avtal som får verkan, eller ändras eller upphör att gälla om kontrollen över bolaget eller koncernbolag förändras som en följd av ett offentligt uppköpsbudande.
10. Mellan Skanska AB eller dess koncernbolag och anställda finns avtal som föreskriver ersättningar om den anställda sägs upp utan skälig grund. Sådan ersättning kan motsvara högst 18 månaders fast lön efter uppsägningstidens utgång eller, så vitt avser verkställande direktören, högst 24 månaders uppsägninglönen. Det finns inga avtal som föreskriver att anställning upphör som en följd av ett offentligt uppköpsbudande avseende aktier i bolaget.

## Not 67. Vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att 2017 års vinst, 4 321 135 990 kronor, jämte balanserade vinstmedel 1 033 333 156 kronor, tillsammans 5 354 469 146 kronor disponeras på följande sätt:

Till aktieägarna utdelas <sup>1)</sup>	8,25 kronor per aktie	3 371 882 613
I ny räkning föres		1 982 586 533
Totalt		5 354 469 146

Koncernredovisningen respektive årsredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av IFRS respektive god redovisningssed och ger en rättvisande bild av koncernens och moderbolagets ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen för koncernen respektive moderbolaget ger en rättvisande översikt över koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Stockholm den 31 januari 2018

Hans Biörck  
Styrelseordförande

Pär Boman  
Styrelseledamot

John Carrig  
Styrelseledamot

Nina Linander  
Styrelseledamot

Fredrik Lundberg  
Styrelseledamot

Catherine Marcus  
Styrelseledamot

Jane McGivern  
Styrelseledamot

Charlotte Strömberg  
Styrelseledamot

Richard Hörstedt  
Styrelseledamot

Gunnar Larsson  
Styrelseledamot

Anders Danielsson  
Verkställande direktör och Koncernchef

Vår revisionsberättelse har lämnats den 8 mars 2018

Ernst & Young AB  
Hamish Mabon  
Auktoriserad revisor

Jonas Svensson  
Auktoriserad revisor

1) Baserat på det totala antalet utestående aktier per den 31 december 2017. Det totala utdelningsbeloppet kan komma att förändras fram till avstämningsdagen, beroende på återköp av aktier och överföring av aktier till deltagare i långsiktiga aktiesparprogram.

# Revisionsberättelse

**Till bolagsstämman i Skanska AB (publ),  
org.nr 556000-4615**

**Rapport om årsredovisningen och  
koncernredovisningen**

## Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Skanska AB (publ) för år 2017 med undantag för bolagsstyrningsrapporten och hållbarhetsrapporten på sidorna 49–55 respektive 70–83. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 61–182 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten och hållbarhetsrapporten på sidorna 49–55 respektive 70–83. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och resultaträkningen och rapporten över finansiell ställning för koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

## Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningen (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderbolag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

## Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Beskrivningen av nedan av hur revisionen genomfördes inom dessa områden skall läsas i detta sammanhang. Vi har fullgjort de skyldigheter som beskrivs i avsnittet Revisorns ansvar i vår rapport om årsredovisningen också inom dessa områden. Därmed genomfördes revisionsåtgärder som utformats för att beakta vår bedömning av risk för väsentliga fel i årsredovisningen och koncernredovisningen. Utfallet av vår granskning och de granskningsåtgärder som genomförts för att behandla de områden som framgår nedan utgör grunden för vår revisionsberättelse.

## Successiv vinstavräkning

Huvuddelen av bolagets intäkter är hänförliga till entreprenaduppdrag. För 2017 uppgick intäkterna från entreprenaduppdrag till 131 510 MSEK. Bolaget tillämpar successiv vinstavräkning, det vill säga utifrån en kalkyl för projektets slutliga resultatutfall redovisas resultat successivt baserat på projektets uppbyggnadsgrad. Detta kräver att projektintäkter och projektkostnader kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt. Förutsättningen för detta är att effektiva och samordnade system för kalkylering, prognos och intäkts/kostnads-rapportering finns i bolaget. Modellen kräver vidare en konsekvent tillämpad process för bedömning av projektets slutliga utfall, inklusive analys av avvikelser i förhållande till tidigare bedömningstillfälle. Denna kritiska bedömning görs minst en gång per kvartal.

Vår revisionsprocess inkluderar bland annat granskning av väsentliga kontrakt, innefattande bedömningar relaterade till resultatavräkning och allokering av kostnader. Vi har också granskat väsentliga kontrakt för att identifiera eventuella risker för viten i samband med förseningar i projekten. Vi har bedömt träffsäkerheten i bolagets bedömningar av det slutliga utfallet för projekten samt utvärderat huruvida notupplysningar i not 9 Entreprenadavtal är fullständiga.

## Värdering av investeringar i infrastrukturverksamheten

Potentiellt nedskrivningsbehov i färdigställda infrastrukturprojekt som fortfarande ägs genom joint venture bolag kan ha en väsentlig påverkan på Skanskas resultat. Dessa projekt är normalt väsentliga och investeringscyklerna kan vara långa. Det förväntade kassaflödet från dessa investeringar kan ibland sträcka sig över perioder längre än 20 år.

Det bokförda värdet på investeringar i infrastrukturverksamheten uppgår till 1 944 MSEK per den 31 december 2017. Som framgår av Not 20 B Placeringar i joint ventures och intresseföretag i årsredovisningen gör bolaget en beräkning av det uppskattade värdet av investeringarna i infrastrukturprojekt genom att diskontera förväntade kassaflöden från utdelningar, återbetalningar av lån och eget kapital. Den valda diskonteringsräntesatsen appliceras på samtliga framtida kassaflöden från och med tidpunkten för värdering. Vår revision innefattar också bland annat att utvärdera budgetar och prognoser samt bedöma de underliggande antagandena avseende den finansiella informationen. Vi har också granskat värderingar utförda av externa parter. Vi har speciellt fokuserat på de investeringar där skillnaden mellan uppskattat värde riskerar att understiga bokfört värde vid rimliga förändringar av antaganden. Vi har också bedömt träffsäkerheten i bolagets tidigare antaganden och prognoser. Slutligen har vi utvärderat fullständigheten i bolagets upplysningar i Not 20 B.

### Avsättningar för ersättningsanspråk och rättstvister

Avsättning för ersättningsanspråk och rättstvister som är klassificerade som långfristiga i balansräkningen uppgår till 941 MSEK. Som framgår av not 29 Avsättningar är bolaget exponerat för potentiella ersättningsanspråk och rättstvister inom verksamhetsgrenen Byggverksamhet för projekt som har avslutats. Ersättningsanspråk och rättstvister är särskilt betydelsefullt område för revisionen eftersom värdering av dessa poster baseras på bolagets bedömningar. Bedömningsprocessen är komplicerad och baseras på bedömd framtida utveckling. Utöver detta är en del av ersättningsanspråken och rättstvisterna lokaliserade till länder där rättegångsförfaranden kan ta lång tid.

Vi har bildat oss en förståelse för ersättningsanspråken och rättstvisterna genom diskussioner med ansvariga inom bolaget. Vi har utvärderat bolagets interna ställningstaganden avseende de olika frågorna. Vi har också inhämtat uttalanden från företagets legala rådgivare i den omfattning vi bedömt detta vara nödvändigt för vår revision. För väsentliga krav har vi granskat underliggande fakta och omständigheter som ligger till grund för de legala rådgivarnas utvärderingar samt bedömt bolagets bedömningar av förväntade framtida utbetalningar.

### Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1–60 och 189–197. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

### Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS såsom de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om

förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

### Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan. eller när, i ytterst sällsynta fall, vi bedömer att en fråga inte ska kommuniceras i revisionsberättelsen på grund av att de negativa konsekvenserna av att göra det rimligen skulle väntas vara större än allmänintresset av denna kommunikation.

## Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

### Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Skanska AB (publ) för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

### Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

### Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

### Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelse skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

**Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten**

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 49–55 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FAR:s uttalande RevU 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplýsningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2–6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

**Revisorns granskning av hållbarhetsrapporten**

Det är styrelsen som har ansvar för hållbarhetsrapporten på sidorna 70–83 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FAR:s uttalande RevR 12 Revisorns yttrande om hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande. En hållbarhetsrapport har upprättats.

Ernst & Young AB, Box 7850, 103 99 Stockholm, utsågs till Skanskas revisor av bolagsstämman den 4 april 2017 och har varit bolagets revisor sedan 2016.

Stockholm den 8 mars 2018

Ernst & Young AB

Hamish Mabon  
Auktoriserad revisor

Jonas Svensson  
Auktoriserad revisor

# Oberoende revisors rapport om Skanska AB:s rapportering av växthusgaser

## Till Skanska AB

Vi har översiktligt granskat Skanska AB:s Rapportering av växthusgaser för det räkenskapsår som avslutades den 31 december 2017 inklusive inventering av växthusgasutsläpp och redovisningsprinciperna på sidan 69 Skanska Årsredovisning 2017.

## Styrelsen och verkställande direktörens ansvar för Rapportering av växthusgaser

Styrelsen och verkställande direktören är ansvariga för att upprätta Skanskas rapportering av växthusgaser i enlighet med Greenhouse Gas Protocol's kriterier (utgivna av World Resources Institute (WRI) och World Business Council for Sustainable Development (WBCSD)) som tillämpas enligt beskrivningen i Rapportering av växthusgaser-avsnittet av Hållbarhetsrapporten. Detta ansvar innefattar även utformning, implementering och upprätthållande av den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en växthusgasrapportering som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Som framgår av Rapportering av växthusgaser-avsnittet i Hållbarhetsrapporten innehåller växthusgaskvantifieringar inneboende osäkerheter till följd av den ofullständiga vetenskapliga kunskap som används för att fastställa utsläppsfaktorer och de värden som krävs för att kombinera utsläpp av olika gaser.

## Vårt oberoende och kvalitetskontroll

Vi har efterföljt kraven på oberoende och övriga etiska krav som ställs i IESBAs Etikod vilken baseras på grundläggande principer om integritet, objektivitet, professionell kompetens och omsorg, tystnadsplikt och professionellt uppträdande.

Revisionsföretaget tillämpar ISQC 1 (International Standard on Quality Control) och har därmed ett allsidigt system för kvalitetskontroll vilket innefattar dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar.

## Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att dra en slutsats om växthusgasrapporteringen på grundval av de granskningsåtgärder som genomförts och de revisionsbevis vi erhållit. Vi har översiktligt granskat växthusgasrapporteringen enligt ISAE 3410 Bestyrkandeuppdrag avseende rapporter om växthusgasutsläpp. Denna rekommendation kräver att vi planerar och genomför våra granskningsåtgärder för att uppnå begränsad säkerhet om att Skanska AB:s växthusgasrapportering inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En översiktlig granskning enligt ISAE 3410 innefattar utvärdering av lämpligheten av att Skanska AB använt Greenhouse Gas Protocol som grund för upprättande av växthusgasrapporteringen, bedömning av risk för väsentliga felaktigheter i växthusgasrapporteringen vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, granskningsåtgärder som baseras på bedömda risker och omständigheter i övrigt, samt utvärdering av den övergripande presentationen i Rapportering av växthusgaser. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i övrigt har.

Genomförda granskningsåtgärder har baserats på vårt professionella omdöme och innefattade förfrågningar, observation av processer, granskning av dokument, analytisk granskning, utvärdering av använda kvantifieringsmetoders och rapporteringsprincipers lämplighet, och avstämning mot underliggande dokument.

De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har. Följaktligen gör vi inget revisionsuttalande om att Skanska AB:s växthusgasrapportering har upprättats i enlighet med Greenhouse Gas Protocol som tillämpats enligt beskrivningen i Rapportering av växthusgaser-avsnittet av Hållbarhetsrapporten.

## Slutsats

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att växthusgasrapporteringen för det räkenskapsår som avslutades den 31 december 2017 inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med Greenhouse Gas Protocol som tillämpats enligt beskrivningen i Rapportering av växthusgaser-avsnittet av Hållbarhetsrapporten.

Stockholm den 8 mars 2018

Ernst & Young AB

Hamish Mabon  
Auktoriserad revisor

Jonas Svensson  
Auktoriserad revisor

Ingrid Cornander  
Specialist,  
Climate Change  
and  
Sustainability Services

Nya hem för goda  
och gröna grannar







**U Cukrovaru och Botanica K, Prag, Tjeckien**  
Bostadsutveckling och Byggverksamheten

Bra läge, pris och utformning är grundkrav för den som söker en ny bostad. Skanska utvecklar bostäder med fördelar som erbjuder köparna mer än så.

Inför byggandet av bostadsområdet U Cukrovaru, på bilden här, engagerade Skanska grannarna från föregående projekt för att skapa ett mervärde – både för dem och de framtida köparna. Det visade sig att en park för avkoppling och hundpromenader stod högt upp på önskelistan – något som också blev verklighet i projektet. Detta har öppnat upp för nya sätt för deltagande i den lokala utvecklingsprocessen av nya bostäder.

För att minska dricksvattenåtgången återanvändes vatten från kök och bad till spolning på toaletterna i Botanica K. Tillsammans med andra vattenbesparande åtgärder reducerar detta dricksvattenförbrukningen med 40 procent. Det betyder både miljömässiga och ekonomiska besparingar.

# Större orderbokningar, investeringar och försäljningar

## Orderbokningar

### Kv1



Skanska bygger nytt kontorsprojekt i Houston, USA, för cirka 1,3 miljarder kronor.

Skanska bygger nytt sjukhus i Kajaani, Finland, för cirka 670 miljoner kronor.

Skanska bygger kontorshuset Sthlm 01 i Hammarby Sjöstad, Stockholm, för cirka 1 miljard kronor.

Skanska tecknar sjuårigt underhållskontrakt för vägar i Somerset, Storbritannien, med ett värde på cirka 570 miljoner kronor för de första två åren.



Skanska bygger nya Sixth Street Viaduct i Los Angeles, USA, cirka 1,2 miljarder kronor.

Skanska bygger energipositivt kontorshus i Trondheim, Norge, för cirka 390 miljoner kronor.

Skanska förbättrar motorväg i San Diego, USA, för cirka 750 miljoner kronor.

Skanska bygger spårväg i Lund för cirka 710 miljoner kronor.

Skanska renoverar Olympiastadion i Helsingfors, Finland, för cirka 1,5 miljarder kronor.

Skanska bygger vägen E6 i södra Helgeland, Norge, för cirka 2,4 miljarder kronor.



Skanska bygger nytt hus för kontor och handel i centrala Stockholm för cirka 1,2 miljarder kronor.



Skanska bygger ett nytt kontorsprojekt i Seattle, USA, för cirka 2 miljarder kronor.

Skanska bygger järnväg i Dingersjö, Sundsvall för cirka 320 miljoner kronor.

Skanska renoverar fastighet i London, Storbritannien, för cirka 810 miljoner kronor.

Skanska bygger ut sjukhus i Vestfold, Norge, för cirka 1 miljard kronor.

Skanska tecknar sjuårigt underhållskontrakt för vägar i Hampshire, Storbritannien, för cirka 890 miljoner kronor.

### Kv2

Skanska bygger kraftverk i Høyanger kommun, Norge, för cirka 370 miljoner kronor.

Skanska renoverar tunnlar i Oslo, Norge, för cirka 550 miljoner kronor.

Skanska bygger expressfiler på motorvägen I-15 i Kalifornien, USA, för cirka 1,3 miljarder kronor.

Skanska bokar tilläggsorder på cirka 310 miljoner kronor för pågående projekt i New York City, USA.

Skanska renoverar och expanderar universitetssjukhus i Virginia, USA, för cirka 400 miljoner kronor.



Skanska bygger 40 våningar högt bostadshus i Seattle, USA, för cirka 1,4 miljarder kronor.

Skanska bygger lägenheter i Helsingfors, Finland, för cirka 360 miljoner kronor.

## Orderbokningar



Skanska bygger ut S:t Görans sjukhus i Stockholm för cirka 1,3 miljarder kronor.

Skanska renoverar kommersiell byggnad i New York, USA, för cirka 430 miljoner kronor.

Skanska renoverar fyra tunnelbanestationer i New York, USA, för cirka 1,3 miljarder kronor.



Skanska konverterar Farley Post Office Building till nytt transportnav i New York, USA, för cirka 11 miljarder kronor.

Skanska bygger nytt sportcenter åt Boston College i Massachusetts, USA, för cirka 1 miljard kronor.

Skanska renoverar östra delen av Las Olas Boulevard i Florida, USA, för cirka 440 miljoner kronor.

Skanska bygger hyresrätter i Hagastaden i Stockholm för cirka 400 miljoner kronor.

Skanska bygger tillverkningsanläggning i västra USA, för cirka 1,1 miljarder kronor.

### Kv3



Skanska bygger kommersiell fastighet i London, Storbritannien, för cirka 1,6 miljarder kronor.

Skanska bygger vårdbyggnad på Kungälvssjukhus, för cirka 940 miljoner kronor.

Skanska bygger nytt hotell på Arlanda Flygplats i Stockholm för cirka 710 miljoner kronor.

Skanska bygger ny forsknings- och utbildningsbyggnad i Tampa, USA, för cirka 360 miljoner kronor.

Skanska bygger ut Sundsta-Älvkullgymnasiet i Karlstad för cirka 410 miljoner kronor.

Skanska tecknar tioårigt underhållskontrakt för vägar i Cambridgeshire, UK, med ett värde på cirka 710 miljoner kronor för de två första åren.



Skanska bygger kontorshus och biograf i Tysons Corner, USA, för cirka 1,5 miljarder kronor.

Skanska renoverar kontorsbyggnad i London, Storbritannien, för cirka 460 miljoner kronor.

Skanska bygger ut länsväg i Nord Trøndelag, Norge, för cirka 380 miljoner kronor.

Skanska gör design och tidiga arbeten för High Speed Two i London, UK, för cirka 300 miljoner kronor.

Skanska renoverar tunnlar i Akershus, Norge, för cirka 400 miljoner kronor.

### Kv4

Skanska bygger domstol och kontor i Sollentuna för cirka 420 miljoner kronor.

Skanska bygger konferenshotell i Drammen, Norge, för cirka 310 miljoner kronor.

Skanska bygger lager i Portland, USA, för cirka 540 miljoner kronor.

Skanska bygger forskningsanläggning i New Jersey, USA, för cirka 350 miljoner kronor.

Skanska renoverar George Washington Bridge i New York, USA, för cirka 3,9 miljarder kronor.

Skanska tecknar tilläggsorder för tillverkningsanläggning i västra USA, för cirka 1 miljard kronor.



Skanska bygger ut Portland International Airport i Portland, USA, för cirka 1,3 miljarder kronor.

Skanska bygger studenthem i Durham, USA, för cirka 520 miljoner kronor.

Skanska bygger ersättningskolor i Cincinnati, USA, för cirka 560 miljoner kronor.

Skanska bygger kombinerat stadshus och stationshus i Växjö för 580 miljoner kronor.

Skanska bygger anläggning till college i Pennsylvania, USA, för cirka 400 miljoner kronor.

Skanska renoverar anläggning nära Philadelphia, USA, för cirka 730 miljoner kronor.



Skanska bygger utbildningslokaler i Massachusetts, USA, för cirka 1,1 miljarder kronor.

Skanska bygger kommersiell fastighet i London, UK, för cirka 1,4 miljarder kronor.

Skanska restaurerar lagun i San Diego, USA, för cirka 325 miljoner kronor.

Skanska renoverar lokaler i New York, USA, för cirka 340 miljoner kronor.

Skanska bygger medicinsk kontorsbyggnad i Franklin, USA, för cirka 340 miljoner kronor.

Skanska tecknar tilläggsorder för tillverkningsanläggning i västra USA, för cirka 690 miljoner kronor.

Skanska bygger kommersiell fastighet i Madisonville, USA, för cirka 850 miljoner kronor.



Skanska bygger studentboende i San Francisco, USA, för cirka 1,5 miljarder kronor.

## Investeringar

### Kv1



Skanska investerar 1,3 miljarder kronor i kontorshuset Sthlm 01 i Hammarby Sjöstad, Stockholm.

Skanska investerar cirka 370 miljoner kronor i den första fasen av kontorsprojekt i Bukarest, Rumänien.

Skanska investerar cirka 310 miljoner kronor i andra fasen av kontorsprojekt i Budapest, Ungern.

Skanska investerar cirka 3,5 miljarder kronor i ett nytt kontorsprojekt i Seattle, USA.

Skanska investerar i mark i Prag, Tjeckien, för cirka 290 miljoner kronor.

Skanska investerar cirka 3,2 miljarder kronor i nytt kontorsprojekt i Houston, USA.

### Kv2

Skanska investerar cirka 440 miljoner kronor i första etappen av ett kontorsprojekt i Łódź, Polen.



Skanska investerar cirka 430 miljoner kronor i kontorshuset Epic på Universitetsholmen i Malmö.

Skanska investerar cirka 420 miljoner kronor i andra etappen av kontorsprojekt i Warszawa, Polen.

### Kv3

Skanska investerar cirka 360 miljoner kronor i första fasen av nytt kontorsprojekt i Bukarest, Rumänien.

Skanska investerar i mark i Mölndal för cirka 280 miljoner kronor.

Skanska investerar cirka 460 miljoner kronor i fas I av ett kommersiellt fastighetsprojekt i Poznań, Polen.



Skanska investerar cirka 730 miljoner kronor i ett nytt hotellprojekt i Köpenhamn, Danmark.

Skanska investerar cirka 260 miljoner kronor i ett nytt kontorsprojekt i Prag, Tjeckien.

### Kv4

Skanska investerar cirka 250 miljoner kronor för att öka kapaciteten i BoKloks fabrik i Gullringen.



Skanska investerar cirka 420 miljoner kronor i en ny kontorsbyggnad i Kraków, Polen.

## Försäljningar

### Kv1

Skanskas försäljning av investering i motorvägen A1, Polen, är slutförd

Skanska säljer kontorsfastighet i Ingenting, Solna, för cirka 300 miljoner kronor.

Skanska säljer kontorsbyggnad i Poznan, Polen, för cirka 590 miljoner kronor.



Skanska säljer kontorsfastighet i Vanda, Finland, för cirka 290 miljoner kronor.

### Kv2



Skanska säljer bostadsprojekt i Köpenhamn, Danmark, för cirka 1,1 miljarder kronor.

Skanska säljer kontorsfastighet på Lindholmen, Göteborg för cirka 410 miljoner kronor.

Skanska säljer kontorsbyggnad i Bukarest, Rumänien, för cirka 370 miljoner kronor.

Skanska säljer kontorsfastighet i Hammarby Sjöstad, Stockholm för cirka 440 miljoner kronor.

Skanska säljer tre fastigheter i Flemingsbergsdalen i Stockholm för cirka 850 miljoner kronor.



Skanska säljer kontorsbyggnad i Prag, Tjeckien, för cirka 480 miljoner kronor.

Skanska säljer tre byggnader vid Linnéuniversitetet i Kalmar för cirka 1,1 miljarder kronor.

### Kv3



Skanska säljer kontorsfastighet i Oslo, Norge, för cirka 830 miljoner kronor.

Skanska säljer kontorsfastighet i Hammarby Sjöstad, Stockholm för cirka 900 miljoner kronor.

### Kv4

Skanska säljer sin andel i Sjisjka Vindpark i Gällivare för cirka 160 miljoner kronor.

Skanska säljer vårdboende i Angered för cirka 240 miljoner kronor.



Skanska säljer kontorsbyggnad i Warszawa, Polen, för 800 miljoner kronor.

Skanska säljer flerfamiljshus i Boston, USA, för cirka 510 miljoner kronor.

Skanska säljer två kontorsbyggnader i Kraków, Polen, för cirka 720 miljoner kronor.



Skanska säljer kontorsbyggnad i London, Storbritannien, för cirka 1,3 miljarder kronor.

Skanska säljer sin andel i Mullbergs Vindpark i Bergs kommun för cirka 370 miljoner kronor.

Skanska säljer kontorsbyggnad i Poznań, Polen, för cirka 700 miljoner.

# Koncernen kvartalsvis

Enligt IFRS	2017				2016			
	kv4	kv3	kv2	kv1	kv4	kv3	kv2	kv1
<b>Orderingång</b>	<b>33 232</b>	<b>34 110</b>	<b>46 254</b>	<b>38 215</b>	<b>39 615</b>	<b>46 426</b>	<b>53 859</b>	<b>30 344</b>
<b>Resultat</b>								
Intäkter	45 302	38 868	40 094	33 613	39 550	35 487	39 926	30 402
Kostnader för produktion och förvaltning	-41 215	-35 762	-37 346	-30 780	-35 772	-32 502	-34 732	-28 113
<b>Bruttoresultat</b>	<b>4 087</b>	<b>3 106</b>	<b>2 748</b>	<b>2 833</b>	<b>3 778</b>	<b>2 985</b>	<b>5 194</b>	<b>2 289</b>
Försäljnings- och administrationskostnader	-3 097	-2 091	-2 390	-2 273	-2 560	-2 157	-2 298	-2 137
Resultat från joint ventures och intresseföretag	390	129	95	1 041	1 618	220	129	159
<b>Rörelseresultat</b>	<b>1 380</b>	<b>1 144</b>	<b>453</b>	<b>1 601</b>	<b>2 836</b>	<b>1 048</b>	<b>3 025</b>	<b>311</b>
Ränteintäkter	23	13	35	18	18	14	9	30
Räntekostnader	-21	-20	-34	-36	-52	-33	-34	-51
Förändring av marknadsvärde	4	6	5	9	16	7	2	-23
Övrigt finansnetto	7	3	17	16	-43	-3	36	-12
<b>Finansnetto</b>	<b>13</b>	<b>2</b>	<b>23</b>	<b>7</b>	<b>-61</b>	<b>-15</b>	<b>13</b>	<b>-56</b>
<b>Resultat efter finansiella poster</b>	<b>1 393</b>	<b>1 146</b>	<b>476</b>	<b>1 608</b>	<b>2 775</b>	<b>1 033</b>	<b>3 038</b>	<b>255</b>
Skatter	-208	-108	29	-225	-457	-217	-640	-52
<b>Periodens resultat</b>	<b>1 185</b>	<b>1 038</b>	<b>505</b>	<b>1 383</b>	<b>2 318</b>	<b>816</b>	<b>2 398</b>	<b>203</b>
Periodens resultat hänförligt till								
Aktieägarna	1 181	1 031	500	1 383	2 313	813	2 394	202
Innehav utan bestämmande inflytande	4	7	5	0	5	3	4	1
<b>Övrigt totalresultat</b>								
Poster som inte kommer att omklassificeras till periodens resultat								
Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	595	355	-1529	180	2866	-2 578	-1 190	-225
Skatt hänförlig till poster som inte kommer att omklassificeras till periodens resultat	-143	-78	328	-38	-574	454	254	55
	<b>452</b>	<b>277</b>	<b>-1 201</b>	<b>142</b>	<b>2 292</b>	<b>-2 124</b>	<b>-936</b>	<b>-170</b>
Poster som har eller kommer att omklassificeras till periodens resultat								
Omräkningsdifferenser hänförliga till aktieägarna	288	-284	-438	-165	179	728	495	-237
Omräkningsdifferenser hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande	4	2	3	-1	-1	5	3	1
Säkring av valutarisk i utlandsverksamheter	-91	-5	-32	3	99	-60	1	-4
Påverkan av kassaflödessäkringar	98	-54	9	85	-4	37	-56	54
Andel övrigt totalresultat för joint ventures och intresseföretag	13	15	37	18	1 467	-54	-209	-349
Skatt hänförlig till poster som har eller kommer att omklassificeras till periodens resultat	-16	7	-3	-13	1	-3	8	-10
	<b>296</b>	<b>-319</b>	<b>-424</b>	<b>-73</b>	<b>1 741</b>	<b>653</b>	<b>242</b>	<b>-545</b>
<b>Periodens övrigt totalresultat efter skatt</b>	<b>748</b>	<b>-42</b>	<b>-1 625</b>	<b>69</b>	<b>4 033</b>	<b>-1 471</b>	<b>-694</b>	<b>-715</b>
<b>Periodens totalresultat</b>	<b>1 933</b>	<b>996</b>	<b>-1 120</b>	<b>1 452</b>	<b>6 351</b>	<b>-655</b>	<b>1 704</b>	<b>-512</b>
Periodens totalresultat hänförligt till								
Aktieägarna	1 925	987	-1 128	1 453	6 347	-663	1 697	-514
Innehav utan bestämmande inflytande	8	9	8	-1	4	8	7	2
Orderstock	188 411	194 743	202 214	200 792	196 254	191 567	177 902	154 590
Sysselsatt kapital	44 111	42 589	41 594	42 773	42 605	38 672	36 734	36 846
Räntebärande nettofordran/nettoskuld	-1 126	-5 560	-4 323	2 917	1 219	-3 210	-463	2 367
Skuldsättningsgrad	0,0	0,2	0,2	-0,1	0,0	0,2	0,0	-0,1
Avkastning sysselsatt kapital, %	11,1	14,8	14,9	21,9	19,2	20,4	19,8	15,9
<b>Kassaflöde</b>								
Kassaflöde från löpande verksamhet	4 059	-568	-1 233	588	-457	376	2 102	-2 904
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-809	726	-387	2 060	1 583	-1 617	-1 340	-219
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	-560	-107	-1 046	-1 104	-261	-237	-2 442	-1 150
<b>Periodens kassaflöde</b>	<b>2 690</b>	<b>51</b>	<b>-2 666</b>	<b>1 544</b>	<b>865</b>	<b>-1 478</b>	<b>-1 680</b>	<b>-4 273</b>

# Koncernen kvartalsvis, fortsättning

## Verksamhetsgrenar

Enligt IFRS	2017				2016			
	kv4	kv3	kv2	kv1	kv4	kv3	kv2	kv1
<b>Orderingång</b>								
Byggverksamhet	33 232	34 110	46 254	38 215	39 615	46 426	53 859	30 344
<b>Summa</b>	<b>33 232</b>	<b>34 110</b>	<b>46 254</b>	<b>38 215</b>	<b>39 615</b>	<b>46 426</b>	<b>53 859</b>	<b>30 344</b>
<b>Intäkter</b>								
Byggverksamhet	41 074	38 208	38 681	32 087	38 827	34 969	33 767	30 438
Bostadsutveckling	3 422	2 167	3 633	2 601	2 487	1 729	1 815	1 540
Kommersiell fastighetsutveckling	4 906	1 670	1 269	1 671	1 940	1 112	6 082	577
Infrastrukturutveckling	22	20	18	21	35	28	155	19
Centralt och eliminerings	-4 122	-3 197	-3 507	-2 767	-3 739	-2 351	-1 893	-2 172
<b>Summa</b>	<b>45 302</b>	<b>38 868</b>	<b>40 094</b>	<b>33 613</b>	<b>39 550</b>	<b>35 487</b>	<b>39 926</b>	<b>30 402</b>
<b>Rörelseresultat</b>								
Byggverksamhet	-221	918	116	392	1 264	942	898	442
Bostadsutveckling	482	205	514	307	347	171	140	88
Kommersiell fastighetsutveckling	1 441	304	139	183	180	60	1 968	-9
Infrastrukturutveckling	40	-25	-29	939	1 475	126	131	86
Centralt	-327	-200	-234	-182	-431	-226	-234	-250
Elimineringar	-35	-58	-53	-38	1	-25	122	-46
<b>Summa</b>	<b>1 380</b>	<b>1 144</b>	<b>453</b>	<b>1 601</b>	<b>2 836</b>	<b>1 048</b>	<b>3 025</b>	<b>311</b>

Enligt Segmentsredovisning	2017				2016			
	kv4	kv3	kv2	kv1	kv4	kv3	kv2	kv1
<b>Orderingång</b>								
Byggverksamhet	33 232	34 110	46 254	38 215	39 615	46 426	53 859	30 344
<b>Summa</b>	<b>33 232</b>	<b>34 110</b>	<b>46 254</b>	<b>38 215</b>	<b>39 615</b>	<b>46 426</b>	<b>53 859</b>	<b>30 344</b>
<b>Intäkter</b>								
Byggverksamhet	41 074	38 208	38 681	32 087	38 827	34 969	33 767	30 438
Bostadsutveckling	3 136	2 033	4 716	3 352	4 529	2 596	3 479	2 660
Kommersiell fastighetsutveckling	3 685	1 074	5 119	1 562	2 673	1 339	1 794	4 420
Infrastrukturutveckling	22	20	18	21	35	28	155	19
Centralt och eliminerings	-4 298	-3 249	-3 598	-2 840	-3 827	-2 411	-1 943	-2 240
<b>Summa</b>	<b>43 619</b>	<b>38 086</b>	<b>44 936</b>	<b>34 182</b>	<b>42 237</b>	<b>36 521</b>	<b>37 252</b>	<b>35 297</b>
<b>Rörelseresultat</b>								
Byggverksamhet	-221	918	116	392	1 264	942	898	442
Bostadsutveckling	394	219	665	438	680	250	378	297
Kommersiell fastighetsutveckling	863	594	978	279	322	202	451	1 361
Infrastrukturutveckling	40	-25	-29	939	1 475	126	131	86
Centralt	-328	-199	-235	-182	-431	-226	-234	-249
Elimineringar	-10	-41	-44	-17	-10	-28	40	32
<b>Summa</b>	<b>738</b>	<b>1 466</b>	<b>1 451</b>	<b>1 849</b>	<b>3 300</b>	<b>1 266</b>	<b>1 664</b>	<b>1 969</b>

# Årsstämma

Årsstämma i Skanska AB (publ) hålls fredagen den 13 april 2018 kl 10.00 på Stockholm Waterfront Congress Centre, Nils Ericsons Plan 4, Stockholm.

## Anmälan och registrering

Aktieägare som önskar delta i årsstämman ska vara införd i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken lördagen den 7 april 2018, samt anmäla sitt deltagande till Skanska senast den 9 april 2018, helst före kl 12.00.

Aktieägare som har sina aktier förvaltarregistrerade måste, för att ha rätt att delta i stämman, omregistrera aktierna i eget namn hos Euroclear Sweden AB. En sådan omregistrering som kan vara tillfällig bör begäras i god tid före den 7 april 2018 hos den bank eller fondhandlare som förvaltar aktierna.

## Anmälan kan ske till:

Skanska AB, Årsstämman 2018  
c/o Euroclear Sweden, Box 191, 101 23 Stockholm  
Telefon: 08-402 92 81  
Webbplats: [www.skanska.com/group](http://www.skanska.com/group)

Vid anmälan ska aktieägaren alltid uppge namn, personnummer/organisationsnummer samt adress och telefonnummer. Om deltagande sker med stöd av fullmakt bör denna skickas till bolaget före årsstämman. Anmälda stämmodeltagare kommer att erhålla ett inträdeskort som visas upp vid ingången till stämmolokalen.

## Utdelning

Styrelsen föreslår en utdelning om 8,25 (8,25) kronor per aktie. Förslaget motsvarar en utdelning om totalt 3 372 (3 380) Mkr. Avstämningsdag för utdelningen föreslås till den 17 april, och beslutat stämman enligt förslaget beräknas utdelningen utsändas av Euroclear AB den 20 april 2018.

Det totala utdelningsbeloppet kan komma att förändras fram till avstämningsdagen, beroende på återköp av aktier och överföring av aktier till deltagare i bolagets långsiktiga aktieincitamentsprogram.

# Investerarare

## Kalendarium

Koncernens delårsrapporter kommer att publiceras följande datum:

### Första kvartalet

9 maj 2018

### Andra kvartalet

20 juli 2018

### Tredje kvartalet

8 november 2018

### Bokslutskommuniké

8 februari 2019

## Distribution och övrig information

Skanskas delårsrapporter och årsredovisningar kan läsas eller laddas ned på Skanskas webbplats [www.skanska.com/investerarare](http://www.skanska.com/investerarare)

Den som vill beställa den tryckta årsredovisningen kan med fördel använda beställningsformuläret som finns på ovan adress alternativt kontakta Skanska AB, Investor Relations.

På webbplatsen återfinns även ett arkiv med delårsrapporter respektive årsredovisningar, samt årsredovisningar på engelska denominerade i USD.



[www.facebook.com/skanska](https://www.facebook.com/skanska)  
[www.linkedin.com/company/skanska](https://www.linkedin.com/company/skanska)  
[www.twitter.com/skanskagroup](https://www.twitter.com/skanskagroup)

## Vid frågor kontakta:

Skanska AB, Investor Relations  
112 74 Stockholm  
Telefon: 010-448 00 00  
E-post: [investor.relations@skanska.se](mailto:investor.relations@skanska.se)



# Adresser

## Skanska AB (publ)

112 74 Stockholm  
Sverige  
Besöksadress: Warfvinges väg 25  
Tel: 010-448 00 00  
www.skanska.com

## Skanska Sverige

112 74 Stockholm  
Sverige  
Tel: 010-448 00 00  
Kundtjänst: 020-30 30 40  
www.skanska.se

## Skanska Norge

Postboks 1175 Sentrum  
NO-0187 Oslo  
Besöksadress: Lakkegata 53  
Norge  
Tel: +47 40 00 64 00  
www.skanska.no

## Skanska Finland

PL 114  
Nauvontie 18  
00280 Helsingfors  
Finland  
Tel: +358 20 719 211  
www.skanska.fi

## Skanska Poland

ul. Pruszkowska 17  
PL-02-119 Warszawa  
Polen  
Tel: +48 22 561 30 00  
www.skanska.pl

## Skanska Czech Republic and Slovakia

Křížkova 682/34a  
186 00 Prag 8, Karlín  
Tjeckien  
Tel: +420 267 095 111  
www.skanska.cz  
www.skanska.sk

## Skanska UK

Maple Cross House  
Denham Way  
Maple Cross  
Rickmansworth, Hertfordshire  
WD3 9SW  
Storbritannien  
Tel: +44 (0) 1923 423100  
www.skanska.co.uk

## Skanska USA

Empire State Building  
350 Fifth Avenue, 32nd floor  
New York  
New York 10118  
USA  
Tel: +1 917 438 4500  
www.usa.skanska.com

## Skanska USA Building

389 Interpace Parkway, 5th floor  
Parsippany, NJ 07054  
USA  
Tel: +1 973 753 3500  
www.usa.skanska.com

## Skanska USA Civil

75–20 Astoria Boulevard  
Suite 200  
Queens, New York, N.Y. 11370  
USA  
Tel: +1 718 340 07 77  
www.usa.skanska.com

## Skanska Kommersiell Fastighetsutveckling Norden

112 74 Stockholm  
Sverige  
Tel: 010-448 00 00  
www.skanska.com/property

## Skanska Kommersiell Fastighetsutveckling Europa

112 74 Stockholm  
Sverige  
Tel: 010-448 00 00  
www.skanska.com/property

## Skanska Kommersiell Fastighetsutveckling USA

Empire State Building  
350 Fifth Avenue, 32nd floor  
New York  
New York 10118  
USA  
Tel: +1 917 438 4514  
www.usa.skanska.com

## Skanska Infrastrukturutveckling

112 74 Stockholm  
Sverige  
Tel: 010-448 00 00  
www.skanska.com/id

## Skanska Financial Services

112 74 Stockholm  
Sverige  
Tel: 010-448 00 00  
www.skanska.com

## För övriga adresser:

www.skanska.com



Mer information om Skanska finns på  
[www.skanska.com](http://www.skanska.com)

Vi som varit med och gjort årsredovisningen är:

Skanska AB i samarbete med Addira

**Texter:** Skanska AB

**Tryck:** Larsson Offsettryck Linköping

**Foto:** Skanska



# SKANSKA

---

Skanska AB  
[www.skanska.com/group](http://www.skanska.com/group)

Warfvinges väg 25  
112 74 Stockholm

Tel: 010-448 00 00

